
UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 00911777 1

SVENSKA FÖRFATTARE
UTGIFNA AF
SVENSKA VITTERHETSSAMFUNDET
III

SAMLADE SKRIFTER

AF

ERIK JOHAN STAGNELIUS

UTGIFNA AF

FREDRIK BÖÖK

ANDRA DELEN

LYRISKA DIKTER EFTER TIDEN OMKRING 1818
LILJOR I SARON

FÖRRA HÄFTET

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG
Pris 8: 50.

SVENSKA FÖRFATTARE

UTGIFNA AF

SVENSKA VITTERHETSSAMFUNDET

III

SAMLADE SKRIFTER

AF

ERIK JOHAN STAGNELIUS

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

SAMLADE SKRIFTER

AF

ERIK JOHAN STAGNELIUS

UTGIFNA AF

FREDRIK BÖÖK

ANDRA DELEN

LYRISKA DIKTER EFTER TIDEN OMKRING 1818
LILJOR I SARON

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

STOCKHOLM
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI
1913

INNEHÅLL.

STRÖDDA DIKTER

(EFTER TIDEN OMKRING 1818).

TILLFÄLLIGHETSVERS.

LILJOR I SARON.

FÖRSTA HÄFTET.

ANDRA OCH TREDJE HÄFTET.

STRÖDDA DIKTER

(EFTER TIDEN OMKRING 1818).

I.

SÅNG TILL QVINNORNA I NORDEN.

Tous mes plaisirs sont dans l'hommage
Que j'aime à rendre à la Beauté.
De Favre.

Nej, Sångens Genius! än en gång
Jag vill med rosor lutan kröna.
Åt Er, åt Er, I Nordens Sköna!
Mitt hjerta helga skall en sång;
En sång af oskuld och förtjusning,
Blyg, strålen lik, som, mild och skär,
Med silfver nattens ängar klär,
Len, som bland aspar Vestans susning.

Vid Lydiskt veka zittrors slag
Må andra Cyperns vällust sjunga,
Der Venus herrskar mellan unga,
Odödligt blomstrande Behag.
Der än vid Månens sken den blida
Åt Gratiers chordans ger sin arm,
Och än, för Solen skygg och varm,
Bland rankor flyr vid Bacchi sida.

Ej från min helga födslostrand,
På phantasiens gyllne vingar,
Jag öfver hafven djerft mig svingar
Mot Diktens vidtbesungna land.
För Skandiens kulna regioner
Jag af mitt öde danad var;
Den första bild mig tjusat har
Skall få min lyras sista toner.

Väl herrskar ej en Paphisk vår
I skötet af den höga Norden;
Väl hölja kalla drifvor jorden
Den ena hälften af vårt år;
Väl myrtenträdet här ej blommar,
Och drufvan ej sin nektar ger;
Men än den hulda Freja ler
I nordiskt sköna helgedomar.

I stilla nätter älskarns bröst
Med saligt månsken hon förtjusar;
I björkens gröna kronor susar,
Bland törnets rosor, hennes röst.
Hör! silfret bryter frain ur klippan;
Blott kärlek, kärlek sorlar det.
Se! i Gudinnans dolda fjät
Hur liljan höjer sig och sippan.

Ej född den höga Freja är
Af oceanens falska bölja,
Ej yra löjen henne följa,
Ej eder hon att bryta lär.

O! fråga ej, hvi tårar strömma
På purpurkindens matta brand;
Dess Öder for i fjerran land —
Hon kan den älskade ej glömma.

Om liflöst Alltet för mig blef,
Om intet kärligt fadersöga
Såg neder från det ljusa höga
Och sorgens töcken mildt fördref;
Om inga Syskon i azuren
Tyst körde Månens, Solens char;
Om endast tomma återsvar
Mitt hjerta funne från Naturen;

Om i den verld, som kring mig låg,
Jag intet spår af Gudom kände,
Så vidt sitt stjernflor natten spände,
Så vidt, som dagens öga såg;
O Svithiod! låt min blick då hinna
Blott en af dina Tärnors chor:
Fast jag på Gudar mer ej tror,
Jag tror på Skönhetens Gudinna.

Skön är du, Skandiens väna Mö!
Af majestät din panna strålar,
Olympisk purpur kindren målar,
Likt morgonglans kring fält af snö.
Från blåa ögat strålar åter
Det stora himlahvalfvets prakt:
Stor, när du småler, är din magt,
Du är allsvåldig, när du gråter.

Dock är det ej din skönhet blott,
För hvilken Nordens Yngling brinner:
Det välde, som på tiden vinner,
Det oförgängliga du fått.
Idalias gördel snart förlorar
Dess himlaljufva retelse,
Men evigt blomstra dygderne,
Och tiden deras magt förstorar.

Mild, Cypria lik om aftonen,
Då hon på molnfri himmel myser,
Och odlarn från dess tegar lyser
Till hyddan och till sällheten;
Stolt, evigt grön, lik höga tallen,
Och blyg, som liljan i dess skygd,
Är Nordmöns själ, är hennes dygd,
Frisk, lefvande som flodchrystallen.

Ej mognas af en lodrätt Sol
I förtid re'n de hulda Tärnor,
Dem Carlavagnens gyllne stjernor
Med kärlek skåda från sin pol.
Men deras fägring ock ej flyktar,
En ephemerisk blomma lik,
Som, född vid lärkornas musik,
Sitt lif vid näktergalens lyktar.

Förr'n nöjets rosenflamma än
Med trollsken målar verldens tempel,
Af dygdens läror och exempel
De väpnat sig mot frestelsen.

Af Religionen och af Lagen
De villigt hylla alla band:
Förnuftet vandrar hand i hand
Med Kärleken och med Behagen.

Man ej i Svenska bergens sköt
Brasiliens Diamanter finner.
En perlrik Ganges här ej rinner,
Ej Tagus här sin guldvåg göt.
Blott jern ur klipporna man bryter
Till frihets värn, till oskulds skygd,
Ej ambra plockas i vår bygd,
Ej myrrha här i tårar flyter.

Af silkesmaskar icke här
Iberiens kläder spunna blifva,
Ej här, att tygets färgor lifva,
Nopalens* åbo dödas plär.
Men döttrarna af Skandiens bygder
Behöfde aldrig konstens lån;
Att fängsla Skandiens fria son,
De smycka fägringen med dygder.

O höga oskuld, jordens tröst!
Bild af den ljusa himlafriden!
O minne af den gyllne tiden!
O Paradis i menskans bröst!
När från en älskvärd mö i Norden
Din glans jag återstråla ser,
Astréa, tänker jag och ler,
Astréa har ej lemnat jorden.

* Den växt, på hvilken Cochenill-masken vistas.

Se, hvar bland tallarna hon går!
Se himmelskt rodnar purpurkinden
För hvarje kyss af nordanvinden.
Se jungfrukransen i dess hår!
Dess skick är allvar. Berg och dalar
Dock vid dess löjen hänryckt le.
Ej många ord hon brukar ge,
Dock lifvas marmorn, när hon talar.

För hvarje ädel känsla varm,
Den låga vällust hon ej känner.
Lik Pallas, denna Venus spänner
Ett Gorgoharnesk kring sin barm.
Af Blygsamhetens egna händer
Den helga gördeln knuten är.
Ej Amor, nej! en ängel bär
Det bloss, hvarmed hon hjertan tänder.

Också man ej åt henne ger
Det offer flärdens barn man gifver;
Men dyrkad hon dess mera blifver,
Ju mindre man dess dyrkan ser.
Af hjelplös kärlek älskarn lågar,
Förr'n han sin flamma ana tör:
Han tusen marter lida bör,
Förr'n han sin kärlek stamma vågar.

Tyst dricker han sin flickas skål.
Den hemlighet hans hjerta trycker,
Ej vänskapen från honom rycker,
Ej sjelfva yran vid en bål.

Ej ljud af Serenader tränga
Till Nordmöns höga fenster opp;
Ej omges hon af gäckars tropp,
Ej kransar hennes port behänga.

Hvad under! Ej till Skandiens Mö
Med guld och smicker vägen banas.
Ett värde blott af henne anas:
Att manligt lefva, manligt dö.
Se! derför Nordens Yngling ilar
I farornas och ärans spår.
Den lager, som hans djerfhet får,
Vid Qvinnans fötter snart den hvilar.

Re'n flammar Hymens offerbrand,
Och myrten flickans hår betäcker;
Vid altarfoten re'n hon räcker
Åt älskarn, rodnande, sin hand.
Gläds! ingen forntids hjelte funnit
En mera ljuf och härlig lön.
En segerkrona mera skön
Alcid ej i Olympen vunnit.

Flyg ilande från pol till pol,
Af storm och böljor vådan trossa,
Bjud öfver dig i rymden blossa,
Den glödande Equatorns Sol.
På Bältens strand din trogna maka
I tårar, enslig, badad är.
En önskan blott dess hjerta när:
Att se sin älskling snart tillbaka.

Lucretia lik, i Tärnors krets,
Hon stilla vid sin slända sitter,
När himlen strös af stjernors glitter,
När dagen purprar klippans spets.
Theaterns gyckel ej förleder,
Ej Balens flärd, den längtande;
Blott Templet får dess tårar se,
Der, slöjad, för ditt väl hon beder.

Gläds! ej, att lättare bedra,
Hon trohet svor åt Hymens boja.
Ej Nordens häfder ha ett Troja,
En Paris och en Helena.
Förledarns lockar fritt må sprida
Arabiens vällukt; fritt han må
I guld och purpur smyckad gå,
Och Lydiskt vek hans luta qvida.

Ej sådant Nordens Qvinna stör,
Ej bringar hennes bröst i våda.
En enda är hon van att skåda,
En enda hennes öra hör.
Snart skall dess kärlek sig förmera
Med panter, dem hon mannen bar:
Den ej den ena lemnat har,
Hon skulle öfverge de flera!

Dock huslighetens fromma dygd
Ej ensam gafs åt Nordens Qvinna.
Likt mannens, kan dess hjerta brinna
För ära, Kung och fosterbygd.

Låt häfdens hundra röster tala.
Se! Weidborg trygg i pilregn står,
Se! Hervor upp af skeppen går
Att väcka Hjelten ur sin dvala,

Och rycker, stolt, hans goda svärd
Ur ättehögens hemska lågor,
Och tågar öfver land och vågor
Bort i odödlig vikingsfärd.
Se! Blenda ilar att förkrossa
Den boja Svithiod ämnad var.
När våldet allt besegrat har,
Se Sturens Enka våldet trossa.

O sköna tid! i Sagans ljud
Blott ännu lefvande på jorden,
Då Ynglingen i höga Norden
Till Hjelte vigdes af sin brud!
Hans dygder inga skrankor funno,
Och modet kände ingen gräns.
O sköna tid! då kärlekens
Och ärans eld förente brunno!

I höga loftet jungfrun satt
Och sydde rosiga tapeter.
Nu höstmoln klädde himlens ether,
Och dag sig jemnade och natt.
Nu älskarns Snäcka återvände,
I hamnen, tyngd af rof, den skred;
Blyg Jungfrun steg af loftet ned,
Och bröllopsfacklorna sig tände.

Än ler i lika himmelsk glans
Den hulda Mön på Skandiens stränder,
Än räcka lika sköna händer
En lika skön belöningskrans.
Än kärlekens och ärans flamma
Det kyska hjertat heligt när.
Ack! Qvinnan än den samma är —
Är icke Mannen mer den samma?

Han är det än. Ej dygden dör,
Ej bragderne, ej mannamodet,
Så länge Astrild glödgar blodet
Och lifvets väg med rosor strör.
Må krigets åskor kring oss ryta!
Lyst af sin älskarinnas blick
På banan, der han fordom gick,
Går Skandiern än att lansar bryta.

Så länge Carlavagnens bloss
Än öfver Manhems fjällar brinna,
Så länge Mälarns urnor rinna,
Skall ingen ovän kufva oss.
Ty blåa ögon evigt stråla
Det helga modet i vår själ,
Och Svithiods Qvinna skall en träl
Ej ens vid sina fötter tåla.

Mig tjusade en ljusfull hamn
I barndomslifvets sälla dagar.
Hvi blef den ej — o Ödets lagar! —
Till verklighet i älskarns famn?

Skön var min brud, ack! skön som dagen,
När, daggig om sitt gyllne hår,
Ur sjöar af chrystall hon går, —
Frisk, som en ros i perlregn tvagen.

Än lekande hon zittran slog,
Än, festligt prydd af blomsterkransen,
Hon tjusfull sväfvade i dansen
Och glädje kring sin trollkrets log.
Dock skönast var hon, när hon fällde,
I nödens hydda, ömkans tår;
Då, svidande af nya sår,
Med ökad kraft mitt hjerta svällde.

Min var hon, min i fordna dar,
Nu endast min i mina sånger.
Jag såg den hulda tusen gånger,
Men aldrig, aldrig min hon var.
Din hand! — jag vill den ej begära.
Se! törnet uddas på min stig.
Att bjuda, älskade! åt dig,
Jag har ej lycka, har ej ära.

Snart skall en tung och dyster häll
Mitt obesungna stoft betäcka,
Ej dagen mer mitt läger räcka,
Ej glansen af en stjernprydd qväll.
Fast inga lagrar vården kröna,
Fast inga rosor trifvas der,
Må dock af Er en festprydd här
Församlas der, o Nordens Sköna!

Och medan näktergalens sång
Ömt skallar från den mörka lunden,
Och Nattens Gud kring himlarunden
Begynner rodnande sin gång,
Beglänsta vänligt af hans skära,
Hans milda ljus, I hvisken så:
»Lugn, evigt lugn han hvila må,
Den ljufva tolken af vår ära!»

II.

TILL LYRAN.

En röst ur dödens öknar ljuder,
Den ropar hemskt min själ.
Snart, Lyra! äfven dig jag bjuder
Mitt slutliga farväl.

Snart tonar Du ej mer Naturen
Och kärleken och Gud.
Snart skall du hänga där på muren,
I florets svarta skrud.

Blott någon gång, då Månens fålar
I midnattsmolnen gå
Och träden i hans silfverstrålar
Likt dunkla jättar stå,

Skall, rysande, ur dödens hvila,
Ur griftens mörka famn
Till dig med tankens snabbhet ila
Min hvitbeklädda hamn.

På dina strängar skall han sväfva
Med ishand, grafvens Son
Och ömma klagotoner bäfva
Melodiskt därifrån.

Med sorgsen röst de skola tala
Om forna Ödens lopp,
Om dödens tunga vinterdvala
Och evigt flydda hopp.

III.

TILL FÖRRUTTNELSEN.

Förruttnelse! hasta, o älskade Brud!
Att bädda vårt ensliga läger!
Förskjuten af verlden, förskjuten af Gud
Blott dig till förhoppning jag äger.
Fort, smycka vår kammar — På svartklädda båren
Den suckande älskarn din boning skall nå.
Fort, tillred vår brudsäng — med nejlikor våren
Skall henne beså.

Slut ömt i ditt sköte min smäktande kropp!
Förquäf i ditt famntag min smärta.
I maskar lös tanken och känslorna opp,
I aska mitt brinnande hjerta.
Rik är Du, o Flicka! — i hemgift du gifver
Den stora, den grönskande jorden åt mig.
Jag plågas häruppe, men lycklig jag blifver
Därnere hos dig.

Till vällustens ljufva, förtrollande qualm
Oss svartklädda brudsvenner följa.
Vår bröllopssång ringes af klockornas malm
Och gröna gardiner oss dölja.
När stormarne ute på verldshafvet råda,
När fasor den blodade jorden bebo,
När fejderna rasa, vi slumra dock båda
I gyllene ro.

IV.

— — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —
Och sänker m . . . — — — — —
Till jorden på kristallestrålar ner,
Då vill jag stirra i det blåa höga
Bort till en skönare, en ljusfull sfer
Och se, med trons gudomligt klara öga,
Det fosterland, mitt hjertas röst begär.
När ufven dystert höjer från ruiner
I nattens svarta famn sitt klagoljud

När åskan dånar, blixtens flamma skiner,
När hafvet gnyr och midnattsstormen hviner,
Då vill jag hänryckt prisa dig, o Gud!
Glad vill jag skåda, hur för höstens väder
Den korta sommarns prydnader förgå,
Hur trädet mister sina högtidskläder
Och rysligt nakne Rosas häckar stå.
— — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —

V.

— — — — —
— — — — —
Rolig den är.
Af lefnadens skiften
Du hinnes ej där.

Ljuft under kullen
Slumra Du får.
Den kylande mullen
Skall läka ditt sår.

Dina Monader
Bytas en gång
I rosor och blader
Vid lärkornas sång.

Dricka de skola
Daggens kristall
I ljuset sig sola
På grönskande vall.

— — — — — —

— — — — — —

Anderöst tonar
Ur skuggornas dal:
»Blott döden försonar
Med lefnadens qual.»

VI.

POLSKAN.

»Flickans röst och strängarnes dig kallar.
Hvarför sitta så enslig där?
Ljuft mitt hjerta vid ditt löje svallar,
Är Du sorgsen jag tröstlös är.
Pärlor nyss jag knöt
Om barmens unga vår,
Rikt med doft begjöt
Och kransade mitt hår.
Goda Fredrik, ack! blott för dig
Har Thilda krönt, har Thilda smyckat sig.»

Gack, o Thilda! grymt din blick mig bränner.
Vid din åsyn jag är ej till.
Ej sin plats mitt hjerta längre känner,
Skakar kedjan och brista vill.
Dock du ger din hand
Jag står ej längre mot.

I förtrollningsband
Du hjerta för och fot.
Sköna Flicka! Du allt förmår,
Med skaparmakt du öfver älskarn rår.

»Hjerta möte nu med hjerta göre!
Lyft mig högt, i ditt famntag snärd
Ej min fot vid jordens grunder röre,
Heligt smord till en himlafärd.
Hör Du flöjtens ton?
Se ljusens klara sken!
I en himmelsk zon
Mån vi ej sväfve re'n?
Festens skaror som Änglar stå
I högtidsskrud omkring de sälla två.»

Inga Änglar ser Du i vårt gille.
Du allena är Ängeln här.
Ack! vårt band de gärna slita ville,
Hatet, afunden dem förtär.
Mellan nattens bloss
Igenom rutans glas
Månen vinkar oss
Ur festens yra ras
Ner i blomstrande dalars vår,
Där namnlös fröjd oss mildt till mötes går.

»Ömma Fredrik! lät oss ännu dröja
Här bland skaran, i ljusfull sal.
Aningar så mystiskt barmen höja —
Månn af sällhet, ack! månn af qual?

Ormar gärna bo
I blomsterdalens famn.
Misstänkt är den ro,
Som icke har ett namn.
Glödhet beder min tår till dig —
Nej, kyss den bort — jag gränslöst skänker mig.»

Kom! Guds Moder skall från himlasalen
Se med kärlek på barnen ned.
Ljufligt sväfva öfver ambradalen
Silfverskimmer och midnattsfred.
Stilla bäcken går
Sin månbeglänsta gång.
Festligt Necken slår
På harpan högtidssång.
Nattens Konung skall bli vår prest,
Och älfvor dansa på vår brölloppsfest.

VII.

VALSEN.

Kom, o Älskade! kom att dansa!
Glädjens manande toner gå.
Vår och ungdom vår hjessa kransa
Och med blomster vår bana så.
Sköna Flicka! vid din trogna hand
Mot en afgrunds fruktansvärda rand,
Ned i bleka skräckfantômers land
Dansade jag med fröjd.

Dyre brudgum, ack! i ditt sköte
Full af kjusning jag kastar mig.
Hjertat svallar dig högt till möte.
Fängslad hänger min själ vid dig.
Blott ej rankan skiljes från dess stam,
Vildsint ruse alla stormar fram!
Jord och himmel, lik ett glitterdam,
Sväfve i rymden bort!

Quittren, flöjter! o strängar, tonen!
Stormen vildt, I cymbalens ljud!
Till den heliga Gudathronen
Vill jag föra min unga Brud.
Evig fest i himlens salar är.
ÖfverÄngeln skall oss viga där,
Alla helgons och Serafers här
Sjunga vår bröllopssång.

O! hvar är jag? På gyllne skyar
Mig en Ängel till himlen för.
Ljuft min varelse sig förnyar,
Ren Kerubernas sång jag hör.
Ack! lycksalighetens Ö det är
Dit mig älskarn genom luften bär —
Lifvets träd odödligt susar där
Öfver de trognas par.

Stråla, öga! O glödgens, kinder!
Höj dig, trotsande, djerf och varm,
Ur det täckande florets hinder,
Pärlomdarrade liljebarm!

O hvad fröjd, hvad sällhet utan namn!
Himlen sjelf jag sluter i min famn —
Vällustvågor! i elysisk hamn
Gungen de sälla två!

Rös ditt hjerta vid Brudens hjerta?
Bor en själ i din varma hand?
Himmelsk vällust och afgrundssmärta
Bli till intet vid denna brand.
Solarne af himlen falla må,
Verldarne till kaos återgå,
Endast på ruinerna vi två
Tumla förente ned.

Våra själar i ögat blossa,
På hvarannan de kärligt se.
Ville gärna sin boja krossa
Efter långa Äoners ve.
Hjerta slår i hjerta underbart.
Dansens hvirflar! hasten då er fart!
Mäktigt sträfva hälfterne att snart
Återförenta bli.

Hjertat klappar och barmen skälfver,
Kinden brinner, så het och röd.
För mitt öga ett moln sig hvälfver —
Kom, du saliga vällustdöd.
Magisk skymning nöjet kring oss strör.
Ljusen slockna och musiken dör.
Till den stilla offerlunden för
Bruden i mild triumf!

VIII.

KADRILLEN.

Se kronans glans!
Hör! mildt till dans
Vi kallas af violens ljud.
Till lekar opp,
Du muntra tropp,
I festlig rosenskrud!
All glädje här
En fjäril är:
Han blommorna besöker,
Men far,
Så snar,
Bort på Favonens char.

Räck, hulda mö,
En hand, lik snö
Din sammetslena hand åt min!
O tryck min hand!
Med kärlig brand
Jag trycker redan din.
Ej evigt få
Vi leka så.
En gång min hand, lik isens
Kristall,
Så kall,
Så stelnad blifva skall.

På olik stråt
Vi skiljas åt —
Dock ingen rymd oss skilja kan.

Som dufvor snart
Med glädjens fart
Vi hasta mot hvarann.
Ej evigt få
Vi träffas så:
När en gång lefnadssolen
Gått ner,
Ej mer
Sin kärlek då man ser.

Skön Rosen står
I purpurvår,
Bestänkt af silfverdaggens bad.
Ack! innan kort
De viftas bort
Af vinden hennes blad.
Så äfven vi
Till intet bli.
O! snart förlöper lifvets
Minut.
Så njut
Och dansa mot dess slut!

IX.

Chor.

Upp Flickor! upp, o Gossar!
Vid milda strängars ljud till dans!
Än kindens purpur blossar,
Än sprider ögat glans.

Snart ingen ser
Vår ringdans mer.
Som blommor snart vi falla ner.
Som lampors tal
I festens sal
Vi släckas ut af årens qual.

En Yngling.

Hvart ögonkast jag skickar
Mig bilder från Elysium ter.

En Flicka.

Lik vårens Sol jag blickar
Kring Paradis och ler.

Båda.

Och likväl är
För mitt begär
En enda mäktig kjuskraft här.
En gudamakt
Ger festen prakt
Omhvärfver den med Geniers vakt.

Ynglingen.

Vi skiljas — kort är smärtan,
I samma cirkel går vårt lopp.

Flickan.

Som valfrändskaper hjertan
Hvarannan söka opp.

Båda.

O, måtte så
Vi alltid få
Emot hvarannan hänryckt gå!
Må åldrens hand
Ge kroppen band,
Blott quäfve han ej känslans brand!

Chor.

Hör, Bardens harpa brusar!
Dess eko genom sekler går.
Mot lansar Hjelten rusar
Och Minnets Tempel når.
Minuten blott
Är deras lott
Dem gyllne vällustpilen nått.
Hvad är väl ock
Vår muntra flock?
Dagblomster i Cytheres lock.

X.

DEN DÖENDES BRUDSÅNG.

Bereden åt bruden
Den glänsande skruden!
O skynden att kläda
Den trånande späda

I svepning af snö!
Hon längtar att ila
Till brudgummens möte.
Hon längtar att hvila
I sofkammarns sköte,
Att blunda, att dö.

O Brudtärnor, vriden
Cypresser i hären
Vid sånger och glam!
O Brudsvenner, skriden
Med täcket och båren
Allt närmare fram!
Fort upp då att föra,
Fort upp att ledsaga
Den bleknade svaga
Till brudgummens hus.

Tillbaka! tillbaka!
Må vittnen ej störa
Den vällust vi smaka. —
Ej Solguden röje
De älskandes nöje, —
De saligas löje
Ej stjernornas ljus. —
Min brudgum är döden.
Ej skakas af öden,
Ej tåras af nöden
Hans ensliga bo.

När Boreas hviner
Kring jordens ruiner,
När vårfloden kryssar,
När kärliga vindar
Omtumla, med kyssar,
I ångande lindar;
När tegarne svalla,
När skördarne falla,
När skördarne gro,
När dagens Gudinna,
När stjernorna brinna —
Vi slumra i ro.

XI.

BARNDOMSMINNE.

Tro på en Fader öfver molnen der,
Min barndomstro, min smärtas forna tröst!
Sjunk än en gång ur ljusets sälla spher
Balsamisk ned i natten af mitt bröst.

O ljufva tid, då hvarje stjernas blick
En helsning var från Helgonen och Gud,
Då Edens flod i vårens dalar gick
Och vestanvädret kom, ett fridens bud!

Af en seraph i himlens paradis
Hvar menlös ros den ljufva bilden var:
Den stilla mossan tankens uttryck bar
Och alla foglar sjöngo Skaparns pris.

Guds kärlek då ur solens öga såg
Ned öfver jorden, lågande och varm:
I midnattsmolnet, der det silfradt låg,
Guds Moder skred med barnet vid sin barm.

Uppståndelsens cherub med rosenhand
Då nattens förlåt bort från verlden drog,
Och slocknande i aftonsolens brand
Försonarns dödsblick öfver fälten log.

Mörk skogen stod, en Göthisk kyrka lik;
Likt orgeltoner der, från granars hvalf,
Hemskt brusa hördes stormarnes musik,
Och gossens bröst af helig andakt skalf.

Men stormen röt, men dagens gyllne drott
I molnen sjönk, och blixtens flamma brann:
Vildt hämden ljungade mot jordens brott;
Blott dygdens tjäll hans vigge icke hann.

O ljufva tid, af brister och besvär
Ej dunklad än! O paradisets vår!
Du har försvunnit, och förbannad är
Den jord, der nu jag släpar mina spår.

Mot himlen fåfängt lyfter jag min syn:
En liflös öcken är det höga blå,
Och, känslolösa, stjernorna i skyn
Mitt långa qval, min trånad ej förstå.

XII.

BIL OCH BJUKE.*

Bjuke.

Hör du, o Syster! den nattliga vinden
Susa högtidligt i kronan af linden?
Hör du den eviga kärlekens röst?
Balsam han bjuder åt krossade bröst.

Bil.

Hör du, i aftonens stillhet, o Broder!
Dånet från aflägsna, vandrande floder?
Andarne ropa ur böljornas skum,
Bjuda i kyliga grottor oss rum.

Bjuke.

Ser du, o Syster, hur stjernornas skara
Glimmar däruppe i borgsalen klara?
Ser du de skinande Ljusalfers tropp
Kärligt oss vinka till julfesten opp?

Bil.

Ser du ett töcken där borta sig häfva?
Ser du det hemskt öfver grafvarna sväfva?

* Mythen om Bil och Bjuke finnes, som bekant är i den prosaiska Eddan, men . . . endast i korthet och likasom i förbigående där anförd. Samma myth har i något . . . e skick bibehållit sig genom muntlig tradition. Enligt denna voro Bil och Bjuke . . . moderlösa Syskon, i tjenst hos ett strängt husbondfolk. En afton då de . . . skulle hembära en så med vatten, fästade de, ur stånd att uthärda tyngden . . . ar bedjande på Må[nen] och önskade sig långt ifrån lifvets . . . lysande ringen på . . . [g]lansens fält. Och . . .

Ser du vår bleka förmultnade Mor?
Ömt hon oss vinkar till skuggornas chor.

Bjuke.

Aftonens gullrand är bortskymd af natten.
Fylld är den blytunga urnan med vatten.
Lät oss åt hemmet fast suckande gå.
Matmor dig annars skall banna och slå.

Bil.

Ack! jag förmår ej från källan mig skilja.
Kransad hon är af fiol och af lilja.
Se! i det fuktiga glaset sin bild
Månguden speglar, så däjlig och mild.

Månen.

Barn! på en skuggbild ej fästen ert öga!
Kommen till mig i det eviga höga.
Friden och kärleken bida er där.
Skänka jag skall hvad ert hjerta begär.

Bjuke.

Hör du, o Syster! hur vänligt han talar?

Bil.

Ser du hans blick, som mitt hjerta hugsvalar?
Ser du hans panna, som morgonen klar?
Himmel! hvad qual att ej vingar jag har!

Båda.

Saliga under! re'n vingar oss bära
Fjerran ur gruset till sällhet och ära —
Herrligt oss vinkar vår krona, vår skatt.
Jord! vi dig bjuda en evig god natt.

XIII.

NÄKTERGALEN.

Sköna Flicka! Näktergalen,
Som, i nattens dunkla timmar,
Fyller parkerna och dalen
Med sin tungas silfverljud,
Ej lik Junos fogel glimmar,
Ej i svanens hvita skrud.

Örnen lik, på spända vingar,
Kring Olympens blåa salar
Ej han sväfvar — ej han bringar
Hämndens blixt åt Gudars far;
Ej till Cyperns myrtendalar
Fröjas lätta vagn han drar.

Skild från strider, glam och lekar,
Den förkastade sig gömmer
I en magisk natt af ekar,
Undan Solens grymma sken,
Och i stilla svårmod drömmer
På en dunkel, löfrik gren.

Men när dagens buller tiger,
Stjernans guld i azurn lågar,
Luna fram på hvalfvet stiger
Och försilfrar ängens å;

Då han vaknar, då han vågar
Sina ömma driller slå.

Och hans kärlekssuckar sväfva
Musikaliskt genom lunden.
Straxt på flickans kinder bäfva
Perlor af en himmelsk gråt; —
Står, af hemlig vällust bunden,
Vandrarn på sin öde stråt.

Mig, Amanda! Himlen gifvit
Lif och anda, själ och tunga.
Flicka! jag har skapad blifvit
Endast för att prisa dig.
Jag kan älska, jag kan sjunga —
Fordra icke mer af mig!

XIV.

NÄKTERGALEN OCH ROSEN.

Skön, i aftondaggens perlor,
Står den täcka purpurrosen,
Vid en månbestrålad källa.
Öfver henne näktergalen
Enslig sitter och melodiskt
Klagar i den stilla natten:

»Blomstrens unga Monarkinna!
Ljufva sinnebild af jordens

Alla retelser och nöjen!
Sköna Ros! hvad mystisk trånad
Lockar mig, från cedertoppen,
I din nardusånga neder?
Tystnad herrskar kring naturen,
Alla jordens skaror hylla
Sömnens vallmokrönta spira.
Menskan, efter dagens strider,
Slumrar i palats och koja;
I sitt hem, på klippans hjessa,
Hvilar än den stolte örnen
Från sin djerfva fart kring Solen;
Lejonslägtets rop ej mera
Fylla skogarna med fasa;
Trygg den bäfvande gazellen
Lägrat sig på grottans mossa;
Och bland lundens sycomorer
Turturdufvans klagan tystnat.
Jag allena får ej blunda. —
Mig en trånad utan like,
Mig en namnlös kärlek tvingar
Att, vid Månens bleka strålar,
Vaka hos den unga Rosen
Och i ömma silfvertoner
Hjertats qval harmoniskt gjuta.

Allt af kärleken besällas. —
Allt som älskar i naturen
Lönas ock af återkärlek.
Lärkorna, i morgonmolnen,
Svanorna, på flodens vågor,

Mildt hvarannans suckar svara.
Turturn, i den skumma lunden,
Ropar ömt sin brud — hon kommer,
Och på mandelträdets grenar,
Vaggade af vestanväder,
Hänger nu det såta paret,
Ljufligt brinnande i kyssar.
Själar sig med själar ena,
Kroppar ljuft i kroppar smälta,
Och begärets gåtor lösas
Af det söta ordet: vällust. —
Mig en outsäglig längtan,
Mig en hopplös kärlek drager
Till den taggomhvärfda Rosen,
Och min glödande förtjusning
Smälter bort i klagotoner.
O! hur stolt, i nöjets purpur
Och i daggens perlesmycke,
Sitter der min älskarinna,
Döf för all min ömma klagan,
Och åt falska vestanväder
Och åt yra papilioner
Barmens skatter öfverlåter.
Mina känslor, mina plågor,
Delar ej den känslolösa!

Hulda Ros! mig dock förunna
Vid din stjelk att ensligt dväljas,
Mätta ögat af din fägring,
Andas dina nardusångor,
Och i toners svall förråda

Hur jag plågas, hur jag brinner.
Ack! den silfverröst, som tränger
Ur mitt sönderslitna hjerta,
Är min kärleks högsta vällust!» —

Så den späda näktergalen
Klagar ömt i Orientens
Paradisiskt sköna nätter.
Så förtrollande Amanda!
Äfven jag, på veka lutan,
Prisar dina blåa ögon,
Svarta lockar, rosenkinder,
Och i tomma kärleksdrömmar
Sitter ensam och förtrollad,
Medan våren kring mig vissnar,
Och i flickans ljufva armar
Andra nöjets orgier fira. —
Dock, o hulda! om min lyra
Äger blott en ton, som hinner
Till din själ, — en ton, som lockar
Perlor ur ditt sköna öga,
O! då brann på hjertats altar
Ej min rökelse förgäfves.
Triumferande jag blickar
Då på stoftets vällust neder,
Och den stela lagerkronan
Blommar vänligt kring min tinning.

XV.

AFSKED TILL LIFVET.

Lyra! du, hvars silfvertoner
Förr i qvalets bittra stunder
Lättat mitt betryckta hjerta
Och, i sällare minuter,
Klingat hoppets fantasier,
Kom ånyo i mitt sköte
Och besvara mina suckar!
Lyra! när från mina strängar
Dina troll-ljud nederbrusa,
Falla kedjorna af slafven,
Frossar tiggarn vid Monarkens
Rika silfverbord och dricker
Rus ur perlbesatta kalkar,
Blomstra helsans purpurrosor
På den andebleka kinden,
Mildt af glädjens strålar åter
Tindrar det förgråtna ögat,
Och det klämda hjertat andas
Lätt, som helgonen deruppe
I det blåa himmelrike.
Kom, o Lyra! i mitt sköte,
Kom att musikaliskt gråta
Mina flydda gyldne dagar,
Och åt diktens ljusa féverld,
Åt idyllens rosenparker,
Lifvets korta fröjd och hoppets,

Lär mig stamma afskedssången!
O! när hjertats bittra saknad
Gjuter sig i himlatoner,
Höra såren upp att svida,
Sjelfva smärtan blir en vällust,
Och den tår, som ögat fäller,
Öfverträffar uti värde
Alla Orientens pärlor.
Och ur mossbeklädda grafven
Höjer sig vår döda sällhet,
Af teorbens röst besvuren,
Myser skönare än fordom
Och sin kända famn oss sträcker.
Klinga, Lyra! snart du hänger
I den suckande cypressen,
Som betäcker Skaldens aska.
Mera fridsamt skall jag böja
Hjessan ned på dödens läger,
Se'n mitt tårbemängda afsked
Jag af lifvets fröjder tagit,
Och i drömmar, sista gången,
Njutit hvad i verkligheten
Aldrig, aldrig återkommer.

Ljufva Minne! för mig åter
I min barndoms sälla dalar,
Till de krumma silfverbäckar,
I de rädda aspars skugga,
Der i salig oskuld fordom
Mången himmelsk dröm jag drömde.
Öfver mig i azur-rymden
Vakade en helig Fader,

Och i nattens tysta mörker
Och vid Solens middagslågor
Såg hans kärleksfulla öga
På det fromma barnet neder.
Ack! i trädens gröna kronor
Susade hans faderskärlek,
Tindrade i stjernans blickar,
Qvällde djupt ur källans vågor,
Vinkade i skördens guldax,
Blomstrade i törnets rosor
Och i markens silfverliljor.
O! med tårar i mitt öga
Såg jag nattens kronor tändas
I den blåa himlasalen,
Och med helig tjusning trodde
Mig ur fjerran rymder höra
Klangen af de änglaharpor,
Som i evigt samljud prisa
Fridens Furste, Korsets Hjelte,
Nådens törnbekrönta Konung.
Knappt vid lärkors sång i ethern
Sväfvade med gyldne vingar
Morgonrodnan öfver hafvet,
Då från nattens stilla läger
Ut jag hastade i daggen,
Och med vällust såg, hur Solen
I sin ljusa herrskarkrona
Uppgick mellan dessa häckar
Ur den blåa Oceanen.
O! hur blomstrens nardusångor,
Bäckens sorl och vestans kyssar,
Gladde mina unga sinnen!

Med hvad glädje såg mitt öga
Sippan mellan nakna törnen
Sticka fram sitt blyga hufvud,
Eller vårens gula förstling
Blomstra på smaragdetufvan,
Eller för den varma strålen,
Fröjas ögonfägnad, Rosen
Veckla ut sin purpurfägring
Ur den afundsjuka knoppen!
Då i Floras vida rike
Tog jag ifrigt fromma byten,
Plockade med späda händer
Smultron i den mörka skogen,
Släckte ljufligt törstens lågor
I den böljande kristallen,
Hvälfde mången skuggrik löfsal
Och med kransar den behängde.
Mera glad ej Segerhjelten
Skär på krigets vilda slätter
Ärans blodbestänkta lager;
Mera glad ej Sybariten
Vid en Indiskt kryddad taffel
Ur det klara guldet suger
Blodet af Falernska drufvor;
Icke välld af mera stolthet
Sina marmorslott han skådar,
Gränsande mot himlens stjernor,
Trötta ögats höjda blickar.
Under glada språng och lekar
Flydde dagen; men då Solen
Bakom skogens dunkla tallar
Sönk med blodröd kind, och Månen

Vänligt nickade i öster,
När vid herdepipans toner
Hjorden samlades i dälden,
Och, af herrskarstafven manad,
Hemgick under klang af skällor;
Då, i nattviolens ångor,
Genom daggbeströdda gräset
Glad jag vandrade till hyddan,
Och min sömn var ljuf, ty änglar
Höllo vård om lägerstaden.

Lätt förflöto barndomsåren,
Liksom floder öfver guldsand
Rulla i ett stilla Eden.
Med begär och känslor växte
Snart det ungdomsvarma hjertat.
Det blef salig vår i själen,
Och mitt lifsträd stod i blomma.
Hoppets gyldne morgonstjerna
Brann med ökad glans på fästet,
Nöjets drömmar ur sitt larfstånd,
Like fjärilar, på lätta,
Guldbestänkta purpurvingar,
Höjde sig i ambraluften,
Och, för lifvets sköna Majsol,
Fantasiens blyga knoppar
Svällde ut till friska blomster,
Och af känslor blefvo toner,
Och af toner blefvo tankar,
Och min skapelse var färdig.
Mot en morgonrodnad log jag:
Skön hon stod på österns skyar,

Sådde rosor öfver himlen,
Vällusttårar öfver jorden.
Hur jag längtade att skåda
Snart den gyldne Solens uppgång,
Snart den fulla dagens strålar!
Solen uppgick: hennes fackla
Var en ryslig härjningsfackla;
Till en naken Sara-öcken
Hon mitt Paradis förbrände,
Och uttorkade derinne
Alla floder, sist ock tårens.
Lik en brud till festen smyckad,
Log i drömmarna min framtid.
Myrten hennes lockar krönte,
Kärlek strålade ur ögat,
Röd af oskuld lyste kinden,
Silfverhvit af oskuld slöjan,
Och elysisk vällust bodde
I den ljufligt sträckta famnen.
Ack! jag störtade betagen
I dess armar. Till ett spöke
Är hon blifven, till en furie.
För de lätta silkeshåren
Ormar nu kring pannan flägta,
Och i fasans svarta mantel
Är dess liljedrägt förvandlad;
Dolksting äro hennes kyssar,
Dödsqval äro hennes famntag.

Sansa dig, förskräckte Ande!
Än en blick åt flydda dagar,
Än en blick, och sedan — döden!

Sjung, o ljufva Sånggudinna!
Sjung, hur ynglingen allena,
Under stilla sommarnätter,
I den murgrönsvepta grottan,
Ny Endymion, låg i slummer
Och om fjerran himlar drömde:
Hur en leende Gudinna,
Hur en mildtomstrålad Luna,
Steg från nattens silfverskyar
Ned till drömmarns tysta läger,
Kysste ömt hans varma läppar,
Vred en festlig krans af blyga,
Välluktrika nattvioler
Kring hans daggbestänkta lockar.
Säg, hvad såg, o Sånggudinna!
Ynglingen i gudadrömmen?
Endast bilder ur Elysium,
Endast himlaväsen såg han;
Fält af evig Maj beprydda,
Glimmande orangelundar,
Källor, som i myrtenskuggor
Festligt sina lyror slogo,
Nymfer, Kärleken och Gratier,
Dansande på blomsterfälten
I en vårlig Månes strålar,
Stjernupplysta gudasalar,
Chor af Gudar och Gudinnor,
Och den fulla nektarbägarn
Och den rosenkrönta Hebe.

Ideal af qvinnlig skönhet!
Ideal af himmelsk kärlek!

Ljufva tanke, själens tanke,
Då, i etherns sälla rymder,
Än hos Gud den höga bodde,
Än ej bannlyst var till gruset,
Än ej dömd att kedjor bära!
Lik en morgonsol om våren
Steg du, strålande och härlig,
Upp för andens tjusta blickar,
Spridde lif omkring Naturen,
Väckte blomstren ur sin dvala,
Och förgyllde fält och vågor.
O, hur gladdes ej mitt hjerta,
Gudabild! i dina strålar!
Med hvar rosig morgonrodnad,
Hvarje dunkel silfvermåne,
Gick du upp för mina tankar,
Ständigt ny, densamma evigt.
Än, en lekande Herdinna,
Satt du under rosenbuskar,
Sväfvade i bygdens dansar,
Bröt vid flodens krökta stränder
Späda liljor och violer
I den gröna sommardalen.
Källans yta var din spegel,
Blomstren dina ädelstenar,
Och din rikedom var kärlek,
Och din högsta prydnad oskuld.
Än i rika högtidssalar,
Under tända kronors skimmer,
Gick du, smyckad af juveler.
Allas blickar sökte dina,
Dina blickar blott en endas.

Än du log, och dina löjen
Voro ömma Cupidoner,
Än du gret, och dina tårar
Föllo brännhett på mitt hjerta.
O hur lycklig du mig gjorde!
Är det ljuft att älskad blifva,
Är dock ljufvare att älska.
Kom, o Kärlek, himlens förstling!
Kom, sublima rus af skönhet!
Kom från ethern, kom och för mig
Dit tillbaka! Men förgäfves
Mina böner skyn bestorma.
Andens vingar äro bräckte,
Känslans låga är förkolnad.

Ack! för sent för detta hjerta,
Re'n af plågorna förkrossadt,
Stod det hulda idealet,
I förklaradt helgonskimmer,
Med Amanda fram i verlden.
Hulda, jordiska Gudinna!
Mera däglig än Olympens
Alla strålande Gudinnor,
Alla änglar hos Gud Fader!
Blott ditt namn jag vågar nämna,
Ej det ljus, som himmelskt strålar
Ur det blåa ögonparet,
Ej den roseneld, som leker
På din kind, ej dessa armar,
Som, till nöjets famntag sträckte,
Skulle helgonen förföra.

Stolta Flicka! ej du visste,
Att Naturen sjelf och ödet
För hvarannan blott oss skapat;
Att i etherns höga zoner,
Der, af Skaparns ljus beglänste,
Ursprungsbilderne till lifvets
Flyktigt skimrande fantomer,
Skönhetens idéer sväfva,
Våra själar fordom voro
Blott ett enda gudaväsen;
Att när sinneverldens bojor
Fallit af oss snart i döden,
Våra själar åter skola
Till en enda sammansmälta.
Ty ej himlen gaf åt qvinnan
Skaldens heliga förmåga
Att i ödets gyldne taflor
Blickar sända, att med rysning
Lyfta slöjan, som betäcker
Gud och andarna och tingen.
Derför med förakt du vände
Från den lidande ditt anlet,
Och förstod ej mina suckar,
Eller ville ej förstå dem,
Och försmådde hvarje rökverk
På ditt altare jag tände.
Ensam stod jag. Ur mitt öga
Smög sig nu den sista tåren,
Ur mitt re'n förblödda hjerta
Qvällde nu den sista droppen,
Och för lifvets alla fröjder
Det sig lyckte, som en blomma,

När i hafvet Solen hvilar,
Och den sorgsna qvällen gråter
Kalla perlor öfver gräset.

O! hvar är min sälla framtid?
Hvar det hopp, som famntog verlden!
Svara, Öde! du, som thronar
Öfver himlens alla stjernor,
Mörkt och dystert! — Du, som krossar
Allt det stora, allt det ädla,
Med en grym demantespira!
Se! min sol, vid åskors dunder,
Sjunker häpen ned i natten
Mellan blodbestänkta skyar,
Och ett dödsmoln höljer verlden.
Ingen hoppfull stjerna blickar
Från det svarta hvalfvet neder,
Ingen broder ömt ledsagar,
Ingen vänlig fackla lyser
Mina fjät i ödemarken.
Allt hvad förr mitt hjerta önskat,
Hvad som vilkor nyss jag ansåg
För mitt korta lif på jorden,
Flyktar i ett evigt fjerran
Ur min åsyn, och af tusen
Milda, strålande objecter,
Som min ande fordom tjusat,
Känslan af mitt eget väsen,
Af mitt eget qvalda väsen,
Blott är öfrig. Hör mig, Himmel!
Mörda denna grymma känsla!

Sänd från etherns regioner
Ned en ängel, som mig skördar!
Jag är bönhörd. O! han kommer.
Vingen doft i natten susar,
Och den hvita manteln flägtar,
Och det skarpa svärdet blixtrar,
Svärdet, som skall sönderhugga
Lifvets jämmerfulla knutar.
Dolda, underbara väsen!
Säg, hvad vill du? Ej mitt öga
Mägtar läsa i ditt öga,
Ej din mening kan jag fatta.
Stränge! kommer du som ovän,
Dölj det icke, att mitt hjerta
Döende må dig bespotta.
Kommer du som himlens budskap
Ned med fröjdens evangelium,
O, så säg det, att med kärlek
Jag må störta dig om halsen!

XVI.

DÖDS-ÄNGELEN.

Sig allt förvandlar, Dagens brud dig glömmer,
O Skapelse!
I evigt mörker nattens måne gömmer
Sitt anlete.

Nyss öfver polens runda, högblå ether
Ett sorgmoln gick.
På mig nedstirra brinnande kometer
Med vredgad blick.

Men Herrans Ängel sig i natten målar
Vid Skaldens bädd.
I himmelsk purpur, väfd af morgonstrålar,
Hans kropp är klädd.
Hans ljusa vingar ambraångor sprida
Och silfverglans;
Och hoppets Iris ses kring hjessan vrida
Sin sköna krans.

»Statt upp, o yngling!» musikaliskt ljuder
Hans gudaröst;
»Mot lifvets plågor, arme! jag dig bjuder
»En ljuflig tröst.
»Förlossas skall du ifrån syndagarnen,
»Från jordens grus,
»Och straxt församlas med de fromma barnen
»I Fadrens hus.

»Snart domsbasunerna sitt dunder skalla
»Kring Skapelsen.
»Och gyllne stjernor blekna straxt, och falla
»Från himmelen.
»En ryslig flamma Alltet skall förtära,
»Och verlden så,
»Med all dess höghet, lustar, guld och ära,
»Till intet gå.

»Men oupphörligt skall din ande glädas
»Hos verldars Gud;
»Din etherkropp af helgonen skall klädas
»I himmelsk skrud.
»Med fromma andars här, i cedernatten,
»Du tala skall,
»Se palmer speglade af lifsens vatten
»I mild kristall.

»Bedragne yngling! i min famn dig kasta
»Med ljungeldsfart;
»Vi tomma rymden sedan genomhasta
»Och hvila snart.
»Se öfver oss sig öppna nya himlar —
»O! yngling kom!
»Snart verldssystemet med dess solar hvimlar
Likt grand nerom.»

På dig med tjusning än mitt sinne tänker
O jordens vår!
Åt dig, o lyra, än mitt öga skänker
En afskedstår.
Nu sista sucken från mitt hjerta bäfvar —
O Jord, farväl!
Ur jordens grus till etherlanden svăfvar
Min fria själ.

O starke Ängel! dig, som tanken, vinga! —
Vi nalkas Gud.
Re'n hör jag himlens silfverklockor ringa
Med festligt ljud.

Sig re'n med ethern rosendoftet blandar
Från Edens land,
Och vid dess ingång vinka ljusa andar
Med vänlig hand.

XVII.

Långt är likväl, o Himmel! till den ljusa
Midsommarsfesten, då i tält af rankor
De fromme bo, och Änglar dem besöka —
Då Skaparn sjelf som patriark befaller,
Och Demiurgens alla spiror krossas,
Och Kärleken bland folkets skaror höjer
Sin herdestaf, ett kors af rosor krönt.
Knappt svallar än af vårens glada aning
Naturens barm. O Gud! hur kallt och öde
Är allt omkring mig! Ingen ros har spruckit
I blodröd fägring ur den tysta knoppen
Och ingen lilja glad och vänlig skakar
Aromers himlavin i silfverkalken —
Blott här och där en tonfull lärka klingar,
I förtid buren öfver hafvets rymder,
Sin morgonpsalm i skyn. Blott grönskan tittar
Än späd och vek bland smälta drifvor fram.
Och Anemonen ensam står på tufvan —
Med blyga tårar i sitt fromma öga —
Gullvifvan än i Modrens kamrar sofver,
Leontodon i nattens mörker dröjer —
I nakna häckars skygd står anemonen
Och blickar stum kring nejderna och saknar

Den nyss försvunna, glada morgondrömmen
Om sylfers dans vid bäckars sorl i dalen
Och liljors doft och näktergalars sång.
Kring hennes fristad kalla vindar susa
Och Solen höljs i moln. Då lutar blomman
Mot Jorden ned en vissnad kind och vänder
I Modrens armar rysande igen.

XVIII.

URANIA.

Skaparen ensam satt i den gränslöst famnande rymden,
  Tänkte sin egen bild, tänkte sig mystiskt en Brud.
Genast hon framstod, herrlig och skön, lik den gyllene dagen:
  Blånande ether och ljus voro den slöja, hon bar.
Stjernor sig virade festligt till krans om dess strålande hufvud,
  Solens omätliga ros krönte dess heliga barm,
Och i dess glänsande hand log månens skimrande lilja:
  Sådan för Skaparn hon stod, sönk i hans lågande famn.
Straxt på den Eviges vink framblixtrade härar af Andar:
  Andar med känsla och lif, Andar med tanke och röst,
»Sjungen», — så ropade Gud — »upp, sjungen vår eviga brudfest!
  Aldrig den ändas, hur vidt Tiderna rulla sin våg.»

Himmelens Dotter och Moder och Brud! I äoners äoner
  Skallar din bröllopssång, ljuder dig spherernas dån.

XIX.

Icke af tid och rum de lefvande andarne fängslas;
Lyda blott kärlekens lag. — Drömmen mig detta har lärt.
Ty då, vid Månens sken, i den tysta förlamande dvalans
Armar min tröttade kropp sunkit, och Phantasos barn,
Dunkelbevingade gossar, i dans omflögo mitt läger,
Själen, bevingad och fri, mägtigt ur fängelset bröt,
Bredde sig älskande ut, så vidt som equator och poler,
I sin mystiska krets, famna den ändlösa rymd;
Mängde sig djerft i änglarnas chor och, med lekande händer,
Kärlekens rosenband mellan äonerna knöt. —
Adam med Eva firade då, i skuggan af Edens
Palmer, sin brudnatt än; Psyche, ur bojorna löst,
Sökte och fann sitt hjertas idol, den himmelska Amor,
Och försoningens stund slog i de Evigas sal.
Åter jag var i min älskade däld, min älskade hydda,
Och i ett glädtigt Nu byttes mitt heliga Förr.
Likt Fullmånens, min bild från källans spegel tillbaka
Då i sin urglans log, stilla och broderligt huld,
Medan kring lockarnas fladdrande guld den himmelska fridens
Genier, ljusets slägt, bundo af liljor en krans.
Stjernan, som länge af moln var betäckt, framtindrade åter.
Smyckad af rosor och myrth, under syrenernas hvalf,
Glänste mitt jordlifs drömda object, den älskade tärnan;
Ömt hon mig räckte sin hand, prydd af förlofningens ring.
Öppen var templets port. Altaret af blommor bekransadt.
Klädde till kärlekens fest, änglar, i menskogestalt,
Stodo omkring oss, en väntande här. Re'n klockorna söngo,
Och till den älskade så talte min bäfvande röst:

»Kommen, o dyrkade Vän! är den festliga stunden. O, ilom
Att i den Eviges hus svärja ett evigt förbund!» —
Teg. Då öppnades skyn, och en Mö, hvitslöjad, ur molnet
Sänktes, Amanda lik, icke Amanda likväl.
Stjernor beprydde dess flygande hår, dess rodnande gördel.
Stolt Seraphinnan mot mig sträckte sin heliga famn.
Och vi ej funnos bland menskorna mer. Som fordom med Kämpen
Olger till himmelens sal, flög hon med Skalden till Gud.

XX.

Vän! i förödelsens stund, när ditt inre af mörker betäckes,
När i ett afgrundsdjup minne och aning förgå,
Tanken famlar försagd bland skuggestalter och irrbloss,
Hjertat ej sucka kan, ögat ej gråta förmår;
När från din nattomtöcknade själ eldvingarne falla,
Och du till Intet, med skräck, känner dig sjunka på nytt,
Säg, hvem räddar dig då? — Hvem är den vänliga ängel,
Som åt ditt inre ger ordning och skönhet igen,
Bygger på nytt din störtade verld, uppreser det fallna
Altaret, tändande der flamman med presterlig hand? —
Endast det mägtiga Väsen, som först ur den eviga natten
Kysste Seraphen till lif, solarna väckte till dans.
Endast det heliga Ord, som ropte åt verldarna: »Blifven!» —
Och i hvars lefvande kraft verldarne röras ännu.
Derföre gläds, o vän! och sjung i bedröfvelsens mörker:
Natten är dagens mor, Chaos är granne med Gud.

XXI.

Våren en låfsång är, den Jorden offrar åt Solen.
Doftande rosor och löf bilda dess toner, dess ord.
Modrens spheriska sång, hur skulle den hinna ditt öra?
Ett af dess smältande ljud är du, o Menniska! sjelf.
Men på vårens tapet för ögat den himmelskt sig målar,
Och till betraktelsens fest vinkar i blomstergestalt.
O, hur älskar hon ömt den solomvandrade tärnan!
Vänd från sin brudgums ljus offrar hon rökelser än,
Blyga violens doft för hans bild: den vänliga Månen;
Mägtigt i vintrens graf rör sig dess kärlek ännu,
Grönskar dess eviga tro, i den fjellbebyggande tallen,
Och i den blifvande säd gror dess besnöade hopp.
Men då i Vädurns bild den försonade Guden hon skådar,
Hvad hon i årets lopp anat och lidit och tänkt
Glimmar då allt i strålarna fram, en lysande guldkust;
Blomma vid blomma i chor sjunger sin tigande hymn. —
Själ! du har äfven en sol för din kärleks lefvande kretslopp.
Arma! hvar är din sång? Hvar din gudomliga Maj?
Dock jag din jämmer förstår. Verldsfurstens metalliska spira
Krossar hvar skapande drift, tystar de vaknande ljud.
Först när ditt jordiska lif i Solens kärlek förklingar,
Först när din börda af mull sunkit till mullen igen,
Börja du skall i andarnas krets den oändliga sången
Och åt det första bland ljus föda en leende vår.
Sol och Planet ej finnas der nu; blott sanning och skönhet;
Själen och Skaparen der evigt betrakta hvarann.

XXII.

Månen är Solens bild, af den sorgsna jorden betraktad,
Der hon i enslig natt sitter från älskaren vänd.
Barnet af Frigga och Odin han är, en leende Balder;
Fadrens gudomliga drag strålar han vänligt igen.
Derför när Ljusets Drott, med den långthänträffande Gungner,
Fjerran i snöklädd Nord, krigar mot Thussarnes ätt,
Skådar hans höga Gemål den heliga panten, och gråter;
Ack! ty för Gullweigs sång darrar dess hjerta ännu. —
Flicka! begriper du nu, hvi Månens kristalliska skimmer
Lyser så vänligt din dröm, lockar så magiskt din själ? —
Gåtan skall lösas snart. Den solbild nu du betraktar
Snart i ditt sköte skall le, bytt i ett lekande barn.
Hoppas dock ej att Nornornas dom, du mer än Gudinnan,
Undgå. Balder skall dö — slukas af ulfven, din Gud.

XXIII.

Resa, Amanda! jag skall till aldrig skådade länder,
Dödens omätliga hem: icke du följer mig dit.
Ej vid dess kopparport jag din hand skall trycka till afsked,
Öfver dess mörka elf lyser ditt öga ej mig.
O huru lätt att dö för ett hjerta, som älskar och älskas!
Aldrig för svepning och graf bäfvade kärleken än.
Dristigt han går att lösning på lifvets gåta begära,
Rifver med segrande hand svarta ridåen i tu.

Himmelska land han skådar bakom: Arkadiska bygder,
Sökte förgäfves här, flyttas af aningen dit.
Grafven ett tempel är, när kärlekens rosor den smycka,
Andars melodiska sång fyller dess heliga chor.
Sörjande Genier luta sig ned öfver grafmonumentet,
Helgon, med böjda knän, bedja för själarnes ro;
Tills, i bländande glans, den stora, den eviga dagen
Strålar i grafvarnas natt neder och änglarnas röst
Väcker de sofvandes par, ljuftklingande: »Vaknen, I vänner!
Vaknen, I älskande två! Eden begynner sin Maj.
Daggiga rosor i parkerna stå: att brytas af eder
Vänta de: lifsens träd blommar af njutning och hopp.»

*

Ljuf är de älskandes dröm: jag drömmer ej längre, Amanda!
Hoppet för evigt och tron flydde med kärleken bort.

XXIV.

FRAGMENT UR CLAUDIANUS' PROSERPINAS BORTRÖFVANDE.

Stygiska röfvarens spann och stjernorna quäfde i dammet
Från hans tenariska vagn, och ditt mörka, brudliga läger
Skuggornas Juno! förråda jag vill i dristiga quäden,
Eldad af själens drift. Bort, oinvigde, ur kretsen.
Fjerran för kjusningens brand hvar mänsklig känsla har flyktat
Re'n ur min klappande barm: blott Febus jag andas och känner.
Re'n till de heliga templen jag ser grundvalarne svigta
Och ett bländande sken som gjutes från taket, förkunnar

Gudomens ankomst. Bäfvande re'n jag hörer ur jordens
Grunder ett våldsamt tjut: doft skallar Cekropiska borgen
Ljudet tillbaka och festliga bloss i Eleusis sig höja.
Hväsande Triptolems fjällsmyckade ormar ur oket
Lyfta de nötte halsarne opp och sänkte tillbaka
Lyssna på sångens ljud med purpurkammiga hufvun.
Fjerran ifrån jag Hekate ser i natten sig höja
Tregestaltad och hög: mild kommer den strålande Bachus
Skönt af en murgrönskrans omblomstrad och klädd i en tigers
Brokiga hud, hvars gyllene klor i en knut sig förena
Med en Meonisk tyrs han stöder de vacklande fjäten.

I som en tallös här i det tomma Avernus beherrsken,
Bleka fantômers här — dödsgudar, hvars giriga välde
Allt tillfaller som här förgås, — I, hvars ödsliga riken
Dunkelt famnas af Styx, kring de töckniga nejderna gjuten,
Badas med flåsande hvirflar af Flegetons rykande vatten!
Gifven mig tillstånd I att de helga mystererna skåda
Och hvad Er himmel förborgar ännu, med hvad fackla Kupido
Glödgade Stygierns bröst, hur Proserpina, röfvad, till brudskatt
Väldet i Kaos bekom, och genom hvad främmande länder
Modren irrande lopp i en ängsligt spejande vandring
Medan åt folken lagar hon gaf och för ollonens föda
I de dodoniska ekarnes skog guldkärfvar dem skänkte.

Fordom Erebens Drott af en brinnande vrede betagen
Ämnade föra mot himlarne krig, för det han allena
Nödgades oförmäld de långa åren förtära
Utan att känna en delad bädds förkjusning, en makes
Retande nöjen och fadersnamn af älskade panter.
Re'n hvart monster som döljs af Tartarens rysliga afgrund

Härvis rusar till kamp: till fejd mot dundrarn i himlen
Rusta sig Eumenidernas tropp: omhårad af ormar,
Skakar Tisifoné den olycksstrålande furan
Och till vapen och strid de bleka Manerna kallar.
— — — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — —

XXV.

FRAGMENT UR A. W. SCHLEGELS DER BUND DER KIRCHE MIT DEN KÜNSTEN.

Från himlen ned en helig Quinna skrider,
Till höger ej, till venster ej hon skådar.
Ett gudalugn sig kring gestalten sprider,
Och hvarje fjät en eterns gäst bebådar.
Med hotelser och böner hon ej strider,
Dock ensam hon förbannar och benådar.
Kerubers flock sig framför henne svingar
Och skyler anletet med silfvervingar.

Ej kronors glans kring lockarna sig breder,
Af mitran hennes panna kransad är.
Slätt kläde blott omfattar hennes leder
Och endast presterliga tecken bär.
Från hennes skuldror hänger Stolan neder,
Och i en trekant dufvan skimrar där.
Dess staf, som till en herdestaf hon böjer
Ett purpurkors i duken ofvan röjer.

Till Greklands kuster hon sin bana riktat
Till fabelfräjdade Parnassens höjd
Hvarom en fåfäng verld så mycket diktat
Fåfängan sjelf var skönhet där och fröjd.
Apollos tjenst med sin förstöring pliktat
I grus af himlens blixt är lagern böjd.
Och Skaldekällan, evigt klar i sången
Bland törnen, vred och grumlad, kröker gången.

Försmådde hit sig Konsterna begifvit
I ödslig stillhet de tillsamman bo
Sen ljusets svärd från himlarne fördrifvit
De Gudar, dem de svurit evig tro.
Det höga sänkt, det låga upphöjdt blifvit
De sitta lämnade åt grafvens ro,
Sen hvarje själ, från sinneverldens kjusning
Sin vinge höjt mot bättre verldars ljusning.

I stycken rifven, bytt i dystert flor
För måleriet är dess regnbågsslöja.
Hemskt missljud i Musikens lyra bor,
Skulpturens verk Prometei eld ej röja.
Den stoltaste af väna systrars chor
Architekturn ses gråtande sig böja
Likt Tebes Drottning sjelf förstenad ner
På stenar åt hvars fall hon tårar ger.

Men där de sitta tysta sorgbebundna
I deras krets man Quinnan träda ser.
Och så hon talar. »Aldrig ert försvundna
Begråtna väl er Tiden återger.

Af himlen sjelf I ären öfvervundna,
En smärta mera djup bör quälja Er,
Ty från det mål som Nåden dem beredde
Sireniskt dödligheten I förledde.

Dock om i dyster aska och i grus
Med rifna hår i seklers längd I töfven,
Ej återställs ert rof ur himlens hus,
Med gärningar en bättre bot I öfven.
För diktens skymning väljen evigt ljus,
Mot ärans palm bortbyten lagerlöfven.
Försjunkna Systrar! till min tjenst er vigen,
Till himlarne jag visar blomsterstigen.»

Hon teg: hvar nymf med stilla andakt hörde
Det visa ordet och betänkte det.
Sig blygselns eld i deras ådror rörde:
De ville fly: dock bundos deras fjät.
En skymt af sällhet hoppet återförde
Till deras själ. För Quinnans majestät
De böjde knän och bådo henne lära
Dem rätt att henne lefva, henne ära.

»I veten», sade hon, »i forna dar,
Hur maktens spira, hur den grymma verlden
Mot Christendomens Söner väpnad var
Med bojorna och lågorna och svärden.
I öknars famn i grottornas förvar
Hemburo de åt himlen offergärden
Och helgade till alla verldars Gud
Med hviskning blott den rädda psalmens ljud.

Dock motstånd endast främja himlens vilja.
Det lidna korset höjde Kristi Kors.
Martyrers blodsdugg närde Sarons lilja
Ett blommigt träd blef snart det torra kors.
Roms örn kom vild: nu kan han sig ej skilja
Från det med blodig näf rördt kyssta kors,
Uti hvars skugga fromma millioner
Från Östern bo till Vesterns regioner.

Ty höfves ock att jubelsången ljuder
I rum dem skaror af de trogna fylla
En segersal dem nu till festen bjuder,
Ty måste Lyckans solsken den förgylla,
Ej att för prakt det fromma hjertat sjuder
Blott enfald, ödmjukhet de Christne hylla —
Nej, att utaf sitt himmelska exempel
En afbild de må vara, jordens Tempel.

Ty högst i eterns evigt klara zoner
Hvars gryning blott i jordens dimmor log,
Allmakten där vid klang af Kerubstoner
En boning danat, stor och rymlig nog
Att herbergera Andars millioner
Dem ljusets kärlekseld magnetiskt drog.
I rensta klarhet stråla Templets salar
Och hvila tryggt på Sanningens grundvalar,

Som räcka ned i afgrundsdjup, ej tänkta,
Där Varandet begränsar Intets Natt.
Helfvetets upprorsfanor ligga sänkta
Vid denna port, som gräns för döden satt.

Rättvisan här och Kraften, sammanlänkta,
Bevaka Templet med dess helga skatt.
Vishetens trappor opp till tröskeln leda
Och Måttans fält sig vidt kring nejden breda.

Ett stöd åt hvalfven Trons pilastrer skänka,
Och Kärleken som huld omgifning skiner
Af alabaster pelarena blänka
Och väggarne af flammande rubiner.
Af mild smaragd sig hoppets gångar sänka
Och i en höjd där ej orkanen hviner
Af bländande safirer hvalfven brinna
Och ljuft i Nådens medelpunkt försvinna.

Här hos den Störste, Bäste af Monarker
En hvar sin plats har fått i ärans sal,
Först Kungligheter, Throner, Hierarker
Som ej sitt ursprung skadat genom val,
På gyllne Stolar Äldste, Patriarker,
I blod hvitbadade Martyrers tal,
Se'n ända neder till de knappast burna
Hvar saligt lottad själ i Ödets urna.

— — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — —

XXVI.

Ej mer för Dunderguden
Hans djerfva Örnar strida
Och maktens bud från Capitolium bära.
Ej mer den stolta Bruden
Man röjer vid hans sida,
Ej Pallas krönt af evig jungfruära.
Ej vårdar mer den skära
Vestalen offrets låga,
Ej Ynglingar och Tärnor
För dygnets bägge stjernor
Vid sångers ljud i festlig chordans tåga.
De forna templen ramlat.
En evig graf har Gudarne församlat.

Blott Hon, som med Behagen
I lundens skymning dansar
Och af hvars anblick hela verlden glädes,
Hon, som, af svanor dragen,
Sig klär i vårens kransar
Är ännu evigt i sitt Rom tillstädes.
Af tusen röster quädes
Dess majestät och ära.
I kojor och palatser
Hon äger offerplatser
Och kjusta chorer henne rökverk bära.
I sjelfva Petterskyrkan
Ett altar höjs osynligt åt dess dyrkan.

När öfver Romas kullar
En duk, med stjernor målad,
Af Nattens Genius sträcks med dunkla händer,
När Tibern sagta rullar,
Af Månens ljus bestrålad,
Sin bölja mellan tornbekrönta stränder,
En blick Gudinnan sänder
Till marmorslott och hydda.
Vid yra kyssars möte
Sänks sköte då i sköte
Och Amoriner sömnens skålar krydda.
I allas fröjd hon njuter
Och myriader till sitt hjerta sluter.

XXVII.

DALEN.

Din stillhet rörd jag helsar,
Du blomsterrika dal!
Elysiskt du mig frälsar
Från lidelser och qval.
Ack! alla bojor falla,
Ömt lindras hvarje ve,
Der dina bäckar svalla,
Der dina rosor le.

Re'n aspen mig betäcker
Med glada skuggors vakt;
Sin tröstekalk mig räcker
En okänd gudamagt;

Re'n dricka mina sinnen,
Med glödande begär,
Det flydda Edens minnen
Och jordens glömska der.

Från Paradisets strömmar,
Dit länge re'n de flytt,
Min barndoms gyllne drömmar
Besöka mig på nytt.
Med kornets gyllne vågor,
Med gräsets lena svall,
I dans, som lyktgubbs-lågor,
De gå kring däld och vall.

Ack! stängdt för lifvets smärta,
För lifvets nöjen re'n,
Fromt vidgar sig mitt hjerta
I nya solars sken.
Från helga dufvovingar
Omflägtas jag af tröst,
Och strängaspelet klingar
Ånyo i mitt bröst.

O Gud! ej blott ur Solen
Din blick mot jorden ler,
Ej blott den höga polen
Oändligheten ter.
I lägsta dalars sköte
Ditt altar upprest är.
Tro, kärlek, hopp, ditt möte
Ej fåfängt bida der.

Ett stilla väder susar,
Det trädens kronor rör,
Det vattnets spegel krusar,
Guds milda röst jag hör.
Hallelujah! hur glädes
Ej lifvets minsta hamn!
O Evige! tillstädes
Du är i templets famn.

Af lefvande förtjusning
Naturens hjerta slår.
I gudastrålars ljusning
Föryngrad klippan står.
Dig, Ande, Son och Fader!
Låfsjunger källans ljud,
Och blomsterkyrkans rader
Fromt buga sig för Gud.

Med trånad mot det Höga
Ser helianthen opp;
Violen tyst sitt öga
Slår ned med blygsamt hopp;
Förtrollning rosen andas,
Och, ångerfull och mild,
Emot narcissen randas
I vågens glans hans bild.

Gud! till ditt helga rike
Mig lyfta qval och strid.
Gör mig en blommas like
I menlöshet och frid!

O, klingade mitt hjerta
Med alla väsens sång,
I glädje och i smärta,
Tillsammans ljuft en gång!

XXVIII.

Tung hvilar nattens dimma
Kring fjällar och kring hed.
Azurens lampor strimma
Till söfda hyddor ned.
På thron af dunkla skyar
Befaller tystnaden
Och magiskt sig förnyar
Det gamla Kaos än

Papaverdoft nu andas
De sönderslitna bröst.
Af hulda drömmar blandas
I sorgekalken tröst.
Min själ allena fängslas
Af inga vallmoband.
Djupt hon i natten ängslas
Skild från sitt fosterland.

Att himlarne betrakta,
Att skåda Fadrens hus
Hon vinkas ömt och sakta
Af milda stjernors ljus.

Men vågar hon att följa
O Fader! deras bud?
Hur för ditt anlet dölja
Sin blodbestänkta skrud?

Ej är hon mer densamma
Som förr i nådens sken
Med bön och offerflamma
Dig tillbad skär och ren.
Ack! trolöst nu af Tiden
Förlofningsring hon bär
Och flydd med samvetsfriden
All lifvets mening är.

Utgjuten lik ett vatten
Kring stoftets föremål
Ej mäktar hon ur natten
Sig lyfta mot sitt mål,
Ej från en verld sig skilja
Hvars retelser förgått —
Gud! hon ej äger vilja,
Begär och suckar blott.

Af sina brott och plågor
Förvist från himmelen,
I ångrens heta vågor
Förgäfves renad än,
Hvad gör hon väl därinne
Bland ljusa Andars chor?
I purpur brottens minne
På hennes kinder bor.

Du som Guds råd förklarat,
Naturens stora Ord
I köttet uppenbaradt
På qualens dunkla Jord!
Du blott kan henne rena
O! vänd till hennes grus
Som förr till Magdalena
Ditt milda ögas ljus.

Ack! äfven hon begråter
En flyktad oskulds tid
Och sig ej tröstas låter
Af verldens falska frid.
Ack! långt från glädjens zoner
Ock henne i sin famn
Vildt slöto sju Demoner —
Planeter deras namn.

Ej renad förr hon blandar
Sitt väsende med ditt,
Än från Naturens andar
Du gjort dess hjerta fritt.
Mildt henne då befria!
Lät o Förbarmare
Den gråtande Maria
Din herrlighet få se!

Ack! huld som morgonstjernan
Vid grafven vänligt möt
Den öfvergifna Tärnan
I örtagårdens sköt.

Bland palmer henne sväfva
Med fridens hälsning mot
Låt henne nederbäfva
I tårar vid din fot!

Säg henne att ur grafven
Du segerrik har gått
Att sjelfva afgrundsglafven
Ej öfver dig förmått.
O Kärlek! henne unna
En stråle af ditt sken!
Glad skall hon allt förkunna
För dina bröder se'n.

Gud! mildt ditt ljus mig läre
En väg till Ljusets stad!
Försakelsen mig skäre
I andedopets bad!
Betraktelsen mig räcke
Sitt ljufva himmelsbröd
Och glädjens drufva släcke
Den grymma törstens glöd.

För själen uppenbara
Ditt eviga befäl.
Att fri och lycklig vara
Gif kraft åt stoftets träl.
O Allmakt utan like
Min styrka ensam var
Ty herrlighet och rike
Och makt Du ensam har.

XXIX.

MINNE.

O blomsterfält! o gröna poppellunder!
Som lifvets späda purpurknopp förgömde!
O silfverkällor, vid hvars [rand] jag drömde
Elysiskt bort min barndoms snabba stunder!
O Tid af kärlek, hopp och tro och under!
Rikt öfver dig sitt frukthorn glädjen tömde —
Att blott en dröm mig gäckade jag glömde
Och väcktes först af Ödets vreda dunder.
Hvem var Gudinnan som ur nektarbrunnen
Mig dricka gaf? — af snöglans lyste skruden
Och liljor virkade dess hufvudbonad.
Gråt, min teorb! Astréa är försvunnen
Ej tröstas jag förrän den kyska Bruden
Jag åter famnar, salig och försonad.

XXX.

SOLROSEN.

Se Clytia där i blomstergården höja
Guldlockigt hufvud smäktande ur gruset.
I Solens spår kring blåa himlahuset
Dess ömma blickar lågande sig böja.

Ej fjärilns dans dess kjusta sinnen röja
Ej röda syskons prakt, ej västansuset,
Orörligt fästade på gudaljuset
Eldögonen med namnlös trånad dröja.
Så själarne, i kroppens fjättrar slagna
Förgäfves trängta hem till fosterlandet,
Af andeverldens Sol magnetiskt dragna.
Den mörka kraft som dem till jorden tvingar
Är starkare än gyllne kärleksbandet
Och endast döden löser deras vingar.

XXXI.

ROSEN.

Skön blänkte Rosen här i vårens dagar
En medelpunkt för glada fjärlars dans.
O ljufva Ros! förgänglig som din glans
Är sångens röst som vid din bortgång klagar.
Du trofast lydde skapardriftens lagar,
Den fagraste rubin i Floras krans
Rikt blomstrade hvad däjligt hos dig fans
För vårens vind, den Nordan nu förjagar.
I dig såg Ynglingen symboliskt randas
Sitt hjertas urbild, kronan ibland Mör,
Hans aning kändes med din ånga blandas.
Nu vissna blad för höstens fläkt du strör.
Så menlöst icke mänskohjertat andas,
Så fridsamt, ack! det vissnar ej och dör.

XXXII.

JUNGFRUN I DET GRÖNA.

Sent kommer Du, o Jungfru i det gröna!
Försvunnen är den glada blomsterslägten.
Ej skimrar liljan mer i silfverdrägten
Och ingen Ros ses törnets grenar kröna.
Ej svärma fjärlar, lifliga och sköna
Ej kyssar lösa purpurknoppens häkten.
Hvi kom Du hit, af kulna nordanflägten
Och frostens dagg att ensam qualet röna?
O vandrare! Jag är en menlös blomma!
Hvad mer om Ödet blott en höstdag skänkte?
Tyst andas i sig sjelf fördold den fromma.
Ej angår mig en yttre fröjd och smärta,
Hvad i mitt frö Naturens kärlek tänkte
Utvecklas troget af mitt blomsterhjerta.

XXXIII.

MOLNET.

Hvad är vårt lif? Ett moln som flyktigt simmar
Kring rymderna på Ödets kalla ilar.
Förvandladt evigt, aldrig det sig hvilar
Och varar högst en sommaraftons timmar.

Auroras fackla denna sky bestrimmar
En annan här af lånadt månsken smilar.
Vid återskenet ifrån Solens pilar
Af guld och diamanter denna glimmar.
En gråter lågt den höstliga Naturen,
En låter gällt sitt vreda dunder skalla
Högt sväfvar en i vårliga Azuren.
Dock blotta moln och dunster äro alla —
Af Jordens trånad till ett skugglif buren
En hvar skall åter i sitt ursprung falla.

XXXIV.

HÖSTEN.

I.

Förgängelse Naturens kinder målar.
Med svarta böljor mellan nya stränder
Den ökta floden gråtande sig vänder
Och ingen fjäril dricker blomstrens skålar.
Dock lika skön på fästet Solen prålar.
Från gyllne thronen kring förödda länder
Sin gudablick hon lugn och herrlig vänder,
Och jordens lik tyst småler i dess strålar.
Ej dör den kärlek som oss lifvet skänker,
Fast blott åt döden skördar han bereder —
Ovanskligt dock hans purpureld skall brinna.
Snart från Olympen mystiskt han sig sänker
I nya vårars liljearmar neder.
Idén är evig, skuggorna försvinna.

2.

Dock hvartill båtar att vår urbild njuter
Ett evigt lif i himmelrikets salar,
Då bildens sjelf, i grafvens mörka dalar
Ej mer en rosenfärjad stråle gjuter.
När jordens mull vår aska innesluter
Hvar är den njutning då vårt lif hugsvalar?
Hvar tanken då som med sitt upphof talar
Och följden hvar af kedjade minuter?
Se höstens moln på dunkla törnen gråter
Där purpurrosen förr olympiskt glödde
Med glädjens dagg på välluströda kinden.
Hon är förbi. Väl knoppas Rosa åter
Dock icke hon, som nyss kring marken strödde
Dödsbleka kronblad för Augusti-vinden.

3.

Ej blomman hoppas må att evigt vara
Ej skuggorna må verklighet begära.
Ej för att städse Tingens kedjor bära
Guds tankar sig med Tidens former para.
Naturerna minutligt de förklara
Men till sitt ursprung, flammande och skära
Snart återvända i odödlig ära
Tills nya skepnader dem uppenbara.
Gläds, dygdige! ej dödens hand dig sårar.
Djupt i ditt bröst en himmelsk Genius andas,

Det väsens afbild, som är allt i alla.
För honom blomstra Tidens alla vårar
Och ständigt nya purpurdagar randas —
Dock thronar han i Tempel, hvilka falla.

XXXV.

SONETTER.

I.

O arma hjerta! hvarför slafviskt quida
Af bojan tryckt af Ödets pilar såradt?
Från verldens början re'n till offer kåradt
Hör opp att brottsligt mot Försynen strida!
Ett mystiskt kors där alla väsen lida
Är denna Jord ett fällt af blodsdugg tåradt.
Tartarens andar dina sinnen dårat
Om segrar här och nöjen de förbida.
Fromt under Skaparns böj en renad vilja.
Dig blotta lydigt för den höjda glafven
Väl skall du dö men uppstå ock ur grafven.
I Edens vårar skimrar först din lilja
Omfläktad där af ljusa segerpalmer
Du klinga skall din känslas morgonpsalmer.

2.

Väl lyfter själen ofta trånsjukt vingen
Från etern styrkt af rena änglabröden.
En dröm är lifvet sällheten och nöden
Vår möda fåfäng, all vår kunskap ingen.
Djerft vill hon läsa bortom stjerneringen
Det höga ord som tolkar Jordens Öden,
Vill himlens förlåt lyftad se af döden
Och Isisslöjan falla, väfd af tingen.
Hemskt dock hon darrar vid Förlossarns möte
Och qualfullt än sitt brustna öga vänder
Mot låga nöjen som af gruset föddes.
Så förd ur Ennas dal i Plutos sköte
Proserpina med barnsligt sträckta händer
Grät sina blommor som kring marken ströddes.

3.

En flyktig gäst är Skönheten på jorden.
En vårquäll blott dess änglabild hugsvalar
Vår Andes trånad och med hjertat talar
Från rosenmund de hulda trösteorden.
Ur ljusets himlar är hon skickad vorden
Försonande i stoftets mulna dalar.
Sitt värf hon fyller och till kända salar
Uppsväfvar i triumf, till gudaborden.
Ja! Skönheten är kropparnes försoning.
På årets kors för stjernans udd hon blöder

Men Ljusets kärlek henne återföder.
Vår synd gör dessa fällt till dödens boning,
Gör att Naturen suckar jämt och lider,
Att evig Vår sitt rosendoft ej sprider.

XXXVI.

HÖSTEN.

Ack! Christus lider,
Hur matt han strålar, hur blek han skrider
Vid Söderns pol.
Döende blickar
Förgäfves han skickar
Af molnens förfärliga sköld betäckes hans glimmande Sol.

Ack! Venus gråter,
Adonis flytt.
När kommer han åter?
När öppnar på nytt
Vid brudgummens möte
Den hulda sitt sköte,
Med grönskande hufvudet festligt af mayblommor prydt?

Dödens skuggor hölja jorden,
I ett lik hon bytt är vorden
Dimmans svepning henne kläder,
Stormen hennes liksång quäder,

Och Olympens kalla tår
Droppar ned på hennes bår.
Dvalan herrskar kring Naturen,
Gräsen, plantorna och djuren
Sig till vintrens sömn begifva —
Inga fläktar mer dem lifva,
Ingen stråle mer af ljus
Hinner ned till deras grus.

—·—

På drufvobergen, på de rika fälten
Predikar Jesus icke mer.
Till dödens rike har den milda Hjelten
Ur solens strålar vandrat ner.
Sitt kött och blod han oss att njuta ger.
Snart skall han likväl tåga
Ur mullen fram med segrande förmåga,
Med hundra purpurmunnar
Snart Våren honom leende förkunnar.
Snart Christus Christus väcker medlarns kropp
Ur grafvens svarta rike opp.

XXXVII.

FJÄRILEN OCH ROSEN.

Gullvingade fjäril, hur yr och täck
Du sväfvar i rosornas doftande häck!
Hos hvarje förtrollande blomma gäst,
En bland dem alla du älskar dock mäst.

O dårlige fjäril! hvi brinner du så?
Kan rosen besvara din kärlek då?

Hon kan den besvara, hon äfven det gör
O känn hvad hesperiska ångor hon strör.
O se hur hon myser, hur vänlig hon är!
I rodnande barmen en själ hon bär.
En själ — ack! hur gärna jag gaf henne min!
Hur gärna hon skänkte åt fjäriln sin.

Snart mulnar himlen, snart västans fläkt
Ej leker kring Floras böljande drägt
Snart kommer den regniga höstens dag,
Snart dör min blomma, snart äfven jag.
Ty skulle jag lefva när rosen ej mer
I purpurskimmer mot älskarn ler?

Du verldarnes Ande! att nästa vår
En suckande turtur jag blifva får
Och rosen den älskade rosen min brud.
Med tonrik klagan, med kyssars ljud
Vi skola från susande almens topp
Då fylla den ensliga lunden opp.

O måtte jag slutligt en Yngling bli
Och hon min flicka — hur skola vi
Omarmas och smekas och brinna då! —
Gack, drömmare! lär dig Naturen förstå
Du sjelf var en fjäril i forna dar —
Hvar har du Flickan som rosen var?

XXXVIII.

MÅNFLICKAN.

Kring jorden dyster midnatt rår,
Bland svarta skyar Månen går.
Midt för mitt fenster, mild och klar,
Hans silfverglob re'n kommit har,
Och med hans sken, i kammarn ner
En himmelsk Mö jag stiga ser.

Skön är den späda. Hennes hy
Är röd som Österns morgonsky
Och barmen hvitlätt, lik den snö
Aprildar öfver jorden strö,
Som himmelen dess ögon blå.
Med silfverröst hon talar så.

Vak opp, o älskling! ur din dröm
Amanda och dess rosor glöm.
Kom, följ med mig till Månen opp,
Härnere strålar intet hopp,
Härnere blommar ingen fröjd
Men fullhet bor i eterns höjd.

En helig brudsäng väntar oss,
Omkring den brinna gyllne bloss,
I salig frihet sättas där
Skall hvarje glödande begär.

Jag älskar dig, säj, vill ej du
Ha Månens Flicka till din Fru?

Jag har en öm och eldig Bror,
På Solens gyllne klot han bor.
Snart till Amanda skall han gå
Och hennes kyss och löfte få.
Kom till Olympens helga ljus,
Kom, följ mig upp från jordens grus.

XXXIX.

MÅNFLICKAN.

[Variant.]

Från nattens vandrande stjerna
En späd och blomstrande Tärna
Till jorden sväfva jag ser.
Dess kinder blomma som våren,
Rubiner tindra i håren
Och ögat smäktande ler.

Likt Västans susande anda,
»Glöm,» hviskar Flickan: »Amanda,
Dess blick, dess ljufliga röst.
Blott efter Flickan i Månen
O jordens Söner! I trånen
När kärlek eldar Ert bröst.

I högblå, skinande kammar
Af stjernor ljuskronan flammar,
Besträlar kärligt vår bädd.
O, skyndom, skyndom i hamnen!
Kom, slut mig vänligt i famnen!
Var ej för MånFlickan rädd.

Jag har en strålande Broder
Som stolt på himmelens floder
I Solens gullsnäcka far.
Han till Amanda skall sänka
Sin flykt och kjuserskan skänka
Sin tro i eviga dar.»

»Besök mig, himmelska! ofta
Då Nattviolerna dofta
Och stjernan blinkande ler.
Snart är min julle i hamnen.
Snart evigt evigt i famnen
Hos dig jag hänryckt mig ser.»

XL.

VATTNET.

Du verldshafvets bölja, som fjerranifrå
Betäckt af försvinnande fragga,
Mot klippiga stranden ses vagga
Hvad söker du, sorgsne? hvi irrar du så?

O hvadan de suckar du gjuter?
I högblå armarne ju den grönskande jorden du sluter.

Ett strålande ljus jag i forntiden var,
Kring himmelska ängar jag myste
Och änglarnes chordansar lyste
Som regnbågen färgig, som maysolen klar.
Hon sjönk den elysiska jorden.
Djupt ned i materiens natt jag rysligt störtad är vorden.

En quäljande trånad mig genast betog
Med gråt jag beströmmade natten,
Förbyttes omsider i vatten
Och dignande armar kring jordrunden slog
Förgäfves jag suckar och ängslas,
Förgäfves mot himlarne ser — af tyngdkraftens bojor jag fängslas.

Af sorgen förmörkadt mitt anlete är
Dock ännu i purpur det målas
Hvar gång det af Solen bestrålas —
I darrande skimmer jag ännu mig klär
Hvar gång den olympiska Månan
Från himlen gjuter sin glans, en bild af den eviga trånan.

XLI.

HYMN.

O allmagtsGud! hvem är dig lik?
Med väldig, dundrande musik
Din vishet himlens sferer sjunga,
Din ära molnens åskor ljunga.

I Solens ljus din kärlek bor
Den lifvar alla stjernors chor
I Månens sken den vänligt strålar
Och böljorna med silfver målar.

Den väcker jordens stela kropp
Ur vintersömnen festligt opp,
Den låter dagar fly och randas,
I sjelfva mullen än den andas.

Oändlig, hög och underbar
Den magiskt alla väsen drar.
Du ur ditt sköt dem strömma låter —
De skimra ned och vända åter.

Dig älskar fjäriln i sin dal,
Dig tonar lundens näktergal,
Dig söker örnen, där han svingar
Mot etern opp på ljungeldsvingar,

Och källans våg, där full af hopp
Hon klingar mellan blomster opp
Och Sarons ros och Hermons ceder,
Som gröna armar mot dig breder.

Dock smäktar mänskans qualda själ
Mäst ibland alla till ditt väl.
I Hyles bojor tyst hon gråter
Och sträfvar till sitt urlif åter.

O Gud! hör ljudet af min röst!
Med ljusets glädje fyll mitt bröst
Och låt mig snart från lifvets smärta
Få slumra vid ditt fadershjerta.

XLII.

Hvad suckar häcken?
Hvad Nordans storm som i tallen gnyr?
Hvad hviskar bäcken
Där genom dalen han sakta flyr?
Hvad talar Solen
Där öfver polen
Hon majestätisk går?
Hvad andas hoppen
I rosenknoppen?

Hvad menlös vilja
Har dalens lilja?
Hvad tänker sippan?
Hvad menar klippan
Där hotande och mörk hon står?

Vi mena, vi tänka, vi sucka, vi tala:
O mänskja! statt upp ur din nesliga dvala
Och höj dig till urlifvets riken igen.
Om sjelf till idéernas verld du vill flytta,
I ljusets idéer från mörkrets förbytta,
Som Du vi förklarade följa dig än.

Du sjelf i materiens bojor dig lade:
Ack! samma förfärliga öde vi hade,
Ty följa vi måste hvarthälst du oss för.
Gemensam är kraften som magiskt oss drifver,
Befria blott tingen och frigjord du blifver
Befria dig sjelf och du frie dem gör.

XLIII.

Strålande jag sänder från det höga
Mina blickar öfver Jorden ner.
Ljusets ära på min panna ler
Nåd och sanning stråla ur mitt öga.
Lyft ifrån ditt anlet villans flor,
Människja! och se din forne Bror.

Full af ånger för min spegel stanna
Sådan glänste Du i forna dar.
Dygdens silfverhvita drägt du bar
Oskuldsglorian kransade din panna.
Se dig nu i vattnets tåreflod
Se dig fläckad af din forntids blod.

Lyft dock blicken, dränkt i ångrens tårar,
Åter upp mot kärlekens symbol.
Lär af mig af Tidens dunkla Sol
Detta Ljus som i Olympens vårar
Fyller Andeverldens stora kropp
Med sin vishet och sin godhet opp.

Allt jag genomtränger med min låga
Alla kroppar ledas af min glans
Vilda krigiska planeters dans
Ordnar jag med Enhetens förmåga.
Styr o Mänskja dina stjernor så
Kretsande i hjertats natt de gå.

Jordens dimmor för min eld försvinna
Skuggorna i bergets klyftor fly
När i Öster mina strålar gry.
Lät ej jordiska bekymmer hinna
Dunkla sorgemoln ej skuggor ge
Gudaälskling! åt din empyrée.

Guldet fostrar jag i bergens sköte.
Hårdt som klippans häll ditt hjerta är

Mogna dygdens ädla skatter där
Till den stora pröfningsdagens möte
Då vid stjernors och planeters fall
Jordens gulld i eld försökas skall.

XLIV.

MÅNAN.

På luftens haf i skyarna
  Jag blek och stilla flyter
Och som ditt Öde, Människja!
  Min skepnad evigt byter.
Än ser du mig i festligt ny
På blåa aftonhimmeln gry
Än i mitt fylle uppenbar
Med kjusning jag din själ betar
En hänryckt midnattstund — och sedan
Jag tynar bort i dunkelt Nedan.

Af Solens kärlek mäktigt slår
  Mitt annars kalla hjärta
På honom blicken fästad står
  I vällust och i smärta.
Som Pleroma betraktar Gud
Som Kyrkan i sin högtidsskrud
På Korsets Hjelte evigt ser
Och ljuft ur änglatårar ler
Så mot det bloss som Febus tänder
Jag evigt mina blickar vänder.

O mänskja! vill du ljuset se
Ditt hjerta först då skära
Likt silfret som i klipporne
Mitt väldes strålar bära.
Igenom Tidens skiften se'n
Förmörkad ofta, evigt ren
Din pröfningsbana tåligt skrid
Till i en evig sabbathsfrid
Du uppgår på den nya Polen
En helig Brud åt Andesolen.

XLV.

På nattens himlahvalf min silfverstjerna tågar,
Olympiskt skär och klar.
Mod flammar i min blick och hjessan furstligt lågar
Af maktens gulltiar.

Min kraft åt Jordens folk ger lagar och Regenter
Och endast genom mig
En sjunken andeverlds förspridda Elementer
Till Stater ordna sig.

Likt Tennet som mitt ljus i bergets sköte ammar,
I nattens dunkla bygd,
Så ler mot ärans Sol, i snöhvit glans, — så flammar
Min höga Samhällsdygd.

En strålande Olymp jag i det låga skapar.
Bekrönt af Minnets Sol
Och häfdens stjernehär den magiskt efterapar
Odödlighetens pol.

Högt öfver bål, cypress och mausoleé och urna,
Vid folkens jubelskri,
Gå hjeltesjälarne, af mina örnar burna
Dit opp att Gudar bli.

XLVI.

Bragdernas och Järnets far
Thronar jag i blodstänkt char,
Skakar öfver brottets verld
Raseriets ljungeldssvärd.
Fradgande af harm jag ser
Från min höga himmel ner
Hur den stolta flodens våg
På sitt ärorika tåg
Vattnar en arkadisk bygd,
Och i lugna hamnars skygd
Burne öfver böljans stig
Handelns vimplar hvila sig.
Vred jag skådar skördens krans,
Vred den glada hjordens dans
Kring ett luftigt rosentjäll
Där, elysiskt öm och säll,
Herden vid Herdinnans bröst
Söfs af Ekos milda röst.

Vredfull då jag lansen tar
Skakar från min gulltiar
Olycksfulla strålars ljus,
Störtar ned i blodigt grus
Allt hvad lifvets stämpel bär,
Allt hvad bygdt af Jofur är.
Blodbemänger alla haf
Offrar folken åt min glaf
Och till Furiers högtidsbord
Dukar opp den vida Jord.
O hur gärna slog min arm
Verldar ned i blodig harm,
Men den högste Gudens hand
Läste mig i kopparband.
Längre än min kedja går
Vredens eld ej rasa får,
Och min järnregerings dar
Fridens Gud begränsat har.
O! när brinner jordens rund?
Ur Äonernas förbund
Skall jag festligt ila då
Ned från stjernolympen blå
Och på vanskligheters bål
Finna mina dagars mål.

XLVII.

I dunkla regioner
Min stjerna fjerran går
Och vidt kring Jordens zoner
Med tyngdens spira rår.

Längst bort dess fackla glöder.
Blek, skälfvande och matt,
Hon blyets malm dock föder
I bergens dystra natt.

Kring andeverldens grafvar
Jag hvälfver tyst mitt lopp
Och fostrar idel slafvar
Åt vanskligheten opp.

Jag sluter dårens öga
För gudasolens ljus.
Jag sänker från det höga
Hans blick mot Jordens grus.

Vid åkrarne och skatten
Jag fängslar verldens träl.
Med fasans bild om natten
Förskräcker jag hans själ,

Och gjuter svårmodstankar
I drömmarns sorgsna bröst
Där han bland grifter vankar
Vid hesa ufvars röst.

Med list jag skiljde Jorden
Och himmelriket åt.
Re'n Quinnans sorg är vorden
En Ocean af gråt.

Från Edens rosenkojor
Och från sin brudgums sköt
I sinneverldens bojor
Jag Psyche mäktigt slöt.

Ej slipper hon tillbaka.
Jag Tidens Orm befallt
I kulans natt bevaka
Dess himmelska gestalt.

Evärdligt skall hon gråta
Bland skräckfantômer där
Tills korsets dunkla gåta
Hon rätt att fatta lär.

Tills himlaburna Hjelten,
Känd af Profeters röst
Far ned från eterfälten
Med ljus och himmelsk tröst,

Och drakens hufvud krossar,
Som vakar vid hans skatt
Och fången mildt förlossar
Ur vreda stjernors natt.

XLVIII.

VENUS.

Som morgonstjerna än jag går
I Öster opp med pärlkrönt hår
Och fram på azurhvalfvet kör
Auroras purpurspann.

Som aftonstjerna än jag ser
Till Cyperns mirtenlundar ner
Och mina syskons chordans för
I himlasalen an.

Dock hvar och när jag skådas må
Den fagraste jag är ändå
Af fästets bleka stjernehär,
Den mäktigaste ock.

De kronor Jofur delar ut
Beherrskas dock af mig till slut
Och Martis Lejonsjäl jag snär
I en min silkeslock.

Klar brinner jag i eterns höjd.
Till kärlek och till skämt och fröjd
Min stråle tänder mänskjans bröst
Med eviga begär.

I dansens hvirfvel, glad och yr,
Jag zefyrlätta chorer styr
Och i musikens änglaröst
Jag suckar, öm och kär.

Jag rosor sår på flickans kind
Jag höjer ljuft med suckars vind
Dess kyska liljehvita barm
Och lifvar ögats ljus.

Jag lär en blygsam älskare
Med Svadas röst om kärlek be
Och Skaldens själ, af kjusning varm,
Att sjunga nöjets rus.

Min vink, o Mänskja! troget följ
I dalens skuggor dig fördölj.
Begär ej VishetsSolen se,
Hon bränner dig till stoft.

Ett gyllne äpple jag dig ger.
Af purpurstrimmors glans det ler.
Ljuft som violens rökelse,
Som ambra är dess doft.

Förborgad inom skalet där
Din mörka lefnadsgåta är.
Kom, glada Yngling! kom och ät
En salig vällustdöd.

Njut fjärilns sälla tidsfördrif.
Bland rosor yra bort ditt lif
Och snart i dvalans famn förgät
All salighet och nöd.

XLIX.

MERKURIUS.

Med andeverldens helga nyckel
Jag läser Tidens Orkus opp,
Där själarne bland skuggors gyckel
Fullända pröfningsbanans lopp.
Blott de i glädjens famn tillbaka
Ur häktets afgrund slippa få,
Som jordens fröjder gladt försaka,
Som Ljusets Religion förstå.

Kring Solens Eden, i hvars sköte
Det höga kunskapsträdet står
I jungfruliga strålars möte
Jag spejande och ensam går.
Här thronar i sitt tabernakel
Det eviga Förbundets Gud.
Stumt är för djuret dess orakel,
Blott Andens öra hör dess ljud.

L.

Ej för dig Vetandet allena
Ur andeverldens hemska graf.
Blott kärleken kan dig förena
Med Honom som dig lifvet gaf.
Blif skär som fästets blåa eter,
Lugn som i källan Månens bild.
Låt se'n i Ljusets hemligheter
Din Ande vigas klar och mild.

I klippan aflar sig Merkuren
Sök ingen hemlighet i den.
Han är symbol utaf Naturen
Och hon en bild af himmelen.
Ej i nyfikenhetens degel
Än guldet krönte forskarns hopp.
Är Dygden ej din Vishets regel
I rök din vishet löses opp.

LI.

I.

Den gamla sanning forskningen mig gifvit
Åt dig, min Vän! jag hembär framför alla.
Fritt må en tanklös verld för dårskap kalla
Hvad om Planeterna jag flyktigt skrifvit.

Väl Korsets Gud från Kyrkans himmel drifvit
De väldige som Jordens grus befalla
Dock i de bröst där lidelserna svalla
En tillflyktsort dem än förunnad blifvit.
Där herrska de ännu med samma välde
Som i försvunna dar då offerlågor
För dem i rika marmortempel glödde.
Än herrskar Mars i bröst af vreden svällde
Än skapar Venus älskarns fröjd och plågor
Och Jupiter än städse hjelten födde.

2.

Utsidan af oss sjelfve blott är verlden,
Dock lefver Dåren i den yttre glansen
Med skuggor kämpande om segerkransen
Han omgör städs den vida cirkelfärden.
Men ej den Vise i ert band I snärden
O gullfantomer som kring rummet dansen.
I tankens natt han återvinner sansen,
Ser verldens urbild gry och ler åt flärden.
Af ingen trollkonst stjernornas Äoner
Bevekas ett förbund med dig att sluta
Uti ditt hjerta de besegras böra.
Besegra hjertats stormande passioner
Fritt himlarne sin vrede se'n må gjuta
Då evigt fri dig Tron har hunnit göra.

3.

Glad kan du nu mot himmelska azuren
Ditt öga lyfta under nattens timmar.
Astraliskt där i gullbokstäfver glimmar
Guds helga lag men tecknad blott för djuren.
Af strålar krönt på ambravingar buren
I evig frihets änglaluft du simmar
Och huldt mot dig ur tusen ögon strimmar
Oändlig kärlek själen i Naturen.
Elysiskt dricker du ur glädjebrunnen
Af jordens åskor hinna dig ej ljuden
Blott nåd har himlen åt den himmelskt rena.
Materiens stora djurkrets är försvunnen
Och inför Gud, som för sin älskling Bruden
Står själen i sin oskuld klädd allena.

LII.

ASTRONOMISK PHANTASI.

Fråga ej, Menska! hvarför den alltbestrålande Solen
Hvälfver så rastlöst kring i Ekliptikans lysande tecken;
Undra ej på, att aldrig ännu hon glömde i Öster
Tända sitt gyllne, olympiska bloss, och, sedan kring Jordens
Ena beglänsta hälft hon strålglans skakat om dagen,
Aldrig ännu hon förgat att den andra hälften besöka,
Sjunkande blodröd ned vid himlaranden i Vester.

Fråga ej dårligt, hvem böd ljusflammande ängeln deruppe,
Stjernornas stolte Regent, den förste af Skaparens under,
För vår nattliga Jord sig i mödor förtära, om annars
Hans odödliga lif af mödor kunde förtäras?
Fråga ock ej, hvarför den månggestaltade Månen
Löper kring Uranos' brud, som en Tärna, lydigt beställsam,
Ängarna fyller med dagg och hafven regerar, och ammar
Med sin astraliska mjölk det späda organiska lifvet.
Sänk i dig sjelf din forskande blick. Hvad ser du? En inre
Lysande verld i smått, skuggbildernas höga idéer
Och förklaringens ord på phenomenernas gåta.

Har du ej tänkt den tanken: jag är? I lefvande klarhet
Glimmar han, tankarnes Sol. Så ofta dess gyllene öga
Strålar i själen ned från sjelfmedvetandets himmel,
Blekna de lägre idéerna bort, som stjernor för dagen,
Och vid en mullhög dock din personlighet fästad han tycker.
Snärd i magiska band kring tingens nattliga djurkrets
Löper han, flämtande, stum, i långa herkuliska mödor,
Sökande fåfängt att bryta den eviga cirkelns begränsning.

Har du ej tänkt den tanken: jag vill? Din Sol är Förnuftet,
Viljan din Måne är. Af det timliga goda betagen,
Byter hon, trånande, blek, sin skepelse evigt, som detta.
Ej af förnuftets gyllene band sig ledas hon låter.
Hinnande om tolf gånger dess lopp i rymdernas tecken,
Än i trotsande skick gent öfver dess strålar hon blänker,
Och i ett lysande fylle dess solbild härmar minutligt.

Än, med det sanna Ljuset försont, hon finnes ej mera
På det vanskligas pol. För den sublunariska verlden
Döljer hon då, från dimmorna vänd, sitt förklarade anlet.

Lyft ej, o Astronom! ditt rörbeväpnade öga
Fjerran till himlarna upp, planeternas irrande banor
Med beundran att se; hur på krumma, förvirrade stigar
Än de stanna, än skrida framåt, än vända tillbaka.
Djupt i din egen själ irrstjernorna kretsa: ditt hjertas
Vilda Passioner. Mars blodfärgade strålar der gjuter;
Lömskt, med den falska vishetens bild, Mercurius lockar;
Jupiters stjerna med kronor och guld; med den blomstrande flickans
Mägtiga änglabehag, den dubbelnaturade Venus,
Hvilken mot himlarna stolt än blickar, som morgonens stjerna,
Än som Hesperus trånande ser i dalarna neder.
Ytterst Gudarnes Far, Verldskärlekens bleke Saturnus,
Sluter, med blytungt lopp, om dem alla den fängslande kretsen.

Undra ej heller dårligt derpå, att, i eviga banor,
Dagligt mot Vester östanifrån fixstjernorna hvälfva,
Rigtande troget sin fart längs Jordens equator och polen,
Fast en atom allena mot dem man jorden må nämna.
Skapte att mäta Gudomens allt och kring lifvets centralsol
Ila i spherisk dans, din själs förmörkade tankar
Hylla ju Jordens magnet och hvälfva slafviskt kring stoftet.

LIII.

Allt fullkomligt var och godt
När den blåa himlens drott
Ägde jorden till sin brud —
Allt var uppfyldt då af Gud.

Blott för nöjet, stor och varm
Klappade Naturens barm —
Rymden blott en brudsäng var
Åt det höga gudapar.

Men den lömska Tiden kom —
Vände Alltets ordning om —
Snart hans blodiga försåt
Skilde jord och himmel åt.

Och i tårar bruden satt —
Icke dag och icke natt
Lät den hemska gråten af
Tills dess smärta blef ett haf.

Himlen sjelf ej mindre led —
Se i kärlekshafvet ned
Droppade en blodig tår
Utur Gudens friska sår.

Och ur böljans salta flod
Upp en mild Gudinna stod,
Lik en morgonsol hon bröt
Fram ur Oceanens sköt.

Skönhet, Skönhet är dess namn,
Sällhet blomstrar i dess famn
Evigt i dess lätta spår
Kärleken med facklan går.

Sista helga lämningen
Af den blåa himmelen,
Eviga idéers tolk
Vandrar hon bland jordens folk.

Himmelska föreningsband
Mellan skyn och eterns land
Själens lederska och ljus
Här i ändlighetens grus.

Höga medlerska! mig hör!
Ständigt närmare mig för
Källan af min varelse
Ljuset af den Evige!

LIV.

HÖSTAFTONEN.

Naturens lik i Månans stråle hvilar,
Dess lätta skrud af frostens pärlor glimmar,
Och vindens suck tungt öfver båren klagar.
Sin nakna topp de ruska, flodens pilar,
I dalens famn det hvita töcknet simmar
En skugga lik ur fabelverldens dagar.
Matt stjernorna se ned från eterlanden
Tungt hafvet gnyr med klagodån mot stranden.

Hon är ej död, Guds väna Brud och maka.
Hon sofver blott. Snart skall en ängel ila
Med våren ned och Helga Jungfrun väcka.
Mot Uranos, som kommer glad tillbaka
Hon liljekrönt, ur vintrens långa hvila
Skall resa sig att ömma kyssar räcka
Och veckla ut de eviga Monader
I strålarne af varelsernas Fader.

För henne, Gud! din kärlek evigt lågar.
Med rosors skrud du årligt henne kröner
Och sluter jämt i famn din älskarinna.
Ej, Uranos! ditt hjerta efterfrågar
Den grymma lott som träffar Era söner,
Likt gnistorna af elden de försvinna,
Likt bubblorna i vårens strida floder —
Bed, bed för oss, Urania, o vår Moder!

LV.

DRÖM PÅ HAFSSTRANDEN.

Hör! Andarne ropa ur böljornas skum:
»Kom, suckande vän! äfven dig är ett rum
I det brusande riket förvaradt.
Se, alla vi sträcka dig broderlig famn!
Hvem har Du där borta som ropar ditt namn?
Hvad fröjder har jorden dig sparat?

Mång underbar ting Du på djupet skall se.
Koraller därnere kring hällarne le,
På sölfsand sig vågorna gjuta
På böljornas botten, i böljornas bryn
Små gullfiskar leka och hvalar mot skyn
De höga kaskaderna spruta.

Här Necken sin harpa i glasborgen slår
Och hafsfruar kamma sitt grönskande hår
Och bleka den skinande drägten.
Här går han, vid stjernornas bäfvande glans
Bland plaskande böljor förtroligt i dans,
Den glada, den flyktiga slägten.

En strålande himmel i djupet ock är
Kom, se hur en Måne, så vänlig och skär
I våta kristallen ock simmar.

Kom, skåda de gullröda skyarnes bild,
Se Kärlekens stjerna, hur vänlig och mild
I Wanadis' fornland hon glimmar.

Kom, suckande Pilgrim! med verldshafvets svall,
Det silfverbestrålade vaggas du skall
Kring aflägsna stränder och öar.
Din trånad skall stillas, ty hemmet ju är
Det eviga hemmet för trånaden här,
Här brusa ju fullhetens sjöar.»

En njutning, o vänner! är trånadens glöd,
Men njutningens fullhet är njutningens död.
Än vill jag den älskade njuta.
Med himmelska tårar min kind hon beströr
Med fläktande händer förtroligt hon rör
Mitt hjertas melodiska luta.

På hällen, som badas af vågornas skum
Jag ensam vill sitta, bedröfvad och stum
Och långsamt i tårar försmälta,
Tills sjelf i en bölja förvandlad jag är
Och får med Er stora, er svallande här
I oändliga rymder mig välta.

LVI.

HYMN TILL VATTNET.

Eviga Moder! sorgsen och öm,
Älskad af ljusets gudomliga flamma!
Kärlekens, trånadens, skönhetens amma!
Unna, o Vatten! min harpa dig stamma
Från klingande strängar ett festligt beröm!
I rymdernas midt du med jorden dig lägrar —
Intet din gråtande dotter du vägrar —
Ur svällande bröst, ur korallprydda bägrar
Du läskar dess törstande vilda begär.
Kransar af rosor åt flickan du räcker,
Med grönskande slöjor den mörka betäcker,
Och, kyssande, henne ur dödssömnen väcker
Med jublande svalors och fjärilars här.
Mystiska sagor i ensliga nätter
För henne du talar om himmelens slätter,
Om forntidens resar och Gudarnas ätter,
Tills söfd af de hviskande ljuden hon är.

Evigt ditt hjerta lider och ömmar,
Trånadens sorgsna, irrande Mor!
Evigt din gråt med vindarna strömmar,
Hemskt för ditt anlet svårmodets drömmar
Hänga sitt mörka, böljande flor.
Fåfängt dig fängsla de jordiska banden,
Dem moderlig kärlek att bära dig tvang.

Ej kan du förgäta den himmelska branden
Af Gudomens kärlek, de saliga landen,
Den änglaomvandrade, palmfulla stranden,
Kringsusad af harpors äoliska klang.

Gläd dig! natten slutad är.
Vid randen af din hemispher
Framgår, i olympisk skrud,
Din fordne älskare och Gud.
Af edra barn en glädtig tropp
För honom går i öster opp,
Tyst leka de i menlös ro
På himlabågens ljusa bro,
Och knyta händerna till dans,
Beströmmade af fadrens glans,
Och återge hans gudadrag
I tusen skiftande behag.
Glad på himlarandens berg
Du hoppar, unga rosenfärg!
Azuren, mild och silfverklar,
Sitt blåa flor kring polen drar.
Och kärligt sväfvar grönskan ner
Med hoppet i sin famn och ler.
Zephyr vänligt närmar sig,
Läspar sakta: »Fröjda dig!
Barnen ju från himmelen
Komma till sin mor igen;
Barnen, dem i fordna dar,
Du åt Ljusets Konung bar.
Se! i kronor af rubiner,
Af topaser och demanter,

Kring Olympens höga branter
Sprida de sin lätta här.
Rymdens tempel återskiner
Af den glans, som dem beklär.»

Strålande blickar
Guden
Till bruden
Ur guldvagnen skickar,
Blickar af kärlek och himmelskt begär.
Då glömmer den arma sin oro och smärta,
Då klappar af himlarnas minne dess hjerta,
Då sväller dess barm,
Så yppig, så varm,
Och purpur de tynande kinderna målar.
Då glimmar dess gråt
I blänkande ståt,
Som lefvande stjernor mot Solgudens strålar.

Men ett moln gör Guden möte.
I dess svarta midnatts sköte
Re'n han sjunker, blek och matt.
Mörkret tjocknar, åskor braka,
Stormar ryta, fasor skaka,
Ljusets Drott! din sorgsna maka,
Och dess anlet blir till natt.
Då brusar med vädren dess klagande röst,
Då flämtar af qvalfulla suckar dess bröst,
Då strömmar dess gråt på klippor och hällar,
Tills molnen försvinna, och aftonens Sol

Sprider, från vesterns rosiga fjällar,
Sin döende glans kring sjöar och pol.

Dagen sjunker. Fridsamt Månen seglar
Fram i öster, sörjande och mild,
Och i böljande förtrollnings speglar
Ler mot systern hennes ljusa bild.
Ömt de begge då i natten tala
Med hvarannan trösterika ord.
Sären ömsesidigt de hugsvala,
Och på modrens arm, i sanslös dvala,
Hvilar, mätt af gråt, den mörka jord.

LVII.

ELDEN.

Ode.

Heliga Eld!
Himmelens ättling,
Fjättrad i gruset!
Lifvets fader
Kring vida Naturen!

Djupt i den svarta,
Nattliga jorden
Suckar din flamma.

I hårda graniten,
I plantor och djur,
Lifvande, bo
Dina eviga gnistor.

Men snart du bryter
De tryckande banden
Och höjer dig glad
I gyllene lågor
Mot himlen.
Och Luften, din broder,
Med kyssar dig möter
Och äggar ditt mod.
Ej hvilar du förr,
Än åter du hunnit
Ditt fädernesland
Och ljuft dig förlorat
I den eviga rymden.
Men allt hvad du lemnat
Efter dig, vänder
Sorgligt igen
Till den döda materien,
Den chaotiska natten.

Djupt i mitt hjerta
Lefver din flamma,
Mägtiga Eld!
Bränn det till aska,
Detta lidande hjerta,
Och glädtigt dig höj

På segrande vingar
Till ethern.

Brinna skall en dag
Den blomstrande jorden,
Och lågor af andar,
Idéer och strålar,
Ur nattens qved
Leende framgå.
Föda skall en dag
Den suckande modren
Strålande söner,
Ljusets barn,
Åt den eviga Fadren;
Men sjelf förgås.

LVIII.

PARABEL.

Upp till min blåa födslostad
Jag sorgsen mig beger.
Af skogens grönskande Dryad
I mig du skuggan ser.

Nyss älskande hon gaf sitt blod
Sin själ åt klippans ek
I henne lefvande han stod
Och log åt vädrens lek.

Ack! tusen gånger Flora re'n
Vid lärkors fröjdeljud
Och unga Solars purpursken
Sig klädt till Vårens brud

Och tusen gånger vintrens hand
Dess kransar sköflat har
Sen i den stolta Ekens band
Dryaden fängslad var.

Omsider för ett mordiskt stål
Vid Ekos suck han föll.
Som lik dock lågans föremål
Än nymfen fängslad höll.

Till elden kom från himlens borg
Och löste fjättran opp.
Mot hemmet, tvungen, mörk af sorg
Hon kröker nu sitt lopp.

Af kärleken till jordens grus
Jag sinnebilden är.
Dryaden förr var himmelskt ljus
Nu molnets flor hon bär.

LIX.

TINGENS NATUR.

Fragment.

Milda, skapande kraft, som, fluten ur Gudomens sköte,
Fyller himmel och jord och hafvets suckande rymder,
Med din plastiska drift och de stela massorna tvingar,
Klädde i skönhetens vårliga drägt och med ljuset försonte,
Att för Andarnes släkt Guds kärlek och vishet bekänna!
Du som, herrlig och mild, till Skaparens lefvande Tempel
Bygger de fallna själarne opp och riktar det sorgsna
Ögat mot Andarnes Sol, af förlåtelsens gloria kransad,
O! med hvad heligt namn dig nämna, du verldarnes Ande?
Eviga suck från Gud, i materiens och tankarnes rike
Lika Gudomlig och hög, dig vågar mitt bäfvande hjerta
Till sin ämnade heliga sång anropa om bistånd,
Medan i presterlig skrud, med rökelsens gyllene skålar,
Dristigt i Sanningens Tempel jag går och rysande fattar
Harpan, som hittills stum behängde den åldriga muren.
Fjerran ifrån mig drif hvar lämning af mörkret, som magiskt
Än omtöcknar min själ, kom skära ånyo mitt hjerta
Med din gudomliga eld och rena min själs tabernakel,
Att den eviga Sanningen der i det stilla må throna,
Ej af styggelser trängd, ej störd af passionernas suckar;
Ty med kärleken blott sig visheten himmelskt förenar
Och vid sidan ej kan det töckenbekrigande ljuset
Dimmor af Hyle födde och nattgestalter behålla.

Tingens natur förkunna jag vill, vill skåda dem flyta
Ur det gudomliga Varandets sköt, den kristalliska källan,

Ej af Äoner tömd, ej af rastlöst hvälfvande sekler,
Hvilken i Tider och Rum med oändliga vågor sig gjuter,
Vattnande lifvets glada familj på melodiska stränder.
Vänner! Er helgas min sång. Hvad i långa bedröfliga nätter,
Lifvad af Gudomens tröst min forskande Ande har uttänkt,
Då med sitt dystra bloss den tregestaltade Månen
Öfver mig blänkte i skyn och stjernornas lysande samling
Höllo sin vakt med nickande ljus på den blåa Olympen
Vill jag till närmare granskning Er ge i dristiga sånger.

Sanningen är blott en. Så är det med Varandet äfven.
Ej såsom Varande blott det kan fördelas på flera;
Endast dess ändlösa hvad, dess tusen möjliga former,
Eller dess grader det kan. Så målar i hundrade elfver
Middagssolen sin bild; så bryter mot Skapelsens prisma
Ljuset sin himmelska glans i en verld af skiftande färgor.
Dock gifs endast en Sol, — ett är det gudomliga Ljuset.
Detta Varande nu, som Varande endast betraktadt,
Kallar man allmänt GUD, för hvilken de bäfvande folken
Böja vördande knän, och dyrka hans välde på tusen
Vexlande sätt, allt efter den form, i hvilken de mägta
Fatta det högsta Väsendet upp; men formen sig rättar
Efter det ljus de se och efter den kärlek de hysa.
Så i sin Gud ser krigarn en vild, med det blodiga svärdet
Hotande Ares, fröjdad af hjelmars glans och af härskri.
Så, i en Ynglings hamn, med lyran och purpurtalaren,
Står för Skaldernas blick den lagersmyckade Phœbus,
Förande an Sångmöernas chor på den höga Parnassen.
Så i en qvinlig gestalt för veklingens öga han sväfvar,
Buren af dufvors kuttrande spann. Så, en vakande Plutus,

Eller en sträng Demiurg, för den girige, endast han håller
Nyckeln till jordens gröda, till bergens dolda metaller.
Dock hvad den Evige är, för de dygdiges hjerta allena
Uppenbaras; blott desse förstå att dyrka hans Gudom,
Sådan i korsets myster han sjelf sig förklarat i verlden.

Alltså är Gud det Väsen som är, och honom förutan
Icke ett Varande gifs, som namnet med rätta må bära.
Alla gestalter så, som, likt hafvets stormande vågor,
Hvimla i Tid och Rum, utströmma från honom allena.
Cedern, som kransar Libanons fjäll, och den tårade Sippan,
Morgonligt drömd af en vaknande vår, Elefanten och Myggan,
Phœnix, som efter en sägn med sin lifslängd seklerna tröttar,
Och dagsländan, som blott af den enda Solen bestrålas.

Vara och handla är ett: ty kan väl ett handlande tänkas
Hvilket ej ägde i ett som redan vore sitt upphof
Eller ett Varande kraftlöst och dödt, som genom en handling
Aldrig förrådde sitt lif och gaf sig tillkänna i verlden?
Väl i tankarne vi åtskilja handla och vara
Men i tankarna blott, och att vi dem skilje, det härrör
Af vår begränsnings tvång som oss nödgar i dröjande former
Skåda det eviga Varandet an: vi se ej hur Solens
Strålande glob på fästet, ej hur timvisarens skugga
Flyttar sig gradvis fram på taflans glattade marmor
Utan sluta därtill af främmande märken allena.
Ej vi se hur blomstren i sommarängarne strida
För sitt organiska lif med den råa yttre Naturen
Eller hur axets frö, det gyllne, mystiska kornet
Öfver vintrar och död triumfer firar i mullen.

Ägde vi sinnen blott, nog skarpa att följa i minsta
Skift[n]ingar tingens lopp och ägde ett öga som trängde
Intill sakernas rot och ej stannade endast vid ytan
Liksom en stråles sväfvande blick på den mörka graniten,
Eller såge vi dem ur Vishetens heliga synglas
I det Evigas ljus, ej af Tiden och Rummet bestämde
Skulle vi finna att allt hvad som är det handlar nödvändigt
Och är allt hvad det är i kraft af en handling allena.

Handlandet måste äga ett mål och gå på ett alster
Slutligen ut men det alstrade kan ej vara ett annat
Något än handlingen sjelf i sin form som hvilande skådadt.
För att vara sitt mål ursprungliga handlingen alltså
Måste af evighet re'n sig sjelf begränsa och denna
Första begränsning är grunden till alla de ändliga former
Hvilka i Tid och Rum att Enhetens under förkunna
Sprida sig tallöst ut i ett brutet växlande skimmer.
Sjelf sig begränsa sade jag nyss, ty utom det första
Varandet intet bor. Men sig sjelf begränsa det kallas
Sjelfåskådning, förnuft. Den eviga handlingen alltså
Blickar i formen sitt Väsende an och Gud är en Ande
Är ett lefvande ljus, som med blickar af lågande kärlek
Och af oändelig fröjd sin egen skönhet betraktar.
Bergen må vittra till stoft och de brusande hafven förtorkas
Solen föråldras och stjernornas här, de glimmande bladen
På äonernas mäktiga träd förvissna och ryckas
Bort af en virflande storm, och verldar följa på verldar
Böljornas växling likt i den rastlöst ilande floden.
Evigt skall Väsendet dock i formen sin herrlighet skåda
Lika odödlig och klar, med samma förkjusning och kärlek.
Väsendet sjelf är Allt. I sin grundform måste det alltså

Sätta sig sjelf som Allt, som hvart tänkbart Varandes Summa.
Men det är också ett; följaktligen är det i formen
Ett som är Allt, en lefvande bild af det yppersta goda,
Varandets högsta Idée ur hvars sköt, likt strålar från Solen
Eller som vårliga löf från den fjällbebyggande cedern
Lägre Idéer om Varandet, blott som möjliga tagne,
Sprida sig tallöst ut, i högre och ringare klarhet.
Väsen och form äro Ett. Men GUD vi väsendet kalla
Formen är därför GUD, högtlofvad i alla äoner.
Honom beprisar Änglarnes sång och alla det första
Lifvets saliga barn, som dricka ur himlarnes Jordan
Evig förkjusning och hälsa och kröna med lefvande strålar
Lockarnes böljande guld på de stjernbeblomstrade fälten.

Gudomen sade vi nyss betraktar sin Gudom. En Tvåhet
Strålar följaktligen här ur den höga Enhetens sköte,
Som i sitt heliga mörker fördold, blott ger sig tillkänna
Genom sitt skådande Väsendes kraft och Formen som skådas.
Ett dock äro de två, och Enheten måste, som sådan,
Skild från Tvåhetens lag och som evigt En och den samma
Sätta sig sjelf ty allt hvad som är det handlar nödvändigt
Och är allt hvad det är i kraft af en handling allena.
Närmare uttryckt lyder vår satts. Det Eviga måste
Ej i en hvilande form åskåda sitt Väsen, som skådadt
Utan som skådande kraft skall den skådande kraften sig finna.
Detta ej tänkbart är så vida ett yttre ej gifves
Mot hvars skiljande vägg det eviga ljuset sig bryter
Och till sitt ursprung hastar igen, som från klara metaller
Solens olympiska sken i motsatt riktning sig väcker
Eller som flickan, prydd med blomsterkransade lockar,
Framför ett speglande glas af sin egen skönhet förvånas.

Dock hvad är yttre för Gud? hvad spegel kan fatta hans skönhet?
Stråla tillbaka hans bild? — Vi sade ju: utan det första
Varandet Intet bor. Det tomma, det ödsliga Intet,
Skaldernas chaos, den heliga natt, som Gudarna födde,
Är följaktligen ock det himmelska Varandets spegel,
Är den skiljande vägg, mot hvilken det eviga Ljuset
Bryter sin lefvande glans i ett ändlöst skiftande färgspel.

Heliga moderqved! ur hvars dunkla, nattliga sköte
Andarnes sälla verld, äonernas höga församling
Och, i magnetisk dans omhvärfde af glänsande brudar,
Solarne qvälla fram, i bländande skrud, att förkunna
Skaparens kärlek och magt, så vidt, som Tidernas Jordan
Hvälfver sin evigt brusande våg, så vidt, som de höga
Rymderna famna man ser med blåa, allsmägtiga armar!
Tomma, förfärliga djup! Ej änglarne kunna dig tänka,
Våga ej nämna ditt fruktade namn. Från det eviga mörkret
Vända de snart, med skräck, förvirrade blickar tillbaka
Upp mot Kärlekens thron, mot Nådens och Sanningens rike.
Och ur ditt sköte dock allt ändligt spirar, och skulle
Sjunka i dig tillbaka igen, förintadt, förgätet,
Om ej en älskelig Sols magnetiskt lockande strålar
Hölle i mystisk dans de svaga atomerna uppe,
Och ur Ljusets pokal, ej tömd i seklernas sekler,
Gaf dem att dricka helsa och lif och föryngrande glädje.
Ja, i din hemska famn, o svarta, ödsliga Intet!
Stiger allena Gud försonande neder och fyller
Öknarnes rymd med den kraft, som lefver i tidernas tider;
Står så förklarad i härlighet upp, som i morgonligt skimmer
Herrans gyllene bild, hans skugga från himlens Saphirtak,

Solen, ur hafvets sköt, alldagligt sig höjer och vandrar
Årligt i glans, i festlig triumf, från en sluttande vändpunkt
Upp mot en högre pol, i sin fogelomjublade guldvagn.

Fästets äoner ej än, på magtens gyllene stolar,
Sutto i Rummets Olymp, ej Jorden ur böljornas afgrund
Höjde sin grönskande barm, sin furubekransade panna;
Tystnaden ensam tjenade Gud i hans heliga tempel,
Då ur sitt Väsendes djup den eviga Kärleken utgick,
Ropte åt Intet: älska och blif! Då smälte i tårar,
Smälte i sjöar af gråt, af oändligt böljande trånad,
Tomhetens gränslösa famn. Guds Ande, i hamnen af Dufvan,
Sväfvade mildt deröfver, med kärleksflägtande vingar.
— — — — — — — — — — — — — —

Enhet sättas ej kan så framt ej dess eviga motsatts
Mångfald äfven är satt. Mot allt hvad som är för begreppet
Svarar ett Icke-är och Icke-vara och vara
Hvilka begrepp förinta hvarann så ofta de tänkas
Utan bestämning och gräns i sin egen gränslösa allhet
Äro dock städse tillsamman i mystisk förening, så ofta
Varandet sätts och tänks som ett något, ett hvad, så ofta
Måla sig skall ett objekt. Så kan du en kropp dig ej tänka
Utan ett kropplöst rum.
Skall då som Enhet blott, sig den eviga Enheten sätta,
Måste en mångfald sättas förut, en Skapelse framgå,
Lefvande, rik och klar, en flammande verld af gestalter
Ur den heliga natt som den Höge, Fördolde bekransar.

Svindlande frågar vårt djerfva begrepp: Hur skall ur det ena
Mångfalden alstrad bli? — Märk! Gud är ej Enhet allena
Allhet äfven Han är. Idéernas lysande rike
Som hans gudomliga Form, i sjelfåskådningens himmel
Höll som ett inre, hvilande än i Gudomens sköte,
Allheten med ett ord, med Enheten hittills densamma
Strålar nu klart, då Gud som Enhet allena sig skådar,
Fram i det yttres omätliga famn, som Enhetens motsatts,
Och i en lefvande Verld af änglar Idéerna bytas.

— — — — — — — — — — — — — —

LX.

DEBORAS SEGERSÅNG.

Ode.

Lossade äro Israels bojor!
Jublande gick ur tält och ur kojor
Folket till strids mot tyrannernas här.
Märken, Regenter! lyssnen till ljuden!
HERREN jag sjunger, den eviga Guden,
Han, som Israels Konung är.

När du från Seir gick, o Gud!
Från Edom frälsande, i majestätisk skrud,
Naturen, skälfvande, din höga ankomst röjde.
I floder himlen brast vid dina åskors ljud,
Och sjelfva Sinai den stolta hjessan böjde.

Landet fylldes nyss af oro.
Alla vägar öde voro.
Blott i bergen irrade
Här och der en vandrare.
Tom och härjad bygden sörjde,
Ingen frälsning än man spörjde,
Ingen strimma än af hopp. —
Se, då stod Debora opp!

Åt nya Gudar folket offer bar.
Utför dess portar kriget genast var.
Att möta våldet, icke sköld och lans
Bland tio gånger fyra tusen fanns.

Israels hjeltar tillhör mitt hjerta,
Dem, som mot dödens hotande smärta
Vågat sitt lifs försvinnande lån.
I, som åsninnor prunkande riden,
Klädde i guld och perlor och siden;
I, som vid stafven suckande skriden,
Låfsjunger alla vid harpornas dån!

För muntra hjordars glädjeskri,
I skuggan vid kristallebrunnar,
Må HERRENS låf ur tusen munnar,
I tjusta chorer, uppstämdt bli.
Till högtid unge nu och gamle
I Stadens portar sig församle.

* * *

Vak upp, vak upp, Debora,
Och festens harpa stäm!
De väldiga, de stora,
O Barak, krossa dem!

*

Ned gick en ringa hop på krigets vilda bana,
Men under himmelens befäl,
Men under HERRENS segerfana
Ej föddes Israel att blifva folkens träl.
Först Ephraim från Amalek steg neder;
Så, Benjamin! framryckte dina leder.
Af Machirs stam man kämpar skåda får,
Af Sebulon till kamp en här af hjeltar draga.
Isaschars Höfvidsmän Deboras tåg ledsaga,
Isaschar följer Baraks spår.

Vid Rubens bäckar råd man gjorde.
Hvi satt du stilla der, vid dina herdetält,
O Ruben! och ej följa torde
På farornas och ärans fält?
I lugn satt Gilead på flodens andra sida,
Och Dan vid skeppen stilla var.
Vid hafvet ock sågs Asser bida
I sina kamrar roligt qvar.

Sebulons hjeltar, för äran och friden,
Gingo mot fienden modigt till striden.
Äfven Naphtali, på valplatsens höjd,
Blodet och lifvet spillde med fröjd.

* * *

Klipporna bäfva, jordkretsen gungar,
Sjöarne blodas, Canaans Kungar
Träda i kamp emot Israel opp.
Fåfängt, I hedniska skaror! ert hopp. —
Stjernornas här de grymma förföljer,
Kison, den frejdade Kison, dem sköljer
Bort i sin hvirfvels fradgande lopp.
Hell! öfver blodiga, rykande lik,
Israel tågar med segermusik.
Hästarne snafva, och ryttarne falla,
Dödsskrän och jubel kring rymderna skalla.

Välsignad vare du, Keniten Hebers maka,
O Jael, boende i tjäll!
Till dig kom Sisera — han vände ej tillbaka! —
Begärde blott en dryck af källans vatten smaka,
Och fick ett evigt rus — Hell dig, bland qvinnor, hell!
Med hammarn du hans panna bräckte.
I dödsqval vid din fot han bleknande sig sträckte.

I fenstret, Sisera! din moder ängslig låg
Och genom förhänget hon ut åt fältet såg:
»Hur länge skall jag än min Sisera förbida?
När kommer väl min son? — Hur sent hans vagnar skrida?» —
De sluga tärnorna då glädtigt svarade,
Sjelf tvekade hon ej att samma svar sig ge:
»Rofvet måste skiftadt blifva,
Hvarje stridsman skall han gifva

En slafvinna.» — »Ja, väl två.» —
»Kläder, som af perlor blänka,
Skall den segrande oss skänka,
Hvarje mö en guldring få.»

* * *

Så, HERRENS fiender! I skolen
Nedstörtas alle af hans magt;
Men hans vänner likna Solen,
I dess gyllne morgonprakt.

LXI.

FÅNGARNE.

Reminiscenser ur en davidisk psalm.

Vid Babylons floder, i Verldsfurstens rike,
Vi sutto, de kuttrande dufvorna like,
När åskvädret brusar i skogarnas famn.
För diktade Gudar man harporna rörde
Vid blodiga altar, men ingen vi hörde
Låfsjunga den Sannes, den Lefvandes namn.
Hvad minnena skildrade
Ökte vår tår.
Ej Sabbater mildrade
Träldomens vår,
Ej ropte Basunen till frihetens år.

Förgäfves den lysande Påskmånen fylldes
Och Vädurens tecken af Solen förgylldes,
Ej Lammet till frälsningens måltid oss böd.
Ack! Verldsljuset thronade fåfängt i vågen
Och vinskördar följde den bärgade rågen, —
En jublande chorsång kring Salem ej ljöd.
De grönskande kojorna
Byggdes ej mer.
Tungt föllo på bojorna
Blodstårar ner.
Ack! tårar är solden, den Verldsfursten ger.

I sorgliga drömmar vårt hufvud vi sänkte,
På Zions gudomliga kullar vi tänkte,
På templet, som kransade Morias topp.
Ej kunde vi längre då sjunga de qväden
Oss forntiden lärt. — I de susande träden
Cymbaler vi hängde och Psaltare opp.
Till döden vi trånade
Undan de bud,
Som trotsigt oss hånade:
»Sjungen er Gud!
En visa om Zion, i festliga ljud!»

Om nånsin mitt hjerta din fägring kan glömma,
Mitt heliga fornland, må Herren mig dömma
Att evigt förgäten af honom då bli!
Men, stolthetens Babel, dig hämnden föröde!

Hell Hjelten, som, korad att fylla ditt öde,
Nedstörtar din borg vid basunernas skri!
Hell den, som från spenarna
Rycker de små
Och slår dem mot stenarna!
Krossar dig så,
Att evigt på Jorden ej nämnas du må!*

LXII.

ANDEHVISKNING.

Hvi stirrar du med tårar,
O själ! mot fästet opp?
Hvi grönska jordens vårar
För dig af fåfängt hopp?
Som Månen blek och dyster,
I lifvets natt du står.
Din längtan, arma syster!
Din smärta jag förstår.

I ljusets rymder buren,
Förvist till skuggors chor,

* Efter alla anledningar var Babylon ett ibland de första riken, hvarest Normal-folkets theokratiska författning förvandlade sig till militärisk despotism, och den gyllene tiden således försvann. För den inspirerade Skalden är derföre Israeliternas fångenskap i Babel bilden af det religiösa lifvets träldom under ett på orätt princip grundadt samhällslifs former — Kyrkans under Militärstaten. Detta att förklara den heliga hämndekänsla, som andas i denna sång.

Den töckniga Naturen
Med saknad du bebor.
Ej mognas af den Solen,
Som lyser dödens spher,
Ej knoppas under Polen
Den blomma du begär.

Der lifvets källa rinner,
Der på kristalleberg
En evig morgon brinner
I yppig rosenfärg,
Der Vestans milda ängel
Kring Edens slätter far,
Der vaggar blommans stängel
Sin krona, hvit och klar.

Mot Andars sol hon myser,
En praktfull Helianth,
Och kinden sagta lyser
Af glädjens tårdemant.
I ångan, som hon tömmer,
Vid näktergalars ljud,
Den unga Seraph drömmer
Sig närmare till Gud.

Och Oskuld blomman heter.
Ej smycka hennes blad
De krigiska planeter,
Som vakta Solens stad.

Gud sjelf ur luftens strider
Den fromma till sig tog.
I flydda gyllne tider
Hon skönt kring Jorden log.

Från ljusets helga flockar,
O själ! du bannlyst är,
Tills i ambrosialockar
Du blomman åter bär.
Ej förr med verldars enhet
Du sammansmälta kan,
Än dess försvunna renhet,
Din Ros du återfann.

Se! derför slår ditt hjerta
Af evigt nya qval.
Se! derför ryms din smärta
Ej inom tidens dal.
Oändligt hon sig breder
I rymdens allhet ut.
En stråle hon sig beder
Af himlarnas beslut.

Själ! lär att straffet lida!
Sänk hjessan fromt och bed!
På himlastegen skrida
Guds änglar upp och ned.
Af blomman, som du saknar,
De binda dig en krans;
Snart du ur drömmen vaknar
I medfödd oskuldsglans.

Der speglande kristallen
Från Andars Zion går,
På veka Nardusvallen
Ditt öga upp du slår.
Din bild ur källans vatten
Då myser, skär och huld,
Och sirligt blomsterskatten
Bekransar hårens guld.

LXIII.

SUCKAN UR STOFTET.

O Jesu! Du allena är
Det ord, som våra själar när.
Som fästets alla stjernor blicka,
I rymdens blåa jättesal,
Mot en gemensam sol och dricka
Dess evigt fyllda ljuspokal,
Så lifvets alla ådror qvälla
Från Dig, Du varelsernas källa!

I solars och planeters hamn
Framstrålar, segrande, ditt namn.
Hvar blommas signatur i dalen,
Hvar praktfull stjernas majestät,
Zephiren, åskan, näktergalen
Och luftens örn bekänna det.
Fast rummets Drottar oss befalla,
Ditt kött och blod vi äre alla.

Ja, långt från jordens dunkla stig
Vårt lif, o Herre! bor hos Dig.
Se, derför finna vi ej hvila
På verldens töckensvepta rund.
Se, derför vi tillbaka ila,
Likt Echos röst från klyftans grund,
Och ingen timlig bölja mägtar
Att läska anden, som försmägtar.

Dock blott från Dig, o Gudomsbloss!
Vi skiljas — icke Du från oss.
Sig fåfängt Jordens halfklot vänder
Från Solens gyllne anlet hän.
Planetens Gud sin eld än tänder
I malmer, örter, djur och trän,
Och underbart i stoftets drömmar
Den fordna dagens lifskraft strömmar.

Bland dunkla skyar Månen går
Och silfver strör i guldets spår.
Af minnets kyska jungfrustrålar
Han kransas, sörjande och mild.
På nattens altartafla målar
Han den fördolda Gudens bild,
Och med sitt ljus, i ambradalar,
Tron, hoppet, kärleken hugsvalar.

Kring verldens poler midnatt låg;
Men Gud från sina himlar såg.
För slägter, vandrande i natten,
Sig tände då en härlig glans.

Kring berg och skogar, land och vatten,
Den spriddes i ätherisk dans,
Och ängens alla blommor slogo
Gråtögda blickar upp och logo.

Högt skallar nu i tid och rum
Guds helga Evangelium.
Hallelujah! den gyllne stjernan,
Som tänder himlens alla ljus,
Nedstrålar till vår Jord, och tärnan
Bär Skaparn nu åt Jordens grus.
O fröjd! allt är fullkomnadt vordet:
Sedd Oromazes, menska Ordet! —

Hvad säger detta helga Ord
Åt vandringsmännen på vår Jord?
»Ett kors är nyckeln till mysteren,
Den höga, outsägliga.
Som korset famnar himlaspheren,
Så Jesus Tidens Pleroma.
Blod, eld och vatten själen rena.
Fullkomlig Korset gör allena.»

LXIV.

AFTONEN.

Qvällen är kommen.
Trött af resan
Från andarnas verld,

Han flämtande sitter,
I högblå mantel
Brämad af guld,
På klippans topp
Och blickar tyst
I dalarna neder.

En korg med blomster,
Dem änglar brutit
Vid randen af Edens
Kryssande floder,
Han leende bär
På den svanhvita armen.
En blomma han ger
Åt alla derur,
En skänk från den eviga,
Kärleksrika
Fadren i höjden.
Åt betraktelsens vän
En blyg viol;
En skimrande lilja
Åt samvetsfriden;
Åt smärtan en vallmo,
Åt glädjen en ros.
Mig intet du ger,
O stjernprydde ängel!
Ej en lifvande flägt
Åt det domnande hjertat,
Ej en svalkande tår
Åt den brännande oron?

O, svara! hvad såg du
Deruppe hos Gud,
I den gyllene taflan,
Skrifvet om mig? —
Glimmar i lifvets
Bok mitt namn?
Är det tecknadt, o ängel!
I Försonarens hand? —
Men intet du svarar.
Evigt stumma
Äro de budskap,
Som själen besöka
I häktets natt.
Blott ur symbolers
Dunkla spegel
De gåtlikt predika
Den eviga viljan.
Ty frågar jag fåfängt
Den bleka qvällen;
Morgonen fåfängt,
Der ung och glad,
Med Phosphors fackla
I guldröd hand,
Bland klingande lärkor
Han leende sväfvar
I den rosiga charen.
Ty frågar jag fåfängt
Himmelens yngsta,
Vänaste barn,
Den af liljor festligt
Kransade våren;
Fåfängt hans broder,

Hösten, som flätar
Af yppiga rankor
Sin högtidskrona;
Frågar förgäfves
Alla naturer,
Söker förgäfves
Tröst och råd
I den gränslösa rymden.

Dock klingar, o fröjd!
I hjertats djup
Försoningens stora
Mystiska ord,
Och silfverklart
Flämtar i själens
Natt det sanna,
Odödliga ljuset.
Lutad mot korset,
Af törnen prydd,
I en himmelsk syn
Står för mitt öga
Den evige Guden.
Med förlåtelsens blick
Han ömt mig betraktar.

LXV.

TANKE OCH KÄNSLA.

Tanken är en örn. Med spända vingar,
Från sitt hem på cederkrönta berg,
Han mot Solens gudabloss sig svingar,
Vinkad upp af glans och azurfärg.
Oförskräckt mot himlens gyllne öga
Vänder han ett jordiskt ögas blick,
Plöjer ethern, sväfvar kring den höga
Segercharen snart i trotsigt skick.

Känslans hvita, oskuldsfulla dufva
Lemnar stilla sin cypresselund,
Hvarje gång, då silfvermånens ljufva
Anlete beskimrar nattens grund.
Städs af nya himlar emottagen,
Öfver bleka midnattssolars chor,
Ilar hon, af namnlös trånad dragen,
Mot den höjd, der hennes urlif bor.

Fjerran bortom gränsorna för tingen,
Bortom rymdens tempelhvalf hon far,
Hvilar se'n bland fridens palmer vingen,
Skådar hänryckt alla väsens far.
Mörkrets suckar bringar hon till ljuset,
Tröstens svar hon för till qvalens strand,
Och emellan himlarna och gruset
Knyter så ett mystiskt rosenband.

Månn', o Jätte! Gudars borg du hinner,
Om på berg du staplar berg? — O, nej!
Tankens flygt i all dess spänning hinner
Öfver Demiurgens molnverld ej.
Känslan ensam till den sanna höjden
Lyfter oss vid änglaharpors ljud;
Känslan ensam ger den sanna fröjden,
Känslan blott förenar oss med Gud.

LXVI.

VARNINGEN.

Tyst smyger Dufvan, genom häktets galler,
Ett himmelsbref till Christi fångna brud:
»Vik aldrig, Flicka! för den stolta Gud,
Som från Seraljens Pleroma* befaller.

Begapa ej den skimrande turbanen,
Ej doliman, af guld och perlor rik.
Vid Janitscharers skrällande musik,
Se ej den furstligt tågande Sultanen.

* Åstundar man se den sig sjelf förgudande phenomen-menniskan i högsta glansen af sin uppenbarelse, behöfver man endast betrakta en Orientalisk Despot. En sådan menniska är det apokalyptiska Vilddjuret, Syndens incarnation, det från Gud affälliga lifvets objectiv-vordna idé. O, huru många Sultaner gifvas ej i Christenheten!

Beundra ej de fega trälars skara,
Som nesligt tillbe i hans gudafjät.
Har du förglömt det blida majestät,
Som fosterlandets nejder uppenbara?

En sol är Christus. Han till alla låter
Mildt flöda kärlekens och ljusets tröst.
Han till sitt hulda, genomstungna bröst,
Som bröder, sluter sina undersåter.

Hemskt inom bommar sucka ej hans brudar.
Barn äro de. På blomsterrika fält,
Vid friska källor, under rosentält,
De leka gladt, i oskuldshvita skrudar.

Snart krossas alla bommar, alla galler,
Snart ryta hämnande basuners ljud. —
Vik aldrig, Flicka, för den stolta Gud,
Som från Seraljens Pleroma befaller!»

LXVII.

LANDSBYGDEN.

Kom, o Amanda! kom i landets skuggor,
I Sylphers luft, i fridens hembygd, åter!
Med fromma händer dukar der Naturen

Ett blomsterbord för alla väsen upp,
Och änglatungor hviska mellan löfven.

Kom, o Amanda! räck mig liljehanden,
Den späda hand, hvars tryggade besittning
Min drömda himmel var i fordna dagar,
Min falska religion. Ack! innan själen,
Sömnvandrande, ur Christi salar nedsteg
I tidens natt, i Demiurgens molnverld,
Hon drömde redan denna rosendröm,
Och dig allena sökte hon dernere.

Räck likväl nu, förutan tvekan, handen.
Min verld är dömd. Ej är du qvinna längre,
Och jag ej man. Guds barn vi äro båda,
I snöhvit oskuld klädda begge två.
Rent är mitt hjerta. Qvalens långa skärseld
Till himlens altar det ånyo invigt,
Och öfver stoftet svänger döden snart
Förlåtelsens och fridens ljusa fana.
Ja, kom att menlöst vid min sida dröja,
På gräsets bäddar under poppelskjulen,
Att dricka blomstrens nardusdoft och lyssna
Till bäckens sorl, till fogelns bröllopssång.
Med flärdens lyra jag ej mer dig helsar.
Flydd är den tid, då hvarje träd i skogen,
Då nymferna i Mälarns alla grottor
Genljudade, vid harpans klang, Amanda!
Och jord och himmel buro hennes drag.
Bräckt är den lyra, hvilken du besjälat.

Bland grus och spillror af min lyckas tempel
Hon med idolerna förkrossad ligger,
Och ingen trollkonst strängar mer dess barm.
Blott dofva klockors psalmodier ljuda
I mina öron, hvarje gång från höjden
Hänryckningens aspecter mig bestråla.
Likkistor blott i mina drömmar skymta,
Ej Gratiers dans i månbeglänsta ängar,
Ej flickors gång vid krumma bäckars rand.
Nej! inga offer mer åt vanskligheten
Jag tända vill. Amanda! dina rosor,
Likt mina hopp, förblomstra ock en dag!

Ja, sköna Helgon! ej till flärdens lekar,
Nej, till betraktelsens och fridens sabbath,
Jag bjuder dig i gröna tempelsalar
I bygdens famn. Ej Aphrodite thronar,
Den rosengördlade, violbekrönta
Gudinnan, der. Ej hennes svanor simma
På flodernas kristallevåg, ej kuttra
I lundens sköte hennes dufvor mer.
Ett dunkelt kloster, helgadt åt Maria,
En Göthisk kyrka är naturen vorden.
Högt hvilar der på bergens colonnader
Azurens hvalf. I stjernornas församling
Predikar Månen, prydd af ljusets mitra,
Seraphiskt klädd i hvita messedrägten,
Och morgonsolens gyllne crucifix
På österns rika högaltare blänker.
I lunden klinga näktergalens psalmer.
Andäktigt lyssna blommorna. De luta

Mot jorden tankfullt sina hufvud neder,
Och daggens ängel, förd på nardus-skyar,
Vigvatten stänker öfver ängens folk.

Ja, kom, Amanda! läs med mig det nya
Förbundets bok, på hvarje blad i skogen.
Än propheterar i naturens tempel
Den Helige. Än öfver Sichars-brunnen
Han sitter tänkande, då middagsstrålen,
Med lodrätt sken, förbränner dalens liljor.
Än lifvets ord och salighetens lära
Från bergens höjder väldigt Han förkunnar,
Än källans vatten mystiskt Han förvandlar
I drufvors blod, och spisar underbart
I ödemarken trötta vandringsmänner.

LXVIII.

Se blomman! På smaragdegrunden
Hon blänker, oskuldsfull och skär
En själ i stoftets kedjor bunden,
Och Psyches morgondröm hon är.

Om Solens rika Tempelsalar
Om glänsande Kerubers sång
Hon drömmer i materiens dalar
I tusenårig dvalas tvång.

Dock sväfvar äfven för dess sinne
En dunkel hogkomst af dess fall
Och kronan svigtar, tung af minne
Utöfver bäckarnes kristall.

Och blygselns rosenfärga målar
Den jungfruliga kindens vår
Och ur det späda ögat strålar
Mot dagens strimma ångrens tår.

Gråt, sköna blomma! så allena
Du älskad blir af Ljusets Gud.
Gråt sköna blomma! tårar rena
Hvar fallen själ till Ljusets Brud.

Än är du lycklig. Mildt dig skonar
Än för sitt eldprof frestelsen.
Gestalten än ditt lif försonar
Och medvetslös är skönheten.

[Snart] skall du vakna ur din dvala,
Snart dig på öckenfärden ge,
Där inga fläktar dig hugsvala
Där inga syskonsjälar le.

I drakars boning skall du fästa
Det lätta vandringstältet då.
I lejonkulor skall du gästa,
Med leoparder skall du gå.

Tills maktlös du omsider hinner
Den höge Demiurgens borg.
Ett brokigt sällskap där du finner
Af sminkad fasa, kransad sorg.

Ett moriskt glänsande alhambra
Den stolta kungaborgen är
I hvalfvet sväfva moln af ambra
Och guldet tak och väggar klär.

Quicksilfrets forssande kaskader
Tas där i jaspisbäcken mot,
Och under skinande arkader
Bär yppig mosaik din fot.

Här thronar Sonen af den häxa
O arma! som förtrollat dig.
I bergens natt hans ådror växa —
Järnmänniska han kallar sig.

O vänd ditt öga från Sultanen,
Hans drägt är som en morgon klar.
Tolf stjernor glimma i Turbanen,
Sju kungar dra hans segerchar.

Fem blomstrande furstinnor glänsa
Omkring hans rika baldakin
Och honom leende kredensa
I perlsatt guld astraliskt vin.

I rosengården hasta neder,
Klart skimrar i violers krans
Omhägnad af en väldig ceder
En källa där med azurglans.

Betraktelse hon kallad blifver
Förtrolig som en barndomsvän
Hon i sitt blåa sköte gifver
Din bild och himlarnes igen.

Din forna skönhet här betrakta,
I vissna rosor nu förbytt.
Rys för de härar som dig vakta,
Begråt Äonerna, som flytt!

Från minnets näktergal din saga
Här mystiskt återljuda hör
Och lär af bönens dufva klaga
Uppå det språk, som himlen rör.

LXIX.

TILL MÅNEN.

Tankfull går Du,
Nattliga Måne!
I de silfrade molnen.
Full af alfvar
Stirrar din blick
Ned på vårt dunkla
Sofvande klot,
Och Skalden försmälter
Vid ditt mystiska ljus
I vemod.

Då jorden skaptes
Skaptes ock Du.
Att troget ledsaga
Dess vandring kring Solen
Och för dess bägge
Hemisferer predika
Förvandlingens lära.
Dig befalltes att vara
En helig spegel,
En klar symbol
Af det jordiskas öden.

I evig glans
Kring Skaparens thron

Idéerna stråla.
Ej mista sitt sken
De vänliga stjärnor,
Och Solen hvar morgon
Evigt densamma
Leende framgår
I sin bländande krona.

Tryggadt för skiften
Är allt däruppe.
Med dig, o Måne
Förvandlingen börjar.

Än vänligt Du tänder
Ditt glimmande ny,
Snart ser man dig half
Snart i lysande fylle.
Sen tynar Du af
Och försvinner.

Så äfven på jorden
Växlingen rår.
Mellan ebb och flod
Verldshafvet evigt
Skiftar ju om.
Plantorna framgå
Ur natten och mullen
Knoppas och blomstra
Och vända igen

Till natten och mullen.
Mellan nöjen och plågor
Vacklar vårt hjärta
Mellan nedan och ny
Skiftar vår lycka.

Det ljus Du lånar
O sörjande Måne!
Åt jordens nätter
Du sjelf har lånat
Af Solen.
Från himmelen kommer
Från ljusets verld
Det ädla, det stora
Härnere.

LXX.

UPPOFFRINGEN.

Canzone.

För dig, o änglaljufva!
Jag sista gången tänder
Min offereld, af himlens vind omfluten.
Med sångens milda dufva
Till afsked jag dig sänder
En daggig ros, i diktens lundar bruten.

Af känslans tår begjuten,
Amanda! skönt hon glimmar.
Dock vet, de fordna såren
Ej pressat denna tåren,
Som tindrande i purpurkalken simmar.
Af glädje jag den fällde,
Befriad evigt från passionens välde.

Försvunnen är min låga,
Lik flamman, som sig höjer
Från altaret mot luftens regioner.
Ej af min fordna plåga
Ett spår i hjertat dröjer,
En suck ej hörs i lutans silfvertoner.
I eviga Äoner
Min kärleks blomstersaga
Ej mer skall omnämnd blifva,
Ej mer en harpa lifva,
Ej känslovek en Ynglings dröm ledsaga.
Nej! utan namn och minnen,
O långa suckar! evigt I försvinnen.

Se Cyprias purpurblomma,
Hur lockande hon blänker
På törnbeväpnad stjelk i vårens dagar.
Snart vissnande den fromma
Sitt bleka hufvud sänker
Och nordanvädret hennes stoft förjagar.

Snart turturn åter klagar
Och vårarne, som farit,
Å nyo Jorden sira
Och nya rosor spira
I dagen fram — dock ej den Ros, som varit.
Så jordisk kärlek flyktar.
I höjden af sin prakt dess fägring lyktar.

Död måste blomman blifva
Om hösten skall oss unna
Från tyngda grenar sina gyllne frukter.
Sitt larfstånd öfvergifva
Skall fjäriln, för att kunna
I purpurflykt omkryssa källans bukter
Och andas vårens lukter
Och mellan rosor paras.
Ja! kedjan måste krossas,
Den sköra formen lossas
Om tingens väsende skall uppenbaras,
Och som för gyllne strålen
Ett töcken flyr, — så för Idén symbolen.

Ja! om den höga Anden
På himlaburna vingar
Skall, fri och salig, mot sitt hem sig höja,
De veka blomsterbanden,
Hvars trollmakt honom tvingar,
Han slite först och rifve tingens slöja!

I evigt mörker dröja
Det inre lifvets sinnen,
Så länge, med förmåga
Af vällust eller plåga,
Det yttre herrskar öfver deras minnen.
Uppoffringen allena
Befriar själarne och gör dem rena.

Farväl då, änglaväsen!
Mig andra verldar kalla,
Mig vinka stjernornas Keruber sakta.
Som blommorna, som gräsen
Fantômerna här falla,
Hell dem som trofast himlarne betrakta!
Som tidigt lärt förakta
Allt hvad ej evigt blifver.
O Flicka! skönt Du blommar
All verldens rikedomar
Jag utan tvekan för din kärlek gifver.
Men himlens eld mig bränner.
Ett högre lif mitt väckta hjerta känner.

LXXI.

TÅRARNE OCH BLODET.

Dialog.

Själen.

Af pärlor, o Konung! slafvinnan en krans
Dig räcker med bäfvande händer.
För himmelens Jordan, för Ursolens glans
De mognat på hembygdens stränder.
Af Pleromas skatter och minnen jag har
Blott dessa koraller, o Verldsfurste quar.
Dock, tag dem — jag villigt dem gifver
Blott löst ur mitt häkte jag blifver.

Demiurgen.

Behåll dina pärlor — än fagrare ge
De land, där min spira befaller.
Otaligt i Verldsfurstens Jordan de le,
Likt stjernor, likt daggens kristaller.
Behåll dina pärlor — vet, Djurkretsens Gud
Så lätt icke säljer sin älskade Brud.
Berusad af jordiska viner
Hon såldes för guld och rubiner.

Själen.

Ditt strålande guld jag, fast suckande, ger
Och dina rubiner tillbaka.

Med kärlekens öga ej LjusDrotten ser,
I Verldsfurstens smycken sin maka.
Väl smärtar mig bittert min prydnads förlust.
Ack! jorden har ock sina kronor, sin lust —
Men sjufaldt i Pleromas salar
Mig Christus mitt offer betalar.

Demiurgen.

De skänker Du erhöll ej köpa dig fri.
För evigt Du hyllat mitt läger.
Min skall Du ock evigt, o Älskade! bli.
I pant jag ditt famntag ju äger.
Se, oskuldens rosor jag kysst från Din hy.
Se kedjan af blomster! — försök ej att fly.
Sju vandrande stjernors Äoner
Dig vakta från himmelens zoner.

Själen.

Förgäfves Du hotar — ej evigt hos dig
En fånge skall Anima blifva.
Af löftet jag tröstas — en lösen för mig
Äonernas Konung skall gifva.
Med blodets rubiner den yppersta skatt
I Skapelsens Allt, ur materiens natt,
Ur Verldsfurstens armar skall Guden
Friköpa den suckande Bruden.

LXXII.

JESUS.

»Hvad klingar därute i palmernas skjul?
Hvad saliga toner där bäfva!
De visor mig kjusat i Pleromas Jul
Ånyo mitt öra omsväfva.
Hvem är Du, o Herde, med flöjten i hand?
Kom, strålande Yngling! — Ej Verldsfurstens land,
De vandrande stjernornas rike,
Har födt din gudomliga like.

O! stig ur de betande snölammens flock!
I Animas åsyn här stanna!
Täckt fladdrar i vinden din gullgula lock,
Klart strålar din mjölkhvita panna.
Hvem är Du? o bild af min forntida vän!
Jag känner de himmelska dragen igen.
En Broder af Christus Du vore
Om Herdarnes flöjt Du ej bore.»

»Sen Anima flydde ej Pleromas glans
Äonernas Konung förnöjer.
Besmyckad ej längre af strålarnes krans
I låghetens dalar han dröjer.
Förbytt i en Herde, af ingen förspord,
Han vallar kring Animas häkte sin hjord

Och längtar att ge dig, o Flicka!
Sin himmelska hjertblod att dricka.»

»Hvem talar, o stjernor, med Anima där?
Hvem ser Du, o spejande Måna?»
»En blomstrande Herde från Saron det är.
Af kärlek hans kinder nu tråna.»
»Omringa den fräcka, du järnklädda tropp!
Mot himlen res korset, det fasade opp!
Ned till de evinnerligt döde
Hans lif ifrån järnsåren flöde!»

Och naglad vid korset är Animas vän.
Med dödarnes qual i sitt hjerta
Hon känner Äonernas Konung igen
Och dignar af rasande smärta.
Vildt rifver den arma sitt lockiga hår
Och kysser den döendes blodiga sår
Och blicken mot himmelen sträcker
Tills natten dess öga betäcker.

Och Djurkretsens stjernor ur stormmolnen le.
Nu Solen förgyller det höga,
Och Anima vaknar. Hvad under, o se!
Då möter dess stirrande öga.
Den döda, den sårade kroppen har flytt.
I ett blommande lifsträd är korset förbytt.
Där blodet har strömmat en källa
Bland rosor kristallisk ses välla.

Hvar gång då kring Verldsfurstens sjöar och land
Allt midnattens vingar betäcka
Går Anima neder till sölfkällans rand
Den eviga törsten att släcka.
Tyst sitter den fromma i lifsträdets skygd
Och hör i dess krona, ur Fullhetens bygd
De höga oraklerna tala,
Som mystiskt dess hjerta hugsvala.

LXXIII.

MÅNAN OCH SJÄLEN.

I öknarne sitter
Guds älskling och gråter:
Selene med glitter
Kristallfloden sår.
Nedstråla hon låter
Sitt läkande höga
Gudomliga öga
På Animas sår.

»O, torka från kinden
Den bäfvande tåren!»
Så susar i vinden
Nattvandrerskans röst.
»Tvån, böljor i elfven,
De brännande såren!

Upp liljor och skälfven
På Drottningens bröst!

Snart liljorna bytas
I smycken af stjernor.
Snart solstrålar knytas
Om Animas hår.
I Pleromas salar
Med Änglar hon talar.
Ljusblommande Tärnor
Omhvimla dess spår.»

»Hvem är Du, o ömma,
Med snöbleka kinden?
Hvem sorlar i vinden
Fridshälsningen ner?
Ack! blodstårar strömma
På Animas kinder.
Ej kransar hon binder
Af stjernblommor mer.

En öcken är landet,
Där Verldsfursten råder.
Af koppar är bandet
Som fängslar mig där.
Ej lifskällans åder
Bland grifterna strömmar.
Blott spöken och drömmar
Omgyckla mig här.»

»Ej evigt, o Syster
Du ensam skall hvila
Förlåten och dyster
Vid dödsflodens sång.
Snart dagen skall smila
Och gulldrömmen fyllas
Jag ock skall förgyllas
Af glädje en gång.

Vet, Luna ock brinner
Af kärlek och trånad.
Mildt pärlande rinner
På liljan dess gråt.
Med flammande brånad
För Solen hon lågar
Och spejande tågar
Ekliptikans stråt.

Men fängslad vid Jorden
Hon vänder mot henne
Sitt nattliga änne
Fördunkladt af sorg.
Så lagen är vorden
Af Änglarne stiftad:
Så lotten är skiftad
I Allfaders borg.

Ack! vänd ifrån Guden
Hvad smärtor hon lider!

I kolsvarta skruden
Förintad hon står,
Tills gent mot hans strimma
Hon rodnande skrider,
Och strålarne glimma
På nytt om dess hår.

Vår lott är densamma.
Du äfven af Jorden
Från urlifvets flamma,
O Syster! är skild.
Till verldarnes gåta
Har Anima orden,
Och tingen blott låta
Dig skåda din bild.

Ty smäktar förgäfves
Till Solgudens möte
Mitt hjerta, ty häfves
Ack! fåfängt min barm.
Ej kunna vi närmas.
Från Solgudens sköte
Evärdligt jag fjärmas
Af Rymdernas arm,

Tills brudkransen sirar,
[Din] himmelska hjessa
Och Pleroma firar
Försoningens dag.

Tills Christus dig sluter
I famnen, Princessa!
Och himlen du njuter,
Då fröjdas ock jag!»

LXXIV.

BÖNEN.

Med bönens quist i purpurmunden
En menlös dufva far
Från jorden opp, då midnattsstunden
Höjs i sin ebenchar.

Som Månan hvit dess vinge strålar,
Likt skum af elfvens forss
Och på det ljusa bröstet prålar
Ett mystiskt purpurkors.

Snabbt liksom kampens djerfva pilar
Från silfverbågen fly
Hon öfver bergens toppar ilar
Och öfver nattens sky.

Ej sju Demonerna, som vaka
Kring Demiurgens hus
Och hemskt från röda facklor skaka
Ett dunkelt olycksljus,

Och ej den bistra Tolfmansskara
Som ytterst står på vakt
Vid furstens borg, i brynjor klara,
Nå henne med sin makt.

Förgäfves klinga deras bågar.
Glad sväfvar dufvan re'n
Där gudaverldens morgon lågar
Med tusenfärgigt sken.

Re'n Christus, ilande, hon flyger
I himlarne emot,
Och suckar och symbolen smyger
Ned till den höges fot.

Straxt Christus tar det gröna bladet
Med bifall upp, och se!
Han går där rosorna i badet
Af himlens Jordan le.

En underblomma där han bryter
I nya Sarons vår.
Ljuft i den röda kalken flyter
En salig änglatår.

Med svaret flyger dufvan åter
Från ljusets fosterland
Till Anima, som tröstlös gråter
I Demiurgens band.

LXXV.

SYNDAFALLET.

[Första Sången.]

I ljusets, i glädjens, i frihetens zon
Äonerna glänste kring Allfaders thron.
Ej qualdes de höga af sinnenas rus,
De andades eter, de lefde af ljus.

Men snart ur den vilda, den brusande sjö
Sig höjde i dagen en grönskande Ö.
Af vinkande palmer beskuggad hon var
Och lockande rosor och gullfrukter bar.

Så härlig hon hängde i vågornas sköt.
Balsamiska ångor kring rymden hon gjöt
Och smyckad af vårens gudomliga krans
Hon blinkande smålog mot himmelens glans.

Ur parkerna skallade foglarnes sång,
Fyrfaldiga floden där krökte sin gång.
I skötet den härmade Måne och Sol
Och hela den blåa omätliga Pol.

Men Eva, en blomstrande quinlig Äon
Från ljusets och glädjens och frihetens zon,
Ljuft ned i den retande skymningen såg —
Då fyllde en underbar trånad dess håg.

Ett fruktträd sig höjde ur cedrarnes natt.
En gyllene Orm i smaragdkronan satt,
Och äpplen så röda som Allmodrens kind
Omkring honom skälfde i himmelens vind.

»Kom,» hviskade sagta Förledaren opp.
»Hit neder, o Eva! sänk skyndsamt ditt lopp!
Hvad gör du i etern och strålarne där?
Så skuggrikt och svalt och förtroligt här är.

Se, djuren, hur glada i skuggan de gå,
Hur foglarne kyssas, hvad toner de slå!
Kom! andas de härliga blommornas lukt!
Njut drufvornas vin och orangernas frukt.»

Däruppe stod Eva med klappande barm.
Den häfdes så rusig, den glödde så varm.
Ej kunde den strålande hejda sig mer.
Hon sväfvade skyndsamt i afgrunden ner.

»O Eva! o Eva! hvad har Du nu gjort?»
Så ropade Adam från himmelens port.
»Du hyllar materiens eviga band.
Du vandrar i dödens och skuggornas land.»

Men Eva med läppar af högröd korall:
»Kom neder, o Adam! på grönskande vall,
I palmträdens skugga, vid dufvornas ljud,
Slut kärligt i famnen din väntande Brud!

Här kyssas af vårvinden panna och barm,
Här sträcka oss träden sin gifmilda arm,
Här kärlekens skymning i parkerna rår
Och floden på gullsand och pärlbäddar går.»

Men tårar förmörkade Stamfadrens blick.
Till Christus, Äonernas Konung han gick.
Tungt höjde en suck hans gudomliga bröst
Och knäböjd han sade med stammande röst

»O Allfaders älskling! min dyrkade Brud
Har lämnat Äonernas samling och Gud.
I skuggornas rike en fånge hon är.
Hon plågas därnere, ej trifves jag här.

O låt mig i skuggan af vissnade trän
Få kyssa dess tårar från eldskinden hän.
Sjelf vill jag då hylla materiens lag,
Sjelf skall jag ej bäfva för dödsängelns slag.

Hon ropar med klagande stämma mitt namn.
O! får jag ila? hon sträcker sin famn.»
Så Adam. Äonernas Konung förnöjd
Sågs nicka sitt bifall från gullthronens höjd.

Andra Sången.

Likt skimmerkrönta Tärnor
Som sväfva kring Guds Moder
I himlens sal,
Framglänste nattens stjernor,
Af källor och af floder
Ljuft strålade tillbaka
I Edens dal.

Ur dunkla östanvågen
Den blida Månen skälfde
Så rosig opp.
Gullbrämad, himlabågen
Sig ljuft kring parken hvälfde
Och upplät azurfälten
Åt Gudens lopp.

På lena blomsterbäddar
Satt Adam med sin Eva
I skuggorne.
Sin kalk begäret bräddar,
För deras tankar sväfva
Så underbara drömmar,
Så lockande.

Zefirer ömt dem smeka.
En näktergal hörs tona,
    Rörd Adam lyss.
Två turturdufvor leka
I mandelträdets krona,
Nu sucka de, nu gifva
    De kyss på kyss.

Om Adam blygt hon lindar
Den sammetslena armen,
    Vår första Mor.
Ljuft höjde åtråns vindar
Den kyska quinnobarmen
Och glänsande en pärla
    Ur ögat for.

Mot Adams bröst hon lade
Den lockomhvälfda pannan,
    En suck hon drog.
»Se dufvorna» hon sade,
»Ömt kyssa de hvarannan —
O! härmom deras kärlek!»
    Här stämman dog.

Men djerft hon åter höjde
Sin panna och sitt öga —
    Vildt kinden brann.
Tillbaka hon sig böjde
Och Månan i det höga
Beglänste första kyssen,
    Som gafs en Man.

Och redan tusen brunno
På späda rosenmunden,
På ögon, bröst.
Och stjernorna försvunno
Och floderna och lunden
För makarne, som lydde
Blott känslans röst.

Ur rök och blixt och dunder
Jehovas stämma hördes
Förfärlig, vred.
Högt häfde jordens grunder
Och hafvet våldsamt rördes
Mot himlen opp, och sänktes
I afgrund ned.

»Förbannade I varen!
Må hemskt i qual och töcken
Ert lif förgå.
I evigt landsflykt faren
Omkring materiens öcken
Men hoppens ej att mera
Dess Eden nå.

Snart skall Ert hjerta brista
Ett hjelplöst rof för döden —
Af djurens fröjd
I delat ha'n den sista —
Så delen deras öden
Från lifsens träd förvista,
Från eterns höjd.

Men kärlek Er förledde.
Oändligt han försonar
Den Helige!
Än Ödet hopp beredde.
På gyllne skyar thronar
Bland Solar och Äoner
Er Frälsare.

En ny gudomlig Eva
Den strålande Maria,
Skall framfödd bli.
Sin lans skall Sonen häfva
Att mänskorna befria
Ifrån materiens bojor
Och slafveri.

Till honom ned skall ila
Från höjden Christi anda
I dufvohamn,
Ljuft öfver [honom] hvila,
Sig med hans väsen blanda
Och honom ej förlåta
I dödens famn.»

LXXVI.

LÄNGTAN.

Hvadan denna evigt närda trånad?
Fjerran bort mot himlarandens blånad
Sänder jag en tårfull blick och tänker:
»O! där himlens hvalf sig mystiskt sänker,
Där mitt Eden blänker.

Där på bergen i Cytheres strålar
Glädjens frukt i quällens skimmer prålar!»
Och jag ilar, bergets topp jag hinner,
Tåren pärlande på ljungen rinner,
Öknar blott jag finner.

Hvarje bild hvaraf min åtrå väckes
Är en meteor, som tänds och släckes.
Hvarje blomma som mig kjusning bringar
Är en fjäril som på rosenvingar
Ur min hand sig svingar.

Bäcken vandrar genom blomsterdalar.
Ack! mitt glömda modersspråk han talar.
Skogarne likt gröna sjöar svalla,
Träden susa, doft min forntids alla
Vålnader mig kalla;

Öfver Jorden sväfvar Vårens Ängel,
Liljan nickar på sin höga stängel.
Rosen kärligt ler i silfvertårar.
Dunkla minne af försvunna vårar,
Grymt min själ Du sårar.

Näktergalen hörs i löfvet tona.
Edens sångare! mig ömt förskona!
Dessa visor, dessa ljud jag känner.
Grymt af forna njutningar och vänner
Saknaden mig bränner.

O! hvem för mig till de bygder åter
Hvilkas mistning evigt här jag gråter?
Teknar döden blott till frälsning banen?
Himmel! bära inga vingar svanen
Öfver Oceanen?

LXXVII.

BLOMMORNA.

»I leende blommor, I menlösa små,
Omgrönskade vänligt af hopp!
Med kjusning ånyo jag skådar er gå
Likt stjernor ur mullriket opp.

O, säjen hvad underbar känsla det är
Som ömt till Er fägring mig drar?
Med hjertat, som klappar försmäktande här,
Säj, blomma! hvad slägtskap Du har.

Mig tyckes som fordom jag ofta Er sett
I fjerran, i sällare trakt,
Som högre förkjusning I alla mig gett
Och blomstrat i skönare prakt.»

Ryck bindeln, o Vandrare, bort från din syn,
Bjud hogkomsten gry i din själ!
I forntida dagar, i land öfver skyn
Vi kände hvarandra så väl.

Då slöt Du oss hänryckt till klappande bröst,
Då kunde vi kyssar dig ge.
Då ägde vi känslor och tankar och röst:
Nu vålnader endast vi te.

Säj, mins Du ej längre det himmelska land
Där Venus Urania bor?
Där lundarne, värmde af Ursolens glans,
Befolkas af Andarnes chor?

Där lefvande floder i palmträdens skygd
Kristallklare välla man ser?
Säj mins Du ej längre din fädernesbygd,
Din strålande Harem ej mer?

Se Rosen! Ur knoppen hon rodnande går,
Omfläktad af himmelens vind.
Se liljan! I dalen hon skälfvande står
Med gråt på sin månbleka kind.

Ack! ömmast för dem bland oss alla Du brann,
Ack! ofta, med leende harm,
I parkernas skymning dig Gullvifvan fann
Vid enderas gungande barm.

Glad sväfvade Rosa i lockande dans,
Serafiskt hon gullharpan slog.
Ljuft kinderna glödde af morgonens glans,
Som kärlekens stjerna hon log.

Tyst följde dig Liljan, i silfverhvit skrud
När Urverldens Måne gick opp,
Och vingade själar, med smältande ljud,
Lofsjöngo i cedrarnes topp.

Vid brudgummens sida hon svärmande gick
Längs silfrade flodernas rand.
Mildt glänste af ömhetens tårar dess blick,
Ljuft tryckte hon ledarens hand.

Men ej för de tvenne, o Älskare, blott
Du lågat af kärlekens glöd.
Ack! Hvitsippan ofta din eldkyss har fått,
Då brann hennes snökind så röd.

Och ofta, med lockande, ömma begär
I Blåsippans öga du såg.
Och ofta i lustgården, rusig och kär,
Vid nejlickans hjerta Du låg.

O vänd till Idéernas rike igen,
Förgät hvad på Jorden du drömt!
Än Liljan begråter sin flyktade vän,
Och Rosa vinkar dig ömt.

LXXVIII.

RODNADEN.

Ett menlöst barn i ängen nyss jag lekte
Ej störd af smärtors och passioners strid.
Naturens kyss i vindarne mig smekte
Och Solen strålade i själen frid.

Kom så en bildskön Flicka. Rosor prydde
Dess långa, bruna, silkeslena hår.
Från skullran ned en högröd mantel flydde
Och ohöljd svällde liljebarmens vår.

Hon såg på mig, och underbart mitt hjerta
Vid hennes blickar darrade och slog.
En pinsam fröjd, en ljuf, oändlig smärta
Med dunkla känslors brand min själ betog.

Hon nämnde mig och våldsamt tändes bloden.
Hon kysste mig, och sansen mig förgick.
Ned i den blåa, spegelklara floden
Stum och förvirrad sänkte jag min blick.

Då såg jag purpurn mina kinder måla,
Såg blygselns färg och undrade därpå.
Re'n aftonstjernan började att stråla
Och näktergalen sina drillar slå.

Och blodröd öfver Oceanen glödde
Den höga Månans underbara ring,
Och ångorna, dem nattviolen strödde
Af västanvädret spredos ljuft ikring.

Då mindes jag min sista dröm i Eden
Begynnelsen till lifvets svåra dröm,
Förr'n evigt skild från sällheten och freden
Jag glömska drack ur tidens dunkla ström.

I menlös fröjd jag lekte med Guds Änglar
På himlens plan, tills vid en källas rand,
Omnickad huldt af rika liljestänglar
Jag fängslades i sömnens blomsterband.

Då såg jag, ack! den samma hulda Tärna
Som nyss mitt hjerta sänkt i känslors haf
En brudlig natt vi firade så gärna
Och Tidens sfer hon mig i hemgift gaf.

Ljuft brände hennes kyssar. Högt slog barmen
Emot mitt bröst i salig harmoni.
Ur dvalan väckt jag fåfängt sträckte armen
Ut efter fostret af min fantasi.

Då gråtande till Andars Gud jag trädde.
»Byt,» ropte jag, »o höga Majestät!
I verklighet den gulldröm nyss mig glädde.
I annat fall mig evigt drömma lät!»

Min egen dom jag sagt i dessa orden.
Från glädjens hem, ur högre kretsars ljus
Af Ödets arm jag störtades till Jorden,
Till smärtornas och vanskliighetens grus.

Ack! länge re'n en gäst i stoftets dalar
Jag har förgätit Väsendet som Är,
De hvita syskonen i himlens salar
Och sjelfva straffet, som mig fängslar här.

Först när den huldas läppar mina rörde,
När i dess blick jag nöjets eld såg gry,
Kom jag ihog den skuggbild mig förförde
Och ångrens purpur glödde på min hy.

LXXIX.

IDEALISMEN.

I lustgården skimrar en källa,
Af viftande palmer bekransad.
Kristallisk och lugn är dess yta:
Med stjernor och diktade himlar
Mot himlarnes urbild hon ler.
Här strålar den gyllene Solens
Förbländande panna tillbaka,
Här speglar den vandrande Månen
Sitt bleka olympiska anlet
I vårens balsamiska natt.

En blygsam och skälfvande blomma
Står ensam vid brädden af källan.
Tyst öfver det härmande Vattnet
Hon lutar sin daggiga krona
Och ler mot den nickande skuggan
I skuggornas dunkla Olymp.
Till henne från himlarne kommer
En vänlig, en smekande Västan
Och kysser den glindrande tåren
Från purpurbeflammade kinden,
Och hviskar: »O blomma! hvi sänker
Du evigt ditt hufvud till Jorden?
Upp öfver dig skåda! Du vinkas
Af Ursolens heliga ljus.»
Dock mäktar ej blomman att lyfta

Sin tunga, försmäktande krona,
Nej! blott i sin skugga hon lefver,
I skuggan på blånande djupet
Och kan ej i Evighet lära
Sin varelses gåta förstå.

Då kommer en hväsande stormvind —
Bland lustgårdens palmer han brusar;
Hemskt sväfvar han fram öfver källan
Och grumlar med ströfvande vingar
Den speglande vågens kristall.
Och Solar och himlar försvinna
För blommans förmörkade öga.
En känslig Mimosa hon ryser
Tillsammans — och suckar — och dör.

LXXX.

ELEMENTERNA.

ELDEN.

Ur Gudomens sköte jag kommen är.
På gyllne, på fladdrande vingar
Jag glädtigt i rymden mig svingar
Och ljuset, det himmelska ljuset åt verldarne bär.
Het brinner min kind.
Vildt flammar mitt öga.
Jag dricker himmelens vind,
Jag trifves blott i det höga.

Men Vattnet kom en försåtlig Brud
Från irrande färden tillbaka.
»O! unna mig blifva din maka!»
Så sade den smäktande Tärnan, med gråtande ljud.
»Gack!» vredgad jag skrek.
»Mig lämna, o Vatten!
Jag räds ditt suckande smek
Du nalkas med döden och natten.»

Men närmare, närmare Bruden smög
Förkjust af de gullröda lågor.
Nu häfde sig barmen i vågor.
Om brudgummens hals med sjudande armar hon flög.
Förgäfves jag stred:
Re'n kyssarne brunno.
Vi sönko kämpande ned
Och i ett tillhopa vi runno.

Och Söner och Döttrar till tusental
De älskande makarne födde.
Af rosor ängarne glödde
Och mörkgröna skogar sig lyfte mot himmelens sal.
Ren vimlade djur
I fjällar och dalar:
Af örnar luftens azur
Och hafvet plöjdes af hvalar.

Nu klappar mitt hjerta i jordens barm,
Men jag blygs för de vekliga banden.
»Upp!» ropar den lefvande Anden,
»Af blygsel jag rodnar, jag sväller af ljungande harm.»

Straxt våldsamt jag gnyr,
Likt vilda Orkaner,
Och vreden, den rasande, spyr
Mot skyarne opp i Volkaner.

Dock snart skall jag bryta de låga band
Som vålla min nesliga hvila.
Snart skall jag segrande ila
Med själarne åter till himmelens ljusblåa land.
De odödliga där
Skall min vinge beskygga.
Åt Salamandrernas här
Jag en flammande ljusverld skall bygga.

VATTNET.

Se'n Elden före alla tider
Mig våldsamt ur sitt sköte dref,
Jag grät tills jag omsider
Ett Vatten blef.

Då vände jag med strida vågor
Tillbaka till min födslostrand.
Mig kjuste Eldens lågor,
Hans purpurbrand.

»O Eld!» jag sade, »mig förunna
Att störta i ditt sköte ner.
Ej mina böljor kunna
Sig hejda mer.

Re'n länge jag kring rymden sväfvar,
Än inget stöd den arma mött.
Jag fryser och jag bäfvar,
Jag är så trött.

Ej vill jag delta i din ära,
Ej ljus, ej skimmer vill jag strö.
Ett djerfs jag blott begära,
Hos dig att dö.»

Min jämmer Elden slutligt rörde,
En evig Kärleks Son han var.
Min klagan mildt han hörde
Med ömma svar.

Nu är jag Eldens maka vorden
Men Gudens kärlek mig förtär.
Den tårbemängda Jorden
Vår Dotter är.

LUFTEN.

Från UrEldens sköte jag utgått har,
Jag är det gråtande Vattnets Far.
Förgäfves jag tröstar den sorgsna Mön
Och hviskar om trånadens himmelska lön.
Af eviga suckar dess barm dock häfs,
Af eviga tårar dess stämma quäfs.

Från himlen jag kommer till Jorden ned,
Än fridsam och mild, än förfärlig och vred.
Än våren på lekande vingar jag för
Än yrande snön öfver fälten strör.
I dödlige, rysen! Guds härold jag är
Hans bud ner i lågaste dal jag bär.

När höstligt jag brusar i granarnes topp
Och rör de fradgande hafven opp,
När sakta jag hviskar från asparnes blad
Och susar bland rosorna, mild och glad,
Då fylle en rysande kjusning Ert bröst!
I hören den Evige Gudens röst!

JORDEN.

Det sörjande Vattnet min Moder var.
Med våldsamma qual hon till verlden mig bar.
Än famnar hon Dottern med trofast arm
Och ömt henne sluter till svallande barm.
Likt Modren, af svårmodets dimmor jag höljs,
Af ständiga tårar mitt anlet sköljs.

Dock kröner jag pannan med borgar och torn,
Af ångande Rosor, af böljande korn
Den grönskande manteln skiftad är,
Som, virkad af hoppet, så länge jag bär
Tills, klädd i kärlekens purpurskrud,
Förmäld jag blifver med himlens Gud.

Af flammande åtrå min barm nu slår,
Till Himlen, till Himlen min längtan står.
Hans Solar, hans Månar, hans blåa fält
Med namnlös trånad mitt hjerta svällt.
O! brista ej kärlekens bojor en gång?
När sjunga dundren vår bröllopssång?

LXXXI.

GRAFVEN.

För grafven jag ej bäfvar.
Så fridsam kullen är.
Guds kärlek vänligt sväfvar
I västanfläktar där.
Så lugnt i jordens sköte,
Så gudatrygg man bor,
Och Solens ljus i möte
En verld ur natten gror.

Ej mer af nöden smärtadt,
Ej gäckadt mer af hopp,
Det sönderslitna hjertat
I blommor löses opp.
Ur Mullen fram de blicka
Vid västanvädrets sus
Och daggens tårar dricka
Och le i dagens ljus.

Så kroppen hos sin Moder
I stillhet slumra får,
Men Anden från sin Broder
Till Fadren återgår.
Med Solens gyllne öga
Kring rymderna han ser
Och sväfvar från det höga
I nya vårar ner.

I gyllne morgonskyar
Eteriskt han sig klär
Och evigt sig förnyar,
Den samma evigt är.
Han verldar uppstå låter
Och herrligt strålar Allt
Ur tusen speglar åter
Hans skimrande gestalt.

LXXXII.

TILL FÖRAKTET.

Du lön, den verldens sköka ger
Åt den hon största tölpen ser
Bland sina tusen kunder vara!
Du själens rätta pröfningsglöd,
Som mer än brister, qual och död
Är fruktad utaf mänskors skara!

O kalla, mördande Förakt!
Hvem är Du? i hvad okänd trakt
Af nattens rike är Du buren?
Till dunder gör du källans sus,
Förmörkar Solens klara ljus
Och andas pest omkring Naturen.

Ej döda mannens murkna ben,
Som, lifvade af Månans sken,
Då nätterna vår Jord bedugga,
Stå hemskt i grafvens svepning opp,
Ej alla afgrundsandars tropp
Förfärar som din blotta skugga.

Hvad är väl smärtan utan dig?
Hvad nödens tistelsådda stig
Och alla Ödets envåldsnycker?
Ej gisseln quäljer Libyens träl,
Ej bojan trycker fångens själ,
Du ensam quäljer och förtrycker.

Hvar finns en Man på Jordens rund
Den Dygd och Vishet i förbund
Mot dina marter kunnat trygga?
Lugnt hjeltarne i kulregn stå
Och svage bleknande ändå
För ditt Medusashufvud rygga.

Förakt! i skymningen jag hör
Din röst, lik böljans klang, som dör

Mot öde klippbevuxna stranden.
»O Mänskja!» ljuder mildt ditt svar,
»Från etern jag dig åtföljt har
En Genius i de mörka landen.

Hell den som modigt kämpar här!
Som himlens minne trofast när
Och vanan af sin hembygds seder.
Till honom glad jag närmar mig
Och på en törnbekransad stig
Till Gud den fromma drömmarn leder.

När verlden nekar all sin fröjd,
När från sin låga gudomshöjd
Ditt offer flärden ses försaka,
Då kommer jag i tårars glans,
Prydd af min smäleks marterkrans
Och vigs på jorden till din maka.

Aftorka smärtans dagg! var glad!
I flammors och i vågors bad
Jag själarne från synden renar.
Den icke här mig älska kan
I himmelriket aldrig han
Ljuft med sitt ursprung sig förenar.»

LXXXIII.

TILL TRON.

Kom himladotter! höga Tro!
Gör bönens varma suckar möte
Och sänk din tröst, din gyllne ro
Ned i mitt öfvergifna sköte!

Kom uppenbara mig den skatt,
Hvars saknad gör min dunkla smärta.
Tänd hoppets fackla i min natt
Och kärleksflamman i mitt hjerta!

Den flamma, som af Dig, Vestal!
Fromt vårdad här i stoftets trakter
Är starkare än dödens qual,
Än helfvetets och syndens makter,

Den eld, som i sin brand förtär
Hvar jordisk vällust, jordisk plåga
Och själen mot dess ursprung lär
Att sina dunkla blickar våga.

Kom, visa mig försvunna dar
I Minnets bleka månskensspegel
Och gör för tanken uppenbar
Min lefnads himlaburna regel.

På denna jord, där ondt och godt
Jag ser i evig blandning strida,
Hvem är min borgen att ej blott
Mitt hjerta skapades att lida?

Att han, som sparfven föda ger
Och liljorna i silfver kläder,
Min nöd, min smärta äfven ser,
Han, Fadren öfver alla Fäder?

På tidens olycksfulla haf
Hvars rymder nattligt mörker famnar,
Hvem lofvar ögonblickets slaf
Att i en afgrund han ej hamnar?

Hvem lofvar honom att en gång
Ur svallet frälst af nödens sjöar
Han höja skall en glädjesång
På Edens gröna blomsteröar?

Hvem, milda Tro, förutan dig?
För tviflets moln vår pol du renar,
Ledsagar oss på ljusets stig
Och med vårt ursprung oss förenar.

Hell Anden, som med silfverröst
Du ur hans långa dvala väcker!
Hell vandrarn, för hvars kyska bröst
Demanteskölden mildt Du sträcker!

Ej jordens retelser och hopp
Från pliktens bana honom föra.
Ej alla afgrundsandars tropp
Förmår hans lugna vandring störa.

Med tankan på sitt fosterland
Han trygg sin väg till målet drager.
Förgäfves vinkar nöjets hand
Förgäfves lockar ärans lager.

Försonad är hans själ med Gud,
Med änglarne och kreaturen.
Glad lyssnar på hans viljas bud
Den rosenkransade Naturen.

Hans vän den gyllne Solen är,
Ljuft mot hans blickar Månen smilar.
Ej en af stjernehvalfvets här
Mot honom riktar straffets pilar.

Lik fläkten af en sommarvind,
Som skördens gullhaf genombäfvar
Och kysser Odlarns heta kind,
Guds kärlek öfver honom sväfvar.

Förgäfves på hans trygga stig
Höjs stormens röst och åskan brakar.
För honom bergen sänka sig,
Han går på lejon och på drakar.

Ack! länge nog i tårars dal
Af ingen vänlig hand ledsagad,
Ett rof för villor och för qual,
Jag irrar från min hembygd jagad.

Se! hvarje himmelsk kraft försvann.
Min ovän är min egen vilja,
Och lögnens irrsken jag ej kan
Från minnets bleka strålar skilja.

Ryck mig, o Tro, från tviflets brant!
Allt mörker för din fackla vike!
Kom! med din nyckel af demant
Läs porten opp till himmelrike!

LXXXIV.

TILL ÖLAND.

Du täcka Ö, som lik en brud
Ur Neckens famn i blomsterskrud
Dig höjer gent mot Smålands tallar
Och Calmar tusenåra vallar,

Dig, väna Öland! prisar jag
I enslig ro vid lutans slag.
I lönnars skymning stod min vagga
Vid dina kusters silfverfragga:

Som barn på dina fält jag sprang,
Som yngling der den första klang
Jag slog i säll erotisk yra
På nöjets rosenkrönta lyra.

Ja, hell dig, Öland! festligt skön,
Så blomsterrik, så frisk, så grön.
Omkring dig nardusångor sväfva,
Och gyllne ax din mantel väfva.

Af fiskar en försilfrad här
Omhvimlar tallöst dina skär.
I dalen sorgfritt lammet hoppar
Och biet suger blommans knoppar.

Ljuft klingar skogens näktergal
I dina ekar sina qual,
Och mäktigt susa skaldedrömmar
I dina björkar, dina strömmar.

På fälten Elfvor gå i dans
Och Necken med sin gröna krans,
Vid aftonstjernans tysta lågor,
Sin harpa slår i bäckens vågor.

Ur ättehögens mörka famn
Sig reser mången stålklädd hamn;
Och kullarne af drakeld glimma
I nattens hemskefulla timma.

I skogens sköte vandraren
Hör festens sorl med bäfvan än
Från borgens mossiga ruiner,
Dem nattens måne hemskt beskiner.

Måhända, Öland! aldrig mer
Jag dina parker återser
Och, kysst af milda ambraväder,
På dina blommor hänryckt träder.

Men andens utflygt är ej stängd
Af floder, berg och öknars längd —
På diktens lätta purpurvingar
Till dina bygder han sig svingar.

Der samlas mythens Gudar än
Förtroligt kring sin fordna vän
Och rosenkrönta fantasier
Omdansa lyrans harmonier:

Der går mitt hjertas ideal
I skötet af en fridsam dal, —
Med rosenhy och svarta lockar
Hon däjlig går och blommor plockar.

Der står vår hydda upp igen;
Af höga lönnar skuggas den,
Och dufvor, som kring taket fara
Sin kärlek, kuttrande, förklara.

Af ljufva sommarväder här
Den gyllne säden vaggad är.
Där återljuda starars quäden
I kronorna af päronträden.

Här silfverlammen vid en å
I purpurfärgad väppling gå,
Och där, med svalkan i sitt sköte,
En mörkgrön skog gör ögat möte.

Här vandrar än kring blomsterland,
I popplars skjul, vid källors rand
Af liljor prydd och snöhvitt siden,
Min fordna syster — Samvetsfriden.

Guds Englar till dess rosenlund
Nedsväfva än i qvällens stund
Från månans silfverklot och sjunga
Julpsalmer för den evigt unga.

Än ofta i en morgondröm
Hon nalkas mig, så blid, så öm.
Likt bäckens sorl i ambradalar
Ljuft hviskande till mig hon talar:

»Hvi brottsligt öfvergifva mig?
Hvi från den lugna blomsterstig
Där vi i vårdoft vandrat båda,
Dig störta i begärens våda?

»Hvad sökte du i andra land?
Se, för de veka kärleksband,
Dem jag af liljor spunnit hade,
I tunga jern dig sjelf du lade.

»Ack! för en skugga blott af väl
Du sålde dig till stoftets träl.
När mig bor sällheten och freden,
Blott i min hembygd blomstrar Eden.

»Minns du ej mer försvunna dar?
Mer skön då vårens mantel var,
Mer herrlig solens Drott i Öster
Bröt fram vid skogens fogelröster.

»Af mina kyssar blef du väckt
Med dagens första morgonfläkt,
Söfd i min famn hvar gång då quällen
Såg, stjernbekransad, ner på tjällen.

»Bedragne hör! den krans jag är
Som segraren vid målet bär,
Jag är den drömda älskarinna,
Den hvarje yngling söker vinna.

»Ej sagans mening du förstod.
I vanskligheten dunkla flod,
Ur helgedomen, du dig sänkte;
Hvad när dig var, du fjerran tänkte.

»Upp nu, o sorgsne Riddare!
Försvunnen är din älskade.
I berget sitter hon bedröfvad
Af en fientlig jätte röfvad.

»Månghöfdad, klädd i fasans prakt
Kring häcktet Tidens orm sig lagt.
Fem lömska sinnen, sju metaller
Omspeja vaktande dess galler.

»Upp, och din brud förlossa då!
Tag dygdens helga brynja på,
Låt korsets sköld från skuldran klinga!
Upp och dämonerna betvinga!

»Än sakta hviskar jag ditt namn,
Än kärligt öppnar jag min famn.
Hell dig! — Om åter min du blifver,
En himmel jag i hemgift gifver.»

LXXXV.

VINTERMORGONEN.

Det stora bloss, som föder Tidehvarfven
Bland purpurmoln i Öster ljungar opp.
Ack! stum är lärkan. Blott den glada sparfven
Sin hälsning klingar i en sköflad topp.

Ej Sefir mer i blomsterdalen leker
Med Floras lockar, skämtande och mild.
Ej vårens fjäril purpurblomman smeker
Och flodens våg ej härmar Rosens bild.

Doft suckar böljan inom isens galler.
Ur dunkelt fjerran trånande hon ser
Mot Ljuset opp, och trädets skugga faller
På gräsets bleka öfverlefvor ner.

O vandrare! lyft blicken mot det höga
Se! himlen lika blå på bergen står
Och lika klart i Solens gyllne öga
Än löftet flammar om en himmelsk vår.

Ej blomstra än det nya Edens dalar,
Men gläd Dig, Själ! dess rosentid är när.
Guds egen kärlek i ditt inre talar
Och trånan sjelf din sällhets borgen är.

LXXXVI.

HIMMELEN.

Obelönadt skådar inget öga,
Suckar inget bröst mot himlen opp.
Lif och salighet ifrån det höga
Genomströmma verldens stora kropp.

Vattnets bojor smälta för de blickar
Vårens Sol ur Vädurns portar skickar
Och förlossad tågar blomstrens släkt
Fram ur mullen vid Zefirens fläkt.

Eterns glädje lärkans hjerta fyller,
Där på änglalätta vingars par,
Öfver berg, dem morgonen förgyller,
Öfver molnen sjungande hon far.
Aftonstjernan eldar näktergalen.
Lekande, för nymferna i dalen
Sjunger han i sänkta toners gång
Den astraliska Naturens sång.

Himlens kärlek spänner Örnens vingar,
Lifvar myggan där i quällens sken
Med en tallös syskonhär hon svingar
Glad i dans kring blomstersmyckad ren.
Säj! hvad kyssar svalka Rosens brånad?
Säj, hvad tårar stilla Liljans trånad?
Endast himlens kyssar — tårar blott
Ur en källa af oändligt godt.

Irrande bland nattgestalters vimmel,
Stängd af Tiden i dess häkte in,
Äger Anden ensam ej en himmel? —
Alla kroppar äga likväl sin.
Stråla ej i skärare azurer
Andra Solar, andra stjernnaturer?
Eller ljuger rösten i vår själ
Om en hembygd och ett evigt väl?

LXXXVII.

KYRKANS DÖTTRAR.

Sex döttrar Kyrkan åt sin brudgum föder.
Förmälde ljuft med lika många bröder,
I Ljusets rymd, för stoftets blickar döljd,
De sluta saliga Äoners följd.

Tron är den första. Himlens azur målar
Dess rika slöja, som af stjernor prålar,
Och evigt vänd från lägre verldars grus
Dess örnblick söker Andesolens ljus.

Mildt på en stjernros, under palmer bruten
Vid lifvets elf, i knoppens band än sluten,
Ser andra Systern, Hoppets väna Mö,
Af purpurblommor krönt om pannans snö.

Och Kärlek, kärlek sig den tredje kallar.
Af himmelsk eld den kyska barmen svallar
Och änglatårars dagg beströmmar sällt
Från ögats himmel kindens rosenfält.

Rent samvete så nämner sig den fjerde.
Ej dårligt kjusad af sitt eget värde,
Ej bäfvande för vittnens blick hon ser
Med gudafröjd i liljebarmen ner.

Den femte jungfrun är lycksaligheten.
Hell Er som af dess namn mysteren veten!
Ett gyllne frukthorn på sin arm hon bär
Och krönt af Edens ax dess hjessa är.

Af stjernor kransad Visheten omsider
Kring Pleroma sin skära ljusglans sprider,
Åskådande vid Kerubsharpors ljud
I evigheters evigheter Gud.

LXXXVIII.

LÄNGTAN.

Jesus! Jesus! suckar detta hjerta,
Tryckt, förkrossadt, dignande af smärta,
Tärdt af lifvets saknader och qual —
Jesus, Jesus! svara berg och dal.

Honom blott jag söker i Naturen.
Se! hans kärlek strålar i azuren
Mildt från nattens silfverstjernor ner.
Tårbestänkt i sipporna den ler.

Döende i quällens Sol han skickar
Ömhetens och tröstens hulda blickar,
Står ånyo med förklarad kropp,
Lefvande i morgonsolen opp.

Han i skuggan till sitt bröst mig sluter.
I fiolen han sin anda gjuter
Och i daggens spridda silfverflod
Måla sig hans tårar och hans blod.

Säj, o Verld! hvar skall jag finna HERran?
Mig så nära är han dock så fjerran.
Ej hans skugga blott i tidens elf,
Honom vill jag finna, honom sjelf.

O! hvar blomstrar i hans armar friden?
Slumrar Du måhända midnattstiden,
Goda Herde! vid olivens stam?
Går bland dalens hjord Guds rena lam?

Öfverallt hans milda röst mig kallar,
Där bland liljor källans jaspis svallar,
Där i ängens nardusrika vår
Susande den gamla eken står.

Hvart jag hastar är han mig till möte.
Högst på berget, djupt i däldens sköte,
Sträcker han sin kärleksrika famn,
Hviskar, Edens fläktar likt, mitt namn.

Hviska ömt att synden är förlåten.
Kyss från själens bleka kinder gråten
Och Naturens stora harpa bjud
Festligt sjunga Christus och hans Brud.

LXXXIX.

SONNETTER.

I.

En evig oro själen mystiskt plågar
Så länge än för grusets fröjd hon brinner
Och för Äonen, som dess jordlif spinner,
Af suckar ammad offerelden lågar.

Men knappt hon sansas och försaka vågar
Ett diktadt godt, hvars bländverk dock försvinner,
Förrän hvad sannt och evigt är hon vinner,
Hvad hjertats dolda saknad efterfrågar.

Med Guds tillsamman flyter hennes vilja
Och får i arf hans rikes herrligheter
För Jordens låga rosor och metaller.

Ej Tid och Rum, ej Väldigheter skilja
Den höga från sin lott i himlens eter
Och aldrig gudalifvets blomma faller.

II.

Ej något mättar själens eldbegär
Af allt hvad Tidens grymma makter skänka.
För hennes blickar andra kronor blänka,
Ett annat mål bestämdt för henne är.

Hvad henne ljuft med känslor fylla plär,
I milda glädjedrömmar henne sänka,
Ett jordiskt sinne mäktar det ej tänka,
Ett dödligt öga det ej skåda lär.

Ett vilddjurshem är denna verld, en öcken.
Ur korsets skygd hon lyfter glad sin blick
Högt öfver vintergatans ljusa töcken.

O! att hon snabba dufvovingar fick!
Nog vet hon arken dit hon flyga ville
Ur flodens svall, i forna syskons gille.

III.

O Jordens kärlek! länge nog mitt bröst
Du gäckat har med veka rosendrömmar.
Het nu min tår på vissna blomster strömmar
Och inga frukter mogna i min höst.

Dock kallar mig från stjernorna en röst,
Röst af en vän, som evigt för mig ömmar.
En Ängel fattar smärtans dunkla tömmar
Och herrligt morgonrodnar korsets tröst.

Till smärtors lif af tårars bittra vatten
Och Andens dödssuck här vi födde bli,
Hemskt parade med bojorna och natten.

Men hvilken fröjd då anden, säll och fri,
Stänkt af försoningsblodet åter väckes
Och öfver stjernorna hans eldflykt sträckes!

IV.

TYSTNADEN.

O Du som, född ur Intets underbara
Fördolda famn, af yngre säd ej stammar,
Du som ur hvilans stilla rosenkammar
Såg Dagens Konung första gången fara!

Portvakterska i gudaborgen klara!
Osynliga Vestal, som trofast ammar
Den himlaeld i hjertats mörker flammar,
Det ljus som ensamt allt kan uppenbara!

Kom, tystnad, kom! med dunkelblåa vingar
Mig öfverhölj och näps de fräcka ljuden,
Som våga själens helga sabbat störa!

Kom! i Din famn på gyllne moln Du bringar
Den efterlängtade till himlabruden
Och glada bröllopschorer sällskap göra.

V.

MÅNEN.

O aningens och Minnets bleka stjerna,
Du i hvars sken, i nattens dunkla timma,
Vårt hjertas blyga Idealer simma,
Vid näktergalars melodi så gärna!

O tankens ljus! o magiska lanterna!
Gjut rikare ur skyn din midnattsstrimma
Och själen lyft ur jordens låga dimma
Upp till den höjd, dit känslorna sig ärna!

Skön ur din ring Amanda fordom lyste.
Mild som en Ängel, blek af salig kjusning,
Hon medlidsamt från nöjets himlar myste.

Mitt forna Sjelf från dig nu strålar åter.
Tyst hviskar det med löfvens aftonsusning
Och pärlors dagg på markens liljor gråter.

XC.

SJÄLENS HIMLAFÄRD.

EFTER NAZARÄERNES HELIGA BOK.

Hell dig, o Själ! som re'n på änglavingar
Ur jordens grus dig höjt, ur midnattsmörkret,
Der, vid materiens dunkla modersbröst,
Blott kropparne och djuren näring suga.
Lycksalig du, som oskadd genomvandrat
De skumma fält, der af försåtets snaror
Du omhvärfd var! — Hell dig, som flyttat upp
Ur röfvarkulans djup, ur nattherberget,
Der lasternas och öfverdådets söner,
Kring bägaren, i jovialisk yra,
Fräckt höjde brottets gälla segersång.
Ja, hell dig, hell dig, som de verldar lemnat,
Der sju planeter med demantespiror,
Bland rop och tårar, grymt sitt välde öfva,
Der afund herrskar och en blodig tvedrägt,
Der sorgerna och saknaderna bo.
Ack! ingen, ingen himmelsk vän dernere
Förband de sår, dem väktarne i staden,
Hvar tårfull morgon och hvar dyster afton,
Guds fallna dotter! vredgade dig slogo.

Ack! ingen, ingen sträckte för ditt hjerta
Mot ödets pilar en gudomlig sköld.
Statt upp, o Själ! på nya vingar sväfva,
Likt vårens fjäril, upp mot kända rymden,
Ditt fosterland, din fordna sälla boning,
Der fridens änglahär dig festligt vinkar
Med segerkronan och med ljusets drägt.
Bestig din thron, af ärans gloria kransad,
Den gyllne thron, som lifvet dig beredde.
Vid svallet här af evighetens floder,
Hvars silfver ändlöst under palmer brusar,
Med änglarna, din brödraätt,
Äonerna i dagars tal besegra.
Glöm hvad på Jorden dina sinnen dårat,
Hvad vanans trolleri dig gjorde drägligt.
Glöm verldens kärlek, som, af vallmo smyckad,
Vid tidens Lethe dig i famnen slutit.
Se med förakt i stoftets dalar ned.
Ty medan suckande ännu du dvaldes
Djupt i den låga, molnbetäckta verlden
Förföljdes du af zodiakens stjernor
Och af de sju planeternas demoner.
Hvar nyfödd glädje till dess fordna intet
De återförde i sitt vreda kretslopp,
Förbrännande, med afundsjuka strålar,
Hvar nyfödd ros, som med balsamiskt doft
Skönt blomstrade i djupet af din öcken.

Hör Lifvets röst. Melodiskt så det sjunger
Till milda Serafsharpor. Ej det lifvet
Som sjelf en skugga hemskt bland skuggor famlar
Och glömskans dryck ur Tidens Jordan dricker

Nej detta lif hvars rosenkrönta barn
I purpurblomman af en ständig vår
Kring Evighetens salar tallöst vimla.
Hör Lifvets röst! Så sjunger det en brudsång
Om sig och om den lycklige, som vann
En tillflykt i den rena Zoes sköte:

»Jag lemnade mitt guldpalats i ethern,
Och härlig uppgick, som en morgonrodnad,
I själarnas förvaringsrum min glans.
Som lärkorna mot Solens morgonblickar,
I vårens moln, vid hymners samljud, sväfva,
Så väcktes själarne af mina strålar
Till lif och fröjd, och sjelfva afgrundsöcknen
Brann af mitt återsken i rosenljus.
Då såg jag en ibland de fångnas skara,
I bojor smidd och badande i tårar
Han hjelplös låg och bad med qvalets röst,
Att lifvets port jag honom öppna ville.
Jag svarade: hur skall jag bland de tusen
Blott rädda dig? blott dig bland myriader?
Fräls, ropte han, mig lönen tillsagd är;
Med lifvets stämpel vandringen mig tecknat.
Ur häktets mörker har jag friköpt fången,
Med bröd jag rikligt mättade den arma,
Och tröstade den sjuka i hans plågor.
Betalt, jag svarte, är din lösepenning.
Ur nattens verldar kom till dagens land!

Statt upp, o Själ! grymt utaf verlden fängslad,
Nedstörtad i materiens famn, statt upp!

Statt upp, o Själ! från villor och phantomer
Mot lifvets glada borg, mot glansens rike
Ditt dunkla öga och ditt anlet höj!
Se med förakt på verldens riken neder!
Stoft är dess guld, dess blanka ädelstenar,
Och icke ljuset, endast ljusets skugga,
Ett brokigt färgspel bildar all dess prakt.
Se dessa hemska, blodiga planeter,
Som flytta gränsorna emellan folken,
Och krigets brand med sina facklor nära,
Se denna eldflod, som Vulkaner spruta
Mot skyn. Se dessa flämtande kometer,
Som svänga straffets blodbestänkta gissel
I ryslig dans på fästets azurban.
O hvilken kamp! se hvilket berg sig hvälfver
Högt öfver dig! En stjernbevakad järnmur
Dig utestänger från de sällas land.
Följ mig, o Själ! en dunkel ocean
Ett nattligt haf du måste öfverfara,
Men paradiset blomstrar där bortom.
Följ endast mig. Beskyddad af min sköld
Ej stjernors här, ej vredgade kometer
Du frukta må. I trotts af deras harm
Du vid min hand skall lyckligt målet hinna.
Slit blott de band, som fängsla dig vid Jorden.
Kom i min famn. Till Ljusets fosterbygd
Jag vill dig föra, jag, det rena Lifvet.»

XCI.

ELEGI.

Se, nöjets lampor flämta opp och slockna
Likt stjernorna, när morgonrodnans blickar
I Öster pråla. Verkligheten tänder
Sin stränga fackla i min skymning opp.
Hvad ser jag där? Blott spår af forna fröjder,
Blott hamnar af ett flyktadt lif, som gyckla
Likt hemska irrbloss kring begrafningsplatser.
Ack! tömd är nöjets bägare. Förspridde
Och vissnade jag ser de kransar ligga,
Dem förr i diktens nardusrika lundar,
Af rosor, myrten och af hyacinther,
I menlös ro jag med Kamenan knutit
Och krossad hvilar kärlekens teorb.
Med tårar fåfängt kallar jag tillbaka
De unga hopp, de gyllne fantasier,
Som förr kring glädjens helga altar svängde
Vid strängars ljud sin klara fackeldans.
I molnens rymder ser jag dem försvinna,
Likt rädda dufvor, som vid jägarns eldskott,
I luften höja sig på silfvervingar,
Likt rosendrömmar om försvunna tider,
Som fly vid dagens första purpurblickar
Från fångens tinningar i häktets natt.
Allena är jag. Ångrens mulna Genius,
Med dödsblek hy, i tårefloder badad,
Mig ensam sällskap gör, och Minnets svanor

I aftonglansen dofva sånger höja
Vid stränderna af Tidens Ocean.

Hvar är du, Hopp? o drömda gyllne framtid!
Hvad är du vorden? Lik ett askgrått töcken
Vid Cyprias sken, af höstens ängar födt,
Du ligger för min blick, ett formlöst kaos.
Ej Jorden har en njutning mer att skänka,
Ej gryr i Tidens sköte min förlossning.
Förgäfves tömma hundra vårar åter
För mina fötter sina rosenkorgar,
Ej doftar sällhetsblomman mer för mig.
Fast ett oändligt tal af morgonsolar
Ur natten väcka mina trötta sinnen
Och långa år af kretsande planeter
Mig tallöst skänkas, skall dock aldrig glädjens
Hesperiskt sköna gudomsfrugt mig vinka
I mognad prakt, i gullröd sommarglans.
Dock snart ur hafvet dödens moln sig höjer,
Af åskor tungt, af svarta ilar jagadt:
En magisk hand på himlens blåa förlåt,
Som förr på muren vid Belsazzars högtid,
Min dödsdom skrifver och från underjorden
Ur Solens ljus mig dofva sånger bjuda
Till skuggornas församling vänligt ned.

O! innan stum och rysande jag träder
I evighetens stilla dalar neder,
Hvar finns en ort att ångrens tårar gjuta?
Till fridens Tempel, o, hvar skall jag söka
Den Vestibul, där hvarje jordisk kärlek

Afklädes mig? den klara silfverkälla,
Där själen renad från dess purpurfläckar
I dristig flykt sig höja kan till Gud?
Hvem nalkas där i oskuldshvita kläder
Så tyst i natten? Bönens Genius nalkas,
Och räcker mig sin liljehand och leder
Till korsets dystra paradis min gång.
Ej Cyprias dufvor kyssas i de lundar
Af höga palmer, cedrar och cypresser,
Som tonfullt susa kring försoningshöjden.
Blott Filomela klingar där förlåten
Vid Månans kyska ljus sin gudadröm.
Af bleka stjernor krönt mot himlahvalfvet
Sig korset höjer segrande i natten
Och breder kärleksrika vingars skugga
Från morgonens till nedergångens land.
Tillbedjande, med knäppta händer, vandra
Guds Änglar på rubinbesådda kullen
Och purpurbäckar sorla vid dess fot,
Där själarne sin törst oändligt släcka.
Ej verldens gny till dessa parker hinner.
Ur flärdens kretsar ingen dit förirrar
Sin rädda gång. Blott öknens peligrim
Nedsjunker där, att morgonrodnan bida.
Här äfven jag, i böner och i sånger
Vill hänryckt nattens dunkla stund förjaga.
O hviska, harpa! doft i natten hviska
Mitt hjertas plågor och mitt hjertas hopp.

En eld är smärtan. Mäktigt hon förvandlar
I rök vårt hjertas älskade Idoler

Och själarne i flammors bad hon renar
Till eterns lätta salamanderlif.
Fly måste Venus, den af svanor dragna,
Violbekrönta, lekande Gudinnan,
Begärets Moder, fly den falska Solgud,
Som harpan slår i Pindens lagerskogar
Och han, som klädd i panterhuden, flätar
En krans af drufvor åt de långa håren,
Fly måste diktens alla Gudamakter,
Mångfalden för det Eviga, det Ena,
Där helgelsens och korsets Ord predikas,
Där blod och tårar mystiskt Gud försona
Och Jesus thronar i Serafers chor.
Ej nöjets bana, labyrintiskt slingrad
Kring rosenfält och glada myrtenlundar
Oss för till ljusets helga rike åter,
Försakelsen och striderna och döden
Allena höja oss från jordens grus.
Det yttre lifvets rosor måste falla
Om paradiset innanför skall blomstra:
I natt förvandlas måste Tidens Solar
Förr'n Evighetens gyllne stjernor lysa
Och morgonrodnaden af högre verldar
Nedtränger segrande i lifvets natt.
Likt ljumma vårregn amma qualets tårar
Den gudaplanta, som i oss förborgas
Och blott med känslor af en namnlös plåga
Ur Själens dunkla modersköte födes
Det gyllne Ord, som himlen nedlagt där.

Tung är den kedja, som vid gruset fängslar
Vår Andes drift. Ej trifves dygdens blomma

Uti det kalla jordiska klimatet.
I osedt fjerran strålar hennes Sol,
I Eden susa hennes Västanväder.
Vild är den öcken, som oss innesluter.
Planeternas och zodiakens Änglar
Med skarpa svärd den stora cirkus vakta
Där själen kämpar med en här af vilddjur.
Hvem öppnar oss en utgång? o, hvem gifver
De forna vingarne åt oss igen?
Ha! kyssa vi ej sjelfve våra bojor,
Och drömma vi om frihet ens och eter?
Af bistre stjernor lyste in i lifvet
Från vaggan ren vi se de väsenlösa
Objekterna i regnbågsskimmer gyckla
Inom den krets där Ödets hand oss fängslar:
Med ständigt nya villor de oss dåra
Och skymma andeverldens scener bort.
Ur Tidens elf med gudlös törst vi drucko
Letäisk glömska af det högre lifvet.
En Midgårdsorm sig lägrat kring vår boning,
I cirkellineer kring materiens former
Oändlighetens bilder, tankens strålar
I vek förtrollning, smäktande, sig böja
Och rikt med vansklighetens mjöd oss mättar
Den sublunariska Naturens bröst.

O Du som hängde, prydd af törnets krona
I rosenröd försoningsskrud på korset,
Hvem, Medlare! förutan dig allena
Kan åter öppna Edens gyllne portar
Och ur materiens töckensvepta riken
På nytt oss föra i triumf till Gud?

Försonande Du steg i gruset neder.
Ej verldens ondska kufvade din kärlek
Ej Hyles makt, ej stjernornas Äoner,
Ej jordens retelser, ej jordens qual.
Högt öfver Ödets stjernbesådda himlar
Du återvände segrande till Fadren
Och öppnande för fångarne en utgång,
Det stora fängelset du fånget tog.

O! innan ur den solbeglänsta verlden,
Den hafvets svall, den zodiaken famnar
I evig landsflykt Ödena mig drifva,
Gif att med dig för hvarje jordisk vällust
Jag redan dött; att hvarje magiskt band,
Som quäljande mig fängslar än vid stoftet,
Jag slitit har och fri på morgonstrålar
Får höja mig till ljusets fosterland.

XCII.

Mig fostrade, i nardusrika ängar
Där källans silfver mellan purpurblomster
Elysiskt flöt, en bild af änglalifvet,
Och själens typer himmelsblåa fjärlar
Sig dansande åt sin förvandling gladde
Mig fostrade i obekanta lundar
Ljusalfer opp. Vid aftonrodnans skimmer
Till eolsharpor hviskande de sjöngo
Med lånta toner från en sjunken fornverld

Om Ljusets Drott, om liljorna och Korset,
Om Gud och etern mången andesång.
O glada tid! Guds strålande Ideer
Blott sedde af det oskuldsfulla ögat
I fästets stjernor och i dalens blommor
Ljuft logo då min aning där emot.
Men ingen själ än steg från glansens rike
I Tidens skumma Plutossalar neder
Som ej drack glömska ur den skumma Lete
Hvars böljor flyta mellan vallmofälten.
Jag äfven drack. Så osedt fjerran sjönko
I blodigt Vester mina barndomshimlar
Och på den nya hemisfer som uppgick
Verldsfurstens stjernor, hotande och vreda
Framblixtrade med spiror af demant.
Allt var förglömdt — dock rasade i själen
Ett mystiskt qual, den sjukes drömmar likt.

Då framsteg du omsider, Nordens Quinna!
I ljusa lockars gulltiar, med händer
Af oskuld varma, steg du rosensmyckad
En himmelsk gåta för min aning opp.
O ljufva anblick! Lik en gyllne stjernbild
Du genomstrålade mitt ödes mörker
Och minnen från en närbesläktad himmel
Olympiskt grydde med ditt blåa öga.
Då flöt min känsla i melodisk sång,
Och lyran sjelfmant klingade din ära.
Dock länge länge ej min tanke hann
Till gåtans ord. Af fenomenets glans
Mitt öga dårades och såg ej själen

Som dvaldes inom den, en Amor lik
Bland unga rosor gömd på Cyperns stränder.
Då var jag osäll, ty hur grymt att tro
På skenets verklighet, att irrbloss jaga!
Så minnets nykterhet och glömskans rus
Beständigt stridde i mitt qualda hjerta
Tills minnet segrade och från den höjd
Dit i triumf mig tankens vingar buro
Jag fosterbygdens väna morgon såg
Ur fjerran himlar le som morgonrodnad.
Åt Sanningen jag helgar nu min röst.
En tonrik svan mot ljusets klara himlar
Ur diktens skuggverld dristigt nu jag far.
Från Nilens strand där i ett gyllne Memfis
För nattliga Idoler offret glöder
Min pilgrimsfärd jag med de trogna gör
Bort till den kyska eviga Jordanen
Som vattnar eviga Ideers land.
Bort falska purpurros. Till andra blomster
Min Psyche längtar. Stänkt af himlens tårar
Af ljusets rena andeläppar kysst,
Står klädd i oskuld hennes silfverlilja.
Bort falska lager, som en diktad Solgud
Om gyllne lockar skimrande bekransar!
Den palm allena som på Tabor susar
Magnetiskt drar mitt hjertas ärelust.
Ej hopens bifall dårligt jag begär
Ej smicker, ej förakt, mitt steg förvirra
Från Sanningens och dygdens lugna stig.
Hvar hemlig önskan skall jag uppfylld föra,
Som vunnen anse lifvets hårda kamp
Blott Sanningens bekännare mig räkna

Till Ljusets Kyrka, till sitt helga samfund.
Lugn skall jag sofva då i Jordens sköt
Och vaktande för kommande Äoner
För Edens vår den sjunkna lifvets frö
Guds kärlek susa öfver blomsterkullen.

XCIII.

Än blomstrar hjertats vår. Guds änglar, som i dalen,
Där under lönnars hvalf min barndoms hydda stod,
Nedsväfvade till mig och räckte gullpokalen,
Af Edens maydagg fylld, af himladrufvors blod,
Trotts alla skiften än de finna mig densamma.
Ren, vårdar än min själ, en blyg Vestal, sin flamma.

I landsflykt Psyche far kring verldens nakna öcken.
En gång, i fridens dal, sin älskare hon såg.
Bland dunkla irrbloss nu och gullbeglänsta töcken
Hon famlar tvekande, med evigt gäckad håg.
Den kärlek blott är sann, som brann i barnets hjerta.
Dold följer han vårt spår, i vällust och i smärta.

Men hvilar nattens flor kring tårbegjutna dalar,
Men strålar Månens blick på dunkla runor ner,
Vid kaprifoliers doft och sång af näktergalar,
Ur molnet skymtar då vår Genius fram och ler.
Lungt andas då vårt bröst, af glädje ögat gråter,
Ty öppen hyddan står i lönnars skymning åter.

Tag leende emot, o Vårdare och Fader!
Den liljekrans jag nyss bland helgongrafvar knöt.
O hör min harpas ljud. Bland änglars myriader
Hon högre klinga skall i helgedomens sköt,
Där själen jublande sin kärlek återfinner,
Och Korset, rosenkrönt, i Ljusets gloria brinner.

XCIV.

Förundras icke om Poeten skrifver
En lång Prolog till denna korta dikten.
Hvar läglighet som Ödet honom bjuder
Att för en älskad Mänsklighet få blotta
Sitt hjertas djup att för de helgas samfund
De ädle själar dem hans aning ser
Förströdde här och där kring jordens yta
Få Andens dolda tankar uppenbara
Är honom kärt. O! kallen det ej brott,
O kallen det, med annat ord, ej svaghet.
Brott må det vara att af kärlek brinna
För detta lif, som långt från ljusets rymder,
Guds Söner, Solarnes regenter fordom,
Tungt släpa i ett stjernbevakadt grus.
Brott är det icke, är ej svaghet ens
Att älska detta lif som dygdens vänner
I Ljusets och Ideernas gemenskap
Lungt lefva med hvarann, förmildrande
Landsflyktens qual med Fosterbygdens minnen.

Ej gifs ett samfund som bestånd kan äga
Förutan guld. Guld är det ord som löser
Af mänsklighetens fenomener gåtan.
Dock samma guld i Anderikets kretsar
Och i materiens dunkla verld ej gäller.
Det senare af stoftets trälar hämtas
[Vid] facklors ljus ur Demiurgens skakter,
Det förra mognas under högre poler
Af Lifvets Sol och Christus är den klippa
Det oförgängliga metalleträdet
Som denna frukt i seklers sekler bär.
Åt hvar och en som hyllar dygdens spira.

Men guldet blott ej skiljer oss emellan
Det gifs så många ting i denna verlden
Nödvändiga för oss och dock för små
Att mätte bli af denna stora måttstock.
Ett skiljemynt fördenskull vi behöfva
Och detta skiljemynt är hvar och en
Individus begrepp om rätt och sanning.
Af denna orsak träder jag också
I dagen fram med mina kopparslantar
Att kärlekens delaktighet mig köpa
Bland Ljusets Söner ty i deras krets
Är himlasanningen det rätta guldet
Och kärlek är det bröd hvaraf de lefva.

Skön himmelsk skön den synden måste vara
Som från en höjd där lifvets myriader
Mot AndeSolen jublande sig vända

Nedlockade i jordens dimmor själen
Guds egen brud, de glänsande Serafers
Medspelarinna, och på glorians prakt
Dess hufvud tvang att bära marterkronan.
Vet utomdess att ingen skönhet lyser
Här i den molnbetäckta jordens himmel
Med eget ljus. Hvad här ditt öga kjusar
Ett lånadt skimmer är från bättre verldar,
En Måne blott, som växlande och kall
Sitt värde borgar från den Sol vi sakna.
Väl Skönheten det godas stämpel är
Men bor väl Skönheten i jordens töcken?

Så tänkte jag och diktens spegel höll
För mänskjohjertats stormande passioner
Väl vetande att blott i diktens spegel
Sig tingen måla i sin urgestalt.
Då såg jag, ack! ett älskvärdt barn. Dess linda
Bar hoppets färg, af hvita liljor skiftad,
Och slumrande på rosors bädd det låg,
Af stjernorna och Månen ljuft bestrålad.
Ett himmelskt löje bodde på dess läppar
Likt rosens löje när ur purpurknoppen
Mot fjärilns dans, på vårens dag hon blickar.
Tillbedjande, jag fästade min blick
På änglabarnet. Kärlek jag det nämnde
Ej vetande att i en högre sfer
Det kallas synd af himlens ljusa helgon.

Synd hör jag någon ropa. Är då synden
Ursprungligt skön? Väl hölja mörkrets änglar

I ljusets granna Irismantel ofta
Sin dunkla kropp och mänskjorna förföra,
Men månne Sanningen dem sköne målar.
Väl prålar mången giftig nardusblomma
I färgors prakt, som barnens sinnen fängsla,
Den Vise flyr dem. Deras signaturer
Förkunna döden. Så på Ajasblomman
Med tydlig skrift står jämmerropet teknadt,
Så känner man af midnattsmörka fläckar
På kronans blad sömngifvande papavern.
Är nu det onda i sitt ursprung skönt
Hvad skilnad då på ondt och godt — hvad stjerna
Skall leda oss igenom lifvets mörker
Till helgonen och Gud? Hvi föddes vi
Ej blinda då? hvi slöje vi ej sjelfve
Med bindeln då vår syn och öfverlåte
Vår ledning åt en slump. O frågare!

Men höjer sig en annan röst. Om Synden
Är skön i vaggan hvarför oss den visa
I vaggan då? Som ena blosset tänder
Sin flamma vid ett annat bloss, så föder
Åskådandet begärets grymma brand.
Se först du måste, känna se'n och sakna.
Af skönhetens Gudinna Amor alstras
Och blott för himlarne är gossen blind.
Ej Ormens list förmådde Evas hjerta
Guds och Förnuftets bud att öfverträda.
Hon äpplet såg att det var skönt och detta
Kom hennes hand att dödens frukter bryta.
Så händer än i dag. Ej sinnligheten

Som sinlighet allena kan förföra
Ett menlöst bröst och gäckande förjaga
Det fromma hjertat ur sitt paradis.
En larf af skönhet först hon måste bära
En yppig krona af behagens liljor
Förr'n dygdens vägar hon förvirra kan.
I pärlsatt guld i rosenzirad kalk
Hon måste dödens skarpa gift oss räcka.
Om lyckligt frigjord af en himmelsk luta
Mot Lifvets rike och det glada ljuset
Ur Tidens Orkus Du tillbakatågar
Se Dig ej om. En återblick ej gif
Åt bilderna som skimra där i natten
Att lik Eurydice ej andra gången
Du hjelplös dör och fasans kopparport
Med rysligt brak på nytt bakom Dig slutes.
Ja än en gång upprepar jag — — —

Vän! Du som talar så, se här mitt svar.
För Edens Söner blott din lära passar
För Jordens ej. En gång vi frukten brutit
Af kunskapen på godt och ondt. Hvad sjelfve
Vi underkastat oss är ock vår pligt
Att tåligt lida med en suck mot höjden.
Vår oskuld flytt det hvita änglabarnet.
På Edens ängar först det träffas åter.
Ur Lifvets natt blott sanningen och dygden
Oss leda dit, men dygd och sanning äro
Två Amazoner. Kämpa måste de
Men huru kämpa om man icke ser
Sin fiende och ej hans styrka känner?

Till samma punkt vi måste återvända
Vid hvilken först i Tidens labyrinter
Vi oss förvillat. Hvem är denna punkt?
O tviflom icke — det är kärleken
Till Quinnan, till det objektiva lifvet.
— — — — — — — — — — — —

TILLFÄLLIGHETSVERS.

I.

Ja, Chloë! hämnden skall dig drabba
Häxmästare jag är.
Ej strafflöst skall du mig begabba
Vid Orkus jag det svär.

En näsvis loppa skall föröda
Ditt lugn så dag som natt.
Förlorad vare all din möda
Att taga henne fatt!

Den väg som mina tankar leta
Hon skall i tysthet gå
Och lära dig med bett som reta
Min plåga att förstå.

Brännmärka skall hon liljehuden
Med tusen fläckars tal,
Fler än de sår mig gifs af Guden,
Än suckar af mitt qual.

När du i Kaffejuntan sitter,
I handen Kinas kopp,
Hon skall dig sticka att du spritter
Vildt ur fauteuien opp.

Att koppen stjelper öfverända
Och Mokkas bruna våg
Från kjolens början till dess ända
Ger märken af sitt tåg.

Men när från himlen Månan [strålar]
Till söfda staden ned
Hon skall likt stygn af hvassa nålar
Förtaga sömnens fred.

Tills du en hänryckt natt mig unnar
Tills under stjernors prakt
Vi med förenta bröst och munnar
Besegla nöjets akt.

II.

VISA.

En källa mild och klar
Man lyckligt upptäckt har.
Ett drickbart guld dess vatten är,
Och gudalif hon oss beskär.
Namnet är Bål.
Upp! drickom källans skål.

Cytheres myrten ser
På böljans spegel ner,
Och Bacchi murgrön flätar sig
Om hennes bräddar, friskar sig.
Liljorna stå
I nejden och se på.

Kring vågen sväfvar qvickt
Skämt, kärleksglam och dikt;
Och löjets Cyperfjärlar små,
På vingar, gula, röda, blå,
Flaxa omkring
Vår källa i en ring.

Bland unga lekars chor
En nymph på djupet bor.

Med rosor kransar hon sitt hår,
En fuktig harpa doft hon slår.
Fröjd är dess namn!
Re'n öppnar hon sin famn.

Hit gammal vänskap går
Och nya krafter får.
Här älskaren med såradt bröst
Ur stora ölglas hämtar tröst.
Svartsjukan sjelf
Blir hvit af denna elf.

Ja bättre hälsovåg
Man ej på jorden såg.
Allt ting här botas — hysteri,
Sten, gickt, podager, pleuresi —
Sjelfva bror Död
Blir åter sund och röd.

Så skridom, hand i hand,
Då fram till bålens rand!
Slå i, Herr Brunnsvaktmästare!
Låt oss Er källas dygder se!
Namnet är Bål,
Upp! drickom källans skål.

III.

JENNYS MELANKOLI.

Tag, o Sahlsten! väckt ur grafven
Åter vandringsstafven,
Drick din punsch och le åt glafven
Höjd af dödens hand.
Lik en chiffer utan klaven
Lik en mist på hafven,
Mörk var Jenny — qued, lik slafven,
Under Solens brand.
Ändtligen nu
Sitt mod hon återtager.
Stolt som en Fru
På lustfärd ut hon drager,
Trippar muntert framåt gatan,
Sjunger glad som skatan:
»Sven är frisk! ej än har Satan
Honom fått i band.»

Sven var sjuk. Straxt Jenny blödde,
Tårar barmen strödde —
Plågad, som om barn hon födde,
Satt hon där och grät.
Kind där ingen purpur glödde
Hon mot handen stödde
Quäfd af gråt, dess stämma dödde
Jämmerfullt den lät.

Intet kan mer
Dess hjertas oro stilla.
Alldrig hon ler,
Blott silfverpärlor trilla
Ur dess blick på kinden neder —
Lik en Nunna beder
Nu vår Jenny och bereder
Inga flere nät.

Allt humör ses Jenny tappa
Sjuk är hennes Pappa.
Inga kyssar kan man snappa
Från dess läppar mer.
Wingmark i sin blåa kappa
Går förbi dess trappa
Längtar opp att Jenny klappa
Men ett hopp ej ser.
Ändtligen dock
Han månde sig bemanna,
Spridd är hans lock
Och höljd af svett hans panna
Intill Flickan djerft han stiger.
Jenny vårdslöst niger,
Trä'r en trå på nål'n och tiger,
Ser på sömmen ner.

Fram ett bord! Fortunas spira
Med en kortlek fira.
Skön som Leopolds Zemira
Sätter Jenny sig.

Sorgligt hennes ögon blira.
Wingmark ropar: Wira!
Jenny på sitt hjertas Lira
Klagar saktelig.
Spelet går hem.
Ej Jenny det förtryter
Stilla som slem
Utur en näsa flyter,
Jenny tiden ej förhalar,
Passar och betalar.
Intet hennes verk hugsvalar
I sin hjertelem.

Fåfängt slösar man försöken
Till att trösta Fröken.
Om de tege blott, de öken!
Wingmark pipa får.
Svarta moln af tobaksröken
Höja sig likt spöken,
Lik en ånga som i köken
Opp från grytan står.
Wimmermark blås
Och Jenny ser i backen,
Stum som en gås
Från den man skurit nacken
Klas blir trött, kan Ni begripa
Att se Fröken lipa,
Knackar ut sin sjöskumspipa,
Tar sin hatt och går.

IV.

Blott en af hundra stjernors tal
Från himlarne jag ryckte gerna
I skuggan neder af min dal —
Och hennes namn är H—stjerna.

Men ack! för kort är denna arm,
För låg åt stjernan blomsterdalen!
Blott känslan stiger, full och varm,
Till henne upp i himlasalen.

O! med hvad fägring hon mig rör!
Hvad fins så skönt i fästets ether!
Ej Venus detta skimmer strör,
Ej någon af de sju planeter.

Kring fästets vida Pantheon
Hvem kan sig henne jemlik ställa?
Ej Sirius, Riegel, Procyon,
Arcturus, Regulus, Capella.

Ej Karlavagnens bloss, hvars dans
Sig tyst kring Polens stjerna hvälfver,
Ej Aldebaran, kring hvars glans
Hyaders tropp likt töcken skälfver.

Förgäfves! — ödets jernhand rår
Och från ditt sköte grymt mig fjermar.
Klar på min horizont du står,
Och minnets tub Dig till mig närmar.

Ur Bälten höjer sig en ö.
Med rätta hon sig Öland kallar,
Fölskockar tätt dess kullar strö,
Vred mot dess kalkberg vågen svallar.

Knappt lemna glesa skogar här
En skugga åt den rädda hinden.
Vidöppen hela nejden är
För solen och för östanvinden.

Här står min hydda. Ömma vän!
Vill du med mig dess stillhet njuta?
I ett compendium himmelen
Jag till mitt hjerta då kan sluta.

I skuggan af det låga tak
Vi skola smeka ömt hvarandra,
Och kärleksgudens Zodiak
Tillsammans glade genomvandra.

Ej stor är den Ekliptika,
I hvilken vi en väg oss leta.
Kyss, famntag blott et cetera
De väna himmelstecken heta.

Ej något qval oss hinna kan,
Ej något rubba skall vår njutning,
Så länge blott till Orbitan
Min Axis har en måttlig lutning.

Ja, mot de ljusa tecknens stråt
Så ringa vinkel skall han göra,
Att ej den mulna höstens gråt,
Ej vintrens köld vår ro skall störa.

Förr lär magnetens helga nål
Från Nordens kända pol sig vrida,
Än mina tankar från sitt mål,
Sin himmels dolda Sydpol skrida.

Var sol! — och kring dig skall jag gå,
Som en planet i glans och ära.
Blif min planet! — som måne då
Jag tåligt mina horn skall bära.

V.

KNIBERGS ÖLANDSFÄRD.

Böljan mot stranden brusar;
Vädret dess yta krusar,
Skyarne, like busar,
Stå på fästet opp.

Morgonens rand förtjusar;
Jenny till fenstret rusar.
Redan i vinden susar
Mången blå salopp.
Kniberg, res! Himmel, hvad smärta
Bör ej nu träffa hans hjerta!
Sjelf är han kärer,
Jenny är tvärer,
Ler åt hans låga,
Suckar och plåga,
Vill ej med Adolf följa bort till Ölands strand.
Ej Jennys hand
Har krönt hans hopp.

Berggren tar morgonsupen:
Listig som en försupen
Gråmunk, han fuktar strupen,
Sig om hakan tar.
Re'n på de blåa djupen
Gungar den röda slupen;
Kniberg, af gastar nupen,
Opp från bädden far,
Ser åt skyn. Sänkt är Orion,
Venus gömd. Modig som Bion
Händren han tvager,
Byxorna drager
Högt upp på låren —
Torkar af tåren,
Går ut och glömmer hatten. Kors, hvad han blef kär!
Hans hjerta är
Hos Jenny qvar.

Jenny i fenstret sitter,
Smyckad af tårars glitter.
Saknadens stund är bitter —
Jenny blef ej vred.
Hunden ur dvalan spritter,
Lärkan begynt sitt qvitter.
Kniberg, så mild och vitter,
Går åt färjan ned.
Ack, hans blick Jennys nu råkar;
Kärleksqval hjertat förbråkar.
Kniberg står stilla,
Tårarne trilla.
Jenny är polen,
Jenny är solen,
Kring hvilken Knibergs tanke gör sin orbita.
Ja, Kniberg, ja,
Dig nu bered!

Färjan är redan fuller:
Jerngrytor, smör, kastruller,
Kroppkakor ligga huller
Buller om hvarann!
Rörd, bron med klang och buller
Dånar som af patruller;
Kärngarne stupa kuller-
bytta. Dem tog fan!
Kniberg står redan i båten;
Jenny mer qväfver ej gråten.
Henrik ej gråter,
Gullharpan låter.

Skål, kära syster,
Tonfull och yster!
Åbrantskan sjelf förundras öfver Henriks fröjd.
Nu är han nöjd;
Sitt spel han vann.

VI.

IMPROMTU TILL ÖFVERSTE KOCK, KOMMENDANT I KALMAR, VID ETT GLADT TILLFÄLLE.

Hurra, skål för kommendanten,
Hurra, skål för värden!
Punschen, klar som daggbrillanten,
Skimrar i vårt glas.
Denna jord bebos af flärden,
Allting går på skrufvar —
Säj, hvad då vårt lif förljufvar?
— Punsch och sång och ras!
Öfverste Kock
På allmänt väl blott syftar.
Ölkannans lock
Den hedersmannen lyftar,
Dricker till det värda laget —
Jag blir full i draget,
Vinet är för plumpt tilltaget
I vårt dryckskalas.

Ej kring Kalmar längre Dansken
Hotande sig lägrar,
Och Kung Carl ej kastar handsken
Åt Kung Kristian mer.
Vinet dricks ur lugna bägrar,
Sköna flickor vanka,
Lätta som poetens tanka,
Gata opp och ner. —
Men — det är sannt —
Hemsorger dock oss störa.
Herr Kommendant,
Hvad fan är väl att göra?
Ack! lät glasen slå reveljer,
Byggom af buteljer
Batterier opp — jag sväljer
Och åt ödet ler!

Lifvets qväljande bekymmer
Frukta ej kanoner,
Sorgens djefvul icke rymmer
För en bajonett.
Blott för glasens segertoner,
Blott för punschens ånga,
Fly, långnäsiga och vrånga,
Satan och hans ätt.
Skål! då herr värd,
Tack för den fylda bålen!
Lifvet är flärd
Men allvar denna skålen.

Låt oss då ej längre fjumla,
Duktigt ska' vi rumla
Under bordet sedan tumla
På svenskmanna-sätt!

VII.

TILL ÖFVERSTEN M. M. KOCK.

Annandag pingst 1822.

Öfverste Kock sitt punschglas nu fyller,
Helgar åt våren en fradgande bål.
Aftonens sol vårt halfklot förgyller;
Småningom tystnar foglarnes skrål.
Freja jag ser från himlarne stiga,
Helsad af Näckens mystiska giga.
Vindarne sucka, björkarne niga,
Klädde i gröna shawlarnes prål.
Kring Carl Johans helga rike
Sträcker dottren af Oden sin lågande blick;
Blomma lutar sig mot like,
Fyller purprade kalken med läskande drick.
Violens ambraknopp
Mot daggen gapar opp,
Liljan slickar sig vänligt om silfverhvit mund,
Och den jungfruliga rosen
Firar tyst med zefiren sitt dolda förbund.

Höjom nu glasen! Punschglasens fragga
Fräser mot laget, vänlig och klar.
Ångorna ljuft i drömmar oss vagga;
Freja ju sjelf en horndryck sig tar.
Oden i Valhall dricker blott viner,
Klunkande på ur gullkarafiner;
Derför i sagan evigt han skiner,
Helsad som vårens och kärlekens far.
Värden Kock uti kristaller
Gjuter leende punschens guddomliga regn.
Rimmarandan på mig faller:
Festligt spirar ju öfver mig murgrönans hägn.
O Gud, hvad lycklig lott
Att öfver glasen blott
Få högtidligen gapa och fyllas till slut!
Snart försvinna glädjens stunder,
Evigt varar dock minnet af glädjens minut.

Skål nu för värden! Krafterna svigta;
Slukom kristallens yttersta tår,
Hörom se'n opp! Snart nog få vi pligta,
Om öfver gränsen njutningen går.
Öfverste Kock vet nog hvad vi tåla.
Stjernor ej mer på himmelen stråla,
Eos ej längre östern skall måla,
Då ur vår själ hans hugkomst förgår.

— — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

VIII.

ÅNGFARTYGET.

Se Carl Johan! fram han skrider —
Kors hvad rök han sprider!
Kölen framåt vattnet glider —
Bror, ja, det är fan!
Folket stimmar som Druider
I förflutna tider;
Flickorna som Bassarider
Löpa af och an.
Sjelfva bror Fritz
Sin penna från sig kastar.
Som en steglits
Han ut på gatan hastar.
Sauer på sin trappa rapar,
Utåt hafvet gapar,
Närsynt tusen bilder skapar
Sig den menniskan.

Festligt re'n kring bro och vallar
Stadens ungdom svallar
Re'n sin morgonhälsning knallar
Kustbevakarn fram.
Präktigt, hör! från skog och hallar
Skottet återskallar!
Zander lyss och Reichardt trallar
På ett epigram.

Wittbom till slut
Blir trött af detta buller,
Packar sig ut,
Och Kocken, redan fuller,
Kommendanten sjelf, vasserra!
(Knäna sig förvärra)
Framgår knarrig som en kärra,
Tålig som ett lam.

Lindbäck glömmer sista beten,
Den fataliteten!
Tar ett glas och i förtreten
Ut på bryggan går.
Wirabordet sänks i Lethen,
Dosan blank och sleten
Ses i handen på profeten
Leka tjock och svår.
Berggren, ack, se!
Välkommen, min Protektor!
Ahja »visst de'!»
Stig fram, herr äldste Lektor!
Kniberg kommer med lanternor,
Mönstrar stadens tärnor,
Ser på himlen efter stjernor,
Just då middag rår.

Henrik kan ej längre bida,
Sig hans ögon vrida
Upp till fönstret, der den blida
Jenny redan ler.

Från en bädd, der gratier strida
Uppstod hans Armida;
Inga maror henne rida
I dess dvala mer.
Skuggande hatt
På guldgul lock hon sätter.
Henrik, god natt!
Min flaska är dock bätter.
Flickan med de ljusa lockar
Ej mitt hjerta plockar.
På min frihet stolt jag pockar
Och åt glaset ser.

Henrik ger åt Jenny armen —
Sakta gäser barmen.
Ej från rosenröda karmen
Fröja ler så ömt.
Glöm de forna själsalarmen,
Glöm den forna harmen. —
Jenny, jag förgås af charmen;
Säg, hvad har du drömt? —
Henrik, om dig
Jag drömde. Du mig kyste. —
Kära du, tig!
Detsamma nu mig lyste. —
Sagdt och deras läppar mötas,
Deras pannor stötas
Ljuft ihop. — — Mitt glas bör skötas,
Jag det andra glömt.

IX.

FRAGMENT UR EN BILJETT TILL N. H. WIMMERSTEDT.

Kom att för vår Fröja
Tända dina rökverk, kom och följ med oss!
Kom! Amors bloss
Dig vinka re'n.

X.

CHARADER.

1.

Mitt *första* är detsamma som mitt andra,
Mitt *hela* långt och rakt på gatorna ses vandra.

2.

Mitt *första* uppå tidens älf
Till en symbol af trohet tjänar,
Och stundom det sig äfven länar
Till bild af evigheten själf.
Mitt *andra* finns i alla hus
Och i och på och under jorden,
Mitt *hela* stammar smått på orden,
Är elegant och säljer snus.

3.

Mitt *första* pryder flickans hår,
Mitt *andra* Kalmar stad.
Med sminkad kind mitt *hela* går
Och duger till charad.

LILJOR I SARON

LILJOR I SARON

FÖRSTA HÄFTET

TILL

CANCELLI-RÅDET,

LEDAMOTEN AF KONGL. NORDSTJERNE-ORDEN,

HERR DOCTOR

M. NORBERG

Det gifs ett Ord allena —
Högt skallar detta Ord,
Det eviga och ena,
Kring himlar och kring jord.
Med tusen skilda munnar,
Med tusen nya ljud,
All verlden det förkunnar:
Och Ordet heter GUD.

Med stjern-bokstäfver prålar
I etern detta namn,
Och blommors skrift det målar
I sommardalens famn.
Med dofva åskors brusning
Det isar flärdens bröst.
I vestans lena susning
Hör kärleken dess röst.

På talets flod det seglar,
En silfverfärgad Svan.
Sin gudaglans det speglar
I tankans Ocean.

I lärdomstemplet skiner
Dess fackla himmelskt klar.
Det blomstrar på ruiner
Af flydda folk och dar.

Det språk, som gruset talar,
Ett genljud är, en flägt
Af Ordet, som hugsvalar
Det första Lifvets slägt.
Ett mörkt, ett grusadt Babel
All mensklig visdom är.
I drägten blott af Fabel
Det sanna träffas der.

Dock strålar djupt i töcknar
All verldens milda ljus,
Dock banas genom öcknar
Vår väg till Fadrens hus.
Blott trogen, bergfast vilja
Får rifva tidens flor,
Och sanningarnes lilja
På branta alper gror.

Så tänkte Du och sökte
Det rätta guldets skatt,
Och tyst din bana krökte
I ålderdomens natt,
Såg enhetsstrimman dela
Sig sjufalt för din blick,
Och talets Proteus spela
I tusen formers skick,

Tills rena silfverstrålen
Fromt helsade sin Brud,
Och alla tungomålen
Bekände HERren Gud.
Tidåldrar och Nationer
Du såg kring Korset då,
Som rymdernas Äoner
Kring Nilens stjerna stå.

Den bok, som natt betäckte
I långa seklers dar,
Den Änglar fordom räckte
Åt menniskornas far,
På nytt i dina händer
De lemnade, och snart,
Kring jordens alla länder,
Dess ljud förnimmas klart.

Likt Serafstungor hviska
De ett odödligt hopp,
Mildt locka de, som friska
Kristallekällors lopp.
Högt flammar här en brånad,
Af jordens eld ej tänd.
Ömt blickar här en trånad,
Mot tidens sol ej vänd.

Sin vinge själen lyftar,
Vill trotsa fästets tvång,
När hemmets längtan snyftar
I djupa toners gång.

Sin örnflygt vill hon sträcka
Mot ljusets Ocean,
Sin eldtörst vill hon släcka
I himlarnes Jordan.

Men ej för lustans trälar,
För snöhvit oskuld blott,
För kyska jungfrusjälar
Sig öppnar ärans slott.
Hvad båtar älska ljuset,
Om mörker sjelf man är?
Gud är en eld för gruset —
Han flammar och förtär.

Blott Kärleken, som brinner
I sjelfva dödens qval,
Blott Korset öfvervinner
De vreda stjernors tal.
Marias Son allena,
Med genomstungen hand,
Oss hemför till de rena
Cherubers fosterland.

Trotts Demiurgens spira
Och falska lärors röst,
Jag evigt dock skall fira
En nattvard vid Hans bröst.
Ut från ett vrångvist slägte
Betraktelsen mig tog.
Sin modersfamn hon sträckte,
I månskenskrans hon log.

Att lida och att glömma
Hvad ej är hågkomst värdt,
Att älska och att drömma,
Mig fridens Genier lärt.
Än blomstrar i mitt minne
Det fordna Edens vår.
Djupt skrifven i mitt sinne
Än Adamsboken står.

Ty vill jag tåligt skåda
Mot fästets klara höjd,
I harpans ljud förråda
Min saknad och min fröjd.
Så hör, bland furuträden,
Det matta Echos röst
Af morgonlandets qväden
Ur Skandinavens bröst!

KÄRLEKEN.

Metafysisk Lärodikt.

Ljuset vidt kring Alltets kretsar råder.
Af dess kärlek svallar hvarje åder,
Glöder hvarje nerf i jordens kropp.
Dalens rosor det ur knoppen tvingar,
Ger åt örnen och åt fjäriln vingar.
Skiftande i tusen former, lifvet
Blomstrar för dess vink ur natten opp.

När ur Oceanens salta floder
Strålarnes och dagens gyllne Moder
Tågar fram vid lärkors fröjdeljud,
Strax af njutning hvimla däld och vallar,
Rodnande af glädje hafvet svallar
Och ett återsken af Evigheten
Purprar, Uranos! din mörka brud.

Men när Solen sjunker nerom bergen,
Tystnar jubeln, bleknar rosenfärgen,
Och i sorgflor sig Naturen klär.
Lunden mörknar, blommans kalk sig sluter,
Daggens gråt sig öfver fälten gjuter,
Och af sömnen typiskt uppenbaras
Dödens hemska, fruktade myster.

Dock, bland lifvets alla myriader,
Menskan blott af varelsernas Fader
Unnades att njuta Skönheten.
Medvetslösa plantorna och djuren
Blicka opp mot ljuset och azuren —
Menskoanden ur sin mikrokosmus
Ger förklarad hvarje bild igen.

Allt hvad skönt för dennes blick sig målar
Af sin urbilds ljusa gloria prålar,
Adladt blir af själens gudadrag.
Rosens mun af menlös glädje myser,
Oskuldsglans från liljans krona lyser,
Blyg i gräset gömmer sig violen,
Cedern sträfvar stolt mot eterns dag.

Och, vid lyrans skära himlatoner,
Gudalif befolkar verldens zoner,
Blek i skyn Endymions flicka går.
Cynthierns gullvagn kring Olympen rullar,
Bacchus ler från solbeglänsta kullar,
Och en krans af gullax och cyaner
Flätar Ceres åt sitt blonda hår.

Sefirs kyss en himmelsk barm förfriskar,
Mildt från eken skogens Dryas hviskar,
Och i böljan klagar en Najad.
Syrinx sakta hörs i vassen snyfta,
Nymfen ropar doft i bergets klyfta,
Och mot källan hennes älskling lutar
Trånande sin hvita kronas blad.

Fåfängt fattad af begärens svindel,
Täckt förgäfves af passionens bindel,
Skönheten, o menska! dock du ser.
Smäktande i nödens låga kojor,
Irrande i öcknar, smidd i bojor,
Saligt dock Naturens fallna drottning
Mot sin forntids gyllne bilder ler.

Med förtjusning Grönlands vildar skåda
Morgonrodnan, som, att dagen båda,
Rosenkrönt på deras isberg står.
Glad ser Irokesen månens strimma
Tyst försilfra elfvens bleka dimma,
Och, med skuggors dans, vid löfvens susning,
Magiskt lifva grästapetens vår.

Skön är rosen nyss ur knoppen bruten,
Lent af daggens morgontår begjuten,
Kysst af fjärilns ilande begär.
Sköna tindra aftonstjernans blickar,
Dem en vårlig ambranatt hon skickar
Ned till älskande i myrtenlunden —
Skönast dock i Alltet Qvinnan är.

Skapardriften ej dess like danar,
Ljufvare ej tankens forskning anar,
Blomstrar ej i skaldens purpurdröm.
Dagens eld af blåa ögat släckes,
Dödens sömn af silfverrösten väckes —
Högre ljusbild ej af evigheten
Målar sig i tidens dunkla ström.

Hell dig, lifvets sol! Naturens krona!
Fåglarne din äras hymner tona,
Bäcken sorlar hviskande ditt låf.
Ljuft för dig sig buga lundens toppar,
Blomma träden, svälla blomstrens knoppar,
Breder våren sina gröna mattor
Festligt ut i Vestas rika hof.

Tusen bilder föddes af Naturen.
Qvinnan, sist af modrens sköte buren,
Täflade med Solens Gud — och vann.
Från den stunden föder icke jorden.
Ofruktsam är tidens maka vorden
Se'n behagens alla rosenstrålar
I en brännpunkt samlade hon fann.

Vidt som skyn den blåa pellen spänner,
Ljuset glimmar och ett väsen känner,
Kärlek! ock din blomsterspira rår.
Brinnande du ser från Solen neder,
Månens char kring jordens klot du leder,
Kysser Floras barn ur vintersömnen
Och med stjernor firmamentet sår —

Starkast dock i menskans svaga hjerta,
Rika källa till dess fröjd och smärta!
Herrskar du med en oändlig drift.
Barnets glada morgonlif du ammar.
Vildt i ynglingen din låga flammar,
Lifvar mannen och med hoppets skimmer
Målar än den gamles öppna grift.

Allt det stora menskolynnet föder,
Hvarje bragd som lik en stjerna glöder
Segrande i flydda tiders natt,
Hvarje drag af snille, som förvånar,
Lif och glans af kärlek ensam lånar —
Han på gränsen mellan jord och himmel,
Herrskande sin gyllne thron har satt.

Se! med svärdet hjelten sig beväpnar,
Ej för dödars hot den starke häpnar,
Vadar glad i purpurström af blod.
Fåfängt regna loden, blixtrar stålet
Kring hans hjessa; oförskräckt till målet
Tränger han — men kärleken allena
Födt hans vilda, segerrika mod.

Skaldekonst! hvem strängade din lyra?
Konstens söner! hvem med helig yra
Rusade ert hjerta? — Eros blott.
Magisk pensel han åt Zeuxis räcker,
Han till lif Pygmalions bildstod väcker,
Stämmer Amfions cittra, och mot etern
Reser Tempelhvalf och Kungaslott.

Höga Vishet! hvem mot himlaljuset
Lyftade din skumma blick ur gruset,
Återgaf dig paradisets hopp?
Kärlek! kärlek! att din urbild finna,
Heligt vörda skönhetens Gudinna,
Platos själ mot blåa fosterlandet
Svävfade ur Hyles dimmor opp.

Amors fackla dock ej endast tänder
Dygden, snillet — äfven Furiens bränder
Hemskt sig nära vid dess silfverbrand.
Se en Helena i blodström dränka
Phrygiens fält, i flammor Ilion sänka —
Se den blanka, afgrundssmidda dolken
Tragiskt röka i Medeas hand.

O! hvad söker denna allmakts flamma?
Till hvad rymder syfta, hvadan stamma
Dessa vilda, eviga begär?
O! hvem är du, Amors ljusa Moder?
Steg du opp ur Oceanens floder?
Sjönk du ned ur solarnes församling,
Himlens tolk i ändlighetens sfer?

Ros från ros, på gullbestänkta vingar
Fjäriln sig i ambraluften svingar
Öfver fält, der vårens kärlek brann.
Hvarje blomma Sylfens tjusning väcker,
Hvarje vällustkalk, som Flora räcker,
Suger han med eldig törst — men ingen
Honom mätta och besälla kan.

Af materiens dunkla irrbloss dårad,
Locken fladdrande och kinden tårad,
Psyche trånsjuk följer Amors spår,
Anar honom bakom rosenhäcken,
Hör hans lena röst i silfverbäcken,
Ser hans vink ur aftonrodnans salar —
Aldrig dock hon hjertats Konung når.

Pilgrimsstafven tag och sök att hinna
De palats, der österns väktarinna
Slumrar ljuft på Tithons saffransbädd.
Sök den kust, der, afklädd ljusets strålar,
Phebus vattnar sina trötta fålar,
Och mot Guden i kristalle-porten
Thetis går, i guld och azur klädd.

Fåfäng sträfvan! evigt målet viker,
Hvarje dag din spända väntan sviker,
Gäckar med en diktad himlarand.
Fåfängt så mot drömda kärleksfröjder
Sväfva vi kring dalar och kring höjder —
Evigt, evigt vinkar Idealet,
Aldrig, aldrig räcker det sin hand.

Hvad är skönhet då? En himmelsk skugga,
Röjd i tårarne, som evigt dugga,
Isis! på din bleka moderskind.
Hvad är kärlek? En narcissisk villa,
Känslor för en bild i vattnets stilla,
Härmande kristall elysiskt målad,
Grumlad af ett fallet löf, en vind.

Oceaner stifta Frejas rike.
Evigt vexla, hafvets vågor like,
Alla former under månens klot.
Fåfängt, ack! vid deras mörka hvimmel
Ler i djupets famn en dunkel himmel —
Sträfva ej att nå dess kalla Solar:
Räds! en afgrund tar dig der emot.

Afhör ej hvad böljans nymfer sjunga:
Se mot himlen der de evigt unga
Stjernorna i fackeldansen gå.
Öfver sferer, som i rymden klinga,
Djerft till minnets fosterland dig svinga,
Der Idéerna kring Gudathronen
Glänsande i ljusets rustning stå.

Höljd af natt, i jordens dunkla hjerta
Herrskar Vällust och dess syster, Smärta.
Skönheten i färgers trollverld bor.
Men den höga, eviga Gudinna,
På hvars altar oförvanskligt brinna
Andeverldens rökverk — ofvan Solen
Thronar hon i Cherubimers chor.

Morgonrodnor hennes klädnad spinna,
Stjerntiarer kring dess hufvud brinna,
Segrens harpa brusar i dess famn.
Djupt för henne Änglarne sig böja,
Tjuste helgonen i skimret dröja —
Vishet nämnd af himlens myriader
Under molnen bär hon Dygdens namn.

Ur sin larf den unga fjäriln ilar
Svärmar fritt kring ängarne och hvilar
Vingen ej förr'n han en maka fått.
Se! han väntas af sin älskarinna,
Mellan blomstren deras kyssar brinna,
Men på ruset följer dödens slummer —
O! hur afundsvärd är fjäriln lott!

Glad han njuter sina sommarmånar.
Innan dystert höst-olympen blånar
Evigt bergas han från saknans qval.
Så ej menskan. Väckt ur glädjens drömmar,
Står hon ensam. Fåfängt tåren strömmar,
Och en törnbekransad stig till grafven
Vandrar hon i sorgens kulna dal.

Hemskt i dunklet minnets hamnar spöka.
Fordna toners efterljud föröka
Saknaden af njutningarnes år.
Hvarje ros för åldrens köld försvinner,
Hvarje stjerna, som i azurn brinner
Med ett tröstrikt sken, af molnet släckes,
Och odödligt blöder hjertats sår.

Dock hvart för mig känslans feberyra?
Klinga ålderdomens fröjd, o lyra!
Klinga dygdens himmelska behag!
Hell dig gamle der med silfverhåren!
Leende igenom andaktståren
Skådar du mot blåa fosterbygden
Och begråter ej din flydda dag.

Och du småler? Fegt af himlen tigger
Du ej döden? Och omkring dig ligger
Lik en rosig sommarqväll din verld?
Ack! du ser den änglarena bruden:
Glänsande i oskuldshvita skruden
Blickar hon från himlen ned och hviskar
Gudalöftet om en återfärd.

I sin fornbygd, nattens haf, tilbaka
Sjunker långsamt, o Vulkan! din maka,
Silfverdimman lik, i markens famn.
Långsamt mörkna jordens låga dalar:
Festligt klarna himlens gyllne salar,
Och Urania med belöningskransen
Ur sin gullport ropar segrarns namn.

Yngling! svär en evig fejd åt qvalen!
Blomsterkrön din tinning, töm pokalen
Och mot lifvets glada majsol le!
Nöjets tärna vinkar dig, o ila
Vid dess barm på rosors bädd till hvila!
Thetis lik i skiftande gestalter
Skall hon gäcka dig, en ny Pelé.

Upphör då att skuggor längre jaga!
Låt det inre ljuset dig ledsaga
Fridsamt upp till Andarnas förbund.
Hvarje glansbild i din lefnads töcken
Själens vålnad är i rummets öcken,
Af ditt bättre sjelf ett brutet skimmer,
Gycklande på tidens svarta grund.

O Amanda! när din bild sig målar,
Krönt af liljor eller helgonstrålar,
Stilla månskensnätter för min själ:
Hvadan då så öm, så gränslös trånad?
Dessa tårar? dessa suckars brånad?
Denna önskan att vid dina fötter
Offra lif och hvarje jordiskt väl?

När i dalen, der oss skuggan gömmer
För hvart lystet öga, jag mig drömmer
Tryckt, o Ängel! till ditt hulda bröst.
Hvadan då mitt hjertas milda tjusning,
Skimret lik af evighetens ljusning,
Balsamflägtarne ur Edens lundar
Och Serafens kärleksfulla röst?

Sköna flicka! ej ditt öga tände
Dessa lågor. Samma eld mig brände
Innan härlig för min blick du stod.
Samma vällust intog mina sinnen
När omsväfvad af en forntids minnen
Ännu barn jag upp till stjerneborgen
Såg ur andaktsrika tårars flod.

Ej, Amanda! dig min trånad söker.
Hemskt bland törnen sig min bana kröker,
Svarta åskor skymma bort min dag.
Ensam, ensam vill jag banan skrida,
Ensam viggen darrande förbida —
Blott mig sjelf jag älskar i Amanda,
Blott symbolen af mitt fordna jag.

Skön, lik strålen i ditt blåa öga,
Glänste själen fordom vid den höga
Gudathronen i Cherubers chor.
Ljuft hon brann, som dina kinders blomma,
Log som dina läppar, tills den fromma
Sjönk, förledd, ur sina himlar neder
Till det grus der vanskligheten bor.

Rastlös oro nu den svaga bränner.
Evigt skiljd från sina himlavänner
Finner hon på jorden ej en vän.
Fåfängt, fåfängt hon i öcknar gråter —
Hvad hon varit, blir hon aldrig åter,
Blott vid skönhetens och diktens tjusning
Flämtar matt dess urlif upp igen.

Dock, hvad fröjd mitt qvalda bröst förfriskar!
Tröstens Ängel med sefiren hviskar,
Friden sänks med daggens perlor ner.
Fjerran, fjerran, bortom hafvets vågor,
I den skära aftonrodnans lågor,
Gullbestrålad af försoningsdagen
Paradisets kust jag vinka ser.

Så jag sjöng. Med balsamgråt på kinden
Vallmokronan nickade i vinden,
Göt kring rymderna sitt opie-doft.
Lutan sjönk — dess silfvertoner dogo,
Dvalans känslor långsamt mig betogo,
Och i milda rosendrömmar själen
Höjde sig ur bojorna af stoft.

Minnets verld rann opp i månens strimmor,
Klädd i flor af gråa aftondimmor
Jorden tyst i slummerdrägten låg.
Skog och dal i sabbats-stillhet tego,
Änglaväsen ned från himlen stego,
Och mot Amors blåa himlaboning
Psyches öga, ömt och trånmatt, såg.

Ljuft af sömnens blomsterband jag trycktes —
Själens blick, då kroppens öga lycktes,
Såg en mö i drömmens underland.
Vällustfullt i tårar ögat blänkte,
Himmelsk oskuld kinden purpurstänkte,
Saligt myste läpparnes rubiner,
Barmen slog af öfverjordisk brand.

Som i dunkla cederskogens sköte
Tvenne dufvor till hvarannans möte
Hänryckt fly med kuttrande begär,
Så vi tjuste mot hvarannan foro.
Hvarje smärta, hvarje dunkel oro
Kysstes bort, och i ett gullrödt fjerran
Kringflög oss Cherubers lätta här.

Till mitt bröst jag henne slutit hade,
Snöhvit arm hon kring min skullra lade,
Såg i ögat smäktande på mig.
Och hon talte: Hennes röst var tonen
Af en cittra, som vid gudathronen,
Öm, högtidlig sitt adagio klingar
Medan Serafsharpan hvilar sig.

Och hon sade: »Hoppas ej att finna
Här en vän, en trogen älskarinna.
Har du ej i himlarne din brud?
Se mig kärligt i mitt ljusa öga!
Mins du festen i det blåa höga?
Solar våra brölloppsfacklor svängde,
Och vårt band välsignades af Gud.

Mins du sorlet än af Edens bäckar?
Mins du skuggan af de rosenhäckar,
Der min blyga änglakyss du njöt?
Hvarför brottsligt öfverge din maka?
Skall hon fåfängt ropa dig tillbaka?
Blott för ångrens tårar öppnas åter
Himlens port, den Cherubsvakten slöt.

Djupt du föll — ditt högmod dig förledde —
Långa år af smärtor du beredde
Åt dig sjelf och åt din himlavän.
Ack! din maka kunde dig ej följa.
Suckande hon går vid lifvets bölja,
Och i tårbriljanter bytt dess saknad
Regnar på smaragdestranden än.

Till ditt grus jag ville gerna tränga,
Ack! men portar af demant mig stänga
Obevekligt, älskade! från dig.
Blott när månen, som här nere prålar,
Härmar verldens sol med länta strålar,
Unnas mig i dunkla andedrömmar
För din själ att uppenbara mig.

Jordisk kärlek alstrar brott och plågor.
Stoltheten vid Hyles bleka lågor
Vildsint tände denna afgrundsbrand.
Vänd, o vänd till himmelriket åter,
Kärleken ej yfves der, han gråter —
Ömhetens och salighetens tårar
Fukta rosorna i lifvets land.

Vill du åter dricka Edens floder,
Glöm den kärlek, som är hatets broder,
Tag ditt fordna barndomslif igen.
Till den höjd, der silfverstjernan bäfvar,
På den ban, der Korsets fana sväfvar,
Smyckad af försoningens rubiner,
Hasta så förklarad mot din vän!»

Så hon talte: och, med gråt på kinden,
Ur mitt sköte, lik en suck af vinden,
Flydde hon och vinkade farväl.
O! hvar är du, himlaburna väsen?
Morgondaggen tindrar re'n på gräsen
Och i etern klingar lärkans jubel:
Ensam klagar min förblödda själ.

DIALOG.

ÄNGELN och SJÄLEN.

Ängeln.

Träd närmare gallret,
O sörjande Nunna!
Så vill jag dig räcka
De bäfvande sippor,
De tårade liljor,
De röda pioner,

Som Christus dig skickar,
Äonernas Konung,
Ur himmelens park.

Själen.

Hur saligt du glimmar,
O strålande yngling!
Skönt tindrar ditt ögas
Olympiska skimmer,
Ljuft kinderna glöda
Af helsa och oskuld,
Och sirligt sig hvälfver
Kring mjölkhvita pannan
Ditt krusiga hår.
Mig tyckes som ofta
Jag hörde din rena,
Melodiska stämma;
Mig tyckes som ofta
Jag hänryckt betraktat
Ditt glänsande anlet.
Dock vet jag ej hvar.

Ängeln.

Väl ofta du såg mig
I Allfaders rike,
I skönhetens verldar,
Den eviga vårens
Elysiska land.
Af Gudomens öga
Med kärlek bestrålad,
På gyllene skyar

I fullhetens salar
Du byggde din thron.
I susande kransar
Af palmer och lagrar,
Omgördlad af blåa
Kristalliska floder,
Ditt rike Naturen,
I Majsolars skimmer,
Låg under din fot.
Från uppgångens portar,
Till skuggrika nejder,
Der aftonen slumrar
I doft af violer,
Från nordstjernans hembygd
Till molnen*, som kransa
Med darrande skimmer
Den sydliga Polen,
Du bjudande vände
Ditt strålande öga
Och fyllde olympiskt
Med Allfaders kärlek,
Med enhetens dyrkan,
Det lif-fulla rummets
Oändliga vidd.
Då steg jag med blommor
Från himlen ej neder,
Till Animas häkte:
Då steg jag med blommor
Från lägre Jordaner,
En offrande Ängel,
Till Anima opp.

* Stora och Lilla Molnet, 2:ne constellationer i Södra hemisferen, nära Verldspolen.

Själen.

Hur lefver den sälla
Odödliga skaran
Deruppe i etern?
Ack! tungt är mitt hufvud
Af jordiska dunster.
Knappt gjuter ett minne
Af flyktade dagar
Sitt månbleka skimmer
I tankarnes natt.
Bekransar Maria*
Än festligt med stjernor
De gullgula håren?
Säg, thronar ej Christus,
Äonernas Konung,
Bland saliga andar,
Bland ljungande solar,
I kärlekens purpur,
I maktens tiar?
Säg, minnes den Höge
Sin Animas kyssar,
Sin Animas rosor?
Säg, har Han förgätit
Sin längtande Brud?

Ängeln.

Evärdligt Maria
Med gyllene stjernor
Bekransar de blonda
Ambrosiska håren.

* Intellectualverlden, Himmelriket — Pleroma.

Evärdligt Han thronar,
Äonernas Konung,
I kärlekens purpur,
I maktens tiar.
Otaliga skaror
Af qvinnliga Andar
För Honom sig kröna
Med vårliga rosor.
Och härligt sig kläda
I oskuldens rena
Snöglänsande drägt.
Dock kan Han ej glömma
Sin förstfödda kärlek.
Än hoppas Han ständigt,
Att Anima kommer
I solkronans skimmer
Försonad, förskönad
Till Honom igen.

Själen.

Träd närmare gallret,
O strålande gosse!
Så vill jag försöka
Att genom de kalla,
Att genom de täta
Och fuktiga jernen
Dig gifva en kyss.

Ängeln.

O snöbleka flicka!
Blott högröda läppar,

Blott kinder af purpur,
De Evige kyssa.
Skön blänkte du fordom,
Lik ångande rosen
I himmelens trädgård,
Beduggad af känslans
Olympiska tårar.
Nu är du, o arma!
Som vårdalens lilja,
Så tvinsjuk och blek.
Hvad helsningar sänder
Du Christus tillbaka?
O svara! jag trifs ej
I skymningen här!

Själen.

Ack! slöte ej galler
Och bommar af koppar
Mig inne från vårens
Hesperiska dalar,
Hvad blommor jag skulle
Åt Brudgummen plocka!
Nu har jag ej annat
Att gifva tillbaka,
Än Brudgummens egen
Gudomliga skänk.
Kom! tag denna sippa,
Bär henne, o Ängel!
Åt Christus tillbaka:
Berätta att perlan,
Som darrande glimmar

I silfrade skålen,
Är Animas tår.
Säg Honom, att evigt
Hon ångrar sin villa,
Begråter den stunden,
Då, lockad af ljuden
Från Achamots harpa*,
Hon steg i den låga
Materien ned.
Nog länge åt tidens
Och rummets Äoner
I brännande tårar
Den friborna tärnan
Har skatten betalat:
Nog länge, af Solens
Cherub med det höga
Det flammande svärdet
Från lifsträdet jagad,
Hon suckande irrat,
Bland dunkla gestalter,
I djurkretsens natt.
Skall Psyche då aldrig
Med Amor försonas?
Skall Fenix ej upstå
Förskönad från bålet?
Ack! brister ej verldseggets
Högblåa skal?

* Achamot — Materiens idé, den ursprungliga synden, Demiurgens Mor.

FÅNGEN.

I Verldsfurstens* Harem
Är Anima fången.
På grönskande mattor
Hon suckande skrider,
Och kronljusen sänka
Från mörkblåa taket
Sitt darrande skimmer
På vandrerskan ned.
Sju bistra Demoner
Med blodröda sablar
Vid portarne vaka:
Tolf lågande drakar
Kring borgen sig lagt.
Af forntida vänner
Ej någon hon skådar —
Blott Månguden kommer —
(En väktare är han;
Men Animas tårar
Den kalle dock röra!)
I stjernklara nätter
Han leende kommer
Och klappar på fönstret

* Verldsfurste eller Demiurg — den som Naturens absoluta medelpunkt sig sättande, från Gud affälliga fenomen-menniskan. I Bibeln kallas han syndens menniska, Antichrist.

Och för till den arma
Gudomliga budskap
Från Andarnes land.
Och Soljungfrun kommer —
(En väkterska är hon;
Men Animas böner
Dock henne beveka!)
I ångande vårar
Den strålande kommer
Med blomstrande skänkerna
Sunnan ifrån

Ack! Verldsfursten grufligt
Den fångna behandlat.
Från skinande barmen
Han stjernkedjan ryckte,
Från snöhvita medjan
Han kämpande löste
Den lysande gördeln,
Som rodnande blygsel,
Din älskling, Maria!
Den strålande eterns
Gudomliga dotter
I himmelen väft.
Från glänsande lemmar
Han ryckte den ljusa
Eteriska slöjan,
Och klädde den fallna
I fruktansvärdt svart.
Ty Verldsfursten älskar

Det nattliga svarta:
Ej kan han sig vänja
Vid skimmer och ljus.

Betraktelsens spegel
Med darrande händer
Den sörjande flickan
För anletet håller
Och kastar den bort,
Och gråter och vrider
Bloddaggiga händer
Och ropar: »O Himmel!
Hur rysligt förvandlad
Nu Anima är!
Hvart flydde de rosor,
Som kinden förgyllde?
Hur slocknade ögats
Eldstrålande skimmer?
Ur gullgula lockar
Är solkronan fallen,
Från tynande kroppen
Är snödrägten röfvad.
O! såge mig Christus,
Han hatade mig.»

O Anima! torka
Från svanhvita kinden
Din bäfvande gråt!

Ur Pleromas salar*
Dig Christus betraktar —
O! vet att i ångrens
Försonande tårar
Du skönare blänker
För Ljusdrottens öga,
Än förr i den leende
Kärlekens pragt.

MARIA.

Med forskande blickar
Såg Christus från himlen
Till jordgruset neder
Och sökte en Tärna
Bland menniskors barn.
En Tärna, så menlös
Som blomstret i Saron,
Som dufvan så öm.
En Tärna, hvars Lifsfrukt
En gång från de mörka
Demonernas välde,
Materiens bojor
Och synden och döden,
Mildt skulle befria,
O Adam! din ätt.

* Pleroma — Allhet; Enhetens uppenbarelse genom oändelig mångfald; den absoluta Medelpunktens periferi — Idéverld, änglahimmel, Olymp; äfven dess symbolik i Tiden och Rummet, Stjernhimmel, Församling.

Då såg Han Maria:
I Bethlehems lundar,
Bland susande palmer
Och Salomos liljor,
I aftonens skimmer
Hon tänkande gick.
Än bröt hon en blomma
Vid ormande bäcken
Och stänkte med tårar,
Med andaktens tårar,
Den gyllene kalken:
Än såg hon, med stora
Gudomliga ögon,
I systerlig azur
Mot Pleroma opp.
Och Christus, af kärlek
Gudomligt betagen,
Till Furstar och Magter,
Planeter och Solar
I himlarne vände
Sitt glänsande anlet:
»O vänner! nu klingar
Försoningens stund.»
Och Gabriel sväfvar
Med susande vingar
Och glödande kinder
Till Bethlehem ned.
Och, »Hell Dig, Maria!»
Så tonar hans stämma
Från gullröda läppar
I blommande lunden,
Och himlarne gifva

Från klingande harpor,
Från sjungande Änglar
Hans helsning igen.
Och floderne brusade,
Skogarne susade:
»Hell Dig, Maria,
Guds Dotter och Brud!»
Än sorlar i vågorna,
Tindrar i lågorna,
Klappar i menskornas
Skakade hjertan,
I fröjden och smärtan:
»Hell Dig, Maria,
I eviga dar!»

BRUDEN.

Långt skild från ärans gyllne salar
Och flärdens yra ljud,
I ödmjukhetens låga dalar
Bor Christi trogna Brud.

En salig vår dess parker sirar:
Med hvarje månhvarfs lopp
En ny gudomlig Flora spirar
Ur mullens sköte opp.

Den glömda dygdens eterneller
Befolka denna trakt,
Och kärleksrosen himmelskt sväller
I silfvertårars pragt.

Oskuldens liljor mot den skära
Smaragdegrönskan le,
Och blyghetens violer bära
Ambrosisk rökelse.

Upp mot den bländande symbolen
Af Andarnes Regent
Ser längtans solros, kysst af strålen
Från högblått firmament.

Och der en tårebäck sig böjer,
Nerom granitens berg,
En späd *Förgät mig ej* sig höjer,
Klädd i sin hembygds färg.

Af fridens evigt gröna palmer
Omsusad dalen är.
Ljuft klinga näktergalens psalmer
Och dufvans suckar der.

Elysiskt ensamheten breder
Sitt lugn kring denna ort.
Ej steg en vandrare hit neder
Ur stadens höga port.

Blott Änglar ned till Bruden sväfva
Ur himlens blåa hus.
Ljuft deras ambravingar bäfva
I månens kyska ljus.

»Gläds!» De till Eolsharpor sjunga
Vid himlatoners lopp.
»Snart skall den nya Solen ljunga
Med evig majfest opp.

Än kornet dödt och ensamt drömmer
I dunkel nattfull jord.
Än dödens skugga mystiskt gömmer
Det helga Lifsens ord.

Snart susa milda skaparväder
Kring vansklighetens fält,
Och evighetens morgon träder
Ur österns rosentält.

Och tusen himlaburna drifter,
Som dött i jordens grus,
Gå rodnande ur sina grifter
Fram i evärdligt ljus.

Hur salig skall du då, i andra
Odödligas förbund,
Bland Edens amaranter vandra
I friska palmers lund!

Och glöda af serafisk tjusning,
Då hänryckt du får se
Din nya bild, i purpurljusning,
Ur himlakällan le.

Hvad glädjetårar skall Du gjuta,
Då till sitt gudabröst
Dig Christus ses för evigt sluta
Vid Änglars jubelröst!

Så vattna då med fromma tårar
De späda blommors knopp.
Snart rinna de i Edens vårar
Till stjernor bytte opp.»

LUSTVANDRINGEN.

Ur flärdens sidenprydda salar
Den fromma själen enslig går
I parkens famn, der näktergalar
Besjunga jordens himlavår,
Der blomstren paradisiskt spira
I dagen fram ur almars skjul
Och tingens nya Andar fira
Kring jordens krets en mystisk jul.

Hvad tårar hennes kind bedugga!
Af helig rysning pressas de
I skogen, der ur ekars skugga
Betraktelsernas rosor le.
Guds kärlek der med nardusflägtar
Omsväfvar vänligt hennes stig,
Och glädjebranden, som försmägtar,
Förskönad åter höjer sig.

Ljuft på sin Brudgum hon då tänker
I strålars eller törnens krans:
Ur minnets gyllne spegel blänker
Hans skugga i olympisk glans.
Af svarta skyar, af azuren
Förgäfves från sin kärlek skild,
Vidt kring den blomstrande naturen
Hon hör Hans stämma, ser Hans bild.

I rosens hy med våta blickar
Försonarns blod hon glänsa ser.
Från solen Han sin helsning skickar,
I aftonstjernans guld Han ler.
I Honom andas blott den fromma,
Af Honom blott dess hjerta vet.
Hvart träd predikar, hvarje blomma
Förkunnar korsets hemlighet.

Med barmen svälld af evig brånad,
Närd af ett ljuft oändligt hopp,
Hon skådar med en namnlös trånad
I azurn genom tårar opp.

När blixtens röda eldhaf svalla,
Och dundrets dofva viggar slå,
Upp till den höjd, der åskor knalla,
Hon skådar längtande ändå.

Klar stiger bönens offerflamma
Ur hjertats natt, ur jordens grus,
Och Edens vindar henne amma
Och Änglar fröjdas i dess ljus.
Guds Ande far på dufvovingar,
Hallelujah! ur eterns höjd,
Och känslans Eolsharpa klingar,
Och tanken smälter bort i fröjd.

STJERNORNA.

Se stjernorna! se hur de evigt unga,
Beskrudade af glans,
Kring rymdernas kristallesalar ljunga
I härlig fackeldans.

HANS låf, som öfver Rummet, öfver Tiden
Dväljs mellan Cherubim,
De sjunga gällt, som, i den högre friden,
En chor af Serafim!

Ej seklers allmagt deras kraft försvagar.
I dag de följa än
De samma heliga och visa lagar
Dem gafs i skapelsen.

Odödlighet dem himlen derför skänker,
Ej vissnar hårens gull,
Ej ungdomsblomman, som på kinden blänker
Eldfärgad, skimmerfull.

När slägter tallöst blomstra opp och falla
I jordens låga dal,
Sin Bardasång de lika modigt skalla
I fästets kungasal.

Så lönar himlen dem, som själen rena
Från jordiska begär,
Hvars hjertan slå för Gudomen allena,
För allt hvad evigt är.

Olympisk glans skall hvar och en förklara,
Som vandrat dygdens stig.
Vill du en ros? Vill du en stjerna vara?
O yngling! svara mig.

JORDEN.

»Hvem skapte dig så mörk, o Moder!
Så tung och kall?
Hvem bjöd dig gråta dessa floder,
Ett verldshafs svall?

Ej tröstar glansen af din yta
Din sorgsna Son.
Blott härmad är dess pragt, — der skryta
Blott ljusets lån.

Af rosor och af hyacinter
Din mantel ler,
Men tanken endast natt och vinter
Derunder ser.

Häruppe gycklar lifvets skara
I menlös ro.
Förruttnelse och maskar bara
Der nere bo.

Hårdt är ditt hjerta — Ej det ömmar
För barnens lott.
Ej blod i dina ådror strömmar, —
Metaller blott.

Hur grymt med våra qval du skämtar,
Med vårt begär!
Det bröst, som efter sällhet flämtar
Du guld beskär.»

O Son! ej mörk jag skapad blifvit,
Ej kall jag var.
Den drägt din ondska åt mig gifvit,
Jag sedan bar.

Se'n brottsligt du dig skilja låtit
Från ljusets Gud,
Jag natt och dag allena gråtit
I sorgeskrud.

Blott minnets bleka krona sirar
Mitt dunkla hår,
När jag din oskulds dödsfest firar
Hvar flygtig vår.

Gå! helga du på nytt din vilja!
Var åter ren
Och silfverhvit som dalens lilja
I månens sken.

Med lifvets Fader dig försona!
Mot verlden strid,
För himmelrikets sköna krona,
För dygdens frid.

Då skall jag åter mot dig mysa —
Med glädjens namn
Du skall mig nämna och ej rysa
För modrens famn.

Då, när min sorgetid har farit
Som moln förbi,
Skall jag ånyo, hvad jag varit,
Ditt Eden bli.

O gläds! snart dödens tegar föda
De helga ax.
Då skall jag högt af kärlek glöda
Som fordomsdags.

Och hänryckt uppstå till det möte
Jag länge flytt,
Och bära i Gud Faders sköte
Hans barn på nytt.

FLODEN.

Se den klara
Strömmen fara
Genom fält och skogar hän.
Se dess ljusa
Böljor susa
Under gröna poppelträn.

Aldrig rastar,
Fjerran hastar,
Fjerran bort hans silfvervåg.
Intet hinder
Honom binder
På hans långa vandringståg.

Vårens händer
Kring hans stränder
Blommor strö till tusental,
Och de unga
Fåglar sjunga
Rundtomkring i skuggrik dal.
Eliséer,
Land af Féer
Rikt befolkade han ser,
Och kring svallen
Af kristallen
Gjutas myrtenskuggor ner.

Månens milda
Klot ses bilda
I hans våg sin återglans.
Solens skära
Gudomsära
Lifvar den med stjernors dans.
Gröna öar,
Vattnets möar,
Sträcka honom famnen mot.

Guld och klara
Perlors skara
Trampas flygtigt af hans fot.

Evig trånad,
Dunkel brånad
Honom för mot hafvets strand.
Oceanen
Länkar banen
Med fördolda kärleksband.
Utan hvila
Ses han ila,
Vill i azurdjupets ro
Sig förlora,
I det stora
Fadrens vatturike bo.

Så ock Anden,
Löst ur banden
Af en jordisk kärleks tvång,
Söker friden,
Genom tiden
Rastlöst välfvande sin gång.
Vårens löjen,
Lifvets nöjen
Han föraktar — Glädjens hamn
Vill han hinna
Och försvinna
I oändlighetens famn.

KÄLLAN.

Jag vet en ljusblå källa.
Ur jordens dolda sköte
Hon silar mellan rosor,
I gröna sommardalen,
Kristalleådrans lopp.
På afstånd dånar forsen:
Betäckt af snöhvit fradga,
Han nejdens alla skogar
Med sina genljud tröttar
Och tystar näktergalens
Och turturdufvans sång.
Men stilla flyter källan,
Tyst suckar hon, och himlen
Allena hör dess suckar.
Mildt småler hon, och himlen
Mot hennes löjen svarar.
Af morgonen och qvällen
Med dubbelt purpur brämad
Han i dess lugna yta
Sig kärleksfullt betraktar,
Och måne, sol och stjernor,
Den klara midnattshären,
Inbilda sina flammor
I hennes djup, och kyssa
Med ljusets rena läppar
Dess silfverklara våg.
Från cederkrönta bergen
En vänlig Herde kommer.

Förbi den vilda forssen,
De evigt mulna floder,
Med lätta steg han ilar,
Af friska blomster kransad,
Och nedgår till den blyga,
Den jungfruliga källan,
Att spegla i dess bölja
Sitt guda-anlete.
Och röd som drufvans blodsdagg,
Och hvit som mjölk af hjorden
Från spegelytan strålar
Hans fägring ljuft tillbaka:
Det kalla vattnet älskar,
Och källans hjerta darrar
Af outsäglig fröjd.

O menska! vill du veta,
Hvar källan är belägen?
Hvar herden dväljs? — Hon qväller
I oskuldsfulla hjertan
Den rena silfvervågen,
Och GUD är Herdens namn.

KORSET.

Fritt qväde verldens barn hur krigets åskor ljunga,
Hur nöjets rosor le!
Om JESU helga Kors jag vill i öcknen sjunga
Vid fridens psaltare.

Allsmägtiga symbol af gudalifvets låga!
Du som af evighet
Förintat med din kraft demonernas förmåga
Och mörkrets väldighet.

Hur mildt i våra bröst Du Edens minnen väcker,
En himmelskt säll minut,
Der rosenkrönt af blod Du nådens armar sträcker
Mot fyra verldar ut.

Det fångna Ordets ljus uppflammar då i natten,
Och, af din solblick mött,
Framqväller ur vår blick de klara tårars vatten,
Der själens fornlif dött.

Lik dagens gyllne Drott i mörka villors töcken
Du lyser, mild och skär.
Om ljusets fosterland Du i materiens öcken
Ett himmelskt vittne är.

O Kors! ett ljufligt skygd i evighet Du gifver
Åt en förlossad verld.
Förfriskad vandraren i dina skuggor blifver
På lifvets pilgrimsfärd.

Hvad under timma der! ur dödens armar frälsas
Den bundne syndaren,
Den blinde får sin syn, och sjuklingen sin helsas
Majfriska dar igen.

En dag skall domarns röst med nya dunder skalla.
I kamp mot eldens brand
Skall vattenriket upp ur djupets källor svalla,
Och lossas alla band.

De höga stjernorna af sina throner neder
För evigt stiga då.
Ej mer det gyllne bloss som årets skiften leder
Skall upp i öster gå.

När domens eldstorm vildt kring himlens poler hviner
Allt sköflas i dess lopp.
Blott Korset räddas skall ur verldarnes ruiner,
Skall stå förklaradt opp.

På vansklighetens fält det evigt var allena.
I Edens sälla bygd
Det omplanteras skall och skänka åt de rena
Guds Brudar evigt skygd.

ORAKLET.

Från tusen sinom tusen år
Vid Libanon en ceder står.
Omringad af skyddande Geniers vakt
Den speglar i Phialas källa sin pragt.

I skuggan af dess höga stam
Ses underblommor spira fram,
Och nattvinden höjer, en andesång lik,
I lummiga kronan sin klagomusik.

Med vördnad månens öga ser
Från dunkla silfverskyar ner,
Med vördnad de gullröda stjernornas tropp
På gåtfulla trädets olympiska topp.

Tyst samlas här i nattens stund
De rena Änglarnes förbund
Att drömma, vid löfvens elegiska sus,
Om flyktade verldar, om kommandes ljus.

Ej bygger örnen här sitt bo,
Men ljuflig trygghet, ostörd ro
Den skälfvande dufvan, den flämtande rån
Glad finner hos skogarnes fridlysta son.

Dock re'n ett jern jag slipas ser:
Till jorden vildt han störtas ner,
Vid Libanons suckar, vid nymfernas sorg,
Den kungliga Cedern på fjällarnes borg.

Men efter detta grymma fall
Sitt rätta lif han börja skall.
Som Fenix föryngras af flammor och bål,
Så föds han ånyo af härjningens stål.

Likt Edens lifsträd skall han då
I evig purpurblomma stå,
Åt barnen af Adam än bjuda en gång
Odödlighets-äpplen mot grafvarnes tvång.

Och mildt församla i sitt skygd
Tro, ånger, kärlek, hopp och dygd,
Förbrödrade skaror i kärlekens band,
Från morgonens portar till nedgångens land!

O träd! med vördnad då för dig
Skall Ares poppel böja sig,
Och Cynthierns lager och Dundrarens ek
Och Cyprias myrten, Sefirernas lek.

Föråldras äfvens Solens ljus,
Förvandlas klipporna till grus
Och falla af fästet än stjernorna ner,
Du, evigt dock trygg, åt förstörelsen ler.

LILJAN.

På Liljan i dess silfverskrud
Med tårar själen ser.
»Hur prägtigt smyckas hon af Gud!
Hur oskuldsfull hon ler!

Ej hinner fjällens snö dess glans,
Ej böljans stolta svan,
Ej månen, der i strålars krans
Han vandrar luftens ban.

Bland Floras alla himlabarn
Dess stängel kronan bär,
Och slöjans rika etergarn
Af majglans spunnet är.

Ej smycken hon tillsammans bragt.
Djup är dess sabbatsro,
Och dock så klädd i all sin pragt
Var icke Salomo.

Säg blomma! hvarför älskas du
Af himlens Konung så?
Hans egen dotter måste ju
I sorgekläder gå.»

O menska! mitt exempel följ,
Dig värdig gör min skrud:
Var oskuldsfull som jag och dölj
Ditt eget lif i Gud.

Mig bjödo solens milda ljus
Och vestans ljumma vind,
Att blicka fram ur jordens grus
Med glädjetårad kind.

Och le bland unga blommors flock
Inunder högblå pol.
På dig, o menska! väntar ock
En vårvind och en sol.

Åt ljusets och åt andans kraft
Dig endast öfverlåt,
Och drick af lifvets himlasaft
En mystisk perlegråt!

Ej Liljans hjerta slår af harm,
När fjäriln, vild och yr,
Förbi dess stjelk till Rosens barm
Med purpurvingar flyr.

När Filomelas silfverröst
Förtrollar lundarne,
Tyst ur sitt afundsfria bröst
Hon andas rökelse.

Stolt örnen far mot himlens slott,
Mot stjernors blåa sal.
En bönesuck med honom blott
Hon skickar ur sin dal.

Stum badar hon i tårars flod,
När i olympisk pragt
Den flydda solens offerblod
Förgyller vesterns trakt,

Och när den höga morgonen
På rosenröda charn
Predikar om uppståndelsen
för alla jordens barn.

O menska! mitt exempel följ,
Dig värdig gör min skrud:
Var oskuldsfull som jag och dölj
Ditt eget lif i Gud.

VÅRSÅNGER.

I.

Ur Solens gyllne öga
Guds kärlek strålar ner,
Till jorden mildt den höga
Oändligheten ser.
Kring spegelklara vikar
Ler Maj i hoppets drägt,
Förlossning han predikar
För ljusets bundna slägt.

Se! elfvens forsar ljunga
Ur sina bojors tvång.
Hör! vattnets andar sjunga
Sin glada frälsningssång,

Och Proteus och hans tärnor
Förnya på vår jord
För himlens alla stjernor
Den gamla sagans ord.

Vid lätta vindars gyckel
Och sång af fåglars tropp
Mildt löser vårens nyckel
Det stora häktet opp.
Mot strålarne och flägten
Med fröjdens silfvertår
Den glada blomsterslägten
Ur nattens kamrar går.

Re'n blåser HERRANS anda
I trädens kronor lif,
Der luftens skaror blanda
Sitt gälla tidsfördrif.
Väckt ur den långa dvalan
I böljornas gemak,
Låfsjunger åter svalan
Vid odlarns låga tak.

Ej Psyche längre dröjer
I skepnaden af larf.
Gullvingad hon sig höjer
Till glädjens fulla arf.
Magnetiskt rosens knoppar
Dess kyssar till sig dra.
Re'n uppstå alla kroppar —
När vakna själarna?

När gryr den sälla våren,
Som trotsar tidens magt?
När fuktar glädjetåren
Hans amaranters pragt?
När lösas grafvens fångar?
När blomstrar Adams ätt
Kring lifsens träd, som ångar
Vidt öfver Edens slätt?

O själ! hvem lossar vingen
På dig, som, blek och matt,
Än dväljs vid jorderingen
I vintrar och i natt?
När spirar, för att skilja
Sig evigt från allt grus,
Odödlighetens Lilja
I Andesolens ljus?

II.

Ert frälsningstecken sen, j ljusets fångne bröder,
Er långa träldoms slut.
Naturens Hermes-egg i solens strålar föder:
Re'n sväfvar fostret ut.

O! sen den sköna Maj! På safirblåa vingar
Och i smaragders skrud
Han öfver haf och jord vid lärkors jubel svingar
Och vattnens fägneljud.

Mildt ler hans anlete. Det blåa ögat flyter
I glädjens sälla gråt,
Och manteln, skiftande, mot strålens udd sig bryter
I tusen färgers ståt.

Hvar Ros som leende ur jordens sköte spirar,
Hvar lycklig fågels röst,
Hvar sakta vestanflägt, o Himlabarn! dig firar,
Hvar suck ur Alltets bröst.

Ej länge vi dig se. Ditt änglahjerta brinner
Af eviga begär.
Högt öfver kräftans pol du sväfvar och försvinner
I Fadrens armar der.

O flygtiga Seraf, som årets morgon kröner
Med njutningar och hopp!
Tag menskans offerrök, dess suckar och dess böner,
Med dig till himlen opp!

III.

En Ängel är den sköna Vår:
På blåa vingars par
Med sippor kring sitt ljusa hår
Från Pleroma han far.

Och står i dalen, himmelskt skön,
Bland vestanvindars chor.
Strax smälter för hans blickar snön,
Och gräset sakta gror.

Af längtan och af kärlek slår
Naturens stora barm.
Vid hennes läger Solen står
Så röd och älskogsvarm.

Re'n kransar löfvet trädens stam.
Ömt tonar näktergal'n,
Och alla blommor titta fram
I gräsbeväxta dal'n.

Förgät-mig-ej mot himlen ser,
Kysst af en ambraflägt,
Och festligt *Hyacinten* ler
I blåa kronors drägt.

Narcissen vaknar på sin vall
Vid silfverkällans bryn,
Och ser i vågornas kristall
Sig sjelf på nytt och skyn.

Ur knoppen sticker *Rosen* ut
Sin friska purpurmund
Och hviskar: »Är ej vintren slut?
Säg, grönskar jordens rund?»

Med våta kinder själen sof,
Förtärd af åldrig sorg,
I Demiurgens skumma hof,
I stjernbevakad borg.

Kom så en hviskande Sefir:
»Vak opp, o sköna Brud!
Hit anländ i sin blomsterzir
Är Vårens unga Gud.

Igenom Vädurns portar nyss
Hit ner han kommen är.
Från honom bringar jag en kyss,
Från Christus en han bär.

Hvart djur, hvar blomma på sitt vis
Hans ankomst firar re'n.
O Lilja från Guds Paradis!
Var du ej mera sen!»

Med tårar på sin bleka kind
Och lösta silkeshår,
Kringflägtade af himlens vind,
Ur borgen flickan går.

Med undran hennes blickar se
Den mörka jordens ring,
Och Demiurgens parker le
I festglans rundt omkring.

»Tro, älska, hoppas, ömma Brud!»
Så klingar vårens röst.
Snart sluter dig Äoners Gud
För evigt till sitt bröst.

Tag denna kyss. Till himlarne
Jag återilar re'n,
Der Kyrkans myriader le
I Andesolens sken.

En skugga blott, en rosendröm
Jag är i dödens trakt.
Farväl, och i ditt hjerta göm
Det budskap jag dig bragt.»

IV.

De svarta molnen skingras mer och mer.
Oändligheten öfver jorden ler.
Från blåa rymden hänryckt sväfvar Anden
På ljumma vingar kring de kulna landen.

Och Christus vänligt från det höga ser
I kärleksglorians helga strålar ner.
Han väcker jorden ur sin vinterdvala:
De döde uppstå, röra sig och tala.

Se lifvet gjutes i Naturens barm.
Med änglabarnen på sin modersarm
Hon i sin Brudgums milda ljus sig gläder,
Af liljor krönt och klädd i högtidskläder.

Ur Oceanen sväfvar svalan opp,
Ur mullen blomstren framgå ur sin knopp,
I purpurfjäril larfven sig förbyter,
Och stela vågen mellan säfven flyter.

Af trånad blek den kyska liljan står.
På rosens kinder glädjens flamma rår.
Kring henne Vestan, varm af älskog, kryssar:
Glad som en Brud hon darrar för hans kyssar.

Dit upp, dit upp! så suckar hvarje bröst.
Dit upp, dit upp! så hviskar hvarje röst.
Dit upp, dit upp mot ljusets sälla länder
Min qvalda själ sitt våta öga vänder.

När skall hon lösas ur materiens band?
När skall hon, lifvad af sin gudabrand,
Odödligt sig förlora i azuren,
På silfvervingar lik en dufva buren?

V.

Våren är inne. Försonaren åter
Mildt af en Qvinna sig framföda låter.
Neder till henne på lekande vingar
Gabriel sväfvar å nyo och bringar
Sällhetens budskap.

Ljufligt Hans röst i Sefirerna susar,
Mägtigt hans stämma i floderna brusar,
Sakta den hviskar från vaknande träden,
Festligt den klingar i fåglarnes qväden:
»Hell dig, Maria!

Himlen dig älskar, benådade Qvinna!
Evigt som ljuset, Hans kärlek skall brinna,
Evigt sin Brud Han i famnen skall trycka
Tider och öden ej kunna dig rycka
Bort från Hans hjerta.

Ty af er låga en pant skall du bära,
Ämnad att stråla odödligt i ära.
Väl skall Han göra förgängelsen möte,
Men ur de nattliga grafvarnes sköte
Uppstå förklarad.»

Qvinnan det hörer med klappande hjerta,
Glömmer de stormiga vintrarnes smärta.

Snömanteln kastar den leende Bruden
Glädtigt ifrån sig och sträcker mot Guden
Kärliga armar.

Tiden fullkomnas. Då föder Maria,
Oss från materiens bojor att fria
Vänd mot sitt ursprung, det himmelska ljuset,
Framgår en strålande Yngling ur gruset,
Framgår ur natten.

TÅRARNES LÅF.

(*Efter A. W. Schlegel.*)

Ljumma vindar,
Skygd och lindar,
Glädjens kransar i vårt hår,
Flickans söta
Kyssar möta,
Vaggad ljuft vid barmens vår,
Bacchi ljufva
Nektardrufva,
Skämt och dans och harpors röst, —
Allt, o sinnen!
Hvad j vinnen,
Fyller detta väl vårt bröst?

När de våta
Blickar gråta

Vemodsdaggen, klar och mild,
I vårt öga
Ser den höga
Empyréen då sin bild.
Saligt tåren
Lindrar såren
Af begärens grymma krig.
Lik den fromma
Fältets blomma
Själen vattnad höjer sig.

Tårmängd vorden
Är den jorden
Af hvars grus vi daning fått.
Gråt och smärta
I vårt hjerta
Äro lifvets ådror blott.
När de lossas,
Liksom krossas
Då vår själ vid bojan van;
Men de bryta
Fram och flyta,
Kärlek! i din Ocean.

Tårefloder
Verldars Moder,
Skaparns helga längtan göt.
Från den ömma
Än de strömma
Huldt kring barnen i dess sköt.

Skall då Anden
Slita banden,
Lifvets källa åter nå,
Må han gråta,
I den såta
Modrens famn tillbaka gå.

SKUGGAN.

I tidens dunkla källa
Sin vålnad Psyche ser.
Strax heta tårar qvälla
På strandens liljor ner.
Ack! flyktad rosenglansen
Från hennes kinder är,
Och för den gyllne kransen
Ett sorgedok hon bär.

»O nymf i vattnets bölja!
O jemmerbleka hamn!
Hvi söker du att dölja
Din hembygd och ditt namn?
Vi voro fordom vänner
I blåa himmelen.
Trotts doket jag dig känner,
O saknade! igen.

I kärleks-oceanen
I Andelifvets våg,
Den himmelska Jordanen,
Bland Änglar jag dig såg.
En krans af stjernor lyste
Då festligt kring ditt hår,
Och menlös glädje myste
Från rosenläppars vår.

Säg, hvi du nu förbyter
Ditt gudaanlete?
Säg, hvi ditt öga flyter
I dunkla tårars ve?
Beprydd af stjernors hvimmel
Och krönt af skyars gull,
Dig ju en azurhimmel
Än famnar kärleksfull?

En outsäglig trånad
Mot honom lyftar mig.
De långa qvalens brånad
Jag släcka vill hos dig.
Vår gråt och våra kyssar
Vi kärligt blanda må,
Tills vattnet ljuft oss vyssar
I slummer begge två.»

»Det är ej jag som lider.
Ack! tåren är ej min,
Som här i dunklet skrider:
O syster! han är din.

Den fordna Psyches vålnad,
Dess jordlif blott jag är.
Som dess min glans är kolnad,
Som hon jag likdrägt bär.

Först när, med Gud försonad
Och med din forntids dar,
I strålars hufvudbonad
Du åter skimrar klar,
När Ordets sol begjuter
Dig med sin kärleksglans,
Och Kyrkan hänryckt sluter
Dig i sin Änglakrans,

Då hasta till mitt möte:
I eterflodens lopp,
Det första Lifvets sköte,
Sök då din syster opp.
Då skall jag, mildt omfluten
Af härlighetens pol,
Mot vattnets speglar bruten,
Framskymta lik en sol,

Och le mot dig i stråligt
Aurorafärgadt ljus.
O! vandra derför tåligt
I pröfningsbanans grus.
Från vattnet lyft ditt öga,
Från mina stjernors chor.
En afgrund är den höga
Olymp, der nu jag bor.

Åtskiljas och förenas
Vi kunna ej likväl.
Mins att med dig jag renas,
Med dig jag fläckas, själ!
På mörkrets vägar vandra —
En Demon i mig se!
På ljusets — mot hvarandra
I syskonfröjd vi le.

Sök sjelf ej qvalen lykta —
Från himlens sälla trakt,
Till Orkus kan du flykta,
Ej undan Jagets magt,
Tills med förlofningsringen
Den eviga Idén
Nedstrålar öfver tingen
I kärleksglorians sken,

Och trycker, under ljuden
Af Änglars segerröst,
Den återvunna Bruden
Med tjusning till sitt bröst,
Dess trånad ömt hugsvalar
Och läser för dess hopp
Till evighetens salar
Demante-porten opp.»

BRUDGUMMEN.

Ur Kyrkans modersarmar jagad,
Af bleka minnen blott ledsagad,
Går Psyche, höljd i sorgens flor,
På stränderna, der döden bor.

Än ses hon mot Olympen häfva
Sin blick, der vemodstårar bäfva;
Än slår hon, tynande och matt,
Den långsamt ned till jordens natt.

Af rosor kransad sitter qvällen
I purpurdrägt på vestra fjällen.
Ett återsken af glädjens land
Ser själens öga i dess brand.

Af stjernor glimma eterns zoner.
En här af saliga Äoner
I nattens klara ljus hon ser
Ur dunkelt fjerran blicka ner.

Tyst knoppas blomstren, dalens stjernor.
Försvunna syskon, Kyrkans tärnor,
I örtgestalter fängslade,
Tror Psyche mystiskt kring sig le.

En tår i liljans kalk hon gjuter,
Till sina läppar henne sluter
Och hviskar: »är vår moder ej
Med dottren än försonad, säj?

Hvad? Eller vredgas än den höga,
Der inför Gud med hänryckt öga
Och Solens krona om sitt hår
På månens silfverklot hon står?

När höjs jag, frälsad, öfver tingen?
När skimrar jag i syskonringen?
När famnar mig i gyllne ro,
Han, mina tankars A och O?

Hvars kropp från åkerns gullhaf kallar,
Hvars blod i vinets drufvor svallar,
Hvars blickar, ömt välsignande,
Ur alla stjernor på mig se?

Hvar mossig häll, som hvila gifver,
Åt vandrerskan, Hans altar blifver,
Hans tempel hvarje skuggrik lund,
Der tyst hon dväljs en middagsstund.

I alla verldar och naturer,
I stumma blommors signaturer,
I nattens silfver, dagens gull
Hans namn jag läser, vördnadsfull.

O bleka andevålnad, svara!
Skall Han ej snart sig uppenbara?
När famnar mig i gyllne ro
Han, mina tankars A och O?»

En helsning klingar bortom Tärnan.
Hon ser sig om, och Morgonstjernan,
Som går i Österlandet opp,
O ljusets kärlek! för ditt hopp,

Den Klippa, hvarest dygden hvilar
Odödligt trygg för ödets pilar,
Det Lifsens Träd, hvars krona står
I blomman af en evig vår,

Den Herde, som i gröna dalar
Ömt leder hjorden och hugsvalar,
Den Väldige, som nyckeln har
Till hjord och himmel och Tenar,

För hennes blick Han saligt blänker.
Sin hjessa törnekrönt Han sänker
Och korsets nattliga mystèr
På blodbestänkta skullror bär.

Af purpurstrålande rubiner,
Af martersårens glans Han skiner.
I presterlig försoningsskrud,
Han blickar på sin fallna Brud.

Och silfverstämman himmelskt ljuder
»Till Lammets bröllop jag dig bjuder,
Till himlarne jag leder dig —
Kom följ min dunkla rosenstig.»

Och blek af glädje själen känner
Den Helige igen. Då bränner
Ett tusenårigt qval dess bröst,
Men svalkas snart af himmelsk tröst.

Till Hjeltens fot hon störtar neder,
Omarmar rörd Hans knän och beder,
Hvad ej till stoftets öra hann,
Hvad harpans språk ej nämna kan.

SAMTAL.

»Hvi suckar du, Flicka?
Kring nejderna blicka,
Dem Solen bestrålar
Med lefvande glans.
Se sjöarnes vatten
Dem månen om natten
Med trollsilfver målar —
Se fjällarnes krans!
Räds icke mitt dunder —
På Tabor du står.

Olympiskt derunder
Jag blixtrar och slår.
O! torka från kinden din vekliga tår!»

»Nej! evigt han rinne!
Mitt sörjande minne
Dock aldrig förglömmer
Sitt heliga förr.
Med gråt mot det höga
Dig lyfta, o öga,
Tills öppnad jag drömmer
All salighets dörr.
Se! lärkorna svinga
Från cedrarnes topp:
Hur festligt de klinga
Sin njutning, sitt hopp!
O! finge jag följa med skaran dit opp!»

»Kom, blicka hit neder!
Sin himmel der breder,
Bland rosiga vårar,
En yppig Natur.
Stolt vandrar Jordanen
Den ilande banen:
Mildt vattna hans tårar
Jerusalems mur.
Till Drottning dig kröna
Skall Verldsfurstens hand.
Du är i hans sköna
Förlofvade land.
O! nalkas ej qvällen med facklornas brand?»

»Hvad ödsliga länder!
Från dödshafvets stränder
Förfärliga töcknar
Stå qväfvande opp.
Din vår är så kulen,
Din flod, ack, hur mulen!
I svartbrända öcknar
Hemskt kröker sitt lopp.
Din magt och din ära
Ej tjusa min håg,
Se'n en gång de skära
Guds himlar jag såg,
Der Ordet sig speglar i Lifskällans våg.»

»Se Libanons fjällar!
Med tidiga qvällar
Omskygga hans toppar
De vandrandes stig.
I nattliga schakter
Planeternes vakter
Guld, silfver och koppar
Der vårda åt dig.
Se, vinbergen sjuda
Af färger och lust.
Snart drufvorna bjuda
Sin fradgande must,
Vid bäckarnes hviskning och vindarnes pust.»

»Fritt glöde de klara
Metallernas skara,
Af stjernorna ammad,

I grufvornas natt.
Fritt mogne din ljufva
Nektariska drufva,
Af Solen beflammad,
Sin fuktiga skatt.
Din lust jag föraktar,
Din skimrande mull.
Till himlen jag traktar —
Af fröjd är den full,
Af oskuldens silfver och kärlekens gull.»

»Mig lockar azuren,
Den högre Naturen,
Dit stjernornas dyrkan
Och Tidens ej hann,
Der Sanningen prålar
I Urtankens strålar,
Och Christus och Kyrkan
Betrakta hvarann.
Klart gjuter kring polen,
I helgonens krans,
Den andliga Solen
Sin eviga glans.
Djupt hvimlar derunder planeternes dans.»

LILJOR I SARON

ANDRA OCH TREDJE HÄFTET.

MARTYRERNA,

DRAMATISK SKALDEDIGT.

PERSONERNE:

HILARIANUS, Pro-Consul i Libyen.
SYLVIUS, Senator, stadd på en resa i Provinserna.
ALBANUS, Romersk Riddare, bosatt i Carthago.
EMILIA, hans Maka.
AULUS, deras Son.

PERPETUA, deras Dotter, Enka efter Riddarn Flavius. FELICITAS. THEODORUS. EUBULUS. MARCION. AMATUS. EVANDER. LYCOPHRON.	Christne

CORNELIUS, krigstribun, tjenstgörande vid de i Libyen förlagda Legionerna.
FLAVIUS, Perpetuas Son, åtta år gammal.
GABINIUS, Centurio.
DAMON, favoritslaf hos Hilarianus. EN ANNAN SLAF. SOLDATER. CHRISTNE. INVÅNARE I CHARTAGO.

Tiden för handlingen är början af Septimii Severi regering. Rummet, koloni-staden Carthago och dess grannskap.

FÖRSTA AKTEN.

(*Ett Torg, skuggadt af Plataner.*)

THEODORUS. FLERE CHRISTNE.

THEODORUS.

Ja, mina Vänner! Frestelserna nalkas.
Likt svarta moln, som öfver glada skördfält
Och lugna haf, der handelns kölar gunga,
En qvalmig sommar, dundrande sig höja,
Så nalkas ångstens jemmerfulla dar.
Snart ljungar viggen, snart det strida haglet
I späda brodden, hväsande, skall nedslå
Hvar stoftets fröjd, hvar grönskande förhoppning,
Som såddes för en jordisk framtid ut.
Säll den, hvars skördar icke blomstra här,
Som fasta egodelar har i himlen!

EN STÄMMA.

O Fader! bed för dina svaga barn,
Att deras tro i pröfningen ej sviktar.

THEODORUS.

Så gör jag städse. Vandren J allena
Den bana tåligt, som till himlen leder,

Den korsets Hjelte vandrat före Er.
Lycksalig den, som lider för det goda!
På honom eterns alla throner skåda
Med kärlek ned. Mot honom Englar sväfva
Med tröstens kalk i marterdjupets famn.
Trons öga ser dem. Glänsande de komma,
I snöljus drägt, af hvita rosor krönta,
Till vittnet neder, i hans dunkla häkte.
Med harpoklang hans qval de öfverrösta
Och gjuta olja i hans sår och fläkta,
Med vingar doftande af Edens vällukt,
Ifrån hans kinder qvalens brånad bort.
O mina Bröder! vid de sälla tårar
Ert öga gjutit, vid den lugna glädje
Ert hjerta rönte i de första stunder,
Då, stänkt af salighetens sköna blod,
Från syndens bojor det sig frigjordt kände
Och morgonstjernan uppgick i Er natt!
Vid detta kors, der lifvet sjelf sig offrat,
Der Gudomen sin kärlek uppenbarat,
Vid allt, hvad heligt är på jord, i himmel,
Besvär jag Er! den krona ej försaken
Som herrligt vinkar er vid banans slut.
Ej för en mullhög eterns arf förspillen,
Ej saliga Äoners lif i höjden
För några timmar under Månens klot
På vanskligheteus kust den mörka Jorden.

EN STÄMMA.

Vi tro, o Fader! Tron är himlens Dotter.
Ej fängslas hon af jern. Ej våldets glaf,
Ej bålets flammor henne öfvervinna.

Glad till sin hembygd hon tillbakasväfvar,
I oskuld klädd, af segerstrålar krönt.
Men säg oss du, Guds älskling — ty din blick
Profetiskt genomskådar tidens mörker —
Säg, huru länge skall det heta blodet
Af trogna vittnen än till himlen ropa,
Och kyrkans ark kring syndaflodens vatten
Af stormen vräkas? kommer snart ej dufvan
Med oljobladet tröstande igen?
Hur länge skall den grymma vilddjurshamnen,
Den ljusets heliga Apostel såg
Sjuhöfdad uppstå ur det salta hafvet,
Än strafflöst rasa? Sväfvar icke snart
Guds tabernakel, i kristalliskt skimmer,
Och brudlig skönhet, ned till Adams barn?

THEODORUS.

Med brottsligt förvett sträfvom ej att skåda
Hvad Guds Försyn i heligt mörker slutit.
Nog af, den Helge, som på korsets stam
Besegrat fästets mäktiga Äoner,
I himlars himmel re'n han ingått har
Och bär i evighet all verldens spira.
O tviflom ej! Han tidens stjernor dömt.
Snart ordningen ock kommer till de sju
Förmätna berg, der än, med villans kalk,
I rosendrägt, den stolta Qvinnan thronar.

Nu skiljoms åt. Bland fiender vi äro.
Som Libyens tigrar på sitt rof, så lura
Ovännerna på oss. Med falkens blick
De genomskåda våra dolda gömslen.

Gån hvar till sitt. En Christen skyr ej faran:
Ej brottsligt sjelf han störtar sig deri.
O, faren väl! Guds milda fadersöga
Bevake kärligt alla edra steg!

(*Theodorus afträder och med honom efter hand de öfrige.*)

HILARIANUS, SYLVIUS (*uppträda.*)

HILARIANUS.

Het bränner middagsstrålen. Låt oss dröja
Ett ögonblick i skuggan af Platanen. —
Du lemnar oss då genast? Likt en Sol
På vintrens dag, du skymtar och försvinner.
Ostadige! kring sjöar och kring land,
Flyttfogeln lik du sväfvar, kan ej finna
På något ställe ro.

SYLVIUS.

Du irrar dig.
Af äfventyr och resor trött jag vänder
Tillbaka nu i skötet af det gamla
Det kända Rom, vill tömma der i stillhet
Falernpokaln . . .

HILARIANUS.

Klokt, oss emellan sagdt,
Gör du deri. Hvad du på resan söker,
Ditt hjertas lugn, bor ej i tid och rum.
Ju flere stadiers väg du far, ju flere
År af din lefnad glädtigt du fördrifver,
Ju fjärmare du kommer från ditt mål.

SYLVIUS.

Hvem säger detta? Seneca? Pantänus?

HILARIANUS.

Läs deras verk. Men, fast mitt skägg, min kappa
Ej är en Filosofs, hvad hindrar mig
Att lära dem, som visa råd behöfva?

SYLVIUS.

Jag hindrar ej, fast längese'n i Pallas'
Olivbekrönta stad, jag släckt min lystnad
På Akademie, trädgård och portik.
Hvad först jag fråga bort, till sist jag sparat.
Säg mig hvad nya tidningar du sport
Från Rom. Sju hela månar ha förflutit
Se'n från Italiens kust ett bud jag träffat.

HILARIANUS.

Knappt vet jag då hvad som kan vara gammalt,
Hvad nytt för dig. Att Didius Julianus
Sitt hufvud mistat i Palatium vet du.

SYLVIUS.

Bah! gammalt nytt.

HILARIANUS.

Också att Niger stupat
Med sina legioner?

SYLVIUS.

Sjelf jag sett
Den valplats der han föll. Af hvita ben,
Af dödens liljor skimrar den mot Solen.

HILARIANUS.

Då vet du säkert sjelf det andra nya.
Severus herrskar, genom Romas portar
Han tågat i triumf, har rikt belönat
Med guld och silfver sina legioner
Och gett åt Pöbeln skådespel och bröd.

SYLVIUS.

Du hade rätt. Det visste jag förut.
En sällsam tid! Knappt händer något nytt.
Den gamla kända visan ensam skallar
Oss jemt i öronen. En mördad Cesar,
Pretorianer, säljande hans spira,
Och borgarkrig, och slutligt en triumf!

HILARIANUS.

Du misstar dig. Vår tid är rik på under.
Hvad äro väl Nicanders och Ovidii
Metamorfoser mot de sällsamheter,
Som redan timat eller tima snart?
Den gamla verlden ligger i sin dödskamp,
Och Fenix bygger än en gång sitt bål.
En annan Romulus, ett annat Rom
Ur gruset uppstår af förstörda verldar,
Och nya Gudar skaka innan kort
Från Capitolium maktens nya viggar.
Re'n spinner Parken på sin dunkla slända
En mystisk följd af underbara sekler
Och Pyrrhas hårda menskoslägte lemnar
Rum för ett annat. Ej från Himlen dock
Nedsväfvar detta. Nej! ur mörka skogar,
Ur djupa hålor i den svarta jorden

Framhvimlar det, likt Nilens gräshopps-svärmar,
Förstör allt gammalt, omgestaltar lifvet
Och bildar snart ett ängsligt skuggors rike
Af Romar-verldens strålande Olymp.

SYLVIUS.

Du fruktar alltså att det höga Roma
Med sina Gudar, sina hjelteminnen
Skall återfalla i sitt fordna Intet,
Att jernets ålder, af en sämre än
Utträngas skall, att dessa Christianer...

HILARIANUS.

Jag fruktar ej — jag vet att allt det gamla
Plats måste lemna åt det friska nya
Och stjernbeströdda nätter evigt följa
I spåren af den sjunkna dagens Sol.
Nog länge re'n varginnans fostersöner
Beherrskat verlden. Länge nog har Mars
Med blodrödt sken på tidens himmel brunnit.
Snart uppgå andra tider, andra slägter.
Ja tro mig, Sylvius! dessa Christianer,
Så arma, svaga, hatade, betryckta,
Som, bäfvande för dagens gyllne strålar,
I skogars djup, i grottors natt sig dölja,
Tro mig, de äro rikare än vi
Förlegna Romulider. Långa sekler
Och nya verldar vänta dem som arf.

SYLVIUS.

Jag medger. Stort är deras antal.

HILARIANUS.

Antal!
Hvad gör väl mängden! Myriader myggor
I sommarqvällen surra öfver fälten.
En kulen regn-natt dödar likväl alla.
Nej! mängden är ett intet. Styrkan blott
Af enheten, som denna mängd förenar
Och ordnar alla delar till ett helt,
Mångfaldens själ, kort sagdt, den är att frukta.

Men se, hvem nalkas? Ha! Centurionen
Qvintus Gabinius. Dröj ett ögonblick.
Du innan kort skall veta mer i ämnet.

GABINIUS. DE FÖRRE.

GABINIUS.

Pro-Consul! uppfyldt är ditt bud.

HILARIANUS.

Hvad fann du?

GABINIUS.

Bör det ej sägas mellan fyra ögon?

HILARIANUS.

Jo visst. Men denne är mitt andra jag,
Är Kejsarns vän, Senatorn Marcus Sylvius.

GABINIUS.

Godt! elfva stadier från den väg, som för
Landsbygdens folk med hjordar, mjölk och frugter
Till och ifrån de bullersamma torgen,

En gångstig böjer sig från stora vägen,
Likt silfverbäcken, som i sanka ängder
Sig skiljer, sorlande, från hufvudfloden.
Bland stenar, grus och rosenprydda törnen
I tusen bukter ormlikt den sig kröker
I trakter hän, beständigt mera vilda,
Af menn'skor ständigt mera obesökta,
Och sänker sig omsider i en dal,
Skön lik det Tempe Skalderna oss måla.
Af höga klippor dalen omhvärfd är
Med väggar af granit. För Nordans anda,
För vindarne från alla verldens hörn
De honom skydda. Endast blomstrens Aura
Kring Floras bädd på lätta vingar leker
Och helsar vandrarn med en ambrakyss.
Af menskofjät jag såg det höga gräset
Nedtrampadt mångenstäds, ett säkert tecken
Att menn'skor samlas der, men, fast hvar buske,
Med lodjursblick, hvar klyfta genomsöktes,
Fanns intet märkligt vidare på stället.

HILARIANUS.

Var detta allt? Säg, fann du intet mer?

GABINIUS.

Den gångstig, som i dalens djup försvann,
Vi återfunno på den andra sidan,
Alpheus lik, som på Olympias fält,
Af Nymfens kärlek förd, i jorden döljes
Och först vid Syrakusa åter slår
Sitt blåa öga upp ur tårars svall,
Mot dagens strimma, blinkande och dyster.

Vi följde stigen. Efter många strider
Med tättförvuxna törnesnar och myggor
Som aflades af närbelägna träsk,
Vi kommo slutligt i en dyster skog,
Svart, stum och ödslig. Tusenåra ekar
Bortskymde der med dunkelgröna hvalf
För blommorna vid deras rötter Solen.
I skuggors rike vi oss vandra tyckte.
Dödstystnad rådde öfverallt. En fogel
Blott här och der i trädens kronor sjöng,
Och fjerran dånet af en bölja hördes,
Som störtade från mossbeklädda berg
Ned i ett nattfullt djup. Ej Ekos röst
Besvarat här en herdes flöjt. Aurora
Och aftonstjernan aldrig här beglänst
Den kogerprydda jägarns gång på fjellen

HILARIANUS.

För lång är din prolog. Min tunga brinner
Så het i svalget. Jag dess glöd vill släcka
I Massiskt vin. Berätta vidare.

GABINIUS.

Välan! jag vill bli kort. Djupt in i skogen
Oss stigen ledde slutligt till en grotta,
Stor, vid och rymlig. Sjelf Naturens ande
I berget henne bildat på den tid,
Då Kaos födde verldarne, då vattnet
I djupet sjönk, och, till en Sol förbytt,
På gyllne vingar elden i triumf
Uppsväfvade till blåa himlasalen.
Två oljeträd planterade man såg

Vid grottans öppning. Mildt en källa flöt
I deras skygd. Af bleka facklor lyste,
Vi stego in i bergets dunkla salar,
Med helig skräck, som i Trofonii håla
Orakelfrågarn, som i Maners rike
Eneas fordom eller Traciens skald.
Längs klippans väggar trenne rader lampor,
Med skålarne af Pallas' olja än
Till hälften fyllde och med släckta vekar,
Vi funno här, och lyktor af kristall
Nedhängde öfverallt bland droppstens-bilder.
I kulans bakgrund höjde sig ett altar.
Ett kors af silfver glänste deruppå
Mot våra facklor i det gråa mörkret.
Nu vet du allt. Jag verkställt har mitt uppdrag,
Ej mer och icke mindre. Nu jag väntar
På ny befallning eller ock belöning.

HILARIANUS.

Godt! hör mig nu, Gabinius. På din trohet
Och drift jag litar. Välj ibland centurian
En tretti fyrti raska karlar ut.
På skilda tider och på skilda vägar,
Till bönder eller jägare förklädde,
Dock alla hemligt rustade med svärd,
De tåge genom stadens höga portar.
Så länge Solen strålar från den höga
Olympen ned, de hålle sig fördolda
I skogens mörker, icke långt från grottan,
Tätt invid stigarne, som leda dit.
Men då Selene står på silver-charen,
Med nattens spira i sin ljusa hand,

Och tystnaden beherrskar fält och byar,
Då ruse de, likt skogens lömska tigrar,
Till kulan fram, tillfångatage allt
Hvad lefvande der träffas och i band
Till stadens häkten de sitt byte före!
Du vet min vilja. Föranstalta nu
Att allt går skyndsamt och förutan buller.

(*Gabinius går.*)

SYLVIUS.

Hvad skall då blifva härutaf? Hvad tänker
Du göra med det arma folket?

HILARIANUS.

Släppa
Amfiteaterns grymma lejon lösa
Och mätta dem med Christnas kött och blod.

SYLVIUS.

Och sådant, tror du, skall förvärfva segern
Åt vår Olymp, åt Capitoliums åsk-gud!
Bedrag dig icke. Blod är endast olja
På svärmeriets eld, en fruktsam dagg
På hennes åker. Alla bödelsvärd
Ha endast putsat Christendomens träd
Och, hindrande en allt för yppig växt,
Blott härdat kraften, som i stammen bor.
Lät trädet ostördt växa. Jofurs ek
Det skall likväl i ålder ej besegra.

HILARIANUS.

I detta tar du felt. Ett ringa träd
Var i sin första början Christi rike,
(Så kallar detta folk sin dunkla liga.)

Nu är det vuxet till en väldig stam,
Ett stort, osynligt underträd, hvars rötter
Omarma djupen, och hvars stolta grenar
Snart hindra stjernorna i deras lopp.
Rätt sade du likväl att inget svärd,
Att ingen bila mäktar det förstöra.
En fåfäng kamp sig Roma företog.
En Hydra Christendomen är, långt värre
Än den Alcides nedlagt; för hvart hufvud,
Som du slår af uppväxa andra hundra.
Först måste nattens alla Eumenider
Af oss besoldas, först den glupska hunden,
Som ur tre svalg vid Orki portar tjuter,
Först alla barn af Erebus och natten
Och alla häxor i Thessaliens bygd,
Förr'n Christianerna vi öfvervinna.
Ty dessa hopar ej bestå af menskor
Med kött och blod. De äro bleka Maner
Från underjorden. Hvad för oss är skugga
Är verklighet för dem, för dem en skugga
Vår verklighet. Hur vill man dem bekämpa?
I luften kriget förs. Med ljungelds-svärd
Idéerna der mot hvarandra strida,
Men dylik kamp ej Roma vuxen är.
Imellertid den ädla Sköldmön nyttjar
De enda vapen, dem hon vet — och jag,
Jag fullgör Cesars och Senatens vilja.

Men, lät oss gå. Ett ankar gammalt Massiskt
Jag vid din sida än en gång vill tömma,
Bland myrten-skuggor i min park, och se'n
De bref dig lemna, dem till Rom jag skrifver.

(*De gå.*)

FELICITAS, PERPETUA.

PERPETUA.

Hur var det dig, Felicitas, när hjessan
Ur dopets vågor segrande du höjde,
En daggig morgonstjerna lik, och slog
Ditt blåa öga, dränkt i glädjetårar,
Till en försonad himmel tacksamt opp?

FELICITAS.

Hur är det fjäriln, när, på nya vingar,
Kring rosorna han far i sommardalen?
Hur är det svalan, när ur oceanens
Kristalle-grottor, vaknande, hon sväfvar
Mot vårens himlar under hymners ljud?
Så var det mig, Perpetua! ack, en luft,
Mild som den eter fästets stjernor dricka,
Jag andades och verlden kring mig låg
Lugn som ett sommarhaf, förgyldt af solen.
Allt var förvandladt. Ny var jordens rund
Och annan pol sig hvälfde öfver nejden.

PERPETUA.

Såg du ej mig, Felicitas, bland skaran?
I samma källa renades vi båda.
På samma gång vi stodo båda opp
Ur dopets vågor till det nya lifvet.

FELICITAS.

Om jag dig såg? Med visshet jag nu känner
Att vänskapen af jordens grus ej föddes —
Att ej på bålet han till aska brinner,

Ej blandar sig med blomsterkullens stoft.
Flydd ur min själ var hvarje forntids minne,
Hvar jordisk bild. Guds herrlighet i skyn,
Försonar'ns sköte, fridens ljusa englar
Jag endast såg, ack! och, Perpetua, dig.
Af snödrägt höljd, i himlatårars flod,
Ur korsets skygd du smålog, halft förklarad,
Och vänskapen än lyste i din blick,
Den purpurröda strimma lik, som dröjer
I kalken mystiskt af en snöhvit ros.

PERPETUA.

Ack! äfven du, Felicitas, stod ensam
Mig qvar af fordom älskade gestalter.
Från himlarne, dem öppnade jag såg,
Till jorden knappt min druckna blick sig vände
Förrän han sökte medvetslöst och fann
Hvad kärast han i stoftets dalar ägde.
Ljuf, månan lik, en vårlig Nardusqväll,
Då rådnande ur böljans sköt hon stiger,
Du himmelskt smålog mot din trogna vän.
O fröjd! så vakna tvenne ömma syskon,
På domens morgon, i jasminedalen,
Der, tröttade af lekars flärd, de somnat,
Vid popplars sus och näktergalars sång.
Så vakna de ur tusen-årig sömn,
Vid änglaharpans hviskning upp, och känna
Med glädjegråt hvarannan sällt igen.

FELICITAS.

Perpetua, ack! och, mins du efter festen
Vårt glada möte se'n i ensamheten,

Der himlen blott oss såg?. Hvad englatårar
Vi gjöto då! Ej en af dem jag byter
Mot Röda hafvets alla perlor bort.

PERPETUA.

Pris ske Försynen! Ej sin himmel endast
I rikligt mått han öfver oss har gjutit.
All jordisk lycka äfven han oss skänkt.
Felicitas! han vänskapen oss skänkte.
Kom i min famn! Serafer! sluten kretsen
Kring syskonparet närmare och fläkten
Hvar sorglig hogkomst från vår kärlek bort!
O Ljusets Fader! från din klara boning
Se ned, välsignande, på barnens fröjd!

FELICITAS.

Hur lugnt, hur saligt brinna dygdens flammor!
Allt gör han nytt och himmelskt allt förskönar,
Den Helige, som våra offer har.
O! tänkom oss i fordna dar tillbaka!
Påminn dig qvällen, då med tysta tårar
Jag Hymens krans i dina lockar fäste,
Och före dig med bröllopsfacklan gick,
Vid tärnors chorsång, till din brudgums salar.
Perpetua! öm var redan då vår vänskap.
Hvad är han nu? Hvad liljans urbild är,
I paradiset, mot en jordisk lilja.

PERPETUA.

Hvi talar du om dagar, som för evigt
Bakom oss sjunkit i ett nattligt kaos?

I kedjor då af mäktiga Äoner
Vi höllos nesligt fjettrade. Ej var jag
Perpetua då, ej du Felicitas.

FELICITAS.

Ej är det sakna'ns vemodsfulla blickar,
Som åt vår forntid jag tillbakasänder,
Nej, segerglädjens! hvilande på spetsen
Af höga berg, i dunkla cedrars skugga,
Jag skådar i triumf på dalens stigar
Och byarne vid flodens stränder ned.
Så blickar seglarn från sin trygga hamn,
Dit undan stormarne han räddad blifvit,
Ut på de fraggbegjutna sjöars ras.

PERPETUA.

Felicitas! vår farkost är ej än
I hamnens lugn. Dit når den först i grafven,
Ack! först i himlarna vi kunna höja
Triumfens sång. Att vaka och att bedja
Är mellertid i gruset här vår pligt.
O, undra ej om mina tårar flyta!
Felicitas! jag dotter är och mor.
Grymt är att ej med älskade föräldrar
Ha' samma himmel, samma tro och hopp.
Grymt är att skiljas från en älskad son,
Förr'n lifvets väg man honom visa hunnit.

FELICITAS.

Ditt öga lyft förtröstansfullt mot höjden.
Vet, tidens stjernor äro dygdens vänner,

Se'n Christus spiran öfver verlden bär.
Var öfvertygad, tiden skall dig ge
Hvad du för himlens skuld af honom fordrar.

PERPETUA.

Jag fordrar intet. Jag mig öfverlåter
Åt Skapar'ns vilja. Hon är ensam god
En hemlig aning säger mig, att länge
Bland pligtens törnen jag ej vandra skall
Här under fästets kretsande planeter.
Min Flavius då åt dig jag öfverlåter.
Behöfver jag att säga mer? De första
Bokstäfverna af salighetens lära
Han känner knappt —

FELICITAS.

O, tänk ej, ömma vän!
Att jag ett lif förutan dig kan lefva.
På samma gång, i vigda böljors sköt,
Vi renades för kommande Äoner,
På samma gång, i andars klara luft,
Vi skola pröfva våra nya vingar.

PERPETUA.

Välan, ej mer en suck, en ängslig blick
Mot tider, slöjade i heligt mörker!
Må han, som ingen skyddare och far
I himlen äger, speja i det svarta,
Fördoldas natt. Må han, hvars högsta Gudom
Ett dunkelt, blindt och jernhårdt öde är,
För verldens gåta bäfva — fritt han fråge
Dodonas ek och Pythierns mörka håla,

Och korpens flykt och hanens rop om råd!
Vår Gud är kärleken, — nog för vårt hjerta,
Nog för vår trygghet — nu farväl, min vän!
Vi träffas ju vid aftonstjernans blick
På Tempelgrottans dunkla väg —

FELICITAS.

Vi träffas.
En afskedskyss. Än träffas vi. Farväl!

(*De gå åt motsatta sidor.*)

ANDRA AKTEN.

Atrium i Albani Hus.

ALBANUS. EMILIA. CORNELIUS.

ALBANUS.

Ja, ädle vän! berodde det på mig,
I denna afton tändes brölloppsblossen.
Men ute är, Ni vet det, fadrens makt,
Se'n ur hans boning Hymens fackla lyst
I andra Larers krets en mognad dotter.
Sök sjelf att vinna hennes kärlek. Svårt
Bör sådant för Cornelius icke blifva,
Och utomdess är enkan allt för ung
Att blifva trogen den försjunknes Maner.

CORNELIUS.

Jag märker nog, förloradt är mitt hopp.

ALBANUS.

Hvarföre så? Har Ni med henne talat?

CORNELIUS.

Knappt har jag vågat. Något öfverjordiskt
Ler ur dess öga, underbart och mildt,

Likt glorian, som Dianas panna kransar,
När, sent om qvällen, månens vagn hon kör
Bland silfverskyar på Olympens branter.
Ej pilen fruktar jag af qvinnans vrede,
Men väl det kalla, mördande föraktet,
Men väl den tanke, som i hennes bröst
Med stum förtrytsamhet min eld besvarar.

ALBANUS.

Ni svärmar, bäste, älskade Cornelius,
Kär, som en skägglös, fjortonårig gosse!

CORNELIUS.

Ni kan ha rätt. Jag inser mellertid,
Att i en osäll stund min låga tändes.
Allt måste glömmas. Hvarför brusar ej
Med dunkla böljor vid min fot ett Lethe?
Bort, bort i krig! bland sköldars vilda brak,
Och lansars regn och skarpa klingors ljungeld,
Der skall mitt hjerta återfå sitt lugn.

EMILIA.

Er ej förhasta, ädle man. Jag sjelf
Vill tala med min dotter. Säkert, säkert
Hon skall ej motstå er förtjenst, er kärlek,
Ej mina böner.

ALBANUS.

Också jag för Er
Vill göra allt, som står i min förmåga.

CORNELIUS.

Godt! hafven tack, J vänner! hända må
Imellertid hvad hända vill. Ej störas

Skall vänskapen imellan våra hus
Af någon motgång — snarare förökas.

(*Han går.*)

ALBANUS.

Emilia! säg mig du — ty modrens öga
Är lika skarpt som ömt — säg af hvad orsak
Vår dotter envist afslår alla tillbud.
Hon blomstrar dock i lifvets sommar än
Månn' trohet hon åt mannens aska svurit?

EMILIA.

Jag tror mig känna denna orsak. Gudar!
Hur grymt om jag den känner! Ovissheten
Dock grymmast är af allt. Strax vill jag gå,
Af dottrens läppar att min dödsdom höra.

ALBANUS.

Hvad är på färde? Tårar ser jag glänsa
Uti ditt öga. Ofta jag dem såg
Förstulne darra i din blick. O, dölj ej
Ditt moderliga qval för faders-sorgen.

EMILIA.

Låt oss gå ut. För varm är kammarns luft.
Han qväfver hjertat, han min tunga binder.
Bland lundens svala, susande plataner
Jag vill min oro yppa. Himlens åsyn
Vårt inre öppnar och ger själen kraft
Att fritt bekänna smärtorna och glädjen.

(*De gå.*)

Ett rum hos Perpetua.

PERPETUA, FLAVIUS, (*inkomma från motsatta sidor.*)

FLAVIUS.

Ack, mamma! länge har du varit borta
Ifrån din Flavius. Säg mig hvar du varit.
Du är så tankfull. Dystert är ditt öga
Och våt din kind. Jag tror att du har gråtit.

PERPETUA.

Jag kommer från en sjuk. Eländets åsyn
Mitt hjerta qväljer, och i tårars lopp
Det ömma qvalet sig en utgång söker.

FLAVIUS.

Säg, hvarför är du alltid hos de sjuka?
Blif hellre hemma, spela på teorben
Och sjung en glädtig visa för din Flavius.

PERPETUA.

Min son! man skaptes icke blott för sig.
Man är ej ensam på den vida jorden.
Tro mig, o Flavius! Ej teorbens röst
Är ljuf som vittnesbördet i ens hjerta,
Att pligtens fordran man tillfyllest gjort.
Så himmelskt säll är ingen veklings sömn
På rosors bädd, i myrtenträdets skugga,
Som dygdens hvila efter mödans kamp.
Ack, Flavius! alla måste vi omsider
Från verlden dö. Ej evigt Solens ljus
Skall kyssa oss ur lätta morgondrömmar,

Ej evigt månans vexlingar regera
Vår snabba tid. Snart ingen helsning mer
Från vårens lärka, ingen vänlig sång
Från näktergalarne i rosenlunden!
Då, när en slutlig qväll i blodig purpur
Vår himmel klär, då fröjdas dygden först,
Som dagens tyngd bland pligtens törnen burit.
Likt åkermannen efter slutad skörd,
Hon minnets fest i fridens skugga firar,
Och änglar torka från dess panna svetten
Och räcka vänligt aftonens pokal,
Der glömskan af det jordiska sig blandar
Med himlens försmak. Mot en evig morgon
Hon slumrar in vid psalmodiers ljud.

FLAVIUS.

Ljuft är ditt tal, o moder! väl begriper
Jag ej din mening. Högt mitt hjerta slår
Likväl af tjusning vid de söta ljuden.
Se, när du talte, i mitt öga trängde
Sig underbart en tår. Jag tyckte mig,
I famnen af en mörk omätlig skog,
En vänlig fågels sång om natten höra.

PERPETUA.

Med tiden, Flavius! skall du allt förstå,
Skall fröjdfullt se hvad än du endast anar.
Till Gud jag hoppas det, ej sanningen
Skall flyktigt blott ditt glada öra tjusa,
Nej, heligt bo i hjertats helgedom
Och ordna, lik en himmelsk trollmusik
Till dygdens offertjenst det korta lifvet.

(*Hon sammanknäpper händerna till bön.*)

Ja! du som räknar barnens suckar alla,
Gud! hör den bön ett sorgfullt modershjerta,
Ur jordens dalar skickar till din thron!
Ej guldets låga skatt, ej ärans skimmer,
Ej nöjets kalk, af druckna sinnen bräddad,
Jag för min älskling gråtande begär.
Må glädjens Sol hans bana städs förgylla,
Må svarta moln hans lefnads himmel hölja,
Allt det är intet — räkna honom blott
När lifvets dröm af evigheten slutas,
Till brödrafolkets sälla myriader,
Som i den hvita sabbatsdrägten klädde
Och skuggade af segrens friska palm,
Triumfens sång på Andars Zion höja.

FLAVIUS.

Skön är du, när du beder. Strålar glänsa
Då i ditt öga och ditt anlet skimrar
Som liljans krona, som en marmorbild
I Tempelsalen. Lär ock mig att bedja.

PERPETUA.

Jag kan det ej. Det Ord, som skapte hjertat,
Kan ensam lära hjertat bönens ord.
Så ögat ej af egen kraft kan se
Om dagen ej dess späda dag bestrålar.
Ett underverk nödvändigt är om stoftet
Skall tala med sin Gud, och Anden blott,
Den rena dufva, som med silfvervingar
Mildt sväfvar öfver tidens mulna flod,
Lär våra bröst den helga suckens genljud.
Kom hit imellertid. Jag vill dig visa

Hur du till bönens nåd skall dig bereda.
När till ditt upphof med din känslas offer
Du ämnar framgå, tankarne då ropa
Från hvarje jordiskt föremål tillbaka;
Knäpp sedan händerna till vittnesbörd
Att dina sinnen du för verlden sluter,
Böj sedan knän. För hela verldens Herre
Böj dina knän. Blott till det låga sänkes
Det höga neder. Bönens himlastege
Står djupt i ödmjukhetens blomsterdal.
Höj sedan tungans, höj ditt hjertas röst
Och bed med dessa eller lika uttryck:

O Du, som, fjerran öfver molnens rymder
Och stjernornas och englarnas församling,
Bor i ett ljus, dit tanken fåfängt lyftar
Sin matta vinge! Du som, himmelskt god,
Af stoftets barn dock helsas vill som Fader!
Må, Evige! för äran af ditt namn
I hvarje bröst ett heligt rökverk brinna!
Må jorden, länge höljd af brott och plågor,
Omsider fri och lycklig bli, o komme
Till oss ditt rike, Herrans Stad, det nya
Jerusalem, bebodt af nåd och sanning,
I gyllne skyars krans från himlen ned!
Då skall ej längre blott en maktlös suck,
En fåfäng bön vårt hjertas kärlek tyda:
Ske skall bland oss din vilja, som den sker
Ibland din himmels eviga naturer.
Allgode Gud! åt våra själar gif,
I pröfningens och jemrens törnedalar,
Hvad för det högre lifvet de behöfva;

Styrk deras kraft och faderligt dem mätta
Med gyllne frugter ur ditt paradis!
Förlåt oss, Herre! så, som vi förlåta,
Mät bördan efter våra svaga skuldror
Och led oss ej i frestelser, der segren
Ej är beredd. Oss från det onda fräls!
Ty kärlekens och ljusets gudaspira
Du evigt sträcker öfver ting och andar,
Och i Äoners skiftande Äoner
Är makten, äran, härligheten Din.

FLAVIUS.

O hvilken bön! hvar har du lärt den, moder?

PERPETUA.

Har jag ej sagt? Det ord, som skapt vårt hjerta,
Kan ensam lära hjertat bönens ord.
Ja, Flavius, Gud, den milda Gud, hvars blod
Försonar jorden, lär oss så att bedja.
Kom till mitt bröst. Snart skall din moder sofva
I grafvens natt. Snart skall du fåfängt söka
Dess öppna famn, dess varma kyssars tröst.
Fly då till Gud, den kärleksrike Fadren,
I fästets höjd, hvars öga aldrig blundar —
Gråt ej min son — den intet kan förlora,
Hvars kärlek är ovanskligheten sjelf.

Nu lemna mig. Jag ser din mormor komma.
Ej må ditt joller hennes allvar störa.

(*Flavius går.*)

Hvad kan hon vilja? häftigt slår mitt hjerta.
Månn' re'n hon vet? Perpetua, blygs! Du bäfvar,
För mörkrets öga bäfvar ljusets barn.

PERPETUA. EMILIA.

PERPETUA.

O moder! hvilken godhet! ej du glömmer
En ensam dotter, som, likt skogens fogel
Flydd ur det faderliga nästet, byggt
Sitt eget dunkla bo i verldens öcken.

EMILIA.

Sjelf moder bör du modershjertat känna
Det kan ej glömma, innan Lethes vågor
Dess pulsar rusat, ty af lifvets trängtan
Det spetsen nådde, svalkas icke förr
Än urnans kalla famn dess aska gömmer.
Naturen sjelf är mor. Till moderskärlek
Hon gradvis stegrar alla sina drifter,
Och högre rang Gudinnan icke känner
Än vara mor. Snart Amors fackla slocknar,
I bly förbytas gossens gyllne pilar,
Och rosenkransen, som hans lätta hand
I våra mörka ungdomslockar fästat,
Afbladad faller för en kulen vind.
Då, hvad är Qvinnan om ej moderskärlek
Med gyllne frugt, för vårens korta blommor,
Dess höstdag kröner, och i dyra panter
Dess forntid ej, förskönad, återstrålar,
Likt Solens ljus från Månans silfverglob,
Med mildrad glans och rörande förtjusning?

PERPETUA.

Ja, du har rätt, ty denna jord är minnets,
På grafvar vexa alla lifvets rosor,

Och sjelfva hoppets fröjd en hogkomst är.
Tro likväl ej att Modren ensam älskar,
Att Dottrens själ är kall som marmorstoden.
Af tacksam låga flammar detta bröst.
Se mina tårar och förstå mitt hjerta.

EMILIA.

Ack! jag förstod det förr så väl — ditt inre
Låg öppet för min blick, ett majfält likt,
Beglänst af solen — allt är nu förvandladt,
Allt af ett sorgligt midnattsflor betäckt.
Ditt sanna sjelf i hemlighetens slöja
Du evigt döljer, — sjelfva detta anlet,
Förr så bekant, din tankas rena spegel,
Ett återsken ifrån min egen själ,
O! blott en larf jag fruktar der att finna,
Och tårarne, som ur ditt öga flyta
På bleka rosenkinder ned, ej vet jag
Hvad källa alstrat dem i själens djup.

PERPETUA.

Hvarför, o himmel! är ej menskohjertat
För hvarje dödlig genomskådligt? Brottet
Då skulle först den helga rådnan lära,
Och kärleken och ödmjukheten fira
På jorden re'n en himmelsk segerfest.
O! kunde i mitt bröst en blick du sänka,
Öm, barnslig lydnad, tacksamhet och vördnad
Dig skulle vänligt stråla der emot,
Som genom vattnets luftiga kristall,
Af perlor krönt, en gyllne flodbädd lyser.

EMILIA.

Om du mig älskar, hvarför ej förtro
Din smärta och din glädje i mitt sköte?
Förtroendet den helga näring är,
Som underhåller ömma känslors brand:
Så lampans eld af Pallas-oljan näres.
Tro mig, en hvar, som drömmande och tyst
Inom sig sjelf sin fröjd, sin oro sluter,
Af egen kärlek flammar blott hans bröst.
Ty lika visst som elden allt beslägtadt
Vill i sin hvirfvel upp mot himlen rycka,
Och jernet, lockadt af magnetens tjusning,
Sin hvila öfverger, sin plats förändrar,
Så kärleken, ehvar han finns, ej hvilar
Förr'n med sin likhet han förenad är.
Hvart flydde nu den fordna sälla tiden,
Då i ditt öga, leende, jag läste
Hvar nyfödd tanke? då med ljufva suckar
Du i min ömma modersfamn bekände
Ditt hopp, din fruktan, allt ditt väl och ve?
I tårar badad, svärmande och dyster
Af mig du ständigt öfverraskad blifver.
Du lider — modren får ej lida med,
Ej ansedd värd att för sin dotter ömma.

PERPETUA.

Jag lider ej, o Moder! om du kände
Hur salig tåren ofta är! ej daggen
Är ljufvare, i aftonrodnans stund,
För Syriens nardusros. Ej myrrhas svett
I Sabas lundar dyrbar är som tåren.

EMILIA.

Ja, det är sant — han svalkar, men hans svalka
Af qvalens brånad föregången är,
Och ödets sol med heta middagsstrålar
Hans balsam pressar. — Arma barn! — Du lider.
Försök ej le — En Andes löje blott
Jag sväfva ser på dina kalla läppar.

PERPETUA.

Ack! denna jord är ingen glädje värd.
En fjäril lik, som öfverlefvat rosens
Elysiskt glada dar, vår själ här nere,
Kring öknarne på dunkla vingar far,
Och för sin trånad inget mål hon finner.

EMILIA.

Min dotter! andra prisa lifvets fullhet.
Hvi klagar du allena? Ungdomskalken
Dock brusar än för dig, och hvarje pust
Af himlens andedrägt vill dig besälla.
Du älskar ej — se till din trånad här
Det enda skälet — älska och var säll!
Med hundra stämmor manar dig naturen.
O, lyd dess röst! af dödens händer släcktes
Din första brölloppsfackla. — Högre sällhet
Dig Cypern ämnar i den andras ljus.
Bjud henne tändas och begynn ett nytt
Olympiskt lif i hennes gyllne strålar.
Cornelius älskar dig — än blommar han,
Ett palmträd lik, i lifvets middags-ära
Och lyckan gästar i hans höga salar.

Vid Hymens altar honom räck din hand
Och parken bjud att spinna åt er båda
En rosenfärgad tråd af glada år.

PERPETUA.

O, jag besvär dig! nämn ej mer ett ord
Om jordisk sällhet, om en jordisk kärlek!
Jag känner dem. De mätta ej vår själ.
O! tvinga mig på hjertats högre längtan
Ej mord begå och falska offer tända
Åt gudar, hvilkas vanmakt jag har rönt!

EMILIA.

Med stolthet, dotter, alltså du förskjuter
Hvar tröst, som bjudes dig af modershjertat.
Ett irrbloss likt i skogens dunkla famn,
Du undflyr hånande den sträckta famnen.
Välan! så tale ej min kärlek mer!
Må förebråelser din själ bestorma!
Hör mig och svara. Hvarför öfvergifva
Din moders hem, din faders kända salar?
Hvi firar du ej våra årsdagsfester?
Hvi kransar du med rosmarin och myrten
Ej våra fromma Larer mer och offrar
Ett helgadt salt åt deras blyga altar?
Har du med boning äfven ömsat hjerta,
Och till det hus, som skyddade din barndom,
Drar ingen stilla låga mer din själ?
Ha! flydde då med Horers ringdans bort
Din morgons alla rosenröda minnen?

PERPETUA.

Gud ser mitt hjerta. Från sin höga himmel
Han hör de suckar för ert väl jag gjuter.

EMILIA.

Med diktens blomster ock du pryda vill
Ditt hjertas vinter. Som en orm bland rosor
Din själ sig döljer. Du för oss en suck
Till himlen lyfta? nej! de mulna höjder,
Till hvilka du i enslig andakt beder,
Blott straff och ljungeld äga de för oss.
O hemska ord! dö ej på mina läppar!
O afgrundstanke! dig i ljud förvandla!
Hemskt tjute det likt nordans suck i skogen,
Likt ugglans rop från mossbeklädda grafvar!
Stig hit, o dotter! mig i ögat se!
Förräderska, stig hit. Sjunk ej i jorden
En dimma lik, då hvad du dölja tänker
I evig natt, för modrens stränga blick
Afslöjadt ligger. Usla! du är Christen.

PERPETUA.

Ve mig, olyckliga! att jag ej sjelf
Den första var min ära att bekänna!
Ja, moder! jag är Christen. Helga vågor
Min ande skärat, och ur villans mörker
Det höga korsets saliga myster
På ljusets väg och sanningens mig kallat.
Ja! re'n jag smakat det fördålda manna,
Som själarna i öknen när, har brutit
Den gyllne frugt, som öfver lifvets elf
I Edens morgondagg serafiskt blänker.

Missunna ej din dotter hennes fröjd —
Kom, dela sjelf dess sällhet och dess ära.

EMILIA.

Ha! hvilken häxa från Thessaliens bygder
Har med sin trollsång dig förfört? hvad drömmar,
Ur underjordens bleka dimmor stigne,
Ditt hjerta dårat? hvilken Eumenid
Har dig bevekt att brottsligt öfverge
Din barndoms tro, din ungdoms gyllne Gudar?

PERPETUA.

En drömbild endast äro dessa Gudar.
Med rätta säga Skalderne att natten,
Den öde, svarta, väsenlösa natten
Dem alstrat har. Blott dunkla återsken
Af menskans egna känslor och begär,
Blott vädersolar, bildade en qväll
I jordens moln, vår längtan grymt de gäcka.
Ja, detta hjerta, som i barmen klappar
Så högt, så mäktigt, ej dess röst bedrar.
En Gud, en hvila, ett försvar det söker,
Men ett allena blott för en det slår.
O, se dig kring! I himmel och på jord
För Enheten den gyllne herrskarspiran.
Hvar fältets blomma mot den enda solen
Sig trånsjukt vänder, alla floder söka
I samma ocean en ljuflig hvila,
De må bland hällar, dånande, sig bryta,
De må på gullsand, under palmer, flyta
Omärkligt fram, en blomstersirad väg.
Så sträfvar ock den stora Andeverlden

Med helig längtan till en enda Gud.
Sjelf för de fallna själarna på jorden
Han uppenbarats, full af nåd och sanning.
Ej maktens vigg han i sin hand då svängde,
Ej nöjets lyra klingade på armen,
Och stridens hjelm ej från hans hjessa blänkte.
Till slaf förnedrad han på korset blödde,
Han, för hvars thron Äonernas församling,
Vid hymners ljud, vid glada harpors dunder,
Nedkastar hänryckt sina kronors guld.

EMILIA.

O darra, darra! evig är ej drömmen.
Snart vaknande du skall med blodig gråt
Den stund förbanna, när ditt öra först
Åt villans tjusande Siren du lånat.

PERPETUA.

Nej, moder, nej! väl skall mitt öga vakna,
Men ej till jemmer. Gladligt skall det vakna
Ur dvalans tvång, ur lifvets tomma drömmar,
I evighetens rosenskimmer opp.
När larfven fjäril blir, när törnet blommar,
När turturdufvan i sin hembygd åter
Bland unga vinträd höjer glädjesången,
Då skall jag väckas af min älsklings röst,
I Edens skuggor salig och förklarad.

EMILIA.

Ljuf är din dröm. Så drömmer äfven fången,
I häktets natt, på halfförmultnadt läger,

Om fria fält, om glada täflingslekar
Vid Elis eller vid Corinth, om dansen
Af Tyrsus-svingande Bacchanters flockar,
En månljus qväll, på gräsbeklädda stranden
Af Apidans kristalleflod. O, räds
Att bödelns svärd snart väcker dig som denne!
Ja räds, o flicka! för den grymma örn,
Som Jofurs blixt på Capitolium svänger.

PERPETUA.

Jag kan ej rädas. Blott det yttre skenet
Regera verldens Herrar. Till det inre,
Det sanna lifvet når ej svärd, ej bål.

EMILIA.

O grymma barn du störtar mig i grafven.
Tro ej att jag dig öfverlefva kan.
Du är den sol, hvars milda purpurskimmer
Förgyller än min sena höst och lockar
Min lefnads sista glädjeblomster fram.
Flyr äfven du, hvad återstår mig se'n?
Blott dödens vinternatt och evig slummer.
O arma, sansa dig! om ej förnuftets,
Om ej min kärleks ömma röst du lyder,
O följ likväl försigtighetens råd!
Ej gifs en skapad varelse, som ej
Flyr bojorna och döden. Frihet, lif
Regerar alla väsen med sin kärlek.
Det späda lammet flyr vid ulfvens rop,
Och svalan snabbt från silfverbäcken far
Till nästet hem, när gladans vingar brusa.

Låt djuren ej i klokhet dig besegra.
Tro hvad du vill — dölj endast hvad du tror.
Bland myrten sucka fritt, o turturdufva!
Väck blott ej örnen ur hans korta slummer
I kronans famn af Dundergudens ek.
Fly hvarje samqväm med de Christnas skara,
Som ulfvars bo, som basiliskers håla,
Fly deras sammankomster. Dolda giller
Omhvärfva öfverallt de uslas steg,
Och blott till döden leda deras vägar.

PERPETUA.

Jag kan ej lyda dessa ömma råd.
Mot samvetet du manar mig att handla.
Tro och bekänna lifvets vilkor är.

EMILIA.

Medlidande med detta hjerta haf,
Som klappade för dig förr än ditt eget.
Vänd om! vänd om! blif hvad du fordom var.

PERPETUA.

Du, som med smärta födde mig till smärtans
Och dödens lif! tag fritt din skänk tillbaka!
Här är jag, moder! villigt till ett offer
Jag bjuder mig. Allt det är ditt hvad urnan,
Hvad blomsterkullen dölja kan af mig,
Blott ej den kraft, som verldarne ej rymma.
Slit hjertat ur min barm. I stoftet trampa
Mitt hufvud ned, blott mörda ej min själ.
Tag åter allt, blott skona samvetsfriden.

EMILIA.

Ve mig att denna dag jag öfverlefvat!
O hårda själ! jag borde dig förbanna.
Jag kan det ej. Olyckliga, farväl!

(*Hon går.*)

PERPETUA. (*efter några ögonblick af stum smärta.*)

Gud! många boningar deruppe skimra,
Och tusen glada rosenhyddor blomstra
På Edens fält — finns ej för henne rum?
Gråt ej, misströstande och svaga hjerta!
Guds kärlekseld en moders ju besegrar,
Månn' han ej älskar mer än dottren? — Blygs,
Blygs, och din egen uselhet betrakta!
Hur matt, o Himmel, var mitt tal! hur svaga
Och tvekansfulla voro ej de orden,
Hvarmed, o Gud! för äran af ditt namn,
En ljusets krigerska jag kämpa skulle!
Ha! hvilken blygd att veta detta allt
Och känna dock och handla dock så litet!
O kärleks sol! från höjden mig bestråla,
Tänd Andens lif och hjertats is försmält!
Hvad är min andakt? blott en luftig fradga
På blodets vågor, när Guds kärlek susar
Med kraft deröfver. Hvad min bön, min lofsång?
Blott återskallet ur en jordisk klyfta
Af högre väsens milda symfoni.
Hvad är jag själf? ett kaosvatten blott,
Mörkt, öde, kallt. O fläkten, dufvovingar!
O, klinga gällt, du nådens skaparord!
När skall en gång, Förbarmare! det rena
Medvetandet i själens grund sig spegla,

Likt solens ljus i härmande kristaller?
När hvilar barnet i Marias famn?
Dock fåfängt hopp om felfri dygd på jorden!
Sig sjelf förneka och i korsets skygd
Sin trygghet söka är all lefnads vishet.
Välan, o Gud! så vill jag, rankan lik,
Kring detta kors min kärleks armar fläta
Och, månan lik, mot Andeverldens sol,
Det svarta lefnadsklotet evigt vända.

TREDJE AKTEN.

En dal, omgifven af berg.

AMATUS. EVANDER.

AMATUS.

I denna dal, af höga klippor stängd
För nattens vind, för mörkrets alla söner,
Nedsättom oss att hvila en minut.
Än brinna spåren af den sjunkna dagen
På Vesterns berg. Än stjernornas församling
Ej tågat upp i blåa tempelsalen.
Blott qvällens stjerna speglar, klar och mild,
Sin gyllne blick i bäckens silfvervågor.

EVANDER.

Ja, lät oss hvila. Än ej midnatts-stunden
Bredt tystnans helga vingar öfver jorden,
Och inga fromma peligrimer än
Jag smyga ser, bland rosenprydda törnen,
Till vårt församlingsrum i skogens djup.
O blygd! då mörkret skändar dagens ljus
Med blodig pomp, med vilda offerfester,
Och solens eld förmörkas af den rök
Som höjer sig från nattliga Dämoners,

Från hemska monstrers altarbord, då måste
I nattens famn det sanna ljusets barn,
För våldets arm en dunkel fristad söka.

AMATUS.

O, undra ej derpå! Ej denna jord
Är själens hemland, är ej ljusets rike.
Med jernets spira thronar mörkret här,
En nattlig, hemsk, sjuhöfdad vildjursbild,
Och alla tungomål dess välde hylla.
Evander, ja! det helga ljus vi söka,
Ur solens urna strömmar det ej ned,
Lifgifvande, på jordens friska majfält.
I ängens blommor, grufvornas metaller
Det speglar ej sin fägring och sin prakt.
Hvad är den verld, som våra sinnen dårar?
En skugga blott af det försvunna Eden,
Der själen föddes. Bortom stjernförlåten,
Först der gå verklighetens scener opp.

EVANDER.

Skön är likväl vår jord. Amatus, skåda
Hur dagens guld på nattens azurslöja
Olympiskt blänker! Se hur månan stiger
Med rosig kind ur vattnets spegelsalar!
Skön är vår jord. Se, dunkelgrön hon hvilar
Vid himlens bröst, af nardusfläktar vaggad
I paradisisk slummer. O min vän!
Hvad vore denna jord om tro och kärlek
Från ena polen till den andra sträckte,
Välsignande, sin blomsterspira ut!

AMATUS.

Hör opp att sucka! Än vi hunno ej
Det mål, der själens fromma blomsterdrömmar
Bli verklighet, der hjertats eolsharpa,
Förstummad här af qvalens hesa röst,
För glädjens fläktar klingar sällt och evigt.
Vet, endast korset löser verldens gåta —
Blott korset svarar här din Andes frågor.
Lid och försaka! lid, min vän, och dö!
Ej gifves annan väg till herrligheten.

EVANDER.

Jag vet det väl, o älskade! mig styrk
När frestelsernas dunkla morgon nalkas.
Ren är min vilja, ack, men späd ännu,
En blomma, som ur qvalets tysta jord
Nyss runnit opp i korsets helga skugga.

(*Vandrare nedstiga från bergen i fonden.*)

Men hvilka nalkas der på bergens rygg?
De komma hit, de stiga ned i dalen.
O! det är våra bröder! lät oss gå
Med fridens glada helsning dem emot.

DE FÖRRE. EUBULUS, LYCOPHRON,

med flere Christne.

EVANDER.

Guds älsklingar! välkomne undan dånet
Af lasternas och mörkrets barn till lugnet
I denna dal, vårt blyga tempels förgård.
Välkomne! tvenne bröder ömt er räcka

Trofasta händer. Himlen er beskydde,
Er och oss alla, som af ordets bloss,
Af löftets ark ledsagade, vår färd
Till palmers land igenom öknar sträcka.

EUBULUS.

Tack för er helsning! himlen eder gifve
Sjufaldigt åter hvad åt edra bröder
J välment önsken! Sälla kärleksband!
Hur flätar du ej i en praktfull krans
Kring Skaparns thron tillsammans bröst och viljor!
Lång är vår väg. Ej fästets stjernor än
Förkunna midnattstimman. Låt oss hvila
På mossans bäddar, under fromma samtal,
Som höfvas Christna läppar. Må förnuftet
Och kärleken och andan spegla sig
I våra ord, som himlens skära ljus
I silfverkällors bryn, i ädelstenar.
Hvar är du, Lycophron? stig fram med harpan!
Ljuft måste nu en helig aftonpsalm,
Vid himlens lugn, bland dessa fjällar klinga.
Ty skön är qvällen. Herrligt den predikar
Om Skaparns under, om hans faderskärlek.
I lundens mörker tonar näktergalen,
Och nattfiolen tyst sitt rökverk gjuter.
Bör menskan ensam vara stum? o bör
Dess varma hjerta känslans gärd ej bringa?
Kom Lycophron och spela. Öfver oss
Gjut lik en vårdagg sångens himlamanna.

LYCOPHRON.

Mot klippans barm jag krossade min lyra:
Ej täflar hon med bergens echo mer.

Mitt hjerta nu mitt strängaspel må blifva.
Väl ger det än förstämda toner blott,
Dock, hoppas jag, på Edens morgonfest,
På Lammets bröllopp skall det klinga gällt,
Gud! af din kärlek helgadt och förnyadt.

EUBULUS.

Kom i min famn, o Lycophron! Välsigne
Dig himlarnes Monark! o flyte trösten
Ur lifvets källa rikligt till din själ!
Är än, o yngling! ej ditt hjerta lugnt?
Le inga stjernor än från nådens himmel?

LYCOPHRON.

De le, o fader! med demantestrålar
Ömt de mig vinka. Dock jag vågar knappt
Se ur mitt dunkel upp till deras ljus.
Ack! stora äro mina brott.

EUBULUS.

Och stor
Din kärlek är. Dig mycket skall förlåtas,
Ty mycket, Lycophron, du älskat har.
Kom än en gång i dessa faders-armar!
(*kort tystnad.*)

Men är ej Marcion här? Fram och berätta
En ny historia. Ty från dina läppar
Berättelsen så ljuf och stilla flyter,
Som källans våg, af unga blomster krönt,
På gullsand rinner, klar och genomskinlig.
Kom och berätta. Ty kring hvarje ämne,
Likt vårens månsken, magiskt du förbreder

En stilla tjusning, och som biet skattar
Hvar fältets blomma på nektarisk honung,
Så du af hvarje sak förstår att locka
Det yppersta och bästa ut. Ett äpple,
Bland rosor hvilande på silfverfatet,
Är kärnan af ditt tal, en andrik skatt.

MARCION.

I allt din själ sitt eget genljud hör;
Det ädla hjertat röjer öfverallt
Blott återskenet af sin egen ära,
Och ingen missklang af det öra märks,
Som öppet är för verldars harmonier.
Hur gerna stod jag ej fördold i hopen
Och lånte örat åt de vises röst,
Som vandringsmannen på Ausoniens kust
Åt Filomelas sång i myrtenlunden!
Men du befaller och jag nödgas lyda.
En sällsam händelse jag nyss förnummit
Och för de helige vill den förtälja.
I själen mildt dess genljud tonar än,
Likt efterklangen af en andestämma.
En broder, som, för någon tid tillbaka,
Kom flyende från Rom och tvenne dar
Njöt gästrätt i mitt hus, mig den berättat*.

I Tiberdalen, icke långt ifrån
Den höga, fruktansvärda Romas portar,
Ett helgon bodde. Än man hyddan ser,

* Efterföljande Legend torde, genom en gammal Folkvisa, vara en och annan af mina Läsare bekant. Den oändliga skönhet dikten i sin nakna framställning äger, måste väl genom dess närvarande artistiska draperi fördunklas, men kan, som jag hoppas, aldrig fullkomligt förlora sig.

Af säf betäckt, af höga pinier skuggad,
Som i sin famn dess jordlif inneslöt.
Dess jordlif blott. Ty öfver stjernornas
Kristallehvalf den högre lefnadsflamman,
Vid stoftet fåfängt bunden, höjde sig
Mot syskonflammorna i tabernaklet.
En flicka var det. Kysk som dagens ljus,
Otadelig och ren som diamanten
I furstens krona, och som liljan skön.
Dess namn var Theodora. Ammad blef hon
I ringhetens och kojans sälla mörker,
Till ljusets arf af Christliga föräldrar.
De vattnade — en herrlig växt af höjden
Gaf alla verldssystemers milda sol,
Och gyllne frugt och purpurblommor bar
I vårens dagar re'n den ädla plantan.
För Gud allena flickans hjerta brann.
När morgonrodnan höjde dagens fana
På österns berg, när aftonstjernan tändes,
Vid korsets fot, ljuft smältande i tårar
Den hulda låg och anade ej ens
Den grymma verld af mörker och af brott,
Som gränsade till hennes blomsterlundar.

EN STÄMMA.

O hvilken sällhet att ej annat veta
Än Verlds-försonarns sår, än himlens kärlek,
Att, i en helig tårebäck förbytt,
Bortströmma obemärkt i Oceanen!

MARCION.

Så flöt dess lif, af inga skiften störd.
Kom så en afton Kejsaren från jagten

Och såg den fromma, när på dalens stig
Hon ville smyga till församlings-grottan.
Från tärnans blåa oskuldsfulla öga
En himmelsk stråle träffade tyrannen.
Strax flammade af vilda lustars brand
Hans tigerbröst, ty ej det lägsta anar
Sitt himmelsvida afstånd från det högsta.
Likt barnet det med stjernor leka vill.
Till Kejsarns borg, stum badande i gråt,
Den arma flickan måste tåget följa.

EN RÖST.

Hvem var den Kejsarn? Han som nu regerar?

MARCION.

Hvad mer, o vänner, om hans namn vi veta?
Vi få likväl ej hata, ej förbanna.
Dock är min pligt att ingen ting förtiga.
Aurelii Son, den grymme Commodus,
Athleten, som till Hercules förklädd,
Med slafvars och med elefanters blod
Sjelf fuktade Amfiteaterns sand,
Om honom handlar denna gång min saga.

FLERE RÖSTER.

Berätta vidare. Vårt hjerta slår
Af längtan fromhetens triumf att höra.

MARCION.

Med tvenne spiror styra jordens Herrar
En slafvisk hop, med löften och med hot.
Med löften länge stormade Cesaren
Mot flickans hjerta. Hvad på denna jord

Af druckna sinnen som det högsta skattas,
Guld, ädelstenar, harpoklang och vällust,
Han i en ändlös framtids perspectiv
Framställde lockande för Theodora.
Förgäfves! lifvets alla retelser,
O! hvad förmå väl dessa mot ett bröst,
Det korsets helga kärlek genombårat!
Och vredgad nu han skred till hot, men hotet
Hvad mäktar det? se'n nöjet man besegrat,
Hur lätt man segrar öfver plågans udd!
I häcktets djup blef Theodora sänkt,
I fjettrar smidd, af tunga kedjor lastad.

EUBULUS.

Hell fängelset och bojorna och döden!
O mörkrets söner! sjelfve mildt J leden
Till himlens port den suckande martyren.
En tillflyktsort mot lifvets alla qval
J honom bjuden i de skumma hvalfven.
Guds kärlek der i det fördolda andas,
Betraktelsen sin gyllne lampa tänder,
Och tystnaden det nya lifvets frö
Med hulda, moderliga vingar täcker.
I mörkrets famn det sanna ljuset ler
Mot själens blickar, och då kroppen fängslas
Af hårda jernband, o då skakar Anden
Vid jubeltoner sina kedjor af.
Berätta vidare! hur led, hur dog hon?

MARCION.

Köld, natt och hunger skulle nu beveka
Dess stolta hjerta lastens bud att hylla.

Hemskt ormar hvisslade i fängselhvalfven,
Och svarta ödlor i dess springor bodde,
Och grodor kröpo på den våta jorden.
Från takets stenar kalla droppar föllo
Entonigt ned, och fyra gånger dog
Solstrålens milda ljus förrän han trängde
Ner i det svarta, töckenfulla djupet.
Men, liljan lik, som bland förstörda grafvar,
Allena höjer en balsamisk krona,
Så blomstrade i mörkrets famn den fromma.
Lugn var dess själ, ty när det inre lifvet
En gång på hjertats helga altar brinner,
Hvad är allt yttre? Angår det en kropp,
Om, klart bestrålad af sin purpursol,
Han morgon- eller aftonskugga kastar?

Då Kejsaren omsider fann att plågan
Mot flickans hjerta lika maktlös var
Som nöjets retelser, beslöt han hämnas,
Och skickade en frigjord slaf från borgen
Ned med en bödel i den skumma hålan.
Klart, som en engels, strålade i natten
Den huldas anlet. Glad sin dom hon hörde,
Och knäppte stilla händerna till bön.
Nu hastigt lifvad af en himmelsk tjusning
Hon ropade: »o paradisets öar,
Jag helsar Er! mildt sväfvar rosendoftet
Ur edra parker redan mig emot.»
Då log med ilskans löje Libertinen
Och fräckt han sade: »sänd, mitt vackra barn,
Från paradisets sälla örtagård,
Dit snart Ni kommer från vår onda verld,

Mig ock en knippa täcka purpurblomster!»
Nu Theodora hopbant i en fläta
De långa håren. Med en sagta rodnad
Hon blottade sin elfenhvita hals.
Ett hugg — och ned dess sköna hufvud föll
Guldlockigt, blodigt, leende i döden,
Och sanden drack den röda lefnadsfloden.
Då skälfde hvalfvet af ett sakta jordskalf
Och blossen släcktes. Af ett rysligt mörker
Omsveptes mördarena. Plötsligt nu
Ett sken, som vårens aftonrodnad mildt,
Upplyste rummet, och en bildskön gosse,
I snöljus mantel och med stjernprydd gördel,
Framstrålade och log. En rosenkorg,
Af tusen blommors regnbågs-skimmer fylld,
På liljearm han bar. Vid namn han nämde
Despotens vän. Ljuf, som en harpas klang,
Som brudens sång var himlabudets stämma.
»Se,» sade han, »från paradiset skickar
Dig Theodora dessa sköna blomster.
O, kom och välj.» Till jorden sanslös sjönk
Vid bödelns sida Libertinen neder.
Ett jordskalf väckte dem och — flydd var synen,
Men dagens strålar från det bräckta hvalfvet
En väg dem viste, under stenars fall,
Upp ur den mörka, fasansfulla kulan.

EUBULUS.

Haf tack, min vän! Som anderösters hviskning,
En månljus qväll, i dygdens stilla koja,
Så ljuda dina ord, och festligt skimrar
Det himmelska Jerusalems kristallborg

Igenom väfven af berättelsen,
Som genom rosenröda dimmors flor
En jordisk stad, beglänst af morgonsolen.

EN RÖST.

Historien sällsam är, men månne sann?

EUBULUS.

Hvad mer om hon är diktad, mine vänner?
I diktens glas det eviga sig speglar:
Allt hvad som händer ingen sanning hyser,
Blott hvad som aldrig händer, det är sant.

NÅGRA RÖSTER.

Hvem nalkas der på bergets krökta ås?
En gubbe är det. Flämtande han stöder
Vid vandrings-stafven sina trötta fjät.
Det är vår Biskopp. O! hur vördnadsvärd
I bleka silfverlockars prakt han nalkas.

(*Theodorus nedstiger.*)

Välkommen, fader! dina barn förbide
Välsignelsen af dig.

THEODORUS.

Som Hermons dagg,
Af morgonrådnans unga sköte född,
Så rikligt öfver Er Guds nåd sig gjute!
Hvad fröjdfull syn! hur broderligt förenta
J sitten här! Osynlig andekärlek
Omslingar Er med sina blomsterband,
Och englarne från nattens alla stjernor
Se, tindrande af fröjd, till Eder ned.
O, mina vänner! troget, som Vestalen

På Capitolium vårdar silfverflamman,
Så vården J er brödrakärleks eld.
Ty, utan Kärleken, hvad är väl Tron,
Hvad är församlingen? En öcken blott,
Der hjertats rop af tomma genljud svaras.
Men tiden skyndar. Låt oss derför gå
Till bön och sånger i vår samlingsgrotta.
Det midnatt är och re'n Plejaderna
Släckt sina sammanträngda bloss i hafvet.

FLERE RÖSTER.

Är du ej trött, o Fader? Hällens mossor
Dig bjuda här ett läger.

THEODORUS.

Snart i grafven
Bland dödens liljor slumrar jag förnöjd.
Än är min pligt att vaka och att handla.

(Alla gå. Platsen är några ögonblick tom.)

PERPETUA. FELICITAS.

FELICITAS.

Perpetua, lång är vägen än till grottan.
O! hvilom här ett ögonblick i dalen.
Huldt som en modersfamn han öppnar sig;
I månsken klädd, af nardusångor fylld,
Han småler, lik en dröm om paradiset.

PERPETUA.

Gud! hvad din himmel, hvad din jord är skön!
Allt, allt är godt, blott icke menskohjertat.

Felicitas! se liljan vid vår fot.
Hvit, som en Ande i det nya Eden,
Hon glädjerusig står i daggens tårar
Och andas vällukt öfver dal och höjd.
Fromt än i dag hon lyder Skaparns ord —
Felicitas! jag rodnar för en blomma.

FELICITAS.

Om du, Perpetua, rodnar, o hvad böra
Då jag och andra? genast sjunka ned,
Af blygsel höljda, bäfvande, i jorden.
O älskade! du känner ej dig sjelf,
Lik detta blomster ej din egen fägring.

PERPETUA.

Hör upp att smickra, o min vän! nej, gjut
Från vreda läppar hellre tadlets röst!
Till jordens grus mitt hjerta förödmjuka!
Nedtrampa det i ett beslägtadt stoft!
Blott så görs Psyches bundna vinge fri.
Med detta vilkor blott sig Gud förbarmar.
O hvilken blygd! Re'n trenne månhvarf flytt
Se'n ordets ljus bestrålade min själ,
Se'n vågornas och ångrens dop mig sköljde,
Och ingen frugt likväl min tro än bar,
Ej blommade den ens i nådens strålar.

FELICITAS.

Om annat vittna tusen fromma böner,
Som, vid Serafers glädjetårar, höjas
Ur torftighetens hyddor, för ditt väl.

PERPETUA.

Hvad mer om då och då en jordisk nöd
Jag lindrade? Uppoffringen allena
Gör själen fri. Jag gaf, men af mitt eget
Jag aldrig gaf ännu — jag gaf blott guld.
O Gud! mitt hjerta blott jag har att gifva,
Tag det emot. — Bjud stjernorna det slagta,
Ett bränneoffer, Evige! åt dig.

FELICITAS.

Hvi har jag ej Serafens ljusa öga,
Blott för ett ögonblick, att glorian se
Med gyllne strålar flamma kring ditt hufvud?

PERPETUA.

Håll, o min vän! vet, detta hjerta lider —
Det icke led, om det ej brottsligt vore.

FELICITAS.

Välan! så skäras det i qvalets glöd
Till änglarenhet, till Försonarns likhet.
Perpetua, säg! hvad fattas dig i qväll?
Nyss glänste från din panna saligt lugn,
Som vårens himmel från kristallesjöar.

PERPETUA.

Hvad är vårt lugn, vår glädje och vår frihet?
Ack! ett besök af högre väsen blott,
Guds uppenbarelse i Mamres lundar.
Ja! lik en fackla lågade mitt hjerta
Af fröjd och kärlek, klara vattenkällor
Mig vederqveckte. Nu i öknens sand
Jag vandrar, höljd af ett Cimmeriskt mörker.

FELICITAS.

Af tidens lagar Psyche här regeras,
Och, månan lik, som hennes väg bestrålar
I jordens grus, hon sjelf af skiften lider —
Led hennes Gud ej tidens alla qval?
Tro mig den sol, som markens frugter mognar,
Ej ensam löper i en zodiak,
Ej ensam bor i vinterliga tecken.
Väl triumferar öfver förstendömen
Och väldigheter Tron. Ett högre fäste
Väl henne drifver. Stjernor dock beteckna
På detta ock dar, timmar, månhvarf, år.
Misströsta ej! Snart glädjens stunder komma
I evigt kretslopp glänsande tillbaka —
Snart själens midnatt för dess morgon flyr,
Och hjertats vinter lemnar rum åt våren.

PERPETUA.

Vän! du har rätt. Ett blomsterlif, som blöder
På årets kors, är själens lif i gruset.
Först dödens lia slutar hennes qval
Och flyttar henne till sin urverld åter.
Välan! hur snart förlöper ej ett år,
Och dör och uppstår ur sin graf naturen!
Felicitas! En dröm jag haft. I skuggan
Af parkens träd jag slumrade, när Solen
Steg glödande från zeniths höjder ned.
I ungdomens och flärdens rosendar
Jag drömde tyst oss bägge då tillbaka.
Med friska blomster om vårt dunkla hår,
I purpurfärgadt seriskt tyg, vi skredo,
Vid glada hymenéers ljud, och svängde

I qvällens skymning våra silfverbloss.
Du vet, min vän, hvad drömmens stilla Genius
Med bröllopp menar. Hvad vi kalla lif
Är död deruppe, och vår sarkofag
En rosenkransad brudbädd der betyder.

FELICITAS.

Hur underbart! jag sjelf haft samma dröm.
Den var förglömd, men väcktes af din röst
Ur minnets natt. Så far Minervas fogel,
Skrämd af den nära vandringsmannens fjät,
Upp från sitt bo bland mossiga ruiner.

PERPETUA.

Säg snarare, så far en purpurfjäril
Från blommorna i morgonstrålen opp.
Är döden ej vårt enda hopp? och kronans
Och palmens vilkor? är vårt fosterland
Ej bortom grafvens mörka dal beläget?
Hvad är vår kropp? en dunkel kedja blott,
Som binder kärlekens och glädjens vingar,
Ett dystert flor, som hindrar oss att skåda
Äonerna och Gud. Nej, ömma vän!
Ej denna qvalens jord den arfslott är,
Till hvars besittning Andens röst oss kallat.
Mot höjden lyft, Felicitas, din blick!
Se himlarne! oändligt öfver oss
De hvälfva sig i praktfullt midnatts-skimmer.
Se stjernorna! med gyllne högtids facklor
Mildt de oss vinka. Se Orions bälte,
Der broderligt tre solar sig förena.

Snart vandra vi måhända der. Hvad glans,
Hvad glädje måste ej deruppe vara!

FELICITAS.

Gud, hvilken anblick! uppehåll den svaga,
Att, lik ett solgrand, hon ej simmar bort,
Förintad, i oändlighetens öcken!
Ja, du har rätt, Perpetua, denna jord
Är ej vår arfdel. O! jag längtar dit,
Der helgonen, af Herrans kärlek tända,
Som lampor brinna i Guds tabernakel
Och evigt glädjas åt hvarannans prakt!
Men låt oss gå. Re'n tycker jag mig höra,
I nattens lugn, den stilla hymnens ljud
Ur Tempelgrottan genom skogen vandra.

PERPETUA.

Ja, låt oss gå! Väl är naturen skön,
I skuggans flor, i rika stjerntiaren:
Dock skönare är Christi Brud, den helga
Församlingen, i svanhvit oskuld klädd,
I blodets helga purpurbölja skärad.
Ack! mot en blick, der korsets kärlek brinner,
En enda tår, af själens trånad född,
Hvad är Capellas rena silfverglans?
Hvad Sirii strålar? hvad Orions skimmer?

FJERDE AKTEN.

Hilariani Sofkammare.

HILARIANUS. DAMON.

HILARIANUS.

En evig natt är denna. Månn' Apollo
Försofvit sig hos Thetis? Gack till fenstret
Och se hvad tiden lider.

DAMON.

Himlens stjernor
Matt strida än mot gryningen. En flik
Af Eos' purpurmössa syns i öster.

HILARIANUS.

Tag ur mitt Atrium hit en bok och läs!
Måhända kallas sömnens himladagg
Af ordens ljud, som af en källas sorl,
På mina ögonlock från höjden neder.

DAMON.

Hvad önskar du att höra? Tullii verk
Om pligterna, måhända? Flacci skaldbref?

HILARIANUS.

Den vishets dryck är bäst, som innehåller
Mest af papaversaft, den skaldekälla,
Som söfver bäst med sina böljors svada,
Låt henne sorla . . .

(En slaf inkommer).

Men, hvem vågar störa
Min morgonsömn? hvad vill du, slaf?

SLAFVEN.

O Herre!
Du sjelf befallde mig att ge tillkänna
Gabinii ankomst . . .

HILARIANUS.

Är han redan här?

SLAFVEN.

I Atrium väntar han på företräde.

HILARIANUS.

Låt honom komma! Damon, ingen läsning
För denna gången. Släck nu lampan. Eller
Är dagen än ej full?

DAMON.

Den sista stjernan
Har slocknat re'n, och Tithons maka visar
All verlden nu sin rosenkrönta barm.
Snart flammar morgonsolen.

HILARIANUS.

Godt! släck lampan,
Och lemna mig. — Jag måste vara sjuk,
En hemlig rysning isar mina ådror.

HILARIANUS. GABINIUS.

HILARIANUS.

Är allt beståldt?

GABINIUS.

Allt är beståldt. I nätet
Jag villebrådet fått. På torgets plan
Af skarpa lansar fångarne bevakas.
Vill du dem se?

HILARIANUS.

Jag borde det. Måhända
Bekanta träffas deribland. Hvem vet?
Pestartadt härjar Christendomens farsot
I hydda och palatser. Arm och rik
Och hög och låg den till sitt orkus rycker.
Men nej! jag vill ej se dem. Domarns plikt
Har utomdess med sådant ej att göra.
Rättvisan är ju blind. Har du ej sett
Ibland de många någon som du känt
I bättre dar?

GABINIUS.

Blott en, och det en Qvinna,
Hvars skönhet fordom jag med undran skådat,
Då, purpurslöjad, på Dianas fest
I dansens chor hon flätat sina armar.

HILARIANUS.

Och hvem är denna?

GABINIUS.

Riddarn Flavii Enka,
Vår tappre Auli Syster.

HILARIANUS.

Hvilket öde!
Jag kände hennes man. Aurelii fanor
På samma gång vi ofta följt i striden —
Jag kände henne sjelf, såg henne offra
Åt hulda Gratier mången libation.
Hon räddas bör — men kan du säga huru?

GABINIUS.

Här vet jag inget råd. När buren öppnas,
Så ilar fogeln, sjungande och säll,
I blåa rymden ut till glada syskon —
En Christen dröjer i sin jernbur qvar,
Fast porten ock står öppen dar och nätter.

HILARIANUS.

Skilj henne från de andra. Ensamt fångrum
Åt henne gif.

GABINIUS.

Och natt och kedjor?

HILARIANUS.

Ja!
Den andra skaran proppa, bäst du gitter,
I kulorna och hvalfven in. Se'n skicka

Vår Aulus hit till mig. Vid brodrens röst
Hon skall måhända återvinna sansen.

(*Gabinius går.*)

En sällsam tid är denna. Fyllda pligter
Med samvetsfrid vårt hjerta ej belöna,
Ej lagrens skugga svalkar själens brand.
Ack! hur bedröfligt att ett verktyg vara
I ödets hand! Blindt är ju detta öde
Och känslolöst. Hvi skall dess verktyg se?
Hvi skall det känna? Sällare det är
Långt sällare att sjelf, ett offer, stupa
I kampen mot den kopparhårda Guden,
Nödvändigheten, än att tjena den,
Att blott för honom öfva arm och hufvud.
Dock, bort för evigt hvarje sorgsen grill!

(*ropar.*)

Kom, Damon, kom!

(*Damon inträder.*)

Ur källarhvalfvet hämta
En flaska Lesbiskt. Krön med unga rosor
Ditt gyllne hår, af nardustårar stänkt.
Tag se'n din cittra, följ mig ned i parken
Och sjung en ode af Horaz, hans qväde
Till Dellius sjung! Der silfverbäcken irrar
Med blanka vågor under poppelträden,
På gräsets lena sammetskuddar sänkt,
Jag söfvas vill af Bacchus och Apollo

(Ett underjordiskt fängelse.)

(Perpetua, sluten i kedjor, införes af Soldater.)

PERPETUA. *(ensam)*

Så långt har då Försynens hand mig ledt,
Guds nåd mig uppehållit. Gläds mitt hjerta!
Snart genom ödets alla labyrinter
Du lyckligt vandrat, och den frälsta Anden,
På korsets dunkla himlastege, ilar
Ur dödens natt i Englars sällskap upp.
O mörka fängelse! jag dig välsignar.
Ej klappade mitt hjerta förr så lugnt
I festens gyllne kransbehängda salar.
O tunga kedjor! glad med er jag leker,
Glad som ett barn med blommorna i dalen.
En pant J ären mig af himlens kärlek,
En dyrbar gåfva af min själabrudgum.
Gud! med hvad ord skall jag din godhet prisa?
Dock hvartill ord? o, hade jag blott tårar
Och känslor nog! men du mitt armod ser.
Allsmäktige! hur skall jag tacksam vara
Mot all den nåd din kärlek mig bevisat?
Mig har du aktat värdig, för ditt namn
Att lida döden. Marterkronans ära
Af evighet mig, arma, du bestämt,
Mig som af nattliga demoner nyss
Grymt fängslades i villorna och gruset.
O glada hopp! snart pröfningarne slutas,
Snart, efter vintrens mulna sorgedagar,
Med sina blommor, sina fogelröster,
En evig vår på ambravingar nalkas;

Snart vid lycksalighetens gröna kuster
Min farkost hvilar, frälst ur stormens våda;
Snart inget rop och inga tårar mer,
Snart ingen röst från Capitoliums åskor,
Der, blodigt krigande mot ljusets rike,
Verlds-Fursten thronar, hotande och vred.
Nu bort hvar jordisk tanke ur mitt hjerta!
O gråa hvalf! en Vestibul mig blifven
Till glädjens sälla borg, ett brudgemak,
Af hvita englars myriader vaktadt,
Der själen tyst förenar sig med Gud,
Vid tusen andeharpors lätta hviskning.

(*Ett ögonblicks tystnad. Fängelsedörren öppnas.*)

Hvem kommer? rysligt gnissla portens riglar.
Det Aulus är. Nu börja dödens strider.

AULUS. PERPETUA.

AULUS.

O jemmerfulla anblick! hvad? min syster,
I bojor smidd, af tunga kedjor lastad!

PERPETUA.

Du bäfvar, Aulus. Fången sjelf är lugn.
Ej qvinnan gråter, sänkt i häktets jern,
Och mannen, hjelten ryser vid en skymt
Af hennes bojor. Kom, min ömma Bror!
Betrakta mig vid lampans bleka skimmer.
Är jag förändrad? Lyser ej mitt anlet,
Lugnt som en månes, mellan nattens moln?

AULUS.

Olyckliga! hvad har du gjort? dig sjelf
Din far, din mor, din hela slägt du störtat
Djupt i ett haf af jemmer och elände.

PERPETUA.

Om ock så vore, är jag utan skuld.
Rår elden, väckt af himlens storm, derför,
Att i sin fart han, dånande, förtär
Hvart jordiskt ämne, som kom honom nära?
Men, Aulus! hvarför kalla mig olycklig?
Jag är det icke. Tro mig, det fördolda,
Osynliga i oss, som ömsom skapar
Vår sällhet och vår plåga, ej med jern
Det fängslas kan; af lyckans falska blomster
Du flätar ej dess glada högtidskrans.

AULUS.

Bort, grymma svärmerska, med dina drömmar!
Här gäller verklighet. Då nästa morgon
Ur Oceanen lågande sig höjer,
Du måste, med de andra fångnes skara
Inställas för Pro-Consuln. På ett ord
Ditt och de dinas lif och död bero.
Ditt och de dinas. Du förstår mig, syster.
Hvad? eller tror du att de gamla båda,
Din kärleks första, dyra föremål,
Af år och sorger lutande mot grafven,
Uthärda kunna än den bittra sorg,
Den grymma skymf, att, af en blodig straffdöd,
I folkets åsyn, vid dess glädjesorl,
En älskad dotter nesligt bortryckt höra?

PERPETUA.

O hårda slägt! Du unnar mig ej dö.
Ack! döden, döden är dock lifvets högsta
Välgerning. Aulus! har du sagan hört
Om Cleobis och Biton? Modren bad
För dem till himlen om den högsta skänk,
Som ofvanfrån kan jordens söner gifvas,
Och, efter slutad bön, hon fann de kära
Omslingrade af dödens liljeband.
Så tänken J, nationer, J, hvars gudar
Dock sjelfva känna ingen högre vällust
Än detta lifvets, flickor och pokaler —
Hvad bör en Christen då om döden tro?
Förlossning blott från träldomen han är,
En gyllne port till lifvet i Äoner.
Som himlens ena stjernbeströdda pol
Den andra motsatt är, så era tankar
Och våra tankar. Hvad J kallen död
Är lif för oss, Er sol vår Hekate,
Er natt vår dag, ert jordlif den Tartar,
Der sorgsne vi, som bleka Maner, gå,
Och namn åt tidens flod af Lethe gifva.
Ja, tro mig, Aulus! Vaggan är en nedgång
Till Plutos rike, grafven är en uppgång
Till blåa etern och de sällas land.

AULUS.

Vansinniga! hör upp med detta språk!
Tag sansen åter, rasande Bacchant,
Förförda drömmerska, ur slumren vakna!

PERPETUA.

Jag rasar ej — känn, hjertat klappar lugnt.
Väl drömmer jag, men blott en morgondröm,
Af andeverldens nära sol ingifven.

AULUS.

Dröm sedan gerna. Hör mig endast nu.
O syster, hör mig. Lif och död du äger
I dina händer. Med ett ord du räddar
Dig och de dina. Med ett ord du störtar
Oss alla hjelplöst ned i qvalets afgrund.

PERPETUA.

Så säg mig, Aulus, hvilket är det ord,
Med hvilket magiskt jag kan lyckliggöra?
Ljuft är att dö, ljuft att ha kämpat ut
Den sista kampen, men då pligten bjuder
Att kämpa än, hur qvalfull måste då
Den allt för tidigt sökta hvilan blifva!

AULUS.

Ett enkelt ja kan lossa dina kedjor.
En mild och upplyst Herre är vår Cesar.
Ej mot er tro och era tänkesätt
Han lyfter straffets blodbestänkta bila.
Er inre menska han ej fjettra söker.
Er yttre blott han tvinga vill till likhet
Med lagens föreskrift. Är detta hårdt?
I öfvermorgon firar han en årsdag
Af sin regering, och hans vilja är
Att hvarje Romare sin trohetsed
På brukligt sätt förnyar och, som tecken

Af hjertats egen tysta hyllningsgärd,
Ett festligt offer hembär åt hans Genius.

PERPETUA.

Hvad är då Kejsarns Genius?

AULUS.

Är en digt,
Om du så vill, är annars Kejsarns lif,
Af oss med gudomsära rättvist vördadt.

PERPETUA.

Är Kejsarns lif ej, som den lägsta slafs,
En skänk af Gud? en bland hans skapelser?
Hvad är ett offer? Bilden af vårt hjerta,
Symbolen af vår kärlek. Men vårt hjerta
Vår kärlek är ej vår. En stråle blott,
Aflägsen, dunkel, af Guds herrlighet,
I tidens natt på stoftets grund han blänker.
Hvad ej är vårt vi kunna ej ge bort,
Blott återbära hvad ej längre vi
Förmå att vårda. Sådan är vår pligt.
Gud sjelf är kärleken — Guds är all kärlek.

AULUS.

Förryckta! upphör med ditt grymma joller.
Hemskt i mitt öra ljuder det, likt sången
Af en vansinnig menniska, då huset
Står högt i lågor öfver hennes hufvud.
O, syster, syster! vid vår barndoms minnen
Jag dig besvär, vid denna oskulds-tid,
Då än i stilla fröjd, på blomsterfälten,
Vi plockade vid aftonrodnans skimmer

I späda korgar daggiga violer,
Än musslor samlade på hafvets strand,
Än, lägrade bland mossiga ruiner,
Med barnsligt vemod läste Mantuas skald
Om Didos kärlek, om dess offerdöd
I bålets lågor, fordom, här på kusten. —
Ack! ofta, ofta tyckte du dig se
Den högas vålnad. Sväfvade en dufva
Upp ur sin klyfta, rasslade en vind
Med plötsligt gny bland nattliga granater
Och oljeträd, strax tänkte du, hon kommer!
Och darrande dig till mitt hjerta smög. —
Dock hvartill minnet af det evigt flydda,
Af sjunkna eliséer? — vid mitt lugn! —
Det var dig förr så dyrbart — vid min framtid! —
Han dör med dig — vid allt hvad heligt än
Ditt hjerta känner! lofva mig, o syster!
Att Kejsarens och lagens bud hörsamma.

PERPETUA.

I allt, blott ej när offer de befalla.
Gif Kejsaren hvad Kejsarns är och Gud
Hvad honom tillhör, talade det Ord,
Som, iklädd kött, försonat våra synder,
Den goda herden, till hvars fromma hjord
Jag, vilseförda, äfven samlad blifvit.

AULUS.

O hvilken hårdhet! lät ditt hjertas röst
Omsider tala! Ej för mig jag beder,
För mig ej mer. Säg, har du mod att stöta
I älskade Föräldrars hjerta dolken?

O svara mig! har du väl mod att gå
Som fadermörderska till andra lifvet?

PERPETUA.

Ja, hellre det än samvetet befläcka.
Rent samvete är dyrbarast af allt.
För verldens riken, alla himlens stjernor
Det köpes ej. Dess värde att betala
Guds son, Gud sjelf, högtlofvad i Äoner,
På qvalets kors sitt blod ju måste gjuta.
Ack, hör min bön! ack, tvinga mig ej fläcka
Den brölloppsdrägt, som himlarne mig gifvit.
Vet, samvetssåren svida mera grymt
Än alla furiers jernris, mera hjelplöst
Förinta de än alla maktens åskor,
Än alla gräsliga förbannelser
Af slägt och vänner, fader, moder, broder.

AULUS.

Ve! jag ej äger flere ord. Blott tårar,
Blott tårar har jag. Kom i mina armar.
Se upp från jorden! se, vid lampans sken
Mitt bleka anlet, badande i tårar.
O Qvinna, Qvinna! mannens gråt du pressar.
Ve och förbannelse! hvad kan jag mer? . . .

PERPETUA.

O, Broder, mig förskona! brännhet faller
Din gråt på systerns hjerta. Vid vår kärlek,
Vid alla minnen af vår fordna sällhet,
I tårefloder knäböjd vid din fot,
Besvär jag dig! Förbannelsen ej kalla

På detta hufvud, förr så älskadt, ned.
O, unna mig mitt hjertas lugn och döden.

AULUS.

Stig upp, stig upp... Beklagansvärda fader!
Beklagansvärda mor!... Må aldrig mer
Jag återse Er... Och, o arma syster,
Farväl för evigt. Gudarne förbarme
Sig öfver dig i dödens grymma qval!...

PERPETUA.

Säg icke Gudarne. Säg Gud! Blott En
Allsmäktig, hvälfver himlarne och jorden,
Och om än flere Gudar, flere Herrar
Beherrska skilda verldar, skilda hjertan,
Så har likväl din syster endast en.

AULUS.

Nå väl! Gud dig välsigne. Öfvergifna!
Din Gud välsigne dig! farväl, farväl!

(*han lemnar hastigt fängelset.*)

PERPETUA.

Han mig välsignar — o, hvad fattigdom!
Jag intet har att honom ge tillbaka.
Ett tröstar mig likväl. Du, Gud, är rik,
Ger öfver allt hvad vi förmå begära.
Hur uselt dock är ej vårt lif på jorden!
Blott på bekostnad af en annans sällhet,
En annans lugn är menskan lugn och säll.
Hvad skaparn sjelf i tidens gryning skilde,
Hvad himmelen till helvetet förkastar,
Och helvetet i sina kulor saknar,

Uppväxer här i broderlig förening —
En evig jemvigt mellan ljus och mörker,
Ett kunskapsträd på godt och ondt är verlden.
Dag förutsätter natt, hvar rosig vår
En sorglig vinter, och en helsoblomma
Uppspirar ej i tidens mulna dal,
Att ej dess motsatts, giftets hemska ört,
Sin dunkla krona vid dess sida höjer.
För hvarje ros som jag i gruset bryter,
En tagg jag trycker i min likes hjerta,
Och fridens Genius, i mitt famntag sluten,
Är orons Demon vid den andras barm.
O klara ljus, af ingen blandning skuggad!
Du högsta goda, för hvars blick det onda,
Förintadt, flyr i evig natt tillbaka,
Hur längtar jag att dina borgar nå,
Der kärlek spiran i Äoner för,
Och allas salighet är vinst för alla!
Dock fjerran än jag är från målet skild.
Än pröfningar mig återstå, och tungt
Mitt hjerta slår af nya plågors aning.
Ha! rysligt brakar kopparbommen åter.
Han kommer... Hvalf, nedstörten öfver mig!

ALBANUS. PERPETUA.

ALBANUS.

O, att min stämma sprängde dessa murar,
O, att den hunne öfver molnens rymder
Till Jofurs thron och kallade från höjden
Benådnings-blixten på mitt hufvud ned!
O grymma syn! hvi släckte nattfull blindhet

Ej längesedan mina ögons ljus?
Hvi dogo re'n ej alla mina sinnen?
Hvi sparades till denna grymma stund
Af stjernornas beslut det tunga lifvet?
O, dag, som ödet böd mig öfverlefva!
Ha! en förbryterska, i kedjor läst,
Min dotter för mig står, en vålnad lik,
En ryslig håndigt på min flydda lefnad!

PERPETUA.

Hvad skall jag svara? Vittne i det höga!
Min oskuld känner Du. O, värdes skänka
En engels lugn åt uppsyn och åt röst!
O fader, räck din hand! Med gråt och kyssar
Jag vill den hölja. Fader, mig förlåt
Hvar sorg, hvarmed din lefnad jag förbittrat.
Ack! dubbelt svider i min egen barm
Det svärd, hvarmed din själ jag genombårat.
Tro mig, din smärta ensam gör min smärta.
Jag är så lycklig annars i mitt häkte.
Besvarade af hvalfvens muntra genljud,
Som harpor klinga kedjorna. Min halmbädd
Ett läger är, af nöjets rosor smyckadt,
Och lampan brinner som ett bröllopsbloss.

ALBANUS.

Du lycklig, du? förirrade, förförda,
Berusade af svärmeriets gift,
Af ormars gift, af basiliskers lära?

PERPETUA.

Håll, fader, håll! o Gud, hör ej hans ord,
Se blott det qval, som rasar i hans inre!

Tro mig, o gamle! hjertats fröjd och plågor
Ej målas i det yttre. Efter skenet
De mätas ej. Fördoldt är själens lif.
En annan sol än den, hvars gyllne fackla
I zodiaken brinner, henne lyser,
En annan Zefyr än den vind, som alstrar
I Floras armar liljorna och rosen,
Är hennes vårvind. Andra stjernor dela
Väl eller ve åt hennes känslor ut.
O, när den yttre menniskan förgås,
Då höjer först den inre sin triumfsång.
Så lefver axet först vid kornets död,
Och bojans fall förkunnar trälens frihet.

ALBANUS.

Ej kom jag hit att dina lexor höra.
Den grymma klippan, som mitt hjerta trycker,
Du vältar ej, med detta joller, bort.
Ack! tunga qval och svidande bekymmer
Mig förde hit. Medlidande jag kom
Att i mitt fadersnamn af dig begära.

PERPETUA.

Hvad kan jag göra? Endast dö med lugn
Och dig välsigna.

ALBANUS.

Lofva blott att offra
Åt Kejsarns Genius, och din boja faller.

PERPETUA.

Jag känner detta medel. Af min bror
Jag nyss besöktes. Äfven han med tårar
Grymt qvalde detta hjerta.

ALBANUS.

Och hvad svar
Gaf du hans tårar?

PERPETUA.

Ett blott kunde gifvas.
Jag lofvade att pligtens ban ej lemna,
Att mot det högsta mened ej begå.

ALBANUS.

Feg var han, som dig släppte. Hoppas ej
Att fadren ock är lika flat som brodren.
Från denna stund jag vill hos dig förblifva,
Vill till Pro-Consuln följa dig och slutligt
Upp till den blodiga amfiteatern —
Vill qvälja dig med suckar, rop och tårar,
Tills marmorhjertat veknar i din barm.
O hör min bön! en tröstlös mor förenar
Ifrån sin dödsbädd sina rop med mina.

PERPETUA.

Ifrån sin dödsbädd? Nämn ej om det ordet.
Hemskt i mitt öra hväste det, likt blixten,
Som vid min sida dödade en vän.
Är det ej sant? du skämtar blott? hon lefver,
Är frisk och snart förgäter mig?

ALBANUS.

Hon kämpar
Med döden.

PERPETUA.

Gud! din vilja ske på jorden,
Som den bland stjernor och bland englar sker!

Du krossar mig — högtlofvadt i Äoner
Dock vare ditt tillbedjansvärda namn!

ALBANUS.

O, vänd i tid, sömnvandrerska, tillbaka
Från afgrundsdjupet, på hvars rand du leker
Ursinniga Mänad! förnuftets röst
Och kärlekens till sans dig återkalle!
Minns du ej mer din barndoms sälla dagar?
På hoppets blommor, smekt af glädjens vindar
Du sorgfri lekte, som en nyfödd fjäril
I solens glans, i vårens liljedoft.
Din moders ömhet var den sol, hvars strålar
Om dagen lyste dina fjät, den måne,
Som, himmelskt blid, i dina drömmar log,
Den morgonrodnad, som, med kinden daggig
Af glädjetårar, väckte dig ur dvalan
Till lif och fröjd i rosenlundar opp.
Omenskliga! din forntid du förnekar,
Din sköna urverld, med dess gudamakter,
Du gör till intet, vändande barbariskt
Emot ditt ursprung dödens skarpa dolk,
Vildt sönderslitande det sköt dig födde.
O, ryck dig lös ur Eumenidens armar,
Ur Furiers kopparhänder! Återtag
Ditt menskohjerta, mot en tigers bortbytt.
Ej för mig sjelf och ej för dig jag ber,
Blott för din moder. Lät den aftonstjerna,
Som borde lysa hennes lefnadsqväll,
Ej i en hotande komet förvandlas,
Och detta träd, som blommade så härligt,
Som gyllne skörd åt hennes höstdar lofvat,

För glädjens frugt ej ge den bittra dödens!
O skall en älskad dotters hand ej strö
Med tröstens blommor hennes dödsbädd? — sluta
Det brustna ögat? — Skall en fridens kyss
Från dyra rosenläppar icke hämta
Den armas själ vid grafvens portar upp?
Skall vålnaden till Orkus vredgad fly,
Högt jemrande, af lifvets hånskratt svarad,
På allt bedragen hvad den älskat här?

PERPETUA.

Du fintlig är att plåga mig. Så grymt
Ej vilddjurständren såra. Romas bödlar
Ej slipa jern, så hvasse, som de ord,
Med hvilka du mitt hjerta söndersliter.
Dock fåfäng är din möda. Han, som lagar
För solens gång i zodiaken skrifvit,
För hafvets ebb och flod, för månens skiften
Och stjernans lopp — den väldige hvars blick
Tyst hvälfver himlarnes kristallesferer,
Han bjuder ock mitt arma hjerta stå
Orörligt på den plats hans kärlek anvist.
Högt ropar blodets, högt naturens röst:
Guds egen stämma likväl högre talar.

ALBANUS.

Ett hälleberg, o dotter! är ditt hjerta.
Förgäfves regna tårarne och bönen
På dess granit. En klippvägg är ditt bröst,
Mot hvilken talets vågor fåfängt brytas.
O afskyvärda skådespel, från hvilket
Den gyllne solen bör sitt anlet vända,

Som från Thyestes' måltid förr! En fader,
Hvars hjessa grånat under ärans kransar,
Hvars lif förflutit under pligters öfning,
Vid grafvens rand, han till ett älskadt barn
Om nåd för sig och sina fåfängt ropar.
O dotter, hör mig! för mig sjelf jag beder,
För detta hufvud, prydt af tidens hand
Med fjorton lustrers tunga silfverkrona,
För detta hjerta, som för lifvets väl
Ej dött ännu, ej för dess afgrunds-plågor.
Jag var så lycklig nyss. Af landsmäns aktning
Min tinning kransades, och eget bifall
Mitt inre gladde. Qvällens Eos lik,
Min forntid myste från en molnfri himmel,
Och, medan drömmar från Elysium krönte
Med underblommor glömskans trollpokal,
Af minnets träd med friska guld-oranger
Jag vederqvecktes. Nu, hvad dystert moln
Beklär min pol! Hvad dunderröst mig skakar
Ur lifvets glada aftondrömmar upp!
O dotter, dotter! du allena är
Den vreda gudamakt, det stränga öde,
Som mig förföljer, är den Eumenid,
Som i min skymning straffets fackla skakar.
Förbarma dig! o, låt mitt trötta hjerta
I ro förenas med sitt stoft, mitt namn
Med blygd ej höljas af ditt brott, din död!
O, låt i fred min lefnadslampa slockna!

PERPETUA.

Gud, rädda mig! beröfva ej mitt öga
Den gyllne strålen af din nåd och sanning,

Den höga känslan af din Andes kraft!
Hvart skall jag fly? All verlden sig beväpnar
Emot min kärlek och min tro. Naturen
Och stjernorna besluta mitt förderf.
Gud, hör min röst! ur frestelsernas storm
Till dig jag ropar, ur förtviflans böljor!
O Evige! din starka hand mig räck,
Och lyft mig frälsad ur de svarta djupen!
Jag bönhörd är. O, sväfvade en Engel,
I ljustalar, med fridens palm i handen,
Ej mig förbi? o, hviskade en röst
Ej i mitt öra från koralleläppar,
Ömt varnande: förvara dina kläder!
Håll lampan tänd, snart är din brudgum här.
»Jag kommer, jag, den förste och den siste,
Ditt A och O!» från sina himlar ropar
Min älskling så, och Andens milda röst
Och brudens suckar svara: amen amen!

ALBANUS.

All möda är då fåfäng. Ordens pilar
Förlorade vid dina fötter falla.
Ej böner dårligt vill jag slösa mer,
Förbannelser jag vill likt åskregn gjuta
Ned på ditt hufvud, gräsliga Megära!
Ve, ve den stund, då aftonstjernans stråle,
Med lömska blickar, leende, mig inbjöd
Till kärleks-festen, som dig lifvet gaf!
Ve, ve den stund hvars stjernor hemskt dig lyste
Ur nattens djup i tidens dalar in!
Ve modersbrösten, dem du sög! Den jord
Dig närde, basilisk! Dö fritt, men straffet

Dig rysligt öfverlefve, följe dig
I Maners öcken ned! Trehöfdad tjute
Det grymma djur, som vaktar afgrundsporten,
Dig snart en helsning mot, och Orkus sjelf
Af fasa darre vid de hemska ljuden!
Vid Ixions hjul ditt hjerta fjettradt blifve!
Svartmantlade, må hämdens Eumenider
Och Flegeton med röda eldsvall taga
Din själ emot! Dock hvart, o Gudar, hvart
Förs jag af Furiens jernarm? Nej, o Gudar,
Olympens och Tartarens! hören ej
Den rasande, som mot sitt hjerta beder.
O vilda qval! Eld är min andedrägt,
Storm hjertats slag och midnattsmörker själen.

PERPETUA. (*ensam*)

O Gud! ej blott de helige du vårdar,
Som himlens pant, som korsets tecken bära:
Till hvarje själ, i stoftets kedjor bunden,
Du sträcker hjelpande din fadershand.
De äro dina, liksom vi. För alla
Står himlen öppen, som för oss. Hvart öga
Af solens klara gudomseld bestrålas:
Hvart hjerta fröjdar sig i nådens sken,
Om sjelfmant ej sin purpurblick det sluter.
Till alla alla närmar Anden sig,
För alla blodets helga bölja flöt,
En paradisflod, ut i fyra verldar.
Om endast Christne, vigda händer blott
Af lifvets träd få gyllne äpplen bryta
Och blommors prakt, till evigt friska kransar
Åt sina lockar, o, så grönskar dock

Ert hopp, Nationer! på hvart blad der spirar.
Se derför vågar jag till eterns höjd
Mitt öga lyfta med en bönens tår,
En stilla suck för honom, som mig födde
Till jordens lif. O Herre tillstäd ej
Att mörkrets andar honom platt förgöra!
Gjut tröstens dagg i branden af hans qval,
Näps stormarne, som rasa i hans bröst,
Och lät förnuftets klara solbild åter
Tillbakastråla från en lugnad själ.
O kärlek, kärlek, som, från ljusets rymder,
Att i din famn de villade församla,
Till jorden steg i mensklig skapnad neder
Och älskade och dina armar sträckte
I korsgestalt mot verldens Allhet ut!
Symboler blott af tidens sol bestrålas.
Blott en symbol, ett tecken af den kärlek
Som älskat oss, förr'n verldens grundval lades
Var din i tiden speglade försoning
Då mellan Gud och menniskan du trädde
På Golgatha i blodig offerskrud.
Men endast krigerskan i stoftets dalar,
Blott menniskan behöfver ord och lösen,
Ej du, Alltseende! — Du känner dina,
Och ingen makt dem sliter ur din famn.

(*lång tystnad.*)

Hård var min kamp. Den ändad är. Haf pris,
Barmhertige, som uppehöll min svaghet!
Jag segrat har. Förvarad är min skrud
Och fridens palm och helgonkronans skimmer.
Ack! denna kamp bestods ej af den svaga,

Den öfvergifna qvinnan. Gud! din kärlek
Mildt stridde, led och segrade i mig.
Gud! hvilket offer kunna mina läppar
Hembära dig? ej hjertat äger tankar,
Ej språket ord att mäta nådens djup.
Dock gläds, min själ! Snart Edens majfest kommer,
Snart klingar äfven du, en tonrik svan,
På lifvets elf, de frälsta andars hymn,
Snart jublande mot Evighetens sol,
Du hänryckt sväfvar, en melodisk lärka.

(*tystnad.*)

Så är jag ensam med mig sjelf och Gud.
Kom, glömska af allt jordiskt, kom från himlen
Guldvingad ned och med din trollpokal
Mitt hjerta söf i paradisets drömmar.
Ett enda minne, fruktar jag, skall följa
Mig ur min landsflykt hem till fosterlandet
Ett enda enda föremål än håller
Min tårblick fjettrad lågt vid tidens dal.
Det är min Flavius. Lik den späda telning,
Hvars moderliga stam, för yxans jern,
I förtid sjönk på bergens fria höjder,
Mot ödets storm han ensam strida skall,
Mot lifvets och förförelsens, o himmel!
Hans själ bevara och i modrens famn
Det dyra barnet återför en dag
Vid Englars chorsång på de rosenfällt
Der lifvets träd beskuggar Edens strömmar.
O nådens Gud! Du modershjertat skapat,
Din egen kärlek är en moders lik.
Se, åt din vård med tårar jag förtror

Den enda skatt jag än i lifvet äger.
O, slut min älskling till ditt fadersbröst!
Lät honom trygg och salig hvila der,
Ack, tryggare än förr i dessa armar!

FEMTE AKTEN.

Torg i Carthago. På en balustrad utanför sitt palats sitter Pro-Consuln i purpurdrägt och på elfenbens-stolen. Bakom honom stå Apparitorer. Nedanför balustraden är en schavott upprest, hvarest de Christne fångarne, slutne i kedjor, bevakas af krigare. Inom ett skrank, åt fonden till, sitter Quæstorn med Notarier. Fonden är uppfylld af invånare i Carthago.

HILARIANUS.

O hvilken fräckhet, hvilken ryslig blindhet!
Från maktens höjder fåfängt nåden kallar
Den vilseförda i sin famn igen.
Ursinnige! än står er fritt att träda
I pligtens väg tillbaka. Än er lycka
Uppblomstra kan i värman af den sol,
Som, leende, från Palatinska berget
Sin strålglans gjuter kring en lycklig verld.
J viljen ej. O marmorfolk! ej lifvar
En mensklig känsla era bröst, ej glöder
En gnista der utaf Promethei låga,
Och Jofurs dunder, skakande Tartaren,
Kan er ej väcka, kan er krossa blott.

EUBULUS.

Pro-Consul! uppfylld är din pligt mot oss.
Haf tack att våra lif du velat rädda

Medlidande med våra själar haft.
Nu är det tid att andra pligter sköta.
Förspill ej mer en dyrbar möda. Skynda
Att iklä oss vår helga marterskrud.

HILARIANUS.

Hur veten J att dödens korta straff
Jag er förunnar? än om nya kedjor
Jag låter smida öfver dem J bären
Och sänker er i dubbelt djupa hvalf,
Dit ingen fläkt, dit ingen strimma når,
Att lefvande förmultna der i natten?

THEODORUS.

Gör hvad du vill. Vår frihet icke fängslas.
Ej jernets lag, blott kärlekens hon lyder.
En hand, ur molnet sträckt, i rosenband,
Ur labyrinten vänligt henne leder.

HILARIANUS.

Tig du. Till dig i alla fall ej talar
Den hulda nåden. Du skall sjufaldt dö,
Gråhåriga förförare!

FLERE RÖSTER.

O smäda
Vår fader ej. Hans silfverlockar vörda
Och engelns lugn, som från hans panna ler,
Likt midnattsstrålarne från månens anlet.

HILARIANUS.

Hur underbart! Folk, som, ett liknöjdt vittne
Till detta skådespel, omkring mig står!

Dig frågar jag, om rätt mitt öga ser,
Mitt öra hör. Hvad? eller gäckar blott
En dröm från Orkus mina druckna sinnen?
Ej är ovanligt att se Furien tända
Bland menskoskaran här och der ett hjerta
Med sina flammor an; men, sådan mängd
Vansinnigt yrande, af svindeln fattad!
Det är förmycket, kan ej vara sant.
Om ynglingar allena jag dock röjde
Ibland de rasande, allt kunde lätt
Förklaras då, ty svärmeriets farsot
Angriper helst det heta ungdomsblodet
Och går det kalla, pröfvade förbi.
Men nu, o blygd och jemmer! hela fält
Af silfverhjessor, svigtande för ålder,
Stå väntande på straffets skördedag.
O J elände! var er hela forntid
Så litet värd att för en drömbild blott
J säljen bort dess minnen och dess kransar,
Tillintetgörande med brottets död
Ett lif åt dygden och åt äran helgadt?

EN GUBBE.

Vårt forna lif var död. Först nu vi lefva
Vid grafvens rand, i åldrens vinterdar,
Oss lifvets dufva med en suck besjälat.

HILARIANUS.

O raseri, o dårskap utan like!
Och sådant språk förs af erfarenheten!
Välan! ej alltid silfvergråa lockar
Betyda vishet. Till de yngre nu

Jag vill mig vända. Kanske motstår än
I någons bröst den friska ungdomsglöden
Förderfvets höjd, och hvad en osäll stund,
Vid grymma stjernors fängslande aspekter,
Förstört, upprättas kanske af ett ord,
Sagdt under gynnande planeters ledning.
O hvilken anblick, sorgelig och skön
På samma gång! Af ynglingar en här,
Frisk, blomstrande och reslig, som de palmer
Hvars kronor le från Ganges' speglar åter,
Jag ser omkring mig stå, en praktfull rad
Af fosterlandets barn i fjettrar slagne.
O, hvilken anblick! värdige att strida
För Cesar och för republik, att bära
Triumfens krans och genom Romas portar
Högtidligt gå, i segerdrägter höljde,
Den helga vägen vid Päaners ljud,
Ack! värdige att lefva hjeltars lif
Till slafvars död de sjelfve sig fördömma.
O J förförde! Skymfadt skall ert namn
Till efterverlden komma. Ingen vän
Skall era ben församla på den höga
Amfiteaterns blodbestänkta sand,
Och ingen Brud med tårars dagg beströ
Er urna i den månbeglänsta lunden.

EN YNGLING.

Hvad rör oss menskors bifall? o! hur fåfängt
Är ej det lof, som öfver minnesvården
Här nere ljuder! fåfängt mer än vinden,
Som vaggar blommorna på grafvens yta!
Vårt eget hjertas sälla vittnesbörd,

Den ära, som af Gud allena kommer,
Är föremålet för vårt djerfva hopp.
Af våldets nyck skall ingen blodig dom
Beröfva oss den ljufva segerkransen.
Hvad mer om ej ett jordiskt ögas tår
Vår urna fuktar, endast ljusets Englar,
En stjernklar afton, hviskande och sälla,
Det rum besöka, der vårt gjutna blod
Högt vittnade om Gud i mörkrets dalar?

HILARIANUS.

O svärmeri, hur gränslös är din makt!
Förnuft och sanning vid din röst förstummas.
Dock vill jag än försöka, vill på er,
J unga, sköna, oskuldsfulla Mör,
Till slut försöka mina läppars svada.
Ha, hvilken syn! I himlen Venus gråter,
Ur stora, blåa, kärleksrika ögon,
Medlidandets och sorgens helga tår.
Matt brinner Amors fackla, bågen faller
Ur gossens hand, i kogret pilen dröjer,
Och bäfvande Chariterna sig vända
Från deras kedjesmidda systrar bort.
Hur grymt, hur underbart! Af brottets kedjor
De hulda armar lastade, som sjelfva
Till bojor ämnades åt Latiens hjeltar,
Cytheriskt lena bojor! — Dessa hufvu'n,
Mer strålande än fästets alla stjernor,
Åt nattens Furier snart jag helga skall!
O flickor, flickor! blomstrande och täcka
Likt unga rosor i Elysiens dalar,
Af majdagg strödda, näktergal-besjungna,

Åt dödens lia sjelfmant J er bjuden,
Åt dödens och förgängelsens, o fasa!
Så skola dessa blomster-lemmar rysligt
Då gnissla under skarpa vilddjurständer,
Och dessa hjertan, skapade att älska,
Att genom kärlek ge och motta' fröjd,
En hisklig graf i lejongapet finna!
Så skola öfvergifna mödrar vrida
I öde tjellen, blod-besprängda händer,
Och älskarn, blek som nattens vålnad, gå
Bland era minnen, sörjande och stum,
På lifvets hela rosendröm bedragen!
O nej! med blomster krönt af nöjets aning,
Från purpurbäddar Hymen mot er ler,
Och Cupidoner rikta mot er barm,
Vid lyrors klang, den gyllne vällust-pilen.
Till Quæstorn gån — uppgifven era namn,
Och lofven blott, vid nästa offerfest
Åt Kejsarns Genius, ett besök i templet.

EN FLICKA.

Var detta allt, Pro-Consul? Var din Svada
Ej rikare på ord?

HILARIANUS.

Nej, talets koger
Jag uttömt har. Nu fatten ert beslut.

FLICKAN.

Det redan fattadt är. Ej öfverlägger,
Ej väljer hjertat — som den fria lågan
En enda väg, en enda riktning följer

Och stiger, skimrande i gyllne prakt,
Mot fästets rymder, mot beslägtad eter,
Så ilar hjertat, vingadt af sin drift,
Högt öfver gruset mot en älskad himmel.
Hvad angå oss, Pro-Consul, dina skäl?
Vi höra endast hvad vår kärlek fordrar.

HILARIANUS.

Hvad fordrar då din kärlek, svärmarinna?

FLICKAN.

Hvad fordrar väl all tänkbar kärlek? offer,
En ömsesidig skänk af lif mot lif,
Utbyten blott af hjertan och personer.
Så, genom helga vällust-dödars bad,
I evighet hans flammor sig förnya.

HILARIANUS.

Grym är den kärlek, som tillintetgör
Sitt föremål och af dess varma blod
Vill dricka rus ur gyllne offerskålar.

FLICKAN.

Blott genom blod den fallna själen renas,
Blott genom blod hon köpes fri. O afgrund
Af himlens kärlek! Alla fästets stjernor
Ej sjunga dig, i eviga Äoner,
Nog hög, nog värdig brölloppssång ändå.
Pro-Consul, ja! du känner ej vår kärlek.
Ej i en pafisk myrtenlund han sväfvar,
På lätta vingars par, med bloss och pilar —

Han korsfäst är. — Blott smärtorna och döden
Förena våra själar med sin vän.

EN ANNAN FLICKA.

Skönt talar du, o syster! Jordens glädje
Är smärtans mor, men smärtan, villigt hyllad
Af Andens kärlek, föder evig fröjd.
På korsets träd den helga manna växer,
Som själarne i öknen uppehåller.
Af blod och tårar väfva dunkla stunder
Djupt under molnen våra bröllopskläder.
O, huru skönt skall ljusets purpurmantel,
Af stjernor stänkt, kringfladdra oss deruppe,
Och snöhvit oskuld skimra derigenom,
Likt Phosphoros igenom Eos' flor.
Ha! re'n på afstånd skallar brudpäanen.
Kronljusens glans från brölloppssalens fenster
Mitt öga, bländande, med tjusning slår.
Ack! mötas re'n åskådningen och hoppet?

FELICITAS.

Perpetua, hör du? snart vår dröm sig fyller,
Snart tala vi, i Edens rosendalar,
Med glädjegråt om lifvets flydda dröm.

PERPETUA.

O ja, min vän! och vandra, hand i hand,
Ledsagade af Skaparns Fadersöga,
Från sol till sol, förvånade och sälla,
Och brinna sagta, inför Lammets thron,
Likt milda lampor, syskonligt tillsamman.

HILARIANUS.

Hvem talte sist? Likt ljudet af en visa,
Den vandrarn ofta i sin hembygd hörde,
Och nu, med glad förvåning, klinga hör,
Ur dalens skuggor, upp till sig på berget,
Så, i min själ, den rena silfverstämman
Uppväckte dunkla, halfförqväfda minnen.
Träd, qvinna! närmare mitt tribunal!
Slå ej ditt öga ned. Sänk ej ditt hufvud
Mot jordens bryn, en vissnad blomma lik.
Väl fruktansvärdt är Domarns anlete,
Men af dig sjelf hvart ögonblick beror
Att i en väns den hotandes förvandla,
Åskmolnet i en sol. Väl hämndesvärdet
Förfärligt blixtrar i min ena hand,
Men i den andra vinkar fridens lilja.

PERPETUA.

Hvad vill du se, Pro-Consul? Lagens öga
Ser, i den stora menskoskarans hvimmel,
Blott två personer. Oskuld är den ena
Och Brott den andra.

HILARIANUS.

Nej! min aning ej
Har mig bedragit. Det är Flavii Enka,
Min flydda väns! beklagansvärda stund!
O dyra vålnad, som, bland lagerträden,
Nu stilla vandrar, på Elysiens öar,
Och någon gång på veka blomsterbäddar
Af ljuden söfs från Orfei gyllne strängar —
O dyra vålnad! om till denna jord

En blick du kastar ur din sälla skymning,
Om detta jemrens skådespel du ser,
Ej vredgas då på mig, att, smidd i kedjor,
Din fordna maka vid min domstol står,
Att detta hufvud, dig så kärt i lifvet,
Jag måste snart åt straffets Furier viga!
På henne vredgas. Sjelf den grymma har
Din ära fläckat, skändat dina Maner.

(Efter en minuts tystnad, fortfar han, med blicken fästad på Perpetua.)

Olyckliga! du brottslig är — och dock
Medlidande jag med ditt öde känner.
I bättre dar vi ofta sett hvarann,
I andra kretsar, ej med dessa blickar.
Huld, som en majsol, mellan fromma Larer
Du lyste då. Kring dina rosenläppar
Elysiskt skämtets fjärilar sig svängde
I vingad dans, och glädjeblommor växte
I dina fotspår öfverallt ur natten.
Nu, himlamakter, hvilken grym förvandling!
I kedjor bytt är nu det liljeband,
Hvarmed Chariter, fängslande den hulda,
Den fjerde systern, ryckte henne fort,
En annan Venus, i Olympisk ringdans.

PERPETUA.

Min natt, Pro-Consul, var den tid du prisar,
En ryslig natt, ej lyst af himlens stjernor,
Af irrbloss endast. Skimrande, men kall,
Min vintertid i bojor då af is
Höll fängsladt hvarje frö af andelifvet.
Nu är min vår. Nu strålar lifvets morgon

Från en försonad himmel vänligt ned,
Och hvarje tanke, likt en näktergal,
Om evighetens glada brudfest qväder.
Ack, flärdens gyllne kedjor då jag bar:
Nu bär jag endast svaga band, dem döden
Snart slita skall, ej själens band jag bär.
I frihet, ljus och eter sväfvar Anden.

HILARIANUS.

Hvem nalkas der? Hvem tränger mellan vakten
Ursinnigt fram?

PERPETUA.

O Gud! det är min far.

DE FÖRRE. ALBANUS.

ALBANUS.

Nej, vaktade ock alla verldens härar,
Med dragna klingor, vägen till min dotter,
Nej, höll det grymmaste af Nubiens lejon,
I blodigt gap, imellan skarpa tänder
Den arma re'n, ej något skall mig hindra —
Jag henne se, jag henne rädda vill.
O jemmerfulla skådespel! ett mål
För himlens vrede och för folkets hån,
I fjettrar smidd, i jernets boja sluten,
Vid domarns tribunal min dotter står,
Min ömma, fromma, oskuldsfulla dotter!
Kom, o mitt barn! i fadrens kända salar,
I skuggan af hans parker glad tillbaka,

Kom slumra åter vid kristallers sorl,
Bland rosenhäckar, der i lifvets vår
Du mot en diktad framtids himmel drömde.
Kom, följ mig, flicka!

PERPETUA.

Kan jag väl dig följa?
Jag kedjor bär, mig tusen lansar vakta.

HILARIANUS.

Hvem gaf dig, säg, o gubbe, lof att trotsa
Den höga rättens majestät? att störa
Det helga alfvaret vid Themis altar?
Dock jag förlåter. Du är far. Naturen
Den äldsta är af alla gudomsväsen.
Än ingen Konung maktens scepter bar,
Än intet offer brann i Jofurs tempel,
Då fadersväldet re'n med blomsterspira
Beherrskade ett lyckligt herdefolk,
I gyllne tidens, i Astréas dalar,
Ja, fader, fader är den äldste Guden,
Urverldens mäktige Regent. Än vandrar
Hans jättevålnad i den nya verld,
Som tidens söner här i gruset byggde,
Och, hvarje gång den helga skuggan nalkas,
Kroniderna för honom sänka ned
Metalle-spirorna med helig rysning.
O gamle man, på mig ej fåfängt vredgas,
På lagen ej och på vår Cesars bud.
Hon sjelf sig störtat i förderfvets djup,
Hon sjelf förskjuter, trotsande, den hand,
Som nåden än till hennes räddning sträcker.

ALBANUS.

Pro-Consul, säg! är nåd ännu att hoppas?
Ej allt förloradt re'n?

HILARIANUS.

På himlen flammar
Kometens svärd. Än det ej träffat har.
Det svarta molnet under åskors tyngd
Deruppe svigtar. Än ej blixten ropat.

ALBANUS.

Så vill jag då det yttersta försöka.
Ej nog jag bedt, ej nog jag gråtit än,
Ej för min dotter nog mig förödmjukat.
Omsider vintrens ispalats dock smälta
För solens brand, för västanvindens suckar,
Och bergets malm för eldens stränga makt
I klara purpurströmmar slutligt flyter.
Än klappar, dotter! i din barm måhända
Ett menskligt hjerta. Till en atlas-klyfta
Den nya läran kanske dig ej bytt
Än med sitt grinande Medusas hufvud.
Så gör jag då mitt yttersta försök.
Ej harmens känsla vid de grymma plågor,
Med hvilka du min ålder öfverhopat,
Ej rättvis blygsel för de tusen vittnen,
Som förr, i lyckans och i hedrens famn
Mig hvila sett på friska lagerbäddar —
Afhålle mig att tigga dig om nåd,
I glödhet gråt till dina fötter dignad.
Se, dotter, se! För dig till jordens grus
Jag böjer nesligt mina knä. Se tåren!

Min hjertblod är det, som i varma strömmar
Ur ögat ilar öfver bleka kinder —
Se mina qval . . .

PERPETUA.

Se, fader, äfven mina.
Du kan det icke. Endast Gud dem ser.

ALBANUS.

Här vill jag ligga, vill med trötta armar
Omfamna dina knän, i tårar smälta,
Tills du bevekes, eller ock min själ
Jag andas bort i heta jemmersuckar.
O haf medlidande, o hör den röst,
Som fadershjertat, ur ett afgrundsdjup,
Till dig, sitt ödes Drottning, halfdödt, sänder.

PERPETUA.

Stig upp, o Fader! Dina armar bränna
Som Molochs kopparamar. Grymt de qvälja,
Som ormens ringar den Trojanske hjelten —
Stig upp att ej på stället jag förgås.

ALBANUS.

Se dessa hår — de grånade med heder,
De kransades af ekens blad. Nu sliter
Jag deras lemningar med våldsam hand
Från hjessan bort. Nu, rasande af qval,
Jag offrar dem åt nattens Eumenider.
Se detta bröst! fast som en klippa fordom
Det stod i pilars regn, bland svärdens ljungeld.

Nu med förtviflans hemska slag jag vill
Det sjelf förkrossa.

PERPETUA.

Himmel! dig förbarma!
Nu skiljas våldsamt tvenne verldar åt.
Nu brista jordens band. O afgrundssmärta!

ALBANUS.

Du ej bevekes. Nå, väl an! jag svär,
Du skall dock räddas. Ingen vildjurstand
Skall gudlöst såra dessa blomsterlemmar,
Och banans sand ej dricka skall ditt blod.
Jag vill dig rädda. Trotts Cesarers bud
Och härars vakt och vreda gudars dunder,
Jag vill dig rädda, vill med väldig arm
Dig släpa bort ur dina bödlars krets.
Ur vägen, vakter! Fadershjertat samlar
Den sista kraften. Emot jord och himmel
Det sig beväpnar för ett älskadt barn.

(*Han omfamnar Perpetua med ena armen och blottar med den andra en under togan hittills förborgad lans.*)

PERPETUA.

Hvarthän? hvartän? o Gud! hans arm förlama!
Qväf raseriet i hans bröst.

HILARIANUS.

Hvad, usling!
Du trotsar vakten? blottar våldets jern?
Du lägger hand på Cesars fånge? Stridsmän!
Hvi töfven J? fort! gören eder pligt!
Fort! sliten qvinnan ur hans famn och jagen

Hans fräcka jemmer fjerran från den ort,
Der obeveklig dom allena thronar.

(Strid mellan Albanus och vakten. Genombårad af flere lans-sting nedsjunker den förre, döende, vid sidan af schavotten.)

PERPETUA.

O Gud, o Gud! till sista droppan tömd
Är jemrens kalk. Ack! tusen gånger re'n
Har offret dödt, som korats åt ditt altar.

(Hon neddignar vanmäktig i Felicitas armar.)

FLERE FÅNGAR.

Perpetua, ryslig var din kamp. Din seger
Gudomligt skön. För dig vi hjessan böja
Med helig vördnad. Snart vid Lammets thron
För Englarne din ära vi bekänna.

(lång, dödslik tystnad.)

HILARIANUS.

Så har omsider svärmeriet vunnit.
Det vill en blodsfest. Må dess vilja ske.
Hör mig, du folk, som, troget Cesars bud
Och Romas Gudar, för en ny Idol
Ej rysligt böjde dina knän, ej drack
Ur villans kalk, af Furier bräddad, döden!
Till vittne nu jag högljudt kallar dig,
Om något medel oförsökt jag lemnat,
Ej tålamodets alla skatter slösat,
Det blod att spara, som en vred Olymp,
Till sin försoning länge kräft, men fruktlös
All möda var. Välan, min hand är ren.
J brottslingar, till hvilka nåden redan
Förgäfves talat, hören domens åska

Gällt dundra nu och rysen, men för sent.
Då nästa sol mot Vesterns öknar lutad,
Förgyller Atlas skogbekrönta fjellar —
Hon blir Er sista — rysligt då J skolen
I cirkens krets, vid sistrers ljud och folkets
Handklappningar, af vilddjur sönderslitas.
I koppar dommen ristas må, och sekler
Högt läsa den och era namn bespotta.

FLERE RÖSTER.

Pris Dig, o Evige! Vårt ödes tärning
Är lyckligt kastad. Segerkronan vunnen
Och ändad hvarje kamp. Ack, himlen öppnas,
Och menniskan i Gudomsära ler!

SMÄRRE DIKTNINGAR.

KYRKOGÅRDEN.

Det midnatt är, och Månens öga stirrar
Med jemrens blick till jordens hyddor neder.
Bland molnen tyst den bleka stjernan brinner.
I nattens famn jag öfvergifven irrar —
Mig till de fält en sorgsen Genius leder,
Der hjertat lugn för alla stormar finner,
Der evigt trygg för hvarje nöd och fara,
Tillsammans bor de dödas syskonskara.

I åldrig prakt det gråa Templet stiger.
Kring grafvarne ett sorgligt månsken darrar,
Och hemske stå, likt svarta gastar, korsen.
Naturens krets i sabbats stillhet tiger.
För nordan blott den nakna linden knarrar,
Och fjerran hörs ett dunkelt gny af forssen.
Du säkra hamn för alla ödets ilar!
Hur lycklig den, som i ditt sköte hvilar!

J Ynglingar, J Makar och J Fäder,
Som tyste här i hvilokamrar dröjen,
Dit ingen Sol och Måne blickar neder!
O, vredgens ej att jag ert hem beträder —

Jag, äfven jag är död för lifvets nöjen,
Och blott dess qval mig skilja än från Eder.
O, stigen upp! på mina frågor svaren
Och grafvarnes mysterer uppenbaren!

Skall menskan här sin varelse förglömma?
Af forna dar och njutningar och öden
Bor ingen bild i grafvens midnatts-svärta?
Gifs Anden ej att skapa och att drömma,
Och sönderslår förutan skoning döden
Det strängaspel, som klingar i vårt hjerta?
Hvad? drunkna här i glömskans dunkla vågor
Då kärlekens och hjeltemodets lågor?

Det sälla hopp, som likt en stjerna brunnit
Med helig glans i sorgens dystra töcken,
Och öfver skyn en helig ljusverld anat,
Den höga tro, som qvalen öfvervunnit,
Den kärlek, ack! som mildt af lifvets öcken
Ett paradis, en flyktig himmel danat,
Var detta allt en drömbild och en saga,
Den hjertat sjelf tänkt ut att sig bedraga?

I Månens sken, som tyst kring Templet svallar,
I slumren djupt, som barnen kring sin Moder,
Vid slutad bön i sena vinterqvällen.
Ej malmens röst Er mer till andakt kallar.
Ej vaggade på sångens eterfloder
Af tjusning mer, o tomma bröst! J svällen.
Hvar är han nu, Er brölloppsdrägt? Er krona?
Hvar harporna, som Lammets ära tona?

J svaren ej — ur hundraårig dvala
J lyften ej vid mina rop ert öra.
På denna port man evigt slog förgäfves.
Ej gifs ett språk att till de döde tala,
Ej sånger, ej besvärjelser dem röra —
Af grafvens dunst vår Ande blott förqväfves.
Hemskt grinar der, ur mullens dunkla sköte,
Förgängelsen den spejande till möte.

Hvi ropa då der ingen stämma svarar?
Hvi söka lif, der natten blott och döden
Kring stela fält ha valt ett ödsligt läger?
Hvi fordra än att jorden uppenbarar
Betydelsen af mensklighetens öden?
Hvar blommas vink oss gåtans ord ju säger.
Atomers lek, en dans af spöken bara
Är denna verld med alla väsens skara.

Så hoppas ej, o sönderslitna hjerta!
Att någon tid din lyckas Eden blommar,
Din gyllne dröm af verkligheten sannas.
O! gläd dig blott att lifvets bittra smärta
Ej följer dig i grafvens helgedommar.
Från deras port med glädjen hon förbannas,
Och ingen suck ur askan än sig smugit
I lifvets spår, hvars långa suck förflugit.

Så sjöng jag, qvald af nattliga demoner.
Ett dystert moln förmörkade azuren
Och stjernorna och deras Drottning flydde.
Vid blixtars ljus från eterns regioner

En Ängel kom, på silfverskyar buren,
I snöljus drägt, med håren strål-beprydde.
Till jorden ned hans glans mig störtat hade.
Han väckte mig och dessa orden sade:

»Hvi irrar du kring kyrkogårdens grafvar
Förgängelsens och fasans bild att finna?
Hvi söker du på dödens gränsor döden?
I gullpalats, bland vanskligheternas slafvar,
I fästens sal, der glädjens facklor brinna,
Tyrannen bor och hvälfver stoftets öden.
Så vidt ur skyn Selenes strålar gjutas
Hans välde rår — vid grafven först det slutas.

Upp! låt din blick kring verldens rymder irra.
Likt svarta flor kring fästet molnen hänga.
Vid hafvets gråt sin liksång vinden ryter.
Med tårar ned Olympens stjernor stirra,
Planeterna begrafnings-facklor svänga
Och solens ljus mot grafvar blott sig bryter.
Se dig omkring. En grifteplats är jorden,
Der lifvets slägt är sorgligt graflagd vorden.

Blott det är lif, som namn af död du gifver,
En skapelse hvad du förstöring kallar,
En bröllopsbädd din afsky, blomsterkullen.
Tre gångor född den höga Anden blifver,
Först af det lif ur ordets sköte svallar,
Af Qvinnan se'n och slutligen af mullen.
Till dödens slaf du föddes andra gången
Af själens död — blott korset frigör fången*).

*) *De dö vårt lif; vi lefva deras död.* Heraklit om Själarne.

Så upphör då med fåvisk harm att klaga
Att sällheten ej finns i straffets boning,
Att dödens spår i dödens land du finner.
Lät denna tröst till målet dig ledsaga:
Blott smärtans brand är själarnes försoning,
Och glädjens hem på öknars väg man finner.
Blott den är till, hvars skugglif här försvunnit.
Blott döende man döden öfvervunnit.»

Så klingade Serafens röst i natten.
Nu stämman dog, lik sucken af ett väder —
En blixt — och flydd var synen från mitt öga
Det dagades och öfver hafvets vatten
Aurora log i ljusa purpurkläder,
Besående med rosors prakt det höga.
Åt lifvets Gud mitt forna qval, min saknad
Jag offrade, ur feberdrömmen vaknad.

FLYTTFÅGLARNE.

Se foglarnes skara!
Till främmande land
De suckande fara
Från Gauthiods strand.
Med vädren de blanda
Sitt klagande ljud.
»Hvart skola vi landa?
Hvart för oss ditt bud?»
Så ropar den fjädrade skaran till Gud.

»Vi lemne med oro
De Skandiske skär.
Vi trifdes, vi voro
Så lycklige der.
I blommande lindar,
Der nästet vi byggt,
Balsamiska vindar
Oss vaggade tryggt.
Nu sträckes mot okända rymder vår flykt.

Med rosiga hatten
På lockar af guld,
Satt midsommarsnatten
I skogen, så huld.
Ej kunde vi somna —
Så däglig hon var —
Af vällust blott domna,
Tills morgonen klar
Oss väckte på nytt från sin brinnande char.

Ljuft träden då sänkte
Kring tufvor sitt hvalf,
Dem perlor beständkte,
Der törnrosen skalf.
Nu sköflad är Eken,
Och Rosen har flytt.
Af vindarne leken
I storm sig förbytt.
Af frostblommor hvita är majfältet prydt.

Hvad göra vi längre
I Norden? — dess pol
Blir dagligen trängre,
Mer dunkel dess Sol.
Hvad båtar att qvida?
Vi lemne en graf.
Att fly i det vida
Gud vingar oss gaf.
Så varen oss helsade, brusande haf!»

Så foglarne qväda
På skyndande färd.
Snart mottar de späda
En skönare verld,
Der rankorna skälfva
I almarnes topp,
Der bäckarne hvälfva
Bland myrten sitt lopp,
Och lundarne klinga af njutning och hopp.

När grymt sig förbyter
Ditt jordiska väl,
När höstvinden ryter,
Gråt icke, o själ!
Det ler bortom hafven
Mot fogeln en strand.
På hinsidan grafven
Är äfven ett land,
Förgyldt af den eviga morgonens brand.

LIFVETS VILKOR.

Se ekens strid mot stormarne på fjellen,
Hör suckarne af lundens näktergal,
Då mossan växer, lugn och kall, på hällen,
Och musslan sofver i sitt gyllne skal.
Ju högre lif, ju större qval du röner —
Ett kors är denna verld för ljusets alla Söner.

Mildt ängens ros på grästapeten blänker,
Af vestan kysst ur vintersömnen opp.
Sitt fromma hufvud rodnande hon sänker,
Och blygt ur tårar ler dess rädda hopp.
O arma blomma! om dig sjelf du kände,
Ej flammade din kind — en glödhet tår den brände.

Se turturdufvan! mellan skogens tallar,
I klyftans djup hon valt sitt trygga bo.
Med rädda ljud hon på sin älskling kallar
Och vingen flaxar utan rast och ro.
Ack, sorgsna fogel! kände du min trånad
En brudgums kyssar då ej svalkade din brånad.

Hvart skall jag fly? Mitt fånghvalf är azuren
Det famnar mig, hur fjerran än jag går,
Och djupt i ödets koppartaflor skuren
Min dom evärdligt för mitt öga står.

Ack! upp mot mig sig tusen vittnen häfva,
Och stjernorna mitt blod med hämndens blickar kräfva.

Se! fruktansvärdt på eterns hvalf de skimra,
Med skarpa svärd bevakande min stig,
Och dunkla stunder under molnen timra
Ett skyhögt kors i natten upp för mig.
Hvart skall jag fly? Ack! dödens kalk är bräddad,
Åt mig en iskall säng i jordens sköte bäddad.

Hör upp, o själ, att mot ditt öde strida.
Ej straffets kedjor du förgäfves bär.
Den minsta blomma skaptes för att lida,
Och dödens smärta lifvets vilkor är.
Ett gränslöst Tempel rymden är, der alla
Guds barn som offerlam vid tidens altar falla.

Så bäfva ej vid straffets vissa möte,
I marterskruden jublande dig kläd.
Det korn, som dött i jordens dunkla sköte
Står åter upp, en gyllne himmels-säd.
Blott smärtans djupa hemlighet dig renar.
Blott korset alla lif med himlarne förenar.

SUCKARNES MYSTÈR.

Suckar, suckar äro Elementet,
I hvars sköte Demiurgen andas.
Se dig om! Hvad glädde dina sinnen?

Kom ditt hjerta fortare att klappa,
Och med fröjdens milda rosenskimmer
Flyktigt stänkte dina bleka kinder?
Säg, hvad var det? Blott en suck af vemod,
Som, ur andelifvets källa fluten,
Vilsefor i tidens labyrinter.

Tvenne lagar styra menskolifvet
Tvenne krafter hvälfva allt, som födes
Under Månens vanskeliga skifva.
Hör, o menska! Makten att begära
Är den första. Tvånget att försaka
Är den andra. Skilda åt i himlen,
En och samma äro dessa lagar
I de land der Achamot befaller,
Och som evig dubbelhet och enhet
Fram i suckarnes mystèr de träda.
Mellan lifvets sorgesuck och dödens
Menskohjertat vacklar här på jorden,
Och hvart enda andedrag förkunnar
Dess bestämmelse i sinneverlden.

Ser du hafvet? Ilande det kommer,
Vill med blåa längtansfulla armar
Under fästets bröllopps-facklor sluta
Till sitt bröst den liljekrönta jorden.
Se, det kommer. Hur dess hjerta svallar
Högt af längtan! Hur dess armar sträfva!
Men förgäfves. Ingen önskan fylles
Under månen. Sjelfva månens fullhet
Är minutlig. Med bedragen väntan

Dignar hafvet och dess stolta böljor
Fly tillbaka suckande från stranden.

Hör du vinden? Susande han sväfvar
Mellan lundens höga poppelkronor.
Hör du? växande hans suckar tala,
Liksom trånsjukt han en kropp begärde
Att med sommarns Flora sig förmäla.
Dock re'n tyna rösterna. På löfvens
Eolsharpa klingar svanesången
Ständigt mattare och dör omsider.

Hvad är våren? Suckar blott från jordens
Dunkla barm, som himlens Konung fråga
Om ej Edens Maj en gång begynner?
Hvad är lärkan, morgonstrålens älskling?
Näktergalen, skuggornas förtrogna?
Suckar blott i växlande gestalter.

Menska! vill du lifvets vishet lära,
O, så hör mig! Tvenne lagar styra
Detta lif. Förmågan att begära
Är den första. Tvånget att försaka
Är den andra. Adla du till frihet
Detta tvång, och, helgad och försonad,
Öfver stoftets kretsande planeter,
Skall du ingå genom ärans portar.

Denna upplaga af ERIK JOHAN STAGNELIUS *Samlade Skrifter* kommer att omfatta;

Första delen: *Lyriska Dikter intill tiden omkring 1818.*

Andra delen: *Lyriska Dikter efter tiden omkring 1818. Liljor i Saron.*

Tredje delen: *Episka och dramatiska verk.* I.

Fjärde delen: *Episka och dramatiska verk.* II. — *Prosafragment och bref.*

Femte delen: *Kommentar.* (Varianter, textkritiska och litteraturhistoriska anmärkningar af Fredrik Böök, språkliga anmärkningar af Ebbe Tuneld och Axel Lindqvist.)

Stockholm. Alb. Bonniers boktryckeri 1913.

